

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ ಪ್ರಥಮ ಖಂಡ

ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ	ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ			ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಕಂಧ		
೧.	ಭಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದ ಭೇಟಿ.....	1	೧೬.	ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜನ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ-ಪೃಥ್ವಿ ಸಂವಾದ.....	116
೨.	ಭಕ್ತದೇವಿಯ ದುಃಖವನ್ನು ದೂರಗೊಳಿಸಲು ನಾರದರ ಪ್ರಯತ್ನ.....	8	೧೭.	ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜನು ಕಲಿ ಪುರುಷನನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದುದು.....	121
೩.	ಭಕ್ತಿಯ ಕಷ್ಟದ ನಿವೃತ್ತಿ.....	14	೧೮.	ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜನಿಗೆ ಶೃಂಗೀ ಋಷಿಯ ಶಾಪ.....	125
೪.	ಗೋಕರ್ಣೋಪಾಖ್ಯಾನ.....	20	೧೯.	ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜನ ಪ್ರಾಯೋಗವೇಶ, ಶುಕಮುನಿಯ ಆಗಮನ.....	131
೫.	ಧುಂಧುಕಾರಿಗೆ ಪ್ರೇತಯೋನಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಆದರಿಂದ ಉದ್ಧಾರ.....	28	ತೃತೀಯ ಸ್ಕಂಧ		
೬.	ಸಪ್ತಾಹ ಯಜ್ಞದ ವಿಧಿ.....	35	೧.	ಧ್ಯಾನವಿಧಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪದ ವರ್ಣನೆ.....	137
ಪ್ರಥಮ ಸ್ಕಂಧ			೨.	ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ಸ್ಥೂಲ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪಗಳ ಧಾರಣೆಯೋಗ ಹಾಗೂ ಕ್ರಮಮುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸದ್ವ್ಯಾಮುಕ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ.....	142
೧.	ಶ್ರೀರೂಪಪುರಾಣಕರಲ್ಲಿ ಶೌನಕಾದಿ ಋಷಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ.....	45	೩.	ಹಾಮನಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೇರೆ - ಬೇರೆ ದೇವತೆಗಳ ಉಪಾಸನೆ ಮತ್ತು ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಧಾನತೆಯ ವಿರೂಪಣೆ.....	148
೨.	ಭಗವತ್ಕಥೆ ಮತ್ತು ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.....	48	೪.	ಸೃಷ್ಟಿ ವಿಷಯಕ ರಾಜನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಗಳ ಕಥಾರಂಭ.....	151
೩.	ಭಗವಂತನ ಅವತಾರಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	52	೫.	ಸೃಷ್ಟಿಯ ವರ್ಣನೆ.....	154
೪.	ಮಹರ್ಷಿ ವೇದವ್ಯಾಸರ ವಿವಾದ - ಅವರ ಒಳಗೆ ನಾರದರ ಆಗಮನ.....	58	೬.	ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಭೂತಿಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	158
೫.	ವ್ಯಾಸ - ನಾರದರ ಸಂವಾದ, ಭಗವಂತನ ಯಶೋರ್ಥನೆಯ ಮಹಿಮೆ, ನಾರದರ ಪೂರ್ವಜನ್ಯ ವೃತ್ತಾಂತ.....	61	೭.	ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ಲೀಲಾವತಾರಗಳ ಕಥೆ.....	164
೬.	ನಾರದರ ಪೂರ್ವಚರಿತ್ರೆಯು ಮುಂದುವರಿದುದು.....	67	೮.	ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜನು ಮಾಡಿದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.....	174
೭.	ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ರಚನೆ, ದ್ರೌಪದೀಪುತ್ರರನ್ನು ಕೊರೆ ಮಾಡಿದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ.....	71	೯.	ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಭಗವದ್ಭಾವವನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿದುದು, ಅವರಿಗೆ ಭಗವಂತನಿಂದ ಚತುರ್ಬ್ಲೋಕೀ ಭಾಗವತದ ಉಪದೇಶ.....	177
೮.	ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿತನ ರಕ್ಷಣೆ, ಕುಂತಿಯು ಮಾಡಿದ ಕೃಷ್ಣನ ಸ್ತುತಿ, ಧರ್ಮರಾಜನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.....	78	೧೦.	ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಣಗಳು.....	183
೯.	ಮುಢಿಚ್ಛರಾದಿಗಳು ಭೀಷ್ಮರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದುದು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ತುತಿ ಪೂರ್ವಕ ಭೀಷ್ಮ ನಿಯೋಗ.....	82	ಚತುರ್ಥ ಸ್ಕಂಧ		
೧೦.	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಮರಳಿದುದು.....	88	೧.	ಉದ್ಭವ - ವಿದುರರ ಸಮಾಗಮ- ಸಂಭಾಷಣೆ.....	191
೧೧.	ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ರಾಜೋಚಿತ ಸತ್ಕಾರ.....	92	೨.	ಉದ್ಭವನು ವಿದುರನಿಗೆ ಭಗವಂತನ ಬಾಲಲೀಲೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದುದು.....	196
೧೨.	ಪರೀಕ್ಷಿದ್ವಾಜನ ಜನನ.....	96	೩.	ಭಗವಂತನ ಇನ್ನೂ ಲೀಲಾಚರಿತ್ರೆಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	200
೧೩.	ವಿದುರನ ಉಪದೇಶದಂತೆ ಭೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಾರಿಯ ವಸಾಗಮನ.....	100	೪.	ಉದ್ಭವನಿಂದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ವಿದುರನು ಮೈತ್ರೇಯರ ಬಳಿಗೆ ತೆರಳಿದುದು.....	203
೧೪.	ಅಪಶಕುನಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಆಶಂಕೆ, ಅರ್ಜುನನು ದ್ವಾರಕೆಯಿಂದ ಮರಳಿದುದು.....	106	೫.	ವಿದುರನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೈತ್ರೇಯರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕ್ರಮದ ವರ್ಣನೆ.....	207
೧೫.	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿರಹದಿಂದ ವೃಥೆಗೊಂಡ ಪಾಂಡವರು ಪರೀಕ್ಷಿತನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದುದು.....	110	೬.	ವಿರಾಟ್ ಶರೀರದ ಉತ್ಪತ್ತಿ.....	213

ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ	ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೭.	ಮೈತ್ರೇಯ ಎದುರ ಸಂವಾದ.....	217	೩.	ಸತಿದೇವಿಯು ತಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯಜ್ಞೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹಟ ಮಾಡಿದುದು.....	359
೮.	ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಉತ್ತರ.....	221	೪.	ಸತಿದೇವಿಯು ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ.....	362
೯.	ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಮಾಡಿದ ಭಗವತ್ ಸ್ತೋತ್ರ.....	226	೫.	ವೀರಭದ್ರನಿಂದ ದಕ್ಷಯಜ್ಞ ವಿಧ್ವಂಸ-ದಕ್ಷನ ವಧೆ.....	367
೧೦.	ಹತ್ತು ಬಗೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವರ್ಣನೆ.....	231	೬.	ದೇವತೆಗಳು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನಗೊಳಿಸಿದುದು.....	370
೧೧.	ಮನ್ವಂತರವೇ ಮುಂತಾದ ಕಾಲ ವಿಭಾಗದ ವರ್ಣನೆ.....	235	೭.	ದಕ್ಷಯಜ್ಞದ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ.....	376
೧೨.	ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಿಚಾರ.....	139	೮.	ಧ್ರುವನ ವನಗಮನ.....	384
೧೩.	ವರಾಹಾವತರಾದ ಕಥೆ.....	245	೯.	ಧ್ರುವನು ವರವನ್ನು ಪಡೆದು ಹಿಂದಿರುಗಿದುದು.....	393
೧೪.	ದಿತಿ ಕೃತ್ಯಪರ ಸಂವಾದ.....	251	೧೦.	ಯಕ್ಷನಿಂದ ಉತ್ತಮನ ಸಾವು - ಧ್ರುವನು ಯಕ್ಷರೊಡನೆ ಮಾಡಿದ ಯುದ್ಧ.....	400
೧೫.	ಜಯ-ವಿಜಯರಿಗೆ ಸನಕಾದಿಗಳ ಶಾಪ.....	256	೧೧.	ಸ್ವಾಯಂಭೂವ ಮನುವು ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಧ್ರುವನಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದುದು.....	403
೧೬.	ಜಯ-ವಿಜಯರು ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಚ್ಯುತರಾದುದು.....	264	೧೨.	ಧ್ರುವನಿಗೆ ಕುಚೇರನಿಂದ ವರಪ್ರದಾನ ಧ್ರುವನು ವಿಷ್ಣುಜೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದುದು.....	407
೧೭.	ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ - ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಗಳ ಜನನ, ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ದಿಗ್ವಿಜಯ.....	269	೧೩.	ಧ್ರುವನ ವಂಶದ ವರ್ಣನೆ ಅಂಗಮಹಾರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ.....	413
೧೮.	ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನೊಡನೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀವರಾಹದೇವರ ಯುದ್ಧ.....	272	೧೪.	ವೇನರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ.....	417
೧೯.	ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ವಧೆ.....	276	೧೫.	ಪೃಥು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಆವಿರ್ಭಾವ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ.....	422
೨೦.	ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಮಾಡಿದ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವರ್ಣನೆ.....	280	೧೬.	ವಂದಿಮಾಗಧದಿಂದ ಪೃಥು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸ್ತುತಿ.....	424
೨೧.	ಕರ್ದಮರ ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ವರಪ್ರದಾನ.....	286	೧೭.	ಪೃಥು ಮಹಾರಾಜನು ಭೂದೇವಿಯ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡುದು, ಭೂದೇವಿಯು ಆತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು.....	427
೨೨.	ದೇವಹೂತಿ - ಕರ್ದಮರ ವಿವಾಹ.....	291	೧೮.	ಗೋ ರೂಪವಾದ ಭೂದೇವಿಯಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದುದು.....	431
೨೩.	ಕರ್ದಮ - ದೇವಹೂತಿಯರ ವಿಹಾರ.....	295	೧೯.	ಪೃಥು ಮಹಾರಾಜನಿಂದ ನೂರು ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞಗಳ ಆಚರಣೆ.....	434
೨೪.	ಭಗವಾನ್ ಕಪಿಲರ ಆವತಾರ.....	302	೨೦.	ಪೃಥು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಭಗವಂತನು ಆವಿರ್ಭವಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದುದು.....	439
೨೫.	ದೇವಹೂತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕಪಿಲರಿಂದ ಭಕ್ತಿಯೋಗದ ಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆ.....	306	೨೧.	ಪೃಥು ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶ.....	443
೨೬.	ಮಹತ್ವ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತತ್ತ್ವಗಳ ಉತ್ತರವು ವರ್ಣನೆ.....	311	೨೨.	ಪೃಥು ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಸನಕಾದಿಗಳ ಉಪದೇಶ.....	449
೨೭.	ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಯತ್ನರ ವಿವೇಕದಿಂದ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ.....	318	೨೩.	ಪೃಥು ಮಹಾರಾಜನ ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಪರಮಪದದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ.....	456
೨೮.	ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗದ ವಿಧಿ.....	321	೨೪.	ಪೃಥುವಿನ ವಂಶವರಂಪರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀತಸರಿಗೆ ಭಗವಾನ್ ರುದ್ರನಿಂದ ಉಪದೇಶ.....	460
೨೯.	ಭಕ್ತಿಯೋಗದ ಮರ್ಮ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಮಹಿಮೆ.....	327	೨೫.	ಪುರಂಜನೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಪ್ರಾರಂಭ.....	469
೩೦.	ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಕರಾದ ಮನುಷ್ಯರು ಹೊಂದುವ ಅಧೋಗತಿಯ ವರ್ಣನೆ.....	332	೨೬.	ಪುರಂಜನನ ಬೇಟೆಯ ವರ್ಣನೆ - ರಾಣಿಯ ಪ್ರಣಯ ಕೋಪ.....	475
೩೧.	ಗರ್ಭಸ್ಥ ಜೀವಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ.....	335			
೩೨.	ಧೂಮಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಅರ್ಚಿರಾದಿ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಹೋಗುವವರ ಗತಿಯ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯೋಗದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ.....	341			
೩೩.	ದೇವಹೂತಿಗೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವುಂಟಾಗಿ ಮೋಕ್ಷ ಪದವಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದು.....	345			
ಚತುರ್ಥ ಸ್ಕಂಧ					
೧.	ಸ್ವಾಯಂಭೂವ ಮನುವಿನ ಕನ್ಯೆಯರ ವಂಶದ ವರ್ಣನೆ.....	349			
೨.	ಭಗವಾನ್ ಶಿವನಿಗೂ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಗೂ ಉಂಟಾದ ಮನಸ್ತಾಪ.....	355			

ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ	ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೨೬.	ಪುರಂಜನ ಪುರಿಯ ಮೇಲೆ ಚಂಡವೇಗನ ಧಾಳಿ, ಕಾಲಕೃಷ್ಣೆಯ ಚರಿತ್ರೆ.....	478	೨೩.	ಶಿಶುಮಾರ ಚಕ್ರದ ವರ್ಣನೆ.....	596
೨೭.	ಪುರಂಜನನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಹೊಸಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು, ಅವಿಚ್ಛಾತನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದುದು.....	481	೨೪.	ರಾಹುಪೇ ಮುಂತಾದವರ ಸ್ತುತಿ - ಅಶಲಪೇ ಮುಂತಾದ ಅಧೋಲೋಕಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	598
೨೮.	ಪುರಂಜನೋಪಾಖ್ಯಾನದ ತಾತ್ಪರ್ಯ.....	488	೨೫.	ಶ್ರೀಸಂಕರ್ಷಣ ದೇವರ ವರ್ಣನೆ ಮತ್ತು ಸ್ತುತಿ.....	604
೨೯.	ಪ್ರಾಚೀತಸರಿಗೆ ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಪರಪ್ರದಾನ.....	498	೨೬.	ನರಕಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗತಿಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	607
೩೦.	ನಾರದರ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾಚೀತಸರಿಗೆ ಪರಮಪಾದದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ.....	503	ಷಷ್ಠ ಸ್ಕಂಧ		
ಪಂಚಮ ಸ್ಕಂಧ					
೧.	ಪ್ರಿಯವ್ರತ ಚರಿತ್ರೆ.....	507	೧.	ಅಜಾಮಿಳೋಪಾಖ್ಯಾನ ಪ್ರಾರಂಭ.....	615
೨.	ಆಗ್ನೇಧನ ಚರಿತ್ರೆ.....	513	೨.	ವಿಷ್ಣುದೂತರಿಂದ ಭಾಗವತ ಧರ್ಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಅಜಾಮಿಳನು ಪರಂಧಾಮವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು.....	622
೩.	ನಾಥಿ ಮಹಾರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ.....	517	೩.	ಯಮ ಮತ್ತು ಯಮದೂತರ ಸಂವಾದ.....	630
೪.	ಋಷಭದೇವನ ಮಹಿಮೆ - ರಾಜ್ಯಶಾಸನ.....	521	೪.	ದಕ್ಷನಿಂದ ಭಗವಂತನ ಸ್ತುತಿ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ.....	634
೫.	ಋಷಭದೇವರು ಪುತ್ರರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಅವಧೂತ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು.....	524	೫.	ಶ್ರೀನಾರದರ ಉಪದೇಶದಂತೆ ದಕ್ಷಪುತ್ರರ ವಿರಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷನಿಂದ ನಾರದರಿಗೆ ಶಾಪ.....	641
೬.	ಋಷಭದೇವರ ದೇಹತ್ಯಾಗ.....	530	೬.	ದಕ್ಷ ವ್ರಜಾಪತಿಯ ಆರಮ್ಭ ಕನ್ಯೆಯರ ವಂಶದ ವಿಸ್ತಾರ.....	646
೭.	ಭರತೋಪಾಖ್ಯಾನ.....	532	೭.	ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವರೂಪನನ್ನು ದೇವಗುರುವಾಗಿ ವರಣ ಮಾಡಿದುದು.....	650
೮.	ಭರತನು ಜಿಂಕೆಯ ಮೋಹದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ - ಜಿಂಕೆಯ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳುವುದು.....	535	೮.	ವಿಶ್ವರೂಪನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ನಾರಾಯಣ ಕವಚವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದುದು.....	654
೯.	ದ್ರಾಕ್ಷಣ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಭರತನ ಜನ್ಮ, ಜಡನಂತೆ ಅಚರಣೆ.....	539	೯.	ವಿಶ್ವರೂಪನ ವಧೆ, ವೃತ್ರಾಸುರನು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದುದು ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ದೇವತೆಗಳು ದಧೀಚಿ ಋಷಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋದುದು.....	659
೧೦.	ಜಡಭರತ ಮತ್ತು ರಹೂಗಣ ರಾಜನ ಭೇಟಿ.....	543	೧೦.	ದೇವತೆಗಳು ದಧೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಾಕ್ಯಾಯುಧವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ವೃತ್ರನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಅಕ್ರಮಿಸಿದುದು.....	668
೧೧.	ರಹೂಗಣ ರಾಜನಿಗೆ ಭರತಮುನಿಯ ಉಪದೇಶ.....	548	೧೧.	ವೃತ್ರಾಸುರನ ವಿರವಾಣ ಮತ್ತು ಅವನು ಮಾಡಿದ ಭಗವತ್ ಸ್ತುತಿ.....	671
೧೨.	ರಹೂಗಣನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಭರತಮುನಿಯ ಉತ್ತರ.....	551	೧೨.	ವೃತ್ರಾಸುರನ ವಧೆ.....	675
೧೩.	ಭರತಮುನಿಯಿಂದ ಭವಾಟವಿಯ ವರ್ಣನೆ, ರಹೂಗಣನ ಸಂಶಯ ಪರಿಹಾರ.....	553	೧೩.	ಇಂದ್ರನನ್ನು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಆವರಿಸಿದುದು.....	678
೧೪.	ಭವಾಟವಿಯ ಸ್ವಪ್ನಕರಣ.....	557	೧೪.	ವೃತ್ರಾಸುರನ ಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆ.....	682
೧೫.	ಭದಕ ವಂಶದ ವರ್ಣನೆ.....	564	೧೫.	ಚಿತ್ರಕೇತುವಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ನಾರದ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಉಪದೇಶ.....	688
೧೬.	ಭುವನಕೋಶದ ವರ್ಣನೆ.....	586	೧೬.	ಚಿತ್ರಕೇತುವಿನ ವೈರಾಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಕರ್ಷಣ ಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನ.....	691
೧೭.	ಗಂಗಾದೇವಿಯ ವರ್ಣನೆ - ಭಗವಾನ್ ಶಂಕರನು ಮಾಡಿದ ಸಂಕರ್ಷಣ ಸ್ತುತಿ.....	570	೧೭.	ಚಿತ್ರಕೇತುವಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಿಯ ಶಾಪ.....	699
೧೮.	ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಷಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	574			
೧೯.	ಕಿಂವುರುಷವರ್ಷ ಮತ್ತು ಭಾರವರ್ಷಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	580			
೨೦.	ಇತರ ಅರು ದ್ವೀಪಗಳ ಮತ್ತು ಲೋಕಾಲೋಕ ಪರ್ವತದ ವರ್ಣನೆ.....	585			
೨೧.	ಸೂರ್ಯನ ರಥ ಮತ್ತು ಅದರ ಗತಿಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	591			
೨೨.	ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಹಗಳ ಸ್ತುತಿ ಮತ್ತು ಗತಿಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	594			

ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ	ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೧೮.	ಅದಿತಿ ಮತ್ತು ದಿತಿ ಇವರ ಸಂತಾನಗಳು ಮತ್ತು ಮರುದ್ವೇಗಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆ.....	703	೨..	ಗಜೇಂದ್ರನು ಮಾಡಿದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ತೋತ್ರ - ಗಜೇಂದ್ರ ಮೋಕ್ಷ.....	810
೧೯.	ವೈಷ್ಣವನ ವ್ರತದ ವಿಧಿ.....	711	೪.	ಗಜೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಮೊಸಳೆಯ ಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಉದ್ಧಾರ.....	815
ಸಪ್ತಮ ಸ್ಕಂಧ			೫.	ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದುದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು.....	818
೧.	ನಾರದ - ಮುನಿಶ್ರೀರ ಸಂವಾದ ಮತ್ತು ಜಯ-ವಿಜಯರ ಕಥೆ.....	715	೬.	ದೇವ-ದಾನವರು ಸೇರಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಡೆದುದು.....	824
೨.	ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ವಧೆಯಿಂದ ದುಃಖಿತರಾದ ಶಾಯನುನ್ನು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ಸಂತ್ಯಾಸಿಸಿದುದು.....	720	೭.	ಸಮುದ್ರ ಮಂಥನದ ಪ್ರಾರಂಭ - ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಪಾನ ಮಾಡಿದುದು.....	826
೩.	ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ವರಪ್ರಾಪ್ತಿಯು.....	727	೮.	ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವು ಪ್ರಕಟವಾದುದು - ಭಗವಂತನ ಮೋಹಿನೀ ಅವತಾರ.....	834
೪.	ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಗುಣಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	731	೯.	ಭಗವಂತನು ಮೋಹಿನಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವನ್ನು ಹಂಚಿದುದು.....	840
೫.	ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವು ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ವಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದುದು.....	736	೧೦.	ದೇವಾಸುರರ ಸಂಗ್ರಾಮ.....	844
೬.	ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಅಸುರ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶ.....	742	೧೧.	ದೇವಾಸುರರ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಸಮಾಪ್ತಿ.....	849
೭.	ಶಾಯನು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿಯಾಗೆ ನಾರದರಿಂದ ಪಡೆದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ವರ್ಣಿಸಿದುದು.....	746	೧೨.	ಮೋಹಿನೀ ರೂಪವನ್ನು ಮೋಡಿ ಮಹಾದೇವನು ಮೋಹಿತನಾದುದು.....	853
೮.	ಶ್ರೀನರಸಿಂಹದೇವರ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ವಧೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಭಗವಂತನ ಸ್ತುತಿ.....	752	೧೩.	ಮುಂದಿನ ಏಳು ಮನ್ವಂತರಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	859
೯.	ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹದೇವರ ಸ್ತುತಿ.....	760	೧೪.	ಮನುಷ್ಯ ಮೊದಲಾದವರ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ.....	862
೧೦.	ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಉಚ್ಚಾಟನೆಯ ಮತ್ತು ತ್ರಿಪುರ ದಹನದ ಕಥೆ.....	770	೧೫.	ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಜಯಿಸಿದುದು ವಾಮನಾವತಾರದ ಕಥೆ.....	863
೧೧.	ಮಾನವ ಧರ್ಮ, ವರ್ಣ ಧರ್ಮ, ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮ ಇವುಗಳ ನಿರೂಪಣೆ.....	777	೧೬.	ಕೃಷ್ಣನು ಅದಿತಿಗೆ ಪಯೋದ್ರತವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.....	867
೧೨.	ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮತ್ತು ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಆಶ್ರಮಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	780	೧೭.	ಭಗವಂತನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಅದಿತಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು.....	873
೧೩.	ಯತಿ ಧರ್ಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಅವಧೂತ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಸಂವಾದ.....	784	೧೮.	ಭಗವಾನ್ ವಾಮನನ ಶ್ವಾಕಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದುದು.....	876
೧೪.	ಗೃಹಸ್ಥ ಸದಾಚಾರ.....	789	೧೯.	ಭಗವಾನ್ ವಾಮನನು ಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದುದು, ಬಲಿಯ ಸಮ್ಮತಿ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ತಡೆದುದು.....	879
೧೫.	ಗೃಹಸ್ಥರಿಗಾಗಿ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮದ ವರ್ಣನೆ.....	793	೨೦.	ಭಗವಾನ್ ವಾಮನನು ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಎರಡೇ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ವೃಥಿಮಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಆಳಿದುದು.....	884
ಅಷ್ಟಮ ಸ್ಕಂಧ			೨೧.	ಬಲಿ ಬಂಧನ.....	888
೧.	ಮನ್ವಂತರಗಳ ವರ್ಣನೆ.....	803	೨೨.	ಬಲಿಯು ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು ಭಗವಂತನು ಬಲಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾದುದು.....	892
೨.	ಗಜೇಂದ್ರನು ಮೊಸಳೆಯ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು.....	806	೨೩.	ಬಲಿಯು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಸುತಲಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದುದು.....	896
			೨೪.	ಭಗವಂತನ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರದ ಕಥೆ.....	899

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಪೂಜಾವಿಧಿ - ವಿನಿಯೋಗ, ನ್ಯಾಸ - ಧ್ಯಾನ

ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಸ್ನಾನ - ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಭಗವಂತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ "ಓಂ ಭದ್ರಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಭೂಯಾತು ದೇವಾ" ಇತ್ಯಾದಿ ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರ ಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ, ಶ್ರೀ ವೇದ ವ್ಯಾಸರಿಗೂ, ಶ್ರೀಕುಕ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೂ, ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೂ ಧ್ಯಾನ - ಆವಾಹನಾದಿ ಪೂಜಾಪೂಜಾಕರ್ಮ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸ ಬೇಕು. ಶ್ರೀಪುರುಷಸೂಕ್ತದ ಋಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸ ಬೇಕು.

ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಪವಿತ್ರವಾಗಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಯಾಣಾಮ ಮಾಡಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. "ಹಿರಿ: ಓಂ ತತ್ಸತ್ ಅದ್ವೈತ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ದ್ವಿತೀಯ ಪರಾರ್ಥೇ ಅಮುಕ ಸಂವತ್ಸರೇ ಆಯನೇ ಋತೌ ಮಾಸೇ ಪಕ್ಷೇ ಪುನರ್ಭೌ ವಾಸರಯುಕ್ತಾಯಾಂ ನಕ್ಷತ್ರ ಯುಕ್ತಾಯಾಂ ಪುನರ್ಭೌ ಗೋತ್ರಸ್ಥ ಪರ್ಮಣಃ/ವರ್ಮಣಃ / ಗುಪ್ತಸ್ಥ / ಮಮ ಸುಖಮುಖ್ಯ ಸಪರಿವಾರಸ್ಥ ಶ್ರೀಗೋವರ್ಧನಧಾರಣಾಚರಣಾ ರವಿಂವಪ್ರಸಾದಾತ್ ಸರ್ವ ಸಮೃದ್ಧಿಪ್ರಾಪ್ತರ್ಥಂ ಶ್ರೀಭಗವತು ಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಕ ಭಗವತುಯ ಪ್ರೇಮೋಪ ಲಬ್ಧಯೇ ಚ ಶ್ರೀಭಗವ ನ್ನಾಮಾತ್ಮಕ ಭಗವತ್ಸ್ವರೂಪ ಶ್ರೀಭಾಗವತ್ಸ ಪಾಶೇ ಅಧಿಕಾರ ಸಿದ್ಧರ್ಥಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷೇಃ ಶ್ರೀಕುಕಮಹರ್ಷೇಃ ಶ್ರೀಭಗವನ್ನಾಮಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪಿ ಶ್ರೀಭಾಗವತ್ಸ ಪುರುಷಸೂಕ್ತ ವಿಧಾನೇನನ ಪೂಜಾಂ ಕರಿಷ್ಯೇ" ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡುವುದು.

ಓಂ ತದ್ವಾ ಮಿತ್ರಾ ವರುಣಾ ಕದಗ್ನೇ

ತಂಯೋಽಸ್ತೃಷ್ಣಮಿದಮಸ್ತು ಶ್ವಮ್ ।

ಅಶ್ವಮಹಿ ಗಾಢಮುತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂ

ನಮೋ ದಿವೇ ಬೃಹತೇ ಸಾಧನಾಯ ॥

ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂಜಾ ಮುಗಿಸುವುದು ದಿವ್ಯ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡುವುದು. "ಓಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ... ದ್ವಶಾಹುಲಮ್" ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನೇ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ಶ್ರೀಕುಕಮಹರ್ಷಿಯೇ ಶ್ರೀಭಗವನ್ನಾಮಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪಿನೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾಯ ನಮಃ ಆವಾಹಯಾಮಿ" ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಧಾನ ಗಳಿಂದ ಪುರುಷಸೂಕ್ತದ ಹದಿನಾರು ಅಥವಾ ಹದಿನೆಂಟು ಋಕ್ಕು ಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ, ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಗುರು ದೇವರಿಗೂ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಹಾಮುನಿಗಳಿಗೂ, ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಕ್ಕೂ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ :

ದಂದೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವಂ ಮುರನರಕುಲದಂ ವೇದವೇದಾಂತವೇದ್ಯಂ ಲೋಕೇ ಭಕ್ತಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಯದುಕುಲಜಲಧೌ ಪ್ರಾದುರಾಸಿದಪಾರೇ । ಯಸ್ಯಾಸೀದ್ರೂಪಮೇವಂ ಪ್ರಭುವನತರಣೇ ಭಕ್ತವಚ್ಚ ಸ್ವತಂತ್ರಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ರೂಪಂ ಚ ಲೋಕೇ ಪ್ರಕಟಯತಿ ಮುದಾ

ಯಃ ಸ ನೋ ಭೂತಿಹೇತುಃ ॥

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಮುರ - ನರಕಾಸುರ ರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದವನೂ, ವೇದ-ವೇದಾಂತಗಳಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯ ಲ್ಪಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದವನೂ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಹೊಂದಲ್ಪಡುವವನೂ, ಆಪಾರವಾದ ಯದುಕುಲ ಮಹಾಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡವನೂ ಆದ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಮೂರುಲೋಕಗಳ ಜೀವಗಳನ್ನು ದಾಟಿಸಲು ಭಕ್ತಿಯಂತೆಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ನೌಕೆಯಂತಿರುವ ಆ ಶ್ರೀಭಗವಂತನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ.

ನಮಃ ಕೃಷ್ಣಪದಾಬ್ಜಾಯ ಭಕ್ತಾಭೀಪ್ರಪ್ತದಾಯಿನೇ ।
ಆರ್ದ್ರಂ ಲೋಚಯೇಚ್ಛನ್ ಮಾಮಕೇ ಹೃದಯಾಂಬುಜೇ ॥

ಕೆಂದಾವರೆಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಕುಮಲದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಚಿಲುಪ್ತಿಸುವ ಮತ್ತು ಭಕ್ತ ಜನರ ಅಧಿಷ್ಠಾಳನನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನ ಪೊನ್ನಡಿಗಳಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಭಾಗವತರೂಪಂ ಪಶ್ಚಾದಯೇದಕ್ತಿಪೂರ್ವಕಮ್ ।
ಅರ್ಚಕಾಯಾವಿಲಾಸ್ಯಾಮಾನ್ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವು ಆ ಶ್ರೀಭಗವತ್ಸ್ವರೂಪವೇ ಆಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಭಜಿಸಬೇಕು. ಅದು ಪೂಜಕರ ಎಲ್ಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಗಳನ್ನೂ ಈಡೇರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಋಷಿ - ದೇವತೆ - ಛಂದಸ್ಸುಗಳು :

ಓಂ ಅಸ್ತು ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾಖ್ಯಸ್ತೋತ್ರಮಹಾಮಂತ್ರಸ್ತು ।
ಶ್ರೀನಾರದೋ ಭಾಗವಾಸೃಜಃ । ಬೃಹತೀ ಛಂದುಃ ।
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮಾ ದೇವತಾ । ಓಂ ಬ್ರಹ್ಮ ದೀಪಂ ।
ಭಕ್ತಿಃ ಶಕ್ತಿಃ । ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯೇ ಕೀಲಕಂ ।
ಮಮ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತ್ ಪ್ರಸಾದಾದ್ವರ್ಧೇ ಪಾಶೇ ವಿನಿಯೋಗಃ ॥

ಋಷಾದಿನ್ಯಾಸಗಳು :

ಓಂ ನಾರದ ಮಹರ್ಷಯೇ ನಮಃ - ಶಿರಸಿ । ಓಂ ಬೃಹತಿಃ
ಛಂದಸೇ ನಮಃ-ಮುಖೇ । ಓಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮ ವೇದ
ಶಾಯ್ವೇ ನಮಃ - ಹೃದಯೇ । ಓಂ ಬೃಹ್ಮ ಬೀಜಾಯ ನಮಃ
ಗುಹ್ಯೇ । ಓಂ ಭಕ್ತಶಕ್ತಯೇ ನಮಃ - ಪಾದಯೋಃ । ಓಂ ಜ್ಞಾನ
ವೈರಾಗ್ಯಲಿಂಗಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ - ನಾಭಿಃ । ಓಂ ವಿನಿಯೋಗಾಯ
ನಮಃ - ಸರ್ವಾಂಗೇ ॥

ಕರನ್ಯಾಸ :

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಓಂ ಓಂ ಓಂ ನಮೋ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಕಾಭ್ಯಾಂ । ಓಂ ನಂ ಓಂ
ನಮೋ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ । ಓಂ ಮೋಂ ಓಂ ನಮೋ
ಚಕ್ಷುಷಾಸಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ । ಓಂ ಭಂ ಓಂ ನಮೋ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಿ
ಕಾಭ್ಯಾಂ । ಓಂ ಗಂ ಓಂ ನಮೋ ವಾಮಕನ್ನಿಕಾಭ್ಯಾಂ ।
ಓಂ ವಂ ಓಂ ನಮೋ ವಾಮಸಾಮಿಕಾಭ್ಯಾಂ । ಓಂ ತೇಂ ಓಂ
ನಮೋ ವಾಮಮಧ್ಯಮಾಭ್ಯಾಂ । ಓಂ ವಾಂ ಓಂ ನಮೋ
ವಾಮಾರ್ಕಾಭ್ಯಾಂ । ಓಂ ಸುಂ ಓಂ ನಮಃ ಓಂ ದೇಂ ಓಂ
ನಮೋ ದಕ್ಷಿಣಾಂಗುಷ್ಠ ಪರ್ವಣೋಃ । ಓಂ ವಾಂ ಓಂ ನಮಃ
ಓಂ ಯಂ ಓಂ ನಮೋ ವಾಮಾಂಗುಷ್ಠ ಪರ್ವಣೋಃ ।

ಎಂದು ಕರದ ಆಯಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ
ಮಹಾ ಮಂತ್ರದ ಅವಯವಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಂಗನ್ಯಾಸ :

ಓಂ ನಮೋ ನಮೋ ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ । ಓಂ ಭಗವತೇ
ನಮಃ ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ । ಓಂ ವಾಸುದೇವಾಯ ನಮಃ ಶಿಖಾಯೈ
ವಶಟ್ । ಓಂ ನಮೋ ನಮಃ ಕವಚಾಯ ಕುಂ । ಓಂ ಭಗವತೇ
ನಮಃ ನೇತ್ರತ್ರಯಾಯ ವೌಷಟ್ । ಓಂ ವಾಸುದೇವಾಯ
ನಮಃ ಅಸ್ತಾಯ ಫಟ್ ॥

ಹೀಗೆ ಹೃದಯಾದಿ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು.

ಧ್ಯಾನಂ :

ಕಿರೀಟಕೇಯೂರಮಹಾರ್ಹನಿಷ್ಠೈ -

ಮರ್ಘಾಂತಮಾಲಂಕೃತಸರ್ವಗಾತ್ರಮ್ ।

ಪೀತಾಂಬರಂ ಕಾಂಚನಚಿತ್ರನದ್ಯ -

ಮಾಲಾಧರಂ ಕೇಶವಮಭ್ಯುಜ್ಞಯಿ ॥

ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕಿರೀಟವನ್ನೂ, ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ತೋಳ್ಳೆಗಳನ್ನೂ
ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಮೂಲ್ಯ ಹಾರಗಳನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಮಣಿಗಳ ಸುಂದರ ಅಭರಣಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ,
ಪೀತಾಂಬಧಾರಿಯೂ ವನಮಾಲಾವಿಭೂಷಿತನೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೇಶವ
ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ತೊಂದುವೆನು

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹ ಆಚಾರಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಧಿಗಳು :

ಮುಹೂರ್ತ ವಿಚಾರ : ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳನ್ನು
ಕರೆಸಿ, ಅವರೊಡನೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸಪ್ತಾಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಶುಭ
ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕು. ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತ,
ಸ್ವಾತಿ, ವಿಶಾಖ, ಅನುರಾಧ, ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯ, ರೇವತಿ,
ಅಶ್ವಿನಿ, ಮೃಗಶಿರ, ಶ್ರವಣ, ಧನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರ ಇವು
ಕ್ಷೇಷ್ಯ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯೇ, ತೃತೀಯೇ, ಪಂಚಮೀ, ಪಷ್ಠೀ,
ವಶಮೀ, ಏಕಾದಶೀ ಮತ್ತು ದ್ವಾದಶೀ - ಇವು ಪ್ರಹಸ್ತ. ಸೋಮ,
ಬುಧ, ಗುರು ಮತ್ತು ಶುಕ್ರ - ಇವು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ವಾರಗಳು.
ತಿಥಿ-ವಾರ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ
ಗುರು-ಶುಕ್ರಗ್ರಹಗಳು ಆಸ್ತ, ಬಾಲ ಅಥವಾ ವೃದ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ
ಇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆ ಗ್ರಹಾಸ್ತ ಮುಂತಾ
ಮವು ಇರಬಾರದು. ಭದ್ರಾದಿದೋಷಗಳೂ ಕಥಾರಂಭಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಇರಬಾರದು. ಆ ದಿವಸ ಪೃಥ್ವಿಯು ಜಾಗೃತವಾಗಿರಬೇಕು.
ಪ್ರವಚನ ಕರ್ತೃ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಚಂದ್ರಬಲ ಸಂ
ಯೋಗಿರಬೇಕು. ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹಗಳ ಯೋಗ ಅಥವಾ ದೃಷ್ಟಿ
ಇರಬೇಕು. ಶುಭಗ್ರಹಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತ್ರಿಕೋಣ
ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ. ಆಹಾರ್ಯ, ಕ್ರಮಣ, ಭಾದ್ರವದ, ಆಶ್ವಯುಜ,
ಕಾರ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಶಿರ-ಇವು ಮುಸುಗಗಳೂ ಕಥಾರಂಭಕ್ಕೆ
ಪ್ರಕೃಷ್ಟ. ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರ ಮತ್ತು ಪೌಷ
ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಮುಸುಗಗಳೂ ಕಥಾ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ
ಅಗಲಹುದು.

ಯಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಥೆ ನಡೆಯಬೇಕು ?

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಸಪ್ತಾಹಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವೂ, ಪವಿತ್ರವೂ ಆದ ಸ್ಥಾನ
ವೈವಸ್ವತ ಅವಶ್ಯಕ. ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸೌಕರ್ಯವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು
ಅನುಕೂಲವಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು
ಉತ್ತಮ. ನದಿಯ ದಡ, ಉಪವನ, ದೇವಾಲಯ ಅಥವಾ
ಸ್ವಗೃಹ - ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಪ್ತಾಹ ಕಥೆಗೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಗಳು. ಜಾಗವನ್ನು
ಗುಡಿಸಿ, ಸಾರಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಸಬೇಕು. ನೆಲವನ್ನು ಗೋಮಯ
ಮತ್ತು ಹಳದಿಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ಲೇಪಿಸಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ದೃಢ
ವಾದ ಅಂಗಳವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬೆನ್ನಾಗಿ ತೋಳೆಯಿಸಿ ಪವಿತ್ರವೂ
ಸುಂದರವೂ ಆದ ಆಸನಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಮೇಲುಗಡೆ
ಚಪ್ಪಗಳನ್ನು ಛುಬೇಕು. ಆದರೆ ಚಪ್ಪರ-ಧಾವಣ ಮುಂತಾದ
ಯಾವುದೇ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಾಗಲೀ, ಉಪಕರಣಗಳಾಗಲೀ ನೀತಿ
ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು. ಯಜಮಾನನ ಕೈಯ್ಯ
ಹದಿನಾರು ಹಸ್ತಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಅಗಲವಾಗಿರು
ವಂತೆ ಕಥಾಮಂಟಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು ಅದನ್ನು ಬಾಳೆಯ ಕೆಂಬ
ಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಬೇಕು. ಹಸಿರಾಗಿರುವ ಬಿದಿರಿನ ಕಂಬಗಳನ್ನು
ನೆಡಬೇಕು. ಹೊಸ ತಳು ತೋರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ
ಗಳಿಂದಲೂ, ದ್ವಿಜಪತಾಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಂಟಪವನ್ನು ಬೆನ್ನಾಗಿ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮ್

ಕೃಷ್ಣಂ ನಾರಾಯಣಂ ವಂದೇ ಕೃಷ್ಣಂ ವಂದೇ ಪ್ರಜಪ್ತಿಯಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಂ ದ್ವೈಪಾಯನಂ ವಂದೇ ಕೃಷ್ಣಂ ವಂದೇ ಪೃಥ್ವಾಸುತಮ್ ॥

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಭಕ್ತಿದೇವಿಯೊಂದಿಗೆ ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದರ ಭೇಟಿ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಾಯ ವಿಶ್ವೋಕ್ತಾತ್ಮಾದಿಹೇತವೇ ।
ತಾಪತ್ರಯವಿನಾಶಾಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಯ ವಯಂ ನುಮಃ
॥ ೧ ॥

ಯಃ ಪ್ರವ್ರಜಂತಮನುಜೇತಮಜೇತಕೃತ್ಯಂ
ದ್ವೈಪಾಯನೋ ವಿರಹಕಾತರ ಅಮುಹಾವ ।
ಪುತ್ರೇತಿ ತನ್ಮಯತಯಾ ತರವೋಽಭಿನೇದು-
ಸ್ತಂ ಸರ್ವಭೂತಹೃದಯಂ ಮುನಿಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ ೨ ॥

ನೈಮಿಷೇ ಸೂತಮಾಸೀನಮಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾಮತಿಮ್ ।
ಕಥಾಂಕುತರಸಾಸ್ತಾದಕುಶಲಃ ಶೌನಕೋಽಬ್ರವೀತ್
॥ ೩ ॥

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ಅಚ್ಛಾನ್ದಧ್ವಾತವಿದ್ಧಂಸಕೋಟಿಸೂರ್ಯಸಮಪ್ರಭ
ಸೂತಾಚ್ಯಾಹಿ ಕಥಾಸಾರಂ ಮಮ ಕರ್ಣರೂಪಯನಮ್
॥ ೪ ॥

ಭಕ್ತಜ್ಞಾನವಿರಾಗಾಪ್ಯೋ ವಿವೇಕೋ ವರ್ಧತೇ ಮಹಾನ್ ।
ಮಾಯಾಮೋಹನಿರಾಸತ್ವ ವೈಷ್ಣವೈಃ ಕ್ರಿಯತೇ ಕಥಮ್
॥ ೫ ॥

ಇಹ ಭೋರೇ ಕೌ ಪ್ರಾಯೋ ಜೀವತ್ಪಾಪುರತಾಂ ಗತಃ ।
ಕ್ಷೇಪಾಕ್ರಾಂತಸ್ಯ ತಸ್ಯೈವ ಕೋಧಗೇ ಕಿಂ ಪರಾಯಣಮ್
॥ ೬ ॥

ಶ್ರೇಯಸಾಂ ಯದ್ವೇಚ್ಛೇಯಃ ಪಾವನಾನಾಂ ಚ ಪಾವನಮ್ ।
ಕೃಷ್ಣಪ್ರಾಪ್ತಿಕರಂ ಶಶ್ವತ್ಪಾದನಂ ತದ್ವದಾಧುನಾ
॥ ೭ ॥

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವರೂಪನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಾವು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವನು ಜಗತ್ತಿನ ಉಚ್ಚ, ಸ್ಥಿತಿ, ವಿನಾಶ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಅಧಿದೈವಿಕ, ಅಧಿಭೌತಿಕ ತ್ರಿಪದಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತಹವನಾಗಿದ್ದಾನೆ ॥ ೧ ॥

ಶ್ರೀಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳು ಉಪನಯನವೇ ಆಗದಿದ್ದರೂ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ವಿಷನ್ನೂ ಮಾಡುವುದೂ ಬಾಕಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು ಪುತ್ರನು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುವಾಗ ಅವನ ತಂದೆ ವೇದವ್ಯಾಸರು ವ್ಯಾಕುಲರಾಗಿ ಮಗೂ ! ಮಗನೇ ! ಎಂದು ಕರೆಯ ತೊಡಗಿದರು. ಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವ ಉಂಟಾದ್ದರಿಂದ ಚರಾಚರಗಳಲ್ಲೂ ವಿಕಾರಾರವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಾಡಿನ ವೃಕ್ಷಗಳೇ ಅವರ ವತಿಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವೆಡೆಗಿದ್ದವು. ಅಂತಹ ಸರ್ವಭೂತರ ಆತ್ಮ ಸ್ವರೂಪರಾದ ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾಂಗನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ॥ ೨ ॥

ಒಮ್ಮೆ ಭಗವತ್ಕಥಾಮೃತದ ರಸಾಸ್ವಾದದಲ್ಲಿ ಕುಳಿಲರಾದ ಮುನಿವರ ಶೌನಕರು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾದ ಮಹಾಮತಿವಂತ ಸೂತಪುರಾಣಿಕರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರು ॥ ೩ ॥

ಶೌನಕರು ಹೇಳಿದರು - ಸೂತಪುರಾಣಿಕರೇ ! ನೀವು ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರವನ್ನುನಾಶಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾನರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ನಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಕರ್ಣರೂಪನವಾದ ಅಮೃತ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಸಾರ್ವಭೌತವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. ॥ ೪ ॥

ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಮಹಾನ್ ವಿವೇಕದ ವೃದ್ಧಿ ಹೇಗಾದೀತು ? ಹಾಗೂ ವೈಷ್ಣವರು ಈ ಮಾಯಾ ಮೋಹದಿಂದ ಹೇಗೆ ಪಾರಾಗಬಲ್ಲರು ? ॥ ೫ ॥ ಈ ಭೋರವಾದ ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀವರು ಪ್ರಾಯಶಃ ಆಸುರೀ ಸ್ವಭಾವದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇಪಗಳಿಂದ ಆಕ್ರಾಂತರಾದ ಈ ಜೀವರನ್ನು ರುವ (ದೈವೀಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿಸುವ ಸರ್ವತ್ರಜ್ಞವಾದ ಉಪಾಯವೇನು ? ॥ ೬ ॥

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೂ, ಪವಿತ್ರವೂ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರನಾಗಿಯವ, ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಸುವ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನೀವು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ. ॥ ೭ ॥

ಚಿಂತಾಮಣಿರೋಹಿತುಖಂ ಸುರದುಃ ಸ್ವರ್ಗಸಂಪದಮ್ |
ಪ್ರಯತ್ನೈಃ ಗುರುಃ ಪ್ರೀತೋ ವೈಕುಂಠಂ ಯೋಗಿದುರ್ಲಭಮ್ |
|| ೮ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಪ್ರೀತಿಃ ಶೌನಕ ಚಿತ್ತೇ ತೇ ಹೃತೋ ವಚ್ಚ ವಿಚಾರ್ಯ ಚ |
ಸರ್ವಸಿದ್ಧಾಂತ ನಿಷ್ಪನ್ನಂ ಸಂಸಾರಭಯನಾಶನಮ್ |
|| ೯ ||

ಭಕ್ತ್ಯೋಽಭಾವಧ್ವಾನಂ ಯಚ್ಚ ಕೃಷ್ಣಸಂತೋಷಹೇತುಕಮ್ |
ತದಹಂ ತೇಽಭಿಧಾಸ್ಯಾಮಿ ಸಾವಧಾನತಯಾ ಶೃಣು |
|| ೧೦ ||

ಕಾಲವ್ಯಾಲಮುಖಿಗ್ರಾಸತ್ರಾಸನಿರ್ಣಾಶಹೇತವೇ |
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಕಲೌ ಕೀರೇಣ ಭಾಷಿತಮ್ |
|| ೧೧ ||

ವಿತಸ್ಯಾದಪರಂ ಕಿಂಚಿನ್ನನಪುದ್ವೈ ನ ವಿದ್ಯತೇ |
ಜನ್ಮಾಂತರೇ ಭವೇತ್ ಪುಣ್ಯಂ ತದಾ ಭಾಗವತಂ ಲಭೇತ್ |
|| ೧೨ ||

ಪರೀಕ್ಷಿತೇ ಕಥಾಂ ವಕ್ತುಂ ಸಭಾಯಾಂ ಸಂಸ್ಥಿತೇ ಶುಕೇ |
ಸುಧಾಕುಂಭಂ ಗೃಹೀತ್ವೈವ ದೇವಾಸ್ತತ್ರ ಸಮಾಗಮನ್ |
|| ೧೩ ||

ಶುಕಂ ನತ್ವಾವದನ್ ಸರ್ವೇ ಸ್ವಕಾರ್ಯಕುಶಲಾಃ ಸುರಾಃ |
ಕಥಾಸುಧಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛನ್ ಗೃಹೀತ್ವೈವ ಸುಧಾಮಿಮಾಮ್ |
|| ೧೪ ||

ವಿವಂ ವಿನಿಮಯೇ ಜಾತೇ ಸುಧಾ ರಾಜ್ಞಾ ಪ್ರವೀಯತಾಮ್ |
ಪ್ರಪಾಸ್ಯಾಮೋ ವಯಂ ಸರ್ವೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾಮೃತಮ್ |
|| ೧೫ ||

ಕೃಸುಧಾ ಕೃಕಥಾ ಲೋಕೇ ಕೃಕಾಚಿ ಕೃಮಣಿರ್ಮಹಾನ್ |
ಬ್ರಹ್ಮರಾತೋ ವಿಚಾರ್ಯೈವಂ ತದಾ ದೇವಾಂಜಹಾಸಹ |
|| ೧೬ ||

ಅಭಕ್ತಾಂಸ್ತಾಂಶ್ಚ ವಿಚ್ಛಾಯ ನ ದದೌ ಸ ಕಥಾಮೃತಮ್ |
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ವಾರ್ತಾ ಸುರಾಣಾಮಪಿ ದುರ್ಲಭಾ |
|| ೧೭ ||

ರಾಜ್ಞೋ ಮೋಕ್ಷಂ ತಥಾ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪುರಾ ಧಾತಾಪಿವಿಸ್ಥಿತಃ |
ಸ್ಯಲೋಕೇ ತುಲಾಂ ಬದ್ಧ್ವಾ ತೋಲಯತ್ಪಾರ್ಥನಾನ್ಯಜಃ |
|| ೧೮ ||

ಲಘೂಷ್ಯನ್ಯಾನಿ ಜಾತಾನಿ ಗೌರವೇಣ ಇದಂ ಮಹತ್ |
ತದಾ ಖುಷಿಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಯಯುಃ |
|| ೧೯ ||

ಮೇನಿರೇ ಭಗವದ್ರೂಪಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಭಾಗವತಂ ಕಲೌ |
ಪಠನಾಚ್ಚವಣಾತ್ಸದ್ಭೋ ವೈಕುಂಠಫಲದಾಯಕಮ್ |
|| ೨೦ ||

ಚಿಂತಾಮಣಿಯು ಕೇವಲ ಲೌಕಿಕ ಸುಖನೀಡಬಲ್ಲದ್ದು. ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲದು. ಆದರೆ ಸದ್ಗುರುಗಳು ಪ್ರಸನ್ನರಾದರೆ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ದುರ್ಲಭವಾದ ಭಗವಂತನ ವೈಕುಂಠಧಾಮವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. || ೮ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳಿದರು - ಶೌನಕರೇ! ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಪ್ರೇಮ ಕುಂಟದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವಿಚಾರಗೈದು ಜನ್ಮ-ಮೃತ್ಯುವಿನ ಭಯವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತಹ ಸಮಸ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ನಿಷ್ಕರ್ಷವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. || ೯ ||

ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣವಾದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುವೆನು. ಅದನ್ನು ದತ್ತಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕೇಳಿ. || ೧೦ || ಶ್ರೀಶುಕ ಮಹಾಮುನಿಗಳು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಜೀವರು ಕಾಲರೂಪವಾದ ಸರ್ಪಕ್ಕೆ ಶುತ್ಸಾಗುವ ದುಃಖವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿರುವರು. || ೧೧ || ಮನಸ್ಸಿನ ಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಮಿಗಿಲಾದ ಯಾವ ಸಾಧನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನ ಜನ್ಮ-ಜನ್ಮಾಂತರದ ಪುಣ್ಯವು ಉದಯಿಸಿದಾಗಲೇ ಅವನಿಗೆ ಈ ಭಾಗವತಶಾಸ್ತ್ರವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. || ೧೨ || ಶ್ರೀಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷಿತನಿಗೆ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿದ್ದಾಗ ದೇವತೆಗಳು ಅಮೃತ ಕಲಶವನ್ನೇತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವರ ಬಾಗಿ ಬಂದರು. || ೧೩ || ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಶುಂಭಾ ಕುಶಲರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರು ಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು - "ನೀವು ಈ ಅಮೃತಕಲಶವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಬದಲಿಗೆ ನಮಗೆ ಕಥಾಮೃತದ ದಾನವನ್ನು ಕೊಡಿ. || ೧೪ ||

ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯವಾದಾಗ ರಾಜಾಪರಿಣಿತನು ಅಮೃತವನ್ನು ಪಾನ ಮಾಡುವನು ಹಾಗೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ರೂಪವಾದ ಅಮೃತವನ್ನು ಪಾನ ಮಾಡುವೆವು. || ೧೫ || ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಗಣನಪಡಲಿಲ್ಲದ ಮಹಾಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುವೆಲ್ಲಿ? ಎಲ್ಲಿ ಸುಧೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಹರಿಕಥೆ? ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಶ್ರೀಶುಕ ಮುನಿಗಳು ಆಗ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರು. || ೧೬ || ಅವರನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಶೂನ್ಯ (ಕಥೆಯ ಅನಿರೀಕ್ಷಾರಿ)ರೆಂದು ತಿಳಿದು ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಈ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದೆ. || ೧೭ ||

ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಶ್ರವಣದಿಂದಲೇ ರಾಜಾಪರಿಣಿತನು ಮುಕ್ತನಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಭಾರೀ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಡಿ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ತೂಕಮಾಡಿದರು. || ೧೮ || ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಧನೆಗಳು ತೂಕದಲ್ಲಿ ಹಗುರವಾಗಿ, ಭಾಗವತವು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಭಾರವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲ ಮುಷ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಭಾರೀ ವಿಸ್ಮಯವಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಭಗವದ್ರೂಪವಾದ ಭಾಗವತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಶ್ರವಣ-ಪಾರಾಯಣವು ಕೂಡಲೇ ಮೋಕ್ಷ ಕೊಡುವಂತಹುದು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. || ೧೯-೨೦ ||

ಸಪ್ತಾಹೇನ ಶ್ರುತಂ ಚೈತನ್ವರ್ಥಾ ಮುಕ್ತಿದಾಯಕಮ್ |
ಸನಕಾದ್ಯೈಃ ಪುರಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ನಾರದಾಯ ದಯಾಪರೈಃ || ೨೦ ||

ಯದ್ಯಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಬಂಧಾಚ್ಛುತಮೇತತ್ಸರ್ವಗಾ |
ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣವಿಧಿಃ ಕುಮಾರೈಸ್ತಸ್ಯ ಭಾಷಿತಃ || ೨೧ ||

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ಲೋಕವಿಗ್ರಹಮುಕ್ತಸ್ಯ ನಾರದಸ್ಯಾಸ್ತಿರಸ್ಯ ಚ |
ವಿಧಿಶ್ರವೇ ಕುತಃ ಪ್ರೀತಿಃ ಸಂಯೋಗಃ ಕುತ್ರ ತೈಃ ಸಹ || ೨೨ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಅತ್ರ ತೇ ಕೀರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಂ ಕಥಾನಕಮ್ |
ಶುಕೇನ ಮಮ ಯತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ರಹಃ ಶಿಷ್ಯಂ ವಿಚಾರ್ಯ ಚ || ೨೩ ||

ಏಕದಾ ಹಿ ವಿಶಾಲಾಯಾಂ ಚಕ್ಷಾರ ಋಷಯೋಽಮರಾಃ |
ಸತ್ಸಂಗಾರ್ಥಂ ಸಮಾಯಾತಾ ದದೃಶುಸ್ತತ್ರ ನಾರದಮ್ || ೨೪ ||

ಕುಮಾರಾ ಉತುಃ

ಕಥಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ದೀನಮುಖಃ ಕುತಶ್ಚಿಂತಾತುರೋ ಭವಾನ್ |
ತ್ವರಿತಂ ಗಮ್ಯತೇ ಕುತ್ರ ಕುತಶ್ಚಾಗಮನಂ ತವ || ೨೫ ||

ಇದಾನೀಂ ಶೂನ್ಯಚಿತ್ತೋಽಸಿ ಗತವಿತ್ತೋ ಯಥಾ ಜನಃ |
ತವೇದಂ ಮುಕ್ತಸಂಗಸ್ಯ ನೋಚಿತಂ ವದ ಕಾರಣಮ್ || ೨೬ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಆಹಂ ತು ಪೃಥಿವೀಂ ಯಾತೋ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸರ್ವೋತ್ತಮಾಮಿತಿ |
ಪುಷ್ಕರಂ ಚ ಪ್ರಯಾಗಂ ಚ ಕಾಶೀಂ ಗೋದಾವರೀಂ ತಥಾ || ೨೭ ||

ಹರಿಕ್ಷೇತ್ರಂ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶ್ರೀರಂಗಂ ಸೇತುಬಂಧನಮ್ |
ವಿವಮಾದಿಶು ತೀರ್ಥೇಶು ಭ್ರಮಮಾಗಾ ಇತಸ್ತತಃ || ೨೮ ||

ನಾಪಸ್ಯಂ ಕುತ್ರಚಿಚ್ಛರ್ಮ ಮನಸ್ಸಂತೋಷಕಾರಕಮ್ |
ಕಲಿನಾಧರ್ಮಮಿತ್ರೇಣ ಧರೇಯಂ ಬಾಧಿತಾಧುನಾ || ೨೯ ||

ಸತ್ಯಂ ನಾಸ್ತಿ ತಪಃ ಶೌಚಂ ದಯಾ ದಾನಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ |
ಉದರಂಭರಿಣೋ ಜೀವಾ ವರಾಕಾಃ ಕೂಟಭಾಷಿಣಃ || ೩೦ ||

ಮಂದಾಃ ಸುಮಂದ ಮತಯೋ ಮಂದಭಾಗ್ಯಾ ಹೃಪದ್ವಿತಾಃ |
ಪಾಖಂಡ ನಿರತಾಃ ಸಂತೋ ವಿರಕ್ತಾಃ ಸಪರಿಗ್ರಹಾಃ || ೩೧ ||

ತರುಣೇಪ್ರಭುತಾ ಗೇಹೇ ಶ್ಯಾಲಿಕೋ ಬುದ್ಧಿದಾಯಕಃ |
ಕನ್ಯಾವಿಕ್ರಯಿಣೋ ಲೋಭಾದ್ಧಂಪತೀನಾಂ ಚ ಕಲ್ಮಷಮ್ || ೩೨ ||

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವನ್ನು ಸಪ್ತಾಹ ವಿಧಿಯಿಂದ ಶ್ರವಣಿಸಿದಾಗ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದನ್ನು ದಯಾಪರಾಯಣರಾದ ಸನಕಾದಿಗಳು ದೇವರ್ಷಿ-ನಾರದರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. || ೨೦ || ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದರು ಮೊದಲು ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರಿಂದ ಇದನ್ನು ಶ್ರವಣಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದ ವಿಧಿ ಯನ್ನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾದಿಗಳೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. || ೨೧ ||

ಶೌನಕರು ಕೇಳಿದರು - ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರಿಂದ ಮುಕ್ತರೂ, ವಿಚರಣಶೀಲರೂ ಆದ ನಾರದರಿಗೆ ಸಾಕಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಗ ಎಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು ? ಹಾಗೂ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನದಿಂದ ಶ್ರವಣಸುವ ಪ್ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು ? || ೨೨ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳಿದರು - ಶ್ರೀಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ತೇಳದ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ಣ ಕಥಾನಕವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. || ೨೩ || ಒಂದು ದಿನ ವಿಶಾಲಾಪುರಿಗೆ ಸತ್ಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಸನಕಾದಿ ನಾಲ್ವರು ನಿರ್ಮಲ ಋಷಿಗಳು ನಾರದರನ್ನು ನೋಡಿದರು. || ೨೪ ||

ಸನಕಾದಿಗಳು ಕೇಳಿದರು - ಬ್ರಹ್ಮನ್ ! ನಿಮ್ಮ ಮುಖ ವಿಕಿರಣಿಸಿದ ? ನೀವು ಚಿಂತಾತುರ ಹೇಗಾದಿರಿ ? ಇಷ್ಟು ಆತುರವಾಗಿ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಿರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಆಗಮನ ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದಾಯಿತು ? || ೨೫ || ಈಗಲಾದರೂ ನೀವು ಎಲ್ಲ ದನವನ್ನು ಕಳೆಕೊಂಡ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ವ್ಯಾಕುಲರಾಗಿರುವಿರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮಂತಹ ಆಸ್ತರಿಹಿತ ಪುರುಷರಿಗೆ ಇದು ಉಚಿತ ವಲ್ಲ. ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. || ೨೬ ||

ನಾರದರು ಹೇಳಿದರು - ನಾನು ಸರ್ವೋತ್ತಮಲೋಕವೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಪೃಥ್ವಿಗೆ ಬಂದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಕರ, ಪ್ರಯಾಗ, ಕಾಶೀ, ಗೋದಾವರಿ (ನಾಸಿ), ಹರಿದ್ವಾರ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಶ್ರೀರಂಗ, ಸೇತುಬಂಧ (ರಾಮೇಶ್ವರ) ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ರ-ಇತ್ರ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ; ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೋಷವೀಯುವಂತಹ ಶಾಂತಿಯು ನನಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಧರ್ಮದ ಸಹಾಯಕ ಕಲಿಯುಗವು ಇಡೀ ಪೃಥಿವಿಯನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. || ೨೭-೩೦ || ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ತಪಸ್ಸು, ಶೌಚ (ಒಳ-ಹೊರಗಿನ ಪವಿತ್ರತೆ), ದಯೆ, ದಾನ, ಇವುಗಳು ಎನ್ನೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಒಡಪಾಯಿ ಜನರು ಕೇವಲ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವುದರಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿರುವರು. ಅವರು ಸುಳ್ಳನ್ನಾಡುವವರೂ, ಅಲಸಿಗಳೂ, ಮಂದಬುದ್ಧಿಯವರೂ, ಭಾಗ್ಯಹೀನರೂ, ಉಪದ್ರವಗ್ರಸ್ತರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಗಿನ ವೇಷಮಾತ್ರ ಸಾಧು-ಸಂತರು ಪೂರ್ಣ ಪಾಪಂಜಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನೋಡಲು ವಿರಕ್ತರಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಸ್ವೀ, ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರಾಜ್ಯವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಭಾವ ಮೈದುನರೇ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಭದಿಂದ ಜನರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಜಗಳ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. || ೩೧-೩೨ ||

ಆಶ್ರಮಾ ಯವಸ್ಯೇ ರುದ್ರಾಪೀರ್ಥಾನಿ ಸರಿತಸ್ತಥಾ |
ದೇವತಾಯತನಾಸ್ತತ್ರ ದುಷ್ಟೈರ್ನಾಪ್ತಾನಿ ಭೂರಿತಃ || ೩೪ ||

ನ ಯೋಗೀ ನೈವ ಸಿದ್ಧೋ ವಾ ನ ಜ್ಞಾನೀ ಸ್ಥಿತಿಯೋ ನರಃ |
ಕಲಿವಾಪಾನಲೇ ನಾಡ್ಯ ಸಾಧನಂ ಭೃಗುತಾಂ ಗತಮ್ || ೩೫ ||

ಅಪ್ತಕೂಲಾ ಜನಪದಾಃ ಶಿವಕೂಲಾ ದ್ವಿಜಾತಯಃ |
ಕಾಮಿನ್ಯಃ ಕೇಶಕೂಲಿನ್ಯಃ ಸಂಭವಂತಿ ಕಲಾವಿಜ || ೩೬ ||

ಏವಂ ಪಶ್ಯನ್ ಕಲೇರ್ದೋಷಾನ್ ಪರ್ಯಟನ್ಮನೋಮಹಮ್ |
ಯಾಮುನಂ ತುಮಾಪನ್ನೋ ಯತ್ರ ಲೀಲಾ ಹರೇರಭೂತ್ || ೩೭ ||

ತತ್ರಾಶ್ರಯಂ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಂ ಕ್ಷುಯಿತಾಂ ತನ್ಮುನೀಶ್ವರಾಃ |
ಏಕಾ ತು ತಮಗೇ ತತ್ರ ನಿಷ್ಕಣ್ಣಾ ಖಿನ್ನಮಾನಸಾ || ೩೮ ||

ವೃದ್ಧೌ ದೌ ಪತಿತ್ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ನಿಶ್ಚಲತಾವಚೇತಸೌ |
ಖತ್ವಾಸಂಶೇ ಪ್ರಬೋಧಂತಿ ರುನಂತಿ ಚ ತಯೋಃ ಪುರು || ೩೯ ||

ದಶದಿಕ್ಷು ನಿರೀಕ್ಷಂತೀ ರಕ್ಷಿತಾರಂ ವಿಜಂ ವಪುಃ |
ವೀಜ್ಯಮಾನಾ ಪಶ್ಚಾಭಿರ್ಬೋಧ್ಯಮಾನಾ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ || ೪೦ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೂರಾದ್ಗತಃ ಸೋಽಪಿ ಕೌತುಕೇನ ತದಂತಿಕಮ್ |
ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚೋಕ್ತೃತಾ ಬಾಲಾ ವಿಪ್ಲವಾ ಚಾಬ್ರವಿದ್ವಹಿ || ೪೧ ||

ಬಾಲೋವಾಚಃ

ಭೋ ಭೋಃ ಸಾಧೋ ಕ್ಷಾಂ ತಿಷ್ಠಮಚ್ಚಿಂತಾಮಹಿ ನಾಶಯ |
ದರ್ಶನಂ ತವ ಯೋಕ್ಯ ಸರ್ವಥಾಭಾಷಹರಂ ಪರಮ್ || ೪೨ ||

ಬಹುಧಾ ತವ ವಾಕ್ಯೇನ ದುಃಖಿತಾಂಶಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಯದಾ ಭಾಗ್ಯಂ ಭವೇದ್ಗುರಿ ಭವತೋ ದರ್ಶನಂ ತದಾ || ೪೩ ||

ನಾರದ ಉವಾಚಃ

ಕಾಸಿ ತ್ವು ಕಾಮಿನ್ಯೌ ಚೇಮಾ ನಾಯಕಃ ಕಾಃ ಪದ್ಮಪೋಷನಾಃ |
ಐವ ದೇವಿ ಸಮಿಧಾರಂ ಸ್ವಸ್ತ ದುಃಖಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ || ೪೪ ||

ಬಾಲೋವಾಚಃ

ಅಹಂ ಭೃಗುಶಿ ಖ್ಯಾತಾ ಇಮೌ ಮೇ ತನಯೌ ಮತೌ |
ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯನಾಮಾನ್ ಕಾಲಯೋಗೇನ ಜರ್ಜರೌ || ೪೫ ||

ಮಹಾತ್ಮನ ಆಶ್ರಮ, ಶೀರ್ಥಗಳು, ನದಿಗಳು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ
ಯವನರು ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದುಷ್ಟರು ಅನೇಕ ದೇವಾ-
ಲಯಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿರುವರು. || ೩೪ || ಈಗಲಂತೂ ಇಲ್ಲಿ
ಯೋಗಿಗಳೂ, ಸಿದ್ಧರೂ, ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯರ್ಮ
ಮಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸಾಧನೆಗಳು ಈಗ ಕಲಿ-
ಯುಗದೊಪ್ಪಿ ದಾವಾಸಲದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಭೃಗುವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ.
|| ೩೫ || ಈ ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹೇಚೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನವನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದ್ರಾಕ್ಷಾಕಾಯ ಹಣ ಪಡೆದು ವೇದವನ್ನು ಕಲಿಸು-
ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸದಾಚಾರ ಹೀಗಾಗಿವೆ. || ೩೬ ||

ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಕಲಿಯುಗದ ದೋಷಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ
ಪೃಥವಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಯಮುನಾ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದೆ.
ಅಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನೇಕ ರೀತಿಗಳು ನಡೆದಿದ್ದವು.
|| ೩೭ || ಮುನಿವರ್ಯರೇ! ಕೇಳಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಪ್ಪದೊಡ್ಡ
ಆಶ್ರಯವನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಯುವತಿಸ್ತ್ರೀಯು ಪಿನ್ನ
ಮನಸ್ಸಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. || ೩೮ || ಅವಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು
ವೃದ್ಧಪುರುಷರು ಆಚೇತನರಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಜೋರಾಗಿ ಉಸಿರಾಡು-
ತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ತರುಣಿಯು ಅವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ
ಅವರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಮುಂದೆ
ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು. || ೩೯ || ಅವಳು ತನ್ನ ಶರೀರದ ರಕ್ಷಕನಾದ ಪರ-
ಮಾತ್ಮನನ್ನು ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ
ಸುತ್ತಲೂ ನೂರಾರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವಳಿಗೆ ಗಾಳಿ ದೀಪುತ್ತಾ ಪದೇ-
ಪದೇ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. || ೪೦ || ದೂರದಿಂದಲೇ
ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅವಳ ಬಳಿಗೆ
ಹೋದೆ. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಆ ಯುವತಿಯು ಎದ್ದು ನಿಂತು
ಬಹು ವ್ಯಾಕುಲತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿ ತೊಡಗಿದಳು. || ೪೧ ||

ಯುವತಿಯು ಹೇಳಿದಳು - ಮಹಾತ್ಮರೇ! ಒಂದು ಕ್ಷಣ
ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಿ. ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ
ದರ್ಶನವಾದರೋ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಸರ್ವಥಾ
ನಾಶ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. || ೪೨ || ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಿಂದ ನನ್ನ
ದುಃಖವು ಶಾಂತವಾದೀತು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಭಾಗ್ಯವು ಒದಗಿ-
ದಾಗಲೇ ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. || ೪೩ ||

ನಾರದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಈಗ ನಾನು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಬಳಿ
ಕೇಳಿದೆ - ದೇವಿ! ನೀನು ಯಾರು? ಇವರಿಬ್ಬರು ಪುರುಷರು
ನಿನಗೇನಾಗಬೇಕು? ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಲನಯನೆಯರಾದ ಈ
ದೇವಿಯರು ಯಾರು? ನೀನು ನನಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ನಿನ್ನ ದುಃಖದ
ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳು. || ೪೪ ||

ಯುವತಿಯು ಇಂತೆಂದಳು - ನನ್ನ ಹೆಸರು ಭಕ್ತಿಯೆಂದು.
ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವೈರಾಗ್ಯರೆಂಬ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.
ಕಾಲದ ಮಹಮಯಿಂದ ಇವರು ಹೀಗೆ ಜರ್ಜರಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
|| ೪೫ || ಈ ದೇವಿಯರು ಗಂಗಾದಿ ನದಿಗಳು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ

ಗಂಗಾದ್ಯಾಃ ಸರಿತಶ್ಚೇಮಾ ಮತ್ತೇವಾರ್ಥಂ ಸಮಾಗತಾಃ |
ತಥಾಪಿ ನ ಚ ಮೇ ಶ್ರೇಯಃ ಸೇವಿತಾಯಾಃ ಸುರೈರಪಿ

|| ೪೬ ||

ಇದಾನೀಂ ಶೃಣು ಮದ್ಭಾರ್ತಾಂ ಸಚಿತ್ತಸ್ವರ್ದ ಶಪೋಧನ |
ವಾರ್ತಾ ಮೇ ವಿತತಾಶ್ಚಸ್ತಿ ತಾಂ ಶುತ್ವಾ ಸುಖಮಾವಹ

|| ೪೭ ||

ಉತ್ಪನ್ನಾ ದ್ರವಿಡೇ ಸಾಹಂ ವೃದ್ಧಿಂ ಕರ್ಣಾಟಕೇ ಗತಾ |
ಕೃತಿತ್ವಂ ಪನ್ನಹಾರಾಶ್ಚೇ ಗುರ್ಜರೇ ಜೇರ್ಣತಾಂ ಗತಾ

|| ೪೮ ||

ತತ್ರ ಘೋರಕಲೇರ್ಯೋಗಾತ್ಪಾಖಂಡ್ಯಃ ಖಂಡಿತಾಂಗಕಾ |
ದುರ್ಬಲಾಹಂ ಚರಂ ಯತಾ ಶ್ವತ್ಸಾಭ್ಯಾಂ ಸಹ ಮಂದಾಹಮ್

|| ೪೯ ||

ವೃಂದಾವನಂ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನಮೀನೇವ ಸುದೂಪಿಣೇ |
ಚಾತಾಹಂ ಯುಮತೇ ಸ್ಯುಕ್ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಿಶಾ ತು ಸಾಂಪ್ರಕಮ್

|| ೫೦ ||

ಇಮೌ ತು ಶಯಿತಾವತ್ರ ಸುತೌ ಮೇ ಕ್ಷಿಪ್ತತಃ ಶ್ರಮಾತ್ |
ಇದಂ ಸ್ಥಾನಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ವಿದೇಶಂ ಗಮ್ಯತೇ ಮಯಾ

|| ೫೧ ||

ಜರಣತ್ಯಂ ಸಮಾಯಾತೌ ತೇನ ದುಃಖೇನ ದುಃಖಿತಾ |
ಸಾಹಂ ತು ತದುಗೇ ಕಸ್ಯಾಪ್ನುತೌ ಪೃಥ್ವಾವಿಮೌ ಕುತಃ

|| ೫೨ ||

ತ್ರಯಾಣಾಂ ಸಹಚಾರಿತ್ವಾದ್ವೈಪರೀತ್ಯಂ ಕುತಃ ಸ್ವಿತಮ್ |
ಘಟತೇ ಜರಣಾ ಮಾತಾ ತದುಣೌ ತನಯಾವಿತಿ

|| ೫೩ ||

ಅತಃ ಕೋಚಾಮಿ ಚಾತ್ಮಾನಂ ವಿಸ್ಥಯಾವಿಷ್ಟ ಮಾನಸಾ |
ವದ ಯೋಗಸಿದ್ಧೇ ಧೀಮನ್ ಕಾರಣಂ ಚಾತ್ರ ಕಿಂ ಭವೇತ್

|| ೫೪ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಜ್ಞಾನೇನಾತ್ಮನಿ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಮೇತತ್ಪವಾಸಭೇ |
ನ ವಿಷಾದಸ್ತರ್ಧಯಾ ಕಾರ್ಯೋ ಹರಿಃ ಶಂ ತೇ ಕರಿಷ್ಯತಿ

|| ೫೫ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಕ್ಷಣಮಾತ್ರೇಣ ತಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಮೂಚೇ ದುನೀಶ್ವರಃ |
|| ೫೬ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಶೃಣುಷ್ಯಾವಹಿತಾ ಚಾಲೇ ಯುಗೋಽಯಂ ವಾದಾಣಃ ಕಲಿಃ |
ತೇನ ಲುಪ್ತಃ ಸದಾಚಾರೋ ಯೋಗಮಾಗ್ರಸ್ತಪಾಂಚ ಚ

|| ೫೭ ||

ಜನಾ ಅಘಾಸುರಾಯಂತೇ ಶಾತ್ವ ದುಷ್ಕರ್ಮಕಾರಿಣಃ |
ಇಹ ಸಂತೋ ವಿಸೀದಂತಿ ಪ್ರಹೃತ್ಯಂತಿ ಹ್ಯ ಸಾಧವಃ |

ಧತ್ತಿ ಧೈರ್ಯಂ ತು ಯೋ ಧೀಮಾನ್ಸಧೀರಃ ಪಂಡಿತೋಽಥವಾ |
|| ೫೮ ||

ಕೇವ ಮಾರಲೆಂದು ಬಂದಿರುವರು. ೫೬ | ಶಾಕ್ತಾತ್ ದೇವಿಯ
ರಿಂದ ಸೇವಿತಳಾಗಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಸುಖ-ಶಾಂತಿ ಇಲ್ಲ. || ೪೬ ||

ಶಪೋಧನರೇ! ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ಇನ್ನ
ಕಥೆಯಾದರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವೇ ಇದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅವನ್ನು ಕೇಳಿ
ನೀವು ನನಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಿರಿ. || ೪೭ ||

ನಾನು ದ್ರವಿಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದೆ.
ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೆಲವೆಡೆ ಸಮ್ಯಕ್ತಳಾದೆ. ಆದರೆ ಗುಜರಾತದಲ್ಲಿ
ನನಗೆ ವೃದ್ಯಾಪ್ಯವು ಆವರಿತು. || ೪೮ || ಅಲ್ಲಿ ಘೋರಕಲಿ-

ಯುಗದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪಾಷಂಡಿಗಳು ನನ್ನ ಅಂಗ ಭಂಗಮಾಡಿ
ಬಿಟ್ಟರು. ಅನೇಕ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ. ಕಾರಣ
ನಾನು ನನ್ನ ಪುತ್ರರೊಂದಿಗೆ ದುರ್ಬಲಳಾಗಿ ನಿಶ್ಚೇಷಳಾಗಿ-

ಹೋದೆ. || ೪೯ || ನಾನು ವೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಪುನಃ
ಪರಮ ಸುಂದರ ರೂಪವತಿಯೂ, ನವಯುವತಿಯೂ ಆದೆ.

|| ೫೦ || ಆದರೆ ಎದುರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಪುತ್ರರು
ಬಳಲಿ ದುಃಖಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಬೇರಾವುದರೂ ಹೋಗಲು ಒಯಸುತ್ತಿರುವೆನು. || ೫೧ ||

ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಮುದುಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ನಾನು ದುಃಖಿತ
ಳಾಗಿರುವೆ. ಇವರು ತುಡುಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಪುತ್ರರೂ
ಮುದುಕರೇಕೆ? || ೫೨ || ನಾವು ಮೂವರೂ ಜೊತೆ-ಜೊತೆ
ಯಾಗಿ ಇರುವವರು. ಅವರೂ ಒಬ್ಬ ಮರೀಚಿಕೆ? ತಾಯಿ

ವೃದ್ಧಳಾಗಿದ್ದು ಪುತ್ರರೂ ತುಡುಕರಾಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. || ೫೩ ||
ಇವರಿಂದ ಇವರು ಅಶ್ವಮೇವೇತನಾಗಿ ನನ್ನ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯ ಕುರಿತು
ಗಾಳಿಪತ್ತಿವೇನೆ. ನೀವು ಮನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಗಳೂ, ಯೋಗಸಿದ್ಧಿ

ಗಳೂ ಆಗಿರುವಿರಿ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇದರ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು?
ಮುಂದನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. || ೫೪ ||

ನಾರದರೆಂದರು - ಸಾಧ್ವಿ! ನಾನು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ
ಪ್ಲಾಸ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ದುಃಖದ ಕಾರಣವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿ
ವೆನು. ನೀನು ವಿಶಾದಿಷೂರರು. ಶ್ರೀಹರಿಯು ನಿನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣ
ಮಾಡುವನು. || ೫೫ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಮುನಿವರ್ಯರಾದ
ನಾರದರು ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಅವಳ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿದು
ಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರು. || ೫೬ ||

ನಾರದರೆಂದರು - ದೇವಿ! ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೇಳು. ಇದು
ವಾರುಣವಾದ ಕಲಿಯುಗವಾಗಿದೆ. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಈಗ ಸದಾಚಾರ್ಯ
ಯೋಗಮಾರ್ಗ, ತಪಸ್ಸು ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಲುಪ್ತವಾಗಿ
ಹೋದುವು. || ೫೭ || ಜನರು ಶತನಾಗಿ ದುಷ್ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ

ತೊಡಗಿ ಅಘಾಸುರರಂಜನಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿ
ದರಲ್ಲಿ ಪಶುರುಷರು ದುಃಖದಿಂದ ಮ್ಲಾನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ
ದುಷ್ಟರು ಸುಖಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತ

ರಾದ ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳ ಪುರುಷರೇ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಥವಾ ಪಂಡಿತ
ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. || ೫೮ || ಭೂಮಿಯು ಕ್ರಮಶಃ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬೇಷ್ವಗೆ

ಅಸ್ತಶ್ಯಾನವಲೋಕ್ತೇಯಂ ಶೇಷಭಾರಕರೀ ಧರಾ |
ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಕ್ರಮಾಜ್ಞಾತಾ ಮಂಗಲಂ ನಾಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ || ೫೯ ||

ನ ತ್ವಾಮುಪ ಸುತೈಃ ಸಾಕಂ ಕೋಟಿಃ ಪಶ್ಯತಿ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ |
ಉಪೇಕ್ಷಿತಾನುರಾಗಾಂಭೈರ್ಜರ್ಜರತ್ವೇನ ಸಂಸ್ಥಿತಾ || ೬೦ ||

ವೃಂದಾವನಸ್ಯ ಸಂಯೋಗಾತ್ ಪುನಶ್ಚ ತದುಗೇ ನಮಾ |
ಧನ್ಯಂ ವೃಂದಾವನಂ ತೇನ ಭಕ್ತಿಸ್ಪರ್ಶತಃ ಯತ್ರ ಚ || ೬೧ ||

ಅಶ್ರೇಮೌ ಗ್ರಾಹಕಾಭಾವಾನ್ ಜರಾಮುಪ ಮುಂಚತಃ |
ಕಿಂಚಿದಾತ್ಮಸುಖೇನೇಹ ಪ್ರಸುಪ್ತರ್ಮಾನ್ಯತೇನಯೋಃ || ೬೨ ||

ಭಕ್ತರುವಾಚ

ಕಥಂ ಪರೀಕ್ಷಿತಾ ರಾಜ್ಞಾ ಸ್ಥಾಪಿತೋ ಹ್ಯುಚಿಃ ಕಲಿಃ |
ಪ್ರವೃತ್ತೇ ತು ಕಲೌ ಸರ್ವಸಾರೇ ಕುತ್ರ ಗೋ ಮಹಾನ್ || ೬೩ ||

ಕರುಣಾಪರೇಣ ಪರಿಣಾಪ್ಯಧರ್ಮಃ ಕಥಮೀಕ್ಷ್ಯತೇ |
ಇಮಂ ಮೇ ಸಂಶಯಂ ಛಿಂಧಿ ತ್ವದ್ಭಾಸಾ ಸುಖತಾಸ್ತು ಹಮ್ || ೬೪ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಯದಿ ಪೃಷ್ಠಸ್ತ್ವಯಾ ಬಾಲೇ ಪ್ರೇಮತಃ ಶ್ರವಣಂ ಕುರು |
ಸರ್ವಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಭದ್ರೇ ಕಶ್ಚಲಂ ತೇ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || ೬೫ ||

ಯದಾ ಮುಕುಂದೋ ಭಗವಾನ್ ಕ್ಷಾಂತ್ಯಕ್ಷಾಸ್ತಪದಂ ಗತಃ |
ತದ್ವಿನಾತ್ಕಲಿರಾಯಾತಃ ಸರ್ವಸಾಧನಬಾಧಕಃ || ೬೬ ||

ದೃಷ್ಟ್ವೋ ದಿಗ್ವಿಜಯೀ ರಾಜ್ಞಾ ದೀನವಚ್ಚರಣಂ ಗತಃ |
ನಮಯಾಮಾರಗೇಯೋಽಯಂ ಸಾರಂಗಇವಸಾರ್ಥಕಃ || ೬೭ ||

ಯತ್ಕಲಂ ನಾಸ್ತಿ ತಪಶ್ಚ ನ ಯೋಗೇನ ಸಮಾಧಿನಾ |
ತತ್ಕಲಂ ಲಭತೇ ಸಮ್ಯಕ್ಕಲೌ ಕೇಶವಕೀರ್ತನಾತ್ || ೬೮ ||

ಏಕಾಕಾರಂ ಕಲಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾರವತಾರನೀರಸಮ್ |
ವಿಷ್ಣುರಾತಃ ಸ್ಥಾಪಿತವಾನ್ ಕಲಿಜಾನಾಂ ಸುಖಾಯ ಚ || ೬೯ ||

ಕುಕುರ್ಮಚರಣಾತ್ಮಾರ್ಥ ಸರ್ವತೋ ನಿರ್ಗತೋಽಥುನಾ |
ಪದಾರ್ಥಾಃ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ಭೂಮೌ ದೀಪಹೀನಾಸ್ತುಷಾ ಯಥಾ || ೭೦ ||

ವಿವೈರ್ಭಾಗವತೀ ವಾರ್ತಾ ಗೀಹೇ ಗೀಹೇ ಜನೇ ಜನೇ |
ಕಾರಿತಾ ಕಣಲೋಛೇನ ಕಥಾಸಾರಸ್ತತೋ ಗತಃ || ೭೧ ||

ಭಾರವಾಗ ತೊಡಗಿದೆ ಈಗ ಇದನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಿರಲಿ, ನೋಡಲೂ ಕೂಡ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಉಂಟಿಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಂಗಕೃತ ಕಂಡುಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ || ೫೯ || ಈಗ ಯಾರಿಗೂ ಪುತ್ರ ರೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ವಿಷಯಾನುರಾಗದ ಕಾರಣ ಅಂಧರಾದ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಉಪೇಕ್ಷಿತರಾಗಿ ನೀನು ಜರ್ಜರಿತರಾಗಿ ಹೋಗಿರುವೆ || ೬೦ || ವೃಂದಾವನದ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ನೀನು ಮತ್ತೆ ಮಮತೆಯುಂಟಾಗಿರುವೆ ಈ ವೃಂದಾವನ ಧಾಮವು ಧನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಎಕೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರ ಭಕ್ತಿಯು ನೃತ್ಯವಾಡುತ್ತಿದೆ || ೬೧ || ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಈ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಯಸುವವರೇ ಇಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರ ಮುದಿತನವು ಕಳೆದು ಹೋಗಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆತ್ಮಸುಖ (ಭಗವತ್ ಅನಂದ)ದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಮಲಗಿದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ || ೬೨ ||

ಭಕ್ತಿಯು ಹೇಳಿದನು - ರಾಜಾ ಪರೀಕ್ಷಿತನು ಈ ಪಾಪೀ ಕಲಿಯುಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಇರಲು ಬಿಟ್ಟನು ? ಅದು ಬರುತ್ತಲೇ ಎಲ್ಲಿ ಮಧುಗಳ ಸಾರವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತೋ ತಿಳಿಯದು || ೬೩ || ಕರುಣಾಮಯನಾದ ಕ್ರಿಷ್ಣರಿಯು ಈ ಅಧರ್ಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತಾನೆ ? ಮುನಿವರ್ಯ | ನನ್ನ ಈ ಸಂದೇಹವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮತಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಹಾಸಿ ದೊರೆತಿದೆ || ೬೪ ||

ನಾರದರೆಂದನು - ಎಲೈ ಭಕ್ತಿಯೇ ! ನೀನು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಆಲಿಸಿ, ಶುಭಪ್ರದಳೇ ! ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ದುಃಖವು ದೂರವಾಗುವುದು || ೬೫ || ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈ ಭೂಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಪರಮ ಧಾಮಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದಂದಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿದಾರ್ಥಯನ್ನೊಡ್ಡುವ ಕಲಿಯುಗವು ಆವರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ || ೬೬ || ದಿಗ್ವಿಜಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಾ ಪರೀಕ್ಷಿತನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಕಲಿಯುಗದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಅದು ದೀನವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಶರಣಾಯಿತು. ಭ್ರಮರದಂತೆ ಸಾರಗ್ರಹಿಯಾದ ರಾಜನು ಇದನ್ನು ನಾನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು || ೬೭ || ಎಕೆಂದರೆ, ತಪಸ್ಸು ಯೋಗ, ಸಮಾಧಿಯಿಂದಲೂ ಸಿಗದಿರುವ ಫಲವು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಷ್ಣರಿಯ ಕೀರ್ತನೆಯಿಂದಲೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ || ೬೮ || ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಾರಗ್ರಹವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಇದೊಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾರಯುಕ್ತವೆಂದರಿತು ಅವನು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಜೀವಿಗಳ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅದನ್ನು ಇರಲು ಬಿಟ್ಟನು || ೬೯ ||

ಈಗ ಜನದಲ್ಲಿ ಕುಕುರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿರುವ ಕಾರಣ ಎಲ್ಲ ಮಧುಗಳ ಸಾರವು ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ ಪೃಥಿವಿಯ ಎಲ್ಲ ವದಾರ್ಥಗಳು ಬೀಜಹೀನವಾದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿವೆ || ೭೦ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕೆವಲ ಧನ-ಧಾನ್ಯದ ಲೋಭದಿಂದ ಮನೆ-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ (ಅಭಕ್ತರಿಗೆ, ಅಪಾತ್ರರಿಗೆ) ಭಾಗವತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಕಥೆಯು ಸಾರವು ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು || ೭೧ ||

ಅತ್ಯುಗ್ರಭೂರಿಕರ್ಮಾಣೋ ನಾಸ್ತಿಕಾ ರೌರವಾ ದನಾಃ |
ತೇಽಪಿ ತಿಷ್ಠಂತಿ ತೀರ್ಥೇಷು ತೀರ್ಥಸಾರಸ್ವತೋ ಗತಃ || ೭೨ ||

ಕಾಮಕ್ರೋಧಮಹಾಬೋಭತ್ಯಷ್ಟಾ ವ್ಯಾಕುಲಚೇತಸಃ |
ತೇಽಪಿ ತಿಷ್ಠಂತಿ ತಪಸಿ ತಪಸಾರಸ್ವತೋ ಗತಃ || ೭೩ ||

ಮನಶ್ಚಾಜಯಾಲ್ಯೋಭಾದ್ಭಂಭಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸಂತ್ರಯಾತ್ |
ಶಾಸ್ತ್ರಾನಭ್ಯಸನಾಚ್ಚೈವ ಧ್ಯಾನಯೋಗಫಲಂ ಗತಮ್ || ೭೪ ||

ಪಂಡಿತಾಸ್ತು ಕಲತ್ರೇಣ ರಮಂತೇ ಮಹಿಷಾ ಇವ |
ಪುತ್ರಸೋತ್ತಾದನೇ ದಕ್ಷಾ ಅದಕ್ಷಾ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಧನೇ || ೭೫ ||

ನ ಹಿ ವೈಷ್ಣವತಾ ಕುತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಪುರಸ್ಕರಾ |
ವಿವಂ ಪ್ರಲಯಕಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಪುಸಾಃ ಸ್ತುತೇ ಸ್ತುತೇ || ೭೬ ||

ಅಯಂ ತು ಯುಗಧರ್ಮೋ ಹಿ ಮರ್ತತೇ ಕ್ಷು ದೂಷಣಮ್ |
ಅತಸ್ತು ಪುಂಡರಿಕಾಕ್ಷಃ ಸಹತೇ ನಿಕಟೇ ಸ್ಥಿತಃ || ೭೭ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಇತಿ ತದ್ಭಟನಂ ಕ್ರುತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಯಂ ಪರಮಂ ಗತಾ |
ಭಕ್ತರೋಚೇ ಮಹೀ ಭೂಯಃ ಕ್ರುಯಿತಾಂ ಕುಕ್ಷು ಶೌನಃ || ೭೮ ||

ಭಕ್ತಿಯವಾಚ

ಸುರಪೇ ತ್ವಂ ಹಿ ಧನ್ಯೋಽಸಿ ಮದ್ಭಾಗ್ಯೇನ ಸಮಾಗತಃ |
ಸಾಧೂನಾಂ ದರ್ಶನಂ ಲೋಕೇ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಕುಂ ಪದಮ್ || ೭೯ ||

ಜಯತಿ ಜಗತಿ ಮಾಯಾ ಯಸ್ಯ ಕಾಯಾಧಮಸ್ತೇ
ವಚನರಚನಮೇಕಂ ಕೇವಲಂ ಚಾಕಲಯ್ಯ |
ಧ್ರುವಾಕುಮಹಿ ಯತೋ ಯತ್ಕೃಪಾತೋ ಧ್ರುವೋಽಯಂ
ಸಕಲಕುತಲಪಾತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಂ ನತಾಸ್ಮಿ || ೮೦ ||

ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಪ್ರಕಾರದ ಅತ್ಯಂತ ಘೋರ ಕರ್ಮ
ಮಾಡುವವರೂ ಇನ್ನಿತರೂ ಸರಕ ಭಾವನೆಯೂ ಆದ ಜನರೇ
ಇರತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದ ತೀರ್ಥಗಳ ಪ್ರಭಾವವೂ ಹೊರಟು
ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. || ೭೨ || ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ, ಮಹಾನ್ಯೋಭ,
ಕ್ರೋಧ ಇವುಗಳಿಂದ ನಿರಂತರ ಚಿತ್ತವೂ ತಳಮೇಳುವವರೂ ಕೂಡ
ತಪಸ್ಸಿನ ಅಣಕಮಾಡ ತೊಡಗಿದ್ದು. ಇವರಿಂದ ತಪಸ್ಸಿನ ಸಾರವೂ
ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು. || ೭೩ || ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ
ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಬೋಧ, ದಂಭ, ಪಾಪೋತ್ಕರವನ್ನೂ ಅರಮುಖ್ಯ
ರಿಂದ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ
ಧ್ಯಾನಯೋಗದ ಫಲವೂ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು. || ೭೪ ||
ಪಂಡಿತರಾದವರು ತಮ್ಮ ವತ್ತೀಯರೊಂದಿಗೆ ಪುರುಷಗಳ
ರೂಪುತ್ವದೇ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂತಾನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ
ಕುತಲತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು
ಅಕುತಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. || ೭೫ || ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕನುಸಾರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ
ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಎಲ್ಲಿ
ವಸ್ತುಗಳ ಸಾರವು ಉಡುಗಿ ಹೋಗಿದೆ. || ೭೬ || ಇದಾದರೋ ಈ
ಯುಗದ ಸ್ವಭಾವವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲ.
ಇವರಿಂದಲೇ ಭಗವಾನ್ ಪುಂಡರಿಕಾಕ್ಷನು ಅತಿಸಮೀಪ ಇರುತ್ತಿ
ದ್ದರೂ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವವನು. || ೭೭ ||

ಕೂತಪ್ಪರಾಣಕದಾ ಜೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕರೇ! ಹೀಗೆ
ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಭಕ್ತಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅತ್ಯರ್ಯ
ವಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಅವಳು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೇಳಿ. || ೭೮ ||
ಭಕ್ತಿಯು ಹೇಳಿದಳು - ದೇವರ್ಷಿಗಳೇ! ನೀವು ಧನ್ಯರಾಗಿ
ದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಗಮವಾದುದು ನನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಸೌಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ!
ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧುಗಳ ದರ್ಶನವೇ ಸಮಸ್ತ ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಪರಮ
ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. || ೭೯ || ಕೇವಲ ಒಮ್ಮೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ಉಪದೇಶ
ವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕಯಾಧು ಕುಮಾರ ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಮಾಯೆಯನ್ನು
ಗೆದ್ದಿರುವನು. ಧ್ರುವನೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ಧ್ರುವ
ಪದವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದನು. ನೀವು ಸರ್ವ ಮಂಗಳ ಮಂಯರೂ,
ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪುತ್ರರೂ ಆಗಿರುವಿರಿ. ನಿಮಗೆ ನಾನು ನಮಸ್ಕರಂ
ಸುತ್ತೇನೆ. || ೮೦ ||

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೧ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಪ್ರಹ್ಲಾದಾಣಃ ಉತ್ತಮಿಂದೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಭಕ್ತಿನಾರದಪರಮಾಗಮೋ ನಾಮ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೧ ||

ವಿರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಭಕ್ತದೇವಿಯ ದುಃಖವನ್ನು ದೂರಗೊಳಿಸಲು ನಾರದರ ಪ್ರಯತ್ನ

ನಾರದ ಉವಾಚ

ವೃಥಾ ಖೇದಯಾಚ್ಚ ಬಾಲೇ ಅಹೋ ಚಿಂತಾತುರಾ ಕಥಮ್ |
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚರಣಾಂಭೋಜಂ ಸ್ಮರ ದುಃಖಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ || ೧ ||

ದ್ರೌಪದೀ ಚ ಪರಿತ್ಯಾತಾ ಯೇನ ಕೌರವಕಶ್ಮಲಾತ್ |
ಶಾಲಿತಾ ಗೋಪಸುಂದರ್ಯಾಃ ಸ ಕೃಷ್ಣಃ ಕ್ವಾಪಿ ನೋ ಗತಃ || ೨ ||

ಹೃಂ ತು ಭಕ್ತಿಃ ಪ್ರಿಯಾ ತಸ್ಯ ಸತತಂ ಪ್ರಾಣತೋಽಧಿಕಾ |
ಹೃದಯಾಽಽಹೂತಸ್ತು ಭಗವಾನ್ ಯಾತಿ ನೀಚಗೃಹೇಷ್ವಪಿ || ೩ ||

ಸತ್ಯಾದಿತ್ತಿಯುಗೇ ಬೋಧವೃಥಾಗ್ನೌ ಮುಕ್ತಿಸಾಧಕೌ |
ಕಲೌ ತು ಕೇವಲಾ ಭಕ್ತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸಾಯುಷ್ಯಕಾರಿಣೀ || ೪ ||

ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ತ ಚಿದ್ರೂಪಃ ಸದ್ರೂಪಾಂ ತ್ವಾಂ ಸುರರ್ಜ ಹ |
ಪರಮಾನಂದಚಿನ್ಮೂರ್ತಿಃ ಸುಂದರೀಂ ಕೃಷ್ಣವಲ್ಲಭಾಮ್ || ೫ ||

ಬದ್ಧಾಂಬಲಿಂ ತ್ವಯಾ ಪೃಷ್ಠಂ ಕಿಂ ಕರೋಮೀತಿ ಚೈಕದಾ |
ತ್ವಾಂ ಕದಾಽಽಜ್ಞಾಪಯತ್ಕೃಷ್ಣೋ ಮಧ್ವಶ್ಚಾನ್ ಪೋಷಯೇತಿ ಚ || ೬ ||

ಅಂಗೀಕೃತಂ ತ್ವಯಾ ತದ್ವೈ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಭೂದ್ಧರಿಸ್ತದಾ |
ಮುಕ್ತಂ ದಾಸೀಂ ದದೌ ತುಭ್ಯಂ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಕಾವಿಮೌ || ೭ ||

ಪೋಷಣಂ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣ ವೈಕುಂಠೇ ತ್ವಂ ಕರೋಷಿ ಚ |
ಭೂಮೌ ಭಕ್ತವಿಘೋಷಾಯ ಧಾಯಾರೂಪಂ ತ್ವಯಾ ಕೃತಮ್ || ೮ ||

ಮುಕ್ತಂ ಜ್ಞಾನಂ ವಿರಕ್ತಂ ಚ ಸಹ ಕೃತ್ವಾ ಗತಾ ಭುವಿ |
ಕೃತಾದಿದ್ವಾಪರಸ್ಯಾಂತಂ ಮಹಾನಂದೇನ ಸಂಸ್ಥಿತಾ || ೯ ||

ಕಲೌ ಮುಕ್ತಃ ಕ್ಷಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಪಾಲಿಂದಾಮಯಪೀಡಿತಾ |
ತ್ವದಾಜ್ಞಯಾ ಗತಾ ಶೀಘ್ರಂ ವೈಕುಂಠಂ ಪುನರೇವ ಸಾ || ೧೦ ||

ಸ್ಮೃತಾ ತ್ವಯಾಪಿ ಚಾತ್ಮವ ಮುಕ್ತರಾಯಾತಿ ಯಾತಿ ಚ |
ಪುತ್ರೀಕೃತ್ಯ ತ್ವಯೇಮೌ ಚ ಪಾಶ್ವೇ ಸ್ವಸ್ತ್ವವ ರಕ್ತತೌ || ೧೧ ||

ನಾರದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಎಲೈ ಭಕ್ತಿಯೇ ! ನೀನು ವೃಥಾ ವಾಗಿ ಎಲೆ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವೆ ? ನೀನು ಇಷ್ಟು ಚಿಂತಾತುರ ಎಲೆ ಆಗಿರುವೆ ? ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಣಕಮಲಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸು. ಅವನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ದುಃಖವೆಲ್ಲವೂ ದೂರವಾದೀತು. || ೧ || ಆ ಕೃಷ್ಣನು ಕೌರವರ ಆತ್ಮಚಾರದಿಂದ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದನು. ಗೋಪಸುಂದರಿಯರನ್ನು ಸುನಾಭಗೊಳಿಸಿದ್ದನು. ಅವನು ದೂರ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಿರುವನೇ ? || ೨ || ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ನೀನು ಭಕ್ತಿಯಾಗಿರುವೆ ಹಾಗೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಕ್ಷಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯಳಾಗಿರುವೆ. ನೀನು ಕರೆದಾಗಲಾದರೂ ಭಗವಂತನು ನೀತರ ಮನೆಗಳಿಗೂ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾನೆ. || ೩ || ಕೃತ್ಯ ಕ್ರೇತಾ, ದ್ವಾಪರ - ಈ ಮೂರು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳು ಮುಕ್ತಿಯ ಸಾಧನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಾದರೂ ಕೇವಲ ಭಕ್ತಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮವಾಯುಷ್ಯ (ವೋಕ್ಚ)ವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವಂತಹುದಾಗಿದೆ. || ೪ || ಇದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಪರಮಾನಂದ ಚಿನ್ಮೂರ್ತಿ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಸತ್ವರೂಪದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನು. ನೀನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚಂದ್ರನ ಪ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು ಪರಮ ಸುಂದರಳಾಗಿರುವೆ. || ೫ || ಒಮ್ಮೆ ನೀನು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ 'ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ' ಎಂದು ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು 'ನನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಪೋಷಿಸು' ಎಂದು ನಿನಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದನು. || ೬ || ನೀನು ಭಗವಂತನ ಆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಒಹುವಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ, ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿನಗೆ ದಾಸಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದನು ಮತ್ತು ಈ ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯರನ್ನೂ ಪುತ್ರರಾಗಿ ಕರುಣಿಸಿದ್ದನು. || ೭ || ನೀನು ನಿನ್ನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ವೈಕುಂಠಧಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಭಕ್ತರನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಾದರೂ ನೀನು ಅವರ ಪುಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಕೇವಲ ಧಾಯಾರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವೆ. || ೮ ||

ಆಗ ನೀನು ಮುಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹಾಗೂ ಕೃತಯುಗದಿಂದ ದ್ವಾಪರದವರೆಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದದಿಂದ ವಾಸಿಸಿದೆ. || ೯ || ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ದಾಸಿಯಾದ ಮುಕ್ತಿಯು ವಾಖಂಡರೂಪೀ ರೋಗದಿಂದ ಪೀಡಿತಳಾಗಿ ಕ್ಷೀಣವಾಗತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಇದರಿಂದ ಅವಳಾದರೂ ಕೂಡಲೇ ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ವೈಕುಂಠಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದಳು. || ೧೦ || ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ನೀನು ನೆನೆದಾಗಲೇ ಅವಳು ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಈ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯರನ್ನು ನೀನು ಪುತ್ರರೆಂದು ಬಗೆದು ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆ. || ೧೧ || ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಉಪೇಕ್ಷೆ

ಉಪೇಕ್ಷಾತಃ ಕಲೌ ಮಂದೌ ವೃದ್ಧೌ ಜಾತೌ ಸುತೌ ತವ |
ತಥಾಪಿ ಚಿಂತಾಂ ಮುಂಚಕ್ಷುಃಪಾಂಶಿಂ ಚಿಂತಯಾಮ್ನಹಮ್

|| ೧೨ ||

ಕಲಿನಾ ಸದೃಶಃ ಕೋಟಪಿ ಯುಗೋ ನಾಪ್ತಿ ವರಾನನೇ |
ತಸ್ಮಿಂಸ್ತ್ವಾಂ ಸ್ಥಾಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಗೇಹೇ ಗೇಹೇ ಜನೇ ಜನೇ

|| ೧೩ ||

ಅನ್ಯಧರ್ಮಾಂಸ್ತಿರಸ್ಯತ್ಯ ಪುರಸ್ಯತ್ಯ ಮಹೋತ್ಸವಾನ್ |
ತಥಾ ನಾಹಂ ಪರೇರ್ಧಾರೋ ಲೋಕೇ ತ್ವಾಂ ನ ಪ್ರವರ್ತಯೇ

|| ೧೪ ||

ತ್ವನಸ್ತಿತಾಶ್ಚ ಯೇ ಜೀವಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಕಲಾವಿಶ |
ವಾಪಿಸೋಽಪಿ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ನಿರ್ಭಯಂ ಕೃಷ್ಣಮಂದಿರಮ್

|| ೧೫ ||

ಯೇಷಾಂ ಚಿತ್ತೇ ವಸೇದ್ಧಃ ಸರ್ವದಾ ಶ್ರೇಮರೂಪಿಣೀ |
ನ ತೇ ಪಶ್ಯಂತಿ ಕೀರ್ನಾಶಂ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪ್ಯಮಲಮೂರ್ತಯಃ

|| ೧೬ ||

ನ ಶ್ರೇಣೋ ನ ಪಿತಾಚೋ ವಾ ರಾಕ್ಷಸೋ ವಾಸುಕೋಽಪಿ ವಾ |
ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಮನಸ್ತ್ಯಾನಾಂ ಸರ್ವತೇ ನ ಪ್ರಭುರ್ಭವೇತ್

|| ೧೭ ||

ನ ತಪೋಭಿರ್ನ ವೇದೈಶ್ಚ ನ ಜ್ಞಾನೇನಾಪಿ ಕರ್ಮಣಾ |
ಹರಿಹಿ ಸಾಧ್ಯತೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣು ತತ್ರ ಗೋಪಿಣಾಃ

|| ೧೮ ||

ನೃಣಾಂ ಜನ್ಮ ಸಹಶ್ರೇಣ ಭಕ್ತೌ ಪ್ರೀತಿರ್ಹಿ ಜಾಯತೇ |
ಕಲೌ ಭಕ್ತಃ ಕಲೌ ಭಕ್ತಿರ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕೃಷ್ಣಃ ಪುರುಃ ಸ್ಥಿತಃ

|| ೧೯ ||

ಭಕ್ತಿ ದ್ರೋಹಕರಾ ಯೇ ಚ ತೇ ನೀದಂತಿ ಜಗತ್ತಯೇ |
ದುರ್ವಾಸಾ ದುಃಖಮಾಶನಃ ಪುರಾ ಭಕ್ತವಿನಿಂದಕಃ

|| ೨೦ ||

ಅಲಂ ವ್ರತೈರಲಂ ತೀರ್ಥೈರಲಂ ಯೋಗೈರಲಂ ಮಖೈಃ |
ಅಲಂ ಜ್ಞಾನಕಥಾಲಾಙ್ಕೈರ್ಭಕ್ತಿರೇಕೈವ ಮುಕ್ತಿದಾ

|| ೨೧ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಐತಿ ನಾರದನಿರ್ಣಯತಂ ಸ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ನಿಶಮ್ಯ ಸಾ |
ಸರ್ವಾಂಗ ಪ್ರಶ್ನಿ ಸಂಯುಕ್ತಾ ನಾರದಂ ವಾಕ್ಯಮುಪ್ರವೀತ್

|| ೨೨ ||

ಭಕ್ತರುವಾಚ

ಅಹೋ ನಾರದ ಧನ್ಯೋಽಪಿ ಪ್ರೀತಿಶ್ರೇ ಮಯಿ ನಿಶ್ಚಲಾ |
ನ ಕದಾಚಿದ್ವಿಮುಂಚಾಮಿ ಚಿತ್ತೇ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವದಾ

|| ೨೩ ||

ಯಿಂದಾಗಿ ನಿನ್ನ ಈ ಭಕ್ತರು ನಿಂತಾಹುತನಾಗಿ ವೃದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನೀನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನಾನು ಇವರ ನವಜೀವನದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ. || ೧೨ || ಸುಂದರೇ! ಕಲಿ ಯುಗಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಯುಗವೂ ಬರಬೇಕಿಲ್ಲ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮನೆ-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. || ೧೩ || ನೋಡುತ್ತಿರು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅದುಮಿ, ಭಕ್ತಿವಿಷಯವಾದ ಮಹೋತ್ಸವಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠತಾವಾದಿಯರಾದ ನಾನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಾಸನೇ ಅಲ್ಲ. || ೧೪ || ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಯುಕ್ತರಾದ ಜೀವಿಗಳು ಪಾಪಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ತಾವಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಭಯಧಾಮವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. || ೧೫ || ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಪ್ರೇಮ ಸ್ಮರಣೆ ಭಕ್ತಿ ಮು ವಾಸಿಸುವ ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣ ಪುರುಷರು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ರಾಜನನ್ನು ನೋಡಲಾರರು. || ೧೬ || ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ವಾಸಿಸುವವರನ್ನು ಪ್ರೇತ, ಪಿಶಾಚ, ರಾಕ್ಷಸ, ದೈತ್ಯ ಮೊದಲಾದವರು ಮುಟ್ಟಲೂ ಕೂಡ ಸಮರ್ಥರಾಗಲಾರರು. || ೧೭ || ಭಗವಂತನನ್ನು ತಪಸ್ಸು ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ಜ್ಞಾನ, ಕರ್ಮ ಮುಂತಾದ ಯಾವ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಹಮೊಹೊಳಬಾಗದು. ಅವನು ಕೇವಲ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಮಹಿಮಾಪನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜದ ಗೋಪಿಯರೇ ಪ್ರಮಾಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. || ೧೮ || ಮನುಷ್ಯರಾದ ಹರಿಹರ ಜಕ್ಕಗಳ ಪುಣ್ಯ-ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಂಡಿತವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯೇ ಸಾರವಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲಾದರೋ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಜಂದ್ರನು ಇದಿರ್ಗಡೆ ಉಪ್ಪುತ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. || ೧೯ || ಭಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ದ್ವೇಷವೂಂಟವದು ಮೂರೂ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ದುಃಖವೇ-ದುಃಖವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಹಿಂದೆ ಭಕ್ತಿ ಅಂಟಿರದವರಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ದುರ್ವಾಸ ಮುಷ್ಠಿಯು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕು ಯಶು. || ೨೦ || ವ್ರತ, ತೀರ್ಥ, ಯೋಗ, ಯಜ್ಞ, ಜ್ಞಾನಾಚರಣೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಾಕು, ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಸಾಧನೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲ. ಏಕಮಾತ್ರ ಭಕ್ತಿಯೇ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹುದಾಗಿದೆ. || ೨೧ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಹೀಗೆ ನಾರದರು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ತನ್ನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಕ್ತಿಯ ಸರ್ವಾಂಗಗಳು ಹೃದ-ಪುಷ್ಪವಾದುವು. ಅವರು ನಾರದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಡಗಿದರು. || ೨೨ ||

ಭಕ್ತಿಯು ಇಂತೆಂದರು - ಹೀಗೆ ನಾರದರೇ! ನೀವು ಭಕ್ತರಾಗಿರುವಿರಿ, ನಿಮಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಇದೆ. ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇರುವೆನು. ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಾರನು. || ೨೩ || ಸಾಧುಗಳೇ! ಭಕ್ತಿಯು ಕೃಪಾಳುಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ವೆಲ್ಲವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿರಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದ

ಕೃಪಾಲುನಾ ತ್ವಯಾ ಸಾಧೋ ಮದ್ಯಾಧಾ ಧ್ವಂಸಿತಾ ಕ್ಷಣಾತ್ |
ಪುತ್ರಯೋಶ್ವೇತನಾ ನಾಸ್ತಿ ತತೋ ಬೋಧಯ ಬೋಧಯ || ೨೪ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ತಸ್ಯಾ ವಚಃ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಕಾರುಣ್ಯಂ ನಾರದೋ ಗತಃ |
ತಯೋರ್ಬೋಧಾಸಮಾರೋಘೇ ಕರಾಗ್ರೇಣ ವಿಮರ್ಶಯನ್ || ೨೫ ||

ಮುಖಂ ಸಂಯೋಜ್ಯ ಕರ್ಣಾಂತೇ ಶ್ವಾಮುಚ್ಚೈಃ ಸಮುಚ್ಚರನ್ |
ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಬುಧ್ಯತಾಂ ಶೀಘ್ರಂ ರೇ ವೈರಾಗ್ಯ ಪ್ರಬುಧ್ಯತಾಮ್ || ೨೬ ||

ವೇದವೇದಾಂತಘೋಷೈಶ್ಚ ಗೀತಾಪಾಠೈರ್ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ |
ಬೋಧ್ಯಮಾನೌ ತದಾ ತೇನ ಕಥಂಚಿಚ್ಛೋಷ್ಣತೌ ಬಲಾತ್ || ೨೭ ||

ನೇತ್ಯೈರನವಲೋಕಂತೌ ಜ್ಞಂಭಂತೌ ಸಾಲಸಾವುಘೌ |
ಬಕವತ್ಪಲಿತೌ ಪ್ರಾಯಃ ಕುಷ್ಯಕಾಪ್ಯಸಮಾಂಗಕೌ || ೨೮ ||

ಕೃತ್‌ಕ್ಷಾಮೌ ತೌ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯೈವ ಪುನಃ ಸ್ವಾಪಪರಾಯಣೌ |
ಋಷಿಶ್ಶಿಂತಾಪರೋ ಜಾತಃ ಕಿಂ ವಿಧೇಯಂ ಮಯೇತಿ ಚ || ೨೯ ||

ಅತೋ ನಿದ್ರಾ ಕಥಂ ಯಾತಿ ವೃದ್ಧಶ್ಚ ಚ ಮಹತ್ತರಮ್ |
ಚಿಂತಯನ್ನಿತಿ ಗೋವಿಂದಂ ಸ್ಮಾರಯಾಮಾಸ ಘರ್ಗವ || ೩೦ ||

ವ್ಯೋಮವಾಣೀ ತದೈವಾಭೂನ್ಮಾ ಋಷೇ ಖಿದ್ಯತಾಮಿತಿ |
ಉದ್ಯಮಃ ಸಫಲಶ್ಚೇಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || ೩೧ ||

ಏತದರ್ಥಂ ತು ಸತ್ಯರ್ಮ ಸುರರ್ಷೇ ತ್ವಂ ಸಮಾಚರ |
ತತ್ರೇ ಕರ್ಮಾಭಿಧಾಸ್ಯಂತಿ ಸಾಧವಃ ಸಾಧುಭೂಷಣಾಃ || ೩೨ ||

ಸತ್ಯರ್ಮಣ ಕೃತೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಸನಿದ್ರಾ ವೃದ್ಧತಾನಯೋಃ |
ಗಮಿಷ್ಯತಿ ಕ್ಷಣಾದ್ರಿಃ ಸರ್ವತಃ ಪ್ರಸರಿಷ್ಯತಿ || ೩೩ ||

ಇತ್ಯಾಕಾಶವಚಃ ಸ್ವಪ್ನಂ ತತ್ಸರ್ವೈರಪಿ ವಿಪ್ರತಮ್ |
ನಾರದೋ ವಿಸ್ಮಯಂ ಲೇಘೇ ನೇದಂ ಜ್ಞಾತಮಿತಿ ಬ್ರುವನ್ || ೩೪ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಅನಯಾಽಕಾಶವಾಕ್ಯಾಪಿ ಗೋಷ್ಠ್ಯತ್ವೇನ ನಿರೂಪಿತಮ್ |
ಕಿಂ ವಾ ತತ್ಸಾಧನಂ ಕಾರ್ಯಂ ಯೇನ ಕಾರ್ಯಂ ಭವೇತ್ತ್ಯಯೋಃ || ೩೫ ||

ಬಂದಿಬ್ಧವಲ್ಮ | ನೀವು ಇವರನ್ನು ಬೇಗನೇ ಎಚ್ಚರಿಸಿ, ಸಬೇತನ
ರಾಗಿಸಿರಿ. || ೨೪ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಭಕ್ತಿಯ ಈ ಮಾತು
ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾರದರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕರುಣೆ ಉಂಟಾಗಿ, ಅವರು
ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಇವರನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಅಲುಗಾಡಿಸುತ್ತಾ ಎಚ್ಚರಿಸಿ
ತೊಡಗಿದರು. || ೨೫ || ಮತ್ತೆ ಅವರ ಕಿವಿಗೆ ಬಾಯಿಹಚ್ಚಿ ಜೋರಾಗಿ
ಎಲೈ ಜ್ಞಾನವೇ! ಬೇಗನೇ ಎಚ್ಚರನಾಗು, ಎಲೈ ವೈರಾಗ್ಯವೇ!
ಬೇಗನೇ ಎಚ್ಚರವಾಗು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. || ೨೬ || ಬಳಿಕ ಅವರು
ವೇದವನ್ನೂ ವೇದಾಂತಘೋಷ ಪುನಃ-ಪುನಃ ಗೀತೆಯನ್ನು ಪಠಿಸಿ
ಅವರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಗಾದರೂ ಬಲ-
ವಂತವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡರು. || ೨೭ || ಆದರೆ ಅಲಸ್ಯದ ಕಾರಣ
ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಆಕಳಿಸುತ್ತಾ, ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡದಾದರು. ಅವರ
ಕೊಡಲು ಕೊಕ್ಕರೆಯಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿದ್ದವು. ಅವರ ಅಂಗಾಂಗಗಳು
ಒಣಗಿದ ಕುಟ್ಟಿಯಂತಾಗಿ ನಿಶ್ಶೇಷ ಹಾಗೂ ಕಡೋರವಾಗಿದ್ದವು.
|| ೨೮ || ಹೀಗೆ ಹಸಿವು- ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಬಲ-
ರಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರು ಪುನಃ ಮಲಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಾರದರಿಗೆ
ಬಹಳ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. 'ಈಗ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?'
ಎಂದು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದರು. || ೨೯ || ಇವರ ಈ ನಿದ್ರೆ ಮತ್ತು
ಇದರಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇವರ ವೃದ್ಧಾವಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ ದೂರವಾಗ-
ಬಹುದು? ಶೌನಕರೇ! ಈ ಪ್ರಕಾರ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಅವರು
ಭಾವಂತನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸತೊಡಗಿದರು. || ೩೦ || ಆಗಲೇ ಆಕಾಶ-
ವಾಣಿಯೊಂದು ಮಡಿಯಿತು - "ಓ ಮುನಿಯೇ! ದುಃಖೋಡೆ
ನಿನ್ನ ಈ ಉದ್ಯೋಗವು ನಿಜಂದೇಹವಾಗಿ ಸಫಲವಾದೀತು.
|| ೩೧ || ದೇವರ್ಷಿಯೇ! ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಒಂದು ಸತ್ಯರ್ಮ-
ವನ್ನು ಮಾಡು. ಆ ಕರ್ಮವನ್ನು ನಿನಗೆ ಸಂತತಿದೋಷಮಣಿ ಮಹಾ-
ನುಭಾವರು ತಿಳಿಸುವರು. || ೩೨ || ಆ ಸತ್ಯರ್ಮದ ಅನುಷ್ಠಾನ-
ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇವರ ನಿದ್ರೆ ಮತ್ತು ವೃದ್ಧಾ-
ವಸ್ಥೆಯು ಹೊರಟುಹೋದೀತು. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಸಾರ
ವಾದೀತು." || ೩೩ || ಈ ಆಕಾಶವಾಣಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೆ
ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿತು. ಇದರಿಂದ ನಾರದರಿಗೆ ತುಂಬಾ ವಿಸ್ಮಯ
ವಾಗಿ 'ನನಗಾದರೂ ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನೂ ಅರಿವಾಗಲಿಲ್ಲ'
ಎಂದು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. || ೩೪ ||

ನಾರದರು ಹೇಳಿದರು - ಈ ಆಕಾಶವಾಣಿಯೂ ಗುಪ್ತ
ವಾಗಿಯೇ ನುಡಿದಿದೆ. ಯಾವ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇವರ
ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ ವಾದೀತೆಂಬುದನ್ನು ಇದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. || ೩೫ || ಆ
ಸಂತರು ಎಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಿಳಿಯದು. ಯಾವ ವಿಧದಿಂದ ಆ
ಸಾಧನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವರು? ಈಗ ಆಕಾಶವಾಣಿಯು ಏನೆಲ್ಲ
ಹೇಳತೋ ಅದಕ್ಕನುಸಾರ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? || ೩೬ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕರೇ! ಆಗ ಜ್ಞಾನ,
ವೈರಾಗ್ಯರಿಬ್ಬರನ್ನು ಆಲೈ ಒಟ್ಟು ನಾರದ ಮುನಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ

ಕೃ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಸಂತಪ್ತೇ ಕಥಂ ದಾಸ್ಯಂತಿ ಪಾಧನಮ್ |
ಮಯಾತ್ರ ಕಿಂ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯಂ ಯದುಕ್ತಂ ಪ್ರೋಮುಖಾಪೂಮಾ

|| ೩೬ ||

ಇತಿ ಶ್ಲೋಕಃ

ಕತ್ರ ದ್ವಾಪದಿ ಸಂಖ್ಯಾಪ್ತ ನಿರ್ಗತೋ ನಾರದೋ ಮುನಿ |
ತೀರ್ಥಂ ಪಿರ್ಥಂ ವಿನಿಶ್ಚಯ್ಯ ಪುಷ್ಕಾಂಗೋ ಮುನೀಶ್ವರಾನ್

|| ೩೭ ||

ಪೃತ್ಯಂತಃ ಸ್ತೂಯಂತಃ ಸರ್ವೈಃ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಶ್ವ ಸೋಮ್ಯತೇ |
ಅಸಾಧ್ಯಂ ಕೇಚನ ಪ್ರೋಮುಖದೂರ್ಜ್ವಲಯದಿವಿ ಚಾಪರೇ |
ಮೂರ್ತೀಭೂತಾಪ್ತಥಾನ್ತೇ ತು ಕಿಮಂಶ್ಯಾ ಪರಾಯಿತಾಃ |

|| ೩೮ ||

ಕಾಹಾಣೀಶೋ ಮಹಾನಾಟೀತ್ ತೈಶೋಗೈಃ ವಿಸ್ತಯಾಮಾಸ |
ದೇವದೇವಾಯತಘೋಷೈಶ್ಚ ಗೀತಾಪಾಢೈರ್ವಿಷೋಧಿತಮ್

|| ೩೯ ||

ಪಕ್ವಜ್ಞಾನವಿರಾಗಾಣಾಂ ನೋದತಿಪ್ರತಿಹಂ ಯದಾ |
ಋಣಾಯೋ ನಾಪರೋಽಪ್ಯಂತಿ ಕರ್ಣೇ ಕರ್ಣೇಽವಪೂಷಣಾಃ |

|| ೪೦ ||

ಯೋಗಿನಾ ನಾರದೋ ನಾಪಿ ಸ್ವಯಂ ನ ಜ್ಞಾಯತೇ ತು ಯತ್ |
ತತ್ಕಥಂ ಶಕ್ಯತೇ ಪಕ್ವಮಿಂತರ್ಯಮ ಮಾನುಷೈಃ

|| ೪೧ ||

ಮಾಧುಷಿಗಣೈಃಪೃಷ್ಟೈರ್ನಿರ್ಗತೋಮೋಕ್ಷಂ ದುರಾಸದಮ್ |
|| ೪೨ ||

ತಪ್ತುಂತಾಕುರಃ ಶೋಽಥ ಬದರೀವನಮಾಗತಃ |
ತಪ್ತವಾಮಿ ಚಾತ್ರೇತಿ ತದರ್ಥಂ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಃ

|| ೪೩ ||

ತಾನಪವರ್ಷ ಪುನತಃ ಸನಕಾದೀನ್ ಮುನೀಶ್ವರಾನ್ |
ಶೋಭಮಾರ್ಪಸಮಾಭಾಸಾನುವಾಚ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ

|| ೪೪ ||

ಇತಿ ಶ್ಲೋಕಃ

ಮುನೀಂ ಭೂರಿಭಾಗೈಃಸ ಭವದ್ವಿ ಸಂಗಜೋಽಥವತ್ |
ತಮಾನ್ ಪ್ರಾದಹಾಂ ಶಿಷ್ಯಾಂ ಕೃಪಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಮೋನು

|| ೪೫ ||

ಭೂತೋ ಯೋಗಿನಾ ಸರ್ವೇ ಬುದ್ಧಿಮಂತೋ ಬಹುಶ್ರುತಾಃ |
ಮುತಾಃ ಪಾಪಮುಕ್ತಾಃ ಪೂರ್ವೋಪಾಸುಮಿ ಪೂರ್ವಜಾಃ

|| ೪೬ ||

ಮುನಿ ಪೃಕುಂತಸುಲಯಾ ಹರಿಕೀರ್ತನತತ್ತರಾಃ |
ಶಿಷ್ಯಾನ್ಯತರೋಽನ್ಯತ್ರಾಃ ಕಥಾಮಾತ್ಮಕಜೀವಿನಃ

|| ೪೭ ||

ಮುನಿ ಶರಣಮೇಹಂ ಪಿ ನಿತ್ಯಂ ಯೇಷಾಂ ಮುಖೇ ವಚಃ |
ತಾ ಕಾಲಮಾವಿಷ್ಟಾ ಯಾ ಯುಷ್ಮಾನ್ವ ಪಾಧತೇ

|| ೪೮ ||

ಮೂಲಬಿಟ್ಟರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ
ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಮುನೀಶ್ವರರನ್ನು ಆ ಸಾಧನೆಯ ಕುರಿತು
ಕೇಳಿಕೊಡಗಿದರು. ೩೬. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ-
ತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ
ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೊಡಲಾರದು. ಕೆಲವರು ಅವು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು
ಮೆಳೆಸದು. ಕೆಲವರೊಂದು ಇದನ್ನು ಮುನಿಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ
ಕೇಳಲಾಗುವ ಕೆಲವರು ಕೆಲವು ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳುವರು
ಮುನೀಂದ ಸಮಸ್ತ ಮಹಾಶಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ೩೭ |
ಶ್ರೀಶೋಕನನ್ನು ಅಶ್ವಮೇಧಕ್ಕೆ ಸುಪ್ತನಾಗಿ ಪಾಪಕಾರವೆಟ್ಟು
ಮುನಿ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅಯ್ಯೋ! ವೇದವ್ಯಾ-
ಪಾರವಿಲ್ಲದ್ದು. ಇದು ಮೇ ಗೀತಾ-ಪಾರಾಯಣ ಕೇಳಿಯೂ
ಕೂಡ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ಪೈರಾಗ್ ಇವು ಮೂವರು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳ
ವಿರುವಾಗ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಉಪಾಯವು ಇಲ್ಲ || ೩೯-೪೦ ||
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮೋಗಿರಾಜ ಕಾರವಂಗೂ ತಿಳಿಯದಿರುವುದನ್ನುಬೇರೆ
ಕುರಿತು ಇವರು ಮೇಗೆ ತಿಳಿಸಬಲ್ಲರು ? || ೪೧ || ಈ ಪ್ರಕಾರ
ಯಾವ ಯಾವ ಯಿಮ್ಮಿಗೂ ೭೪ ರವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳ
ಬಾರದಂತೆ ಅವರವರು 'ಇದು ಮೂಢವ್ಯವಾಗಿವೆ' ಎಂದು
ನಿರ್ಗಮಿಸಿ ಹೇಳಬಿಟ್ಟರು. || ೪೨ ||

ಈಗ ನಾರದರು ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಕುರರಾಗಿ ಬದರೀವನಕ್ಕೆ
ಹಿಂದರು ಜ್ಞಾನ ಪೈರಾಗ್‌ರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಲು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು
ಮಾಡುವೆನೆಂದು ತ್ವಯಿಸಿದರು || ೪೩ || ಆಗಲೇ ಶೋಕ
ಸೂರ್ಯರವರ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಹಾದಿ ಮುನೀಶ್ವರರು ಅಯಿಗೆ
ಇವಿಗಿಂತ ಕೆಂಪುಬಂದರು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಮುನಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ
ರಾದ ನಾರದರು ಕೇಳತೊಡಗಿದರು || ೪೪ ||

ನಾರದರೊಂದು - ೩. ಮಹಾಶ್ವರೇ! ಈಗ ಮಹದ್ಭಾಗ್ಯದಿಂದ
ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಗಮವಾಗಿದೆ. ನೀವು ನನ್ನಮೇಲೆ ಕೃಪೆ
ಮೋರಿ ಬೇಕಾದ ಆ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ || ೪೫ || ನಿವಿಲ್ಲದೂ
ಮಹಾಶೋಕಿಗಿಂತ. ಮುಪ್ಪುಮುಕೂ ಮುಪ್ಪುಯದೂ ಆಗಿದ್ದೀರಿ
ನೀವು ಶೋಕನು ಬಹುಮಹಾದ ಬಾಲಕರೆಂತೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ
ನೀವು ಪೂರ್ವಜರಿಗೂ ಪೂರ್ವಜರಾಗಿದ್ದೀರಿ || ೪೬ || ನೀವು-
ಗಳು ಕೂಡಾ ಕೃಪೆಯ ಭಾಮವಲ್ಲ; ವಾಸಿಸುತ್ತಿರಿ ನಿರಂತರ
ಹರಿಕೀರ್ತನಮಲ್ಲ; ತತ್ತರಾಗಿರುವಿರಿ ಭಗವದ್ವಿಲಾಸ್ಯತವ
ವಸಾಸ್ತವ ಮಾಡುತ್ವ ಸದಾ ಅವರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರಾಗಿರುವಿರಿ.
ಭಗವತ್‌ಕಥೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ದೇವತವ ಬಹುಮಾತ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ
|| ೪೭ || 'ಕರೀ ಶರಣಮ್' ಎಂಬ ಪಾಠ್ಯ (ಮಂತ್ರ) ಯೋಗ-
ಗೂ ನಿಮ್ಮ ಬಾವಿವಿರುತ್ತವೆ. ಇವರಿಂದ ಕಾಣಿಸ್ಕೇರಿತ ಪದ್ಯ
ಪಕ್ಕೆಯೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ || ೪೮ || ಹಿಂದಿನ ಕಾಲ
ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಭೂಭಂಗಮಾತದಿಂದಲೇ ಭಗವಾನ್ ನಿಮ್ಮ
ವ್ಯಾರಪಾಲಕನಾದ ಜಯ-ವಿಜಯರು ಕೂಡಲೆ ನಿಮ್ಮ
ತಳ್ಳಿಲ್ಲದರು. ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ಅವರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ

ಯೇಷಾಂ ಭೂಭಂಗ ಮಾತ್ರೇಣ ದ್ವಾರಾಣಾಂ ಹರೇ ಪುರಾ |
ಭೂಮೌ ನಿಪತಿತೌ ಸದ್ಯೋ ಯತ್ಕಪಾತಃ ಪುರಂ ಗತೌ

|| ೪೯ ||

ಅಹೋ ಭಾಗ್ಯಸ್ಯ ಯೋಗೇನ ದರ್ಶನಂ ಭವತಾಮಿಹ |
ಅನುಗ್ರಹಸ್ತು ಕರ್ತವ್ಯೋ ಮಯಿ ದೀನೇ ದಯಾಪರೈಃ

|| ೫೦ ||

ಅಶರೀರಗಿರೋಕ್ತಂ ಯತ್ತತ್ತಿಂ ಸಾಧನಮುಚ್ಯತಾಮ್ |
ಅನುಷ್ಠೇಯಂ ಕಥಂ ತಾವತ್ಪ್ರವಂತು ಸವಿಸ್ತರಮ್

|| ೫೧ ||

ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವಿರಾಗಾಣಾಂ ಸುಖಮುಕ್ತದ್ವತೇ ಕಥಮ್ |
ಸ್ಥಾಪನಂ ಸರ್ವವರ್ಣೇಣ ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ

|| ೫೨ ||

ಕುಮಾರಾ ಉಚುಃ

ಮಾ ಚಿಂತಾಂ ಕುರು ದೇವರ್ಷೇ ಹರ್ಷಂ ಚತ್ತೇ ಸಮಾವಹ |
ಉಪಾಯಃ ಸುಖಸಾಧ್ಯೋಽತ್ರ ಮರ್ತತೇ ಪೂರ್ವ ಏವ ಹಿ

|| ೫೩ ||

ಅಹೋ ನಾರದ ಧನ್ಯೋಽಸಿ ವಿರಕ್ತಾನಾಂ ಶಿರೋಮಣಿಃ |
ಸದಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದಾಸಾನಾಮಗ್ರಣೀರ್ಯೋಗಭಾಸ್ವರಃ

|| ೫೪ ||

ತಯಿ ಚಿತ್ರಂ ನ ಮಂತದ್ಧಂ ಭಕ್ತಾರ್ಥಮನುವರ್ತಿನಿ |
ಘಟತೇ ಕೃಷ್ಣ ದಾಸಸ್ಯ ಭಕ್ತೇಃ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ಸದಾ

|| ೫೫ ||

ಋಷಿಭಿರ್ಬಹವೋ ರೋಕೇ ಪಂಥಾನಃ ಪ್ರಕಟೀಕೃತಾಃ |
ಪ್ರಮಸಾಧ್ಯಾಶ್ಚ ತೇ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಯಃ ಸ್ವರ್ಗಫಲಪ್ರದಾಃ

|| ೫೬ ||

ವೈಕುಂಠಸಾಧಕಃ ಪಂಥಾ ಸ ತು ಗೋಪ್ಯೋ ಹಿ ಮರ್ತತೇ |
ತಸ್ಯೋಪದೇಷ್ಠಾ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಾಯೋ ಭಾಗ್ಯೇನಲಭ್ಯತೇ

|| ೫೭ ||

ಸತ್ಕರ್ಮ ತವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಂ ವ್ಯೋಮವಾಚಾ ತು ಯತುರಾ |
ತದುಚ್ಯತೇ ಕೃಣುಷ್ವಾನ್ಯ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತಃ ಪ್ರಸನ್ನಧೀಃ

|| ೫೮ ||

ದ್ರವ್ಯಯಜ್ಞಾಸ್ತಪೋಯಜ್ಞಾ ಯೋಗಯಜ್ಞಾಸ್ತಥಾಪರೇ |
ಸಾಧ್ಯಾಯಜ್ಞಾನಯಜ್ಞಾಶ್ಚ ತೇ ತು ಕರ್ಮವಿಸೂಚಕಾಃ

|| ೫೯ ||

ಸತ್ಕರ್ಮಸೂಚಕೋ ನೂನಂ ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞಃ ಸ್ವತೋ ಒಬ್ಧಃ |
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾಲಾಪಃ ಸ ತು ಗೀತಾ ಕುಕಾದಿಭಿಃ

|| ೬೦ ||

ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವಿರಾಗಾಣಾಂ ತದ್ರೋಷೇಣ ಬಲಂ ಮಹತ್ |
ಪ್ರವಿಷ್ಟತಿ ದ್ವಯೋಃ ಕಪ್ಪಂ ಸುಖಂ ಭಕ್ತೇರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ

|| ೬೧ ||

ಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದರು. || ೪೯ || ಈಗ ನಿಮ್ಮಗಳ ದರ್ಶನವು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗ್ಯದಿಂದಲೇ ಆಗಿದೆ. ನಾನು ಧನ್ಯನಾದೆನು. ಆದರೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ದೀನನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಹಾಗೂ ನೀವುಗಳು ಸ್ವಭಾವ ದಿಂದಲೇ ದಯಾಕರಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನೀವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕೃಪೆ ಮಾಡಬೇಕು. || ೫೦ || ಆಕಾಶವಾಣಿಯು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯದ ಆ ಸಾಧನೆಯು ಯಾವುದು ? ನಾನು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಬೇಕು ? ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಧಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ || ೫೧ || ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಇವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸುಖ ಸಿಗಬಲ್ಲದು ? ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವನ್ನು ಪ್ರೇಮ ಪೂರ್ವಕ ಎಲ್ಲಿ ಮರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಬಹುದು ? || ೫೨ ||

ಸಂಸಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು - ದೇವ ಋಷಿಗಳೇ! ನೀವು ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿರಿ. ಅವರ ಉದ್ಧಾರದ ಒಂದು ಸರಳವಾದ ಉಪಾಯವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಎದ್ಯಮಾನ ಎದೆ. || ೫೩ || ನಾರದರೇ! ನೀವು ಧನ್ಯರಾಗಿರುವಿರಿ. ನೀವಾ ರೋಗ ಮಿತ್ರರ ಶಿರೋಮಣಿಯಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದಾಸರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪಥಪ್ರದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತಿಯೋಗವ ಭಾಸ್ವರ ರಾಗಿರುವಿರಿ. || ೫೪ || ನೀವು ಭಕ್ತಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯೋ ಗವು ನಿಮಗೆ ಇದು ಅಶ್ವರ್ಯದ ಮಾತಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತನಿಗಾದರೋ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಸದಾ ಉಚಿತವೇ ಆಗಿದೆ. || ೫೫ || ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳು ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕಷ್ಟಾದ್ವೈತವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನೇ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವಂತಹವುಗಳು. || ೫೬ || ಇಂದಿನವರು ಭಗವಂತನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿಸುವ ಮಾರ್ಗವು ಗುಪ್ತವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವ ಪುರುಷನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಭಾಗ್ಯದಿಂದಲೇ ದೊರಕು ತ್ತಾನೆ. || ೫೭ || ಆಕಾಶವಾಣಿಯು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಸಂಕೇತವನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ನೀವು ಪ್ರಸನ್ನ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕೇಳಿರಿ. || ೫೮ ||

ನಾರದರೇ! ದ್ರವ್ಯಯಜ್ಞ, ತಪೋಯಜ್ಞ, ಯೋಗಯಜ್ಞ, ಸಾಧ್ಯಾಯಜ್ಞ, ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಾದರೂ ಸ್ವರ್ಗದಿ ಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಕರ್ಮದ ಕಡೆಗೇ ಸಂಕೇತ ಮಾಡುತ್ತವೆ. || ೫೯ || ಆದರೆ ಪಂಡಿತರು ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞವನ್ನೇ ಸತ್ಕರ್ಮ (ಮುಕ್ತಿದಾಯಕ ಕರ್ಮ)ದ ಸೂಚಕವೆಂದು ಒಪ್ಪಿರು ವರು. ಅದು ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಪಾರಾಯಣವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕುಕಾದಿ ಮಹಾನುಭಾವರು ಹಾಡಿರುವರು. || ೬೦ || ಅದರ ಕೆಲ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಲ ದೊರೆಯಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಕಷ್ಟ ಅಳಿದು ಹೋಗಿ ಭಕ್ತಿಗೆ ಆನಂದ ಸಿಗಬಹುದು. || ೬೧ || ಸಿಂಹದ ಗರ್ಜನೆ ಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಸುಗಂಧ ಒಡಿತೋಗುವಂತೆ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ

ಪ್ರಲಯಂ ಹಿ ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಧರ್ಮಃ |
ಕಲೇರ್ದೋಷಾ ಇಮೇ ಸರ್ವೇ ಸಿಂಹಪ್ರವಾಹಾದ್ ಭೃಕಾ ಇವ || ೬೨ ||

ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಸಂಯುಕ್ತಾ ಭಕ್ತಿಃ ಪ್ರೇಮರಸಾವಹಾ |
ಪ್ರತಿಗೇಹಂ ಪ್ರತಿದನಂ ತತಃ ಶ್ರೀಧಾಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ || ೬೩ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ವೇದವೇದಾಂತ ಖೋದೈಶ್ವರೀ ಗೀತಾಪಾಠೈಃ ಪ್ರಮೋದಿತಮ್ |
ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನವಿರಾಗಾಣಾಂ ಸೋದಂತಪ್ರಕೃತಂ ಯದಾ || ೬೪ ||

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾಲಾಪಾತ್ಯತ್ಯಥಂ ಪ್ರೋಧಮೇಜ್ಞತಿ |
ತತ್ಕಥಾಸು ತು ವೇದಾರ್ಥಃ ಕ್ಷೋಣೇ ಕ್ಷೋಣೇ ಪದೇ ಪದೇ || ೬೫ ||

ಭಿಂದಂತು ಸಂಶಯಂ ಹೈನಂ ಭವತೋಽಮೋಘಾರ್ಥನಾಃ |
ವಿಲಂಬೋ ನಾತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಶರಣಾಗತಮಲ್ಲಾಃ || ೬೬ ||

ಕುಮಾರ ಉವಾಚ

ವೇದೋಪನಿಷದಾಂ ಸಾರಾಚ್ಛಾತಾ ಭಾಗವತೀ ಕಥಾ |
ಅತ್ಯುತ್ತಮಾ ತತೋ ಭಾತಿ ಪೃಥಗ್ಗೃಹಾ ಭಲಾಕೃತಃ || ೬೭ ||

ಆಮೂಲಾಗ್ರಂ ರಸ್ತುಜ್ಞವಾಸ್ತೇ ನ ಸ್ವಾದ್ಯತೇ ಯಥಾ |
ಽಭೂಯಃ ಸಂಪೃಥಗ್ಗೃಹಾಃ ಭಲಿ ವಿಶ್ವಮನೋಹರಃ || ೬೮ ||

ಮಥಾ ದುಗ್ಧೇ ಸ್ಥಿತಂ ಸರ್ಪಿರ್ನ ವ್ಯಾಧಾಯೋಪಕಲ್ಪತಃ |
ಪೃಥಗ್ಗೃಹಂ ಹಿ ತದ್ಗವ್ಯಂ ದೇವಾನಾಂ ರಸವರ್ಧನಮ್ || ೬೯ ||

ಽಕ್ಷೂಣಾಮಪಿ ಮಥ್ಯಾಂತಂ ಶರಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತ ತಿಷ್ಠತಿ |
ಪೃಥಗ್ಗೃಹಾ ಚ ಸಾ ಮಿಷ್ಠಾ ತಥಾ ಭಾಗವತೀ ಕಥಾ || ೭೦ ||

ಽವಂ ಭಾಗವತಂ ನಾಮ ಪುರಾಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಮ್ಮಿತಮ್ |
ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವಿರಾಗಾಣಾಂ ಸ್ವಾಪನಾಯ ಪ್ರಕಾಶಿತಮ್ || ೭೧ ||

ವೇದಾಂತವೇದಸುಸ್ಥಾತೇ ಗೀತಾಯಾ ಅಪಿ ಕರ್ತರಿ |
ಪರಿತಾಪಮಪಿ ವ್ಯಾಸೇ ಮುಹ್ಯತ್ಯಜ್ಞಾನಾಗರೇ || ೭೨ ||

ತದಾ ತ್ವಯಾ ಪುರಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಚತುಃಶ್ಲೋಕಸಮಸ್ತಿತಮ್ |
ತನೋಯಶ್ವವೇಶಾಶ್ವದ್ವೋ ನಿರ್ವಾಧೋ ಬಾದರಾಯಣಃ || ೭೩ ||

ತತ್ರ ತೇ ವಿಸ್ಮಯಃ ಕೇನ ಯತಃ ಪ್ರಶ್ನಕರೋ ಭವಾನ್ |
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಂ ಶ್ರಾವ್ಯಂ ಕೋಕಮುಖವಿನಾಶನಮ್ || ೭೪ ||

ಮ್. ಮೀನ ಕಲೆಯುಗದ ಮೊಣಕೆಗಳ್ಳಿ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗು-
ತ್ತದೆ || ೬೨ || ಆಗ ಜೇಮರಸವನ್ನು ಪ್ರವಹಿಸುವ ಭಕ್ತಿಯು
ಮೃದ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನ ಮತ್ತು ಜನರ
ಹೃದಯವನ್ನು ಕೇಳಿಸುವುದು || ೬೩ ||

ನಾರದರು ಹೇಳಿದರು - ಇದು ವೇದ-ವೇದಾಂತದ ಧ್ವನಿ
ಗೈದು, ಗೀತಾಪಾಠದಿಂದ ಮನ ಅಂಶಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.
ಅದರೂ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಇವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು || ೬೪ ||
ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ
ಅವರು ಹೇಗೆ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವರು? || ೬೫ || ಆ ಕಥೆಯು
ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ವೇದಾರ್ಥ ಉಪಪದೇ-
ಶವೇ ತುಳೀ || ೬೬ || ನೀವುಗಳು ಶರಣಾಗತ ಮೃದ್ವರಾಗಿರು-
ವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನವು ಎಂದೂ ವೈರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ
ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬಿಸದೆ ಸದ್ಧ ಈ ಸಮೀಪವನ್ನು
ಕಳೆಯಿರಿ. || ೬೭ ||

ಕುಮಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು - ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥೆಯು
ವೇದ-ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಅರದಿಂದಲೇ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ
ಅವುಗಳಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಇದರ ಫಲಶ್ಚರಣವಿರುವ ಕಾರಣ
ಅದು ತುಂಬಾ ಉತ್ತಮವೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. || ೬೮ ||
ಮದರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಬೇರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಟೋಂಗಿಯ ತುದಿಯವರೆಗೆ
ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಲಾಗು-
ವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಫಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ
ಎಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವೊಪ್ಪುತ್ತದೆ. || ೬೯ || ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ
ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಗ ಅದರ ಬೇರೆಯಾದ ರುಚಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಅದು ಹಾಲಿನಿಂದ ಬೇರೆಯಾದಾಗ ರೇವತೀಳಿಗೂ ಕೂಡ ಸ್ವಾದ
ವರ್ಧಗವಾಗುತ್ತದೆ. || ೭೦ || ಸಿಹಿಯು ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ತುರಿ-ಬುಡ
ನಡುವೆ ಎಚ್ಚಡೆ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆಯಾದಾಗಲೇ
ಅದರ ಸಿಹಿ ಬೇರೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಈ ಭಾಗವತದ
ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. || ೭೧ || ಈ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವು ವೇದಗಳಿಗೆ
ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರು ಇವನ್ನು ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ,
ವೈರಾಗ್ಯದ ಸ್ವಾಪನೆಯಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕಾಶಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. || ೭೨ ||
ಹಿಂದೂಮ್ನಿ ವೇದ-ವೇದಾಂತದ ಪಾರಂಗತರೂ, ಗೀತೆಯನ್ನು
ರಚಿಸಿದವರೂ ಆದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರು ಖಿನ್ನರಾಗಿ
ಅಜ್ಞಾನರಾಗನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಾಗ ನೀವೇ ಅವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು
ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿರುವಿರಿ. ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ
ಅವರ ಎಲ್ಲ ಚಿಂತೆಗಳು ದೂರವಾಗಿದ್ದವು. || ೭೩-೭೪ || ಮತ್ತೆ
ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಏಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ? ನೀವು ಸದ್ಧರಲ್ಲಿ
ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಿರಲ್ಲ! ನೀವು ಅವರಿಗೆ ದುಃಖ-ಶೋಕವನ್ನು ಕಾಣ-
ಮಾಡುವಂತಹ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಿದರು || ೭೫ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಯದ್ವರ್ತನಂ ಚ ವಿನಿಹಂತ್ಯ ತುಭಾವಿ ಸದ್ಭಃ
ಶ್ರೇಯಸ್ತನೋತಿ ಭವದುಘಿದವಾದಿಫಾತಾನಾಮ್ |
ವಿಶೇಷಶೇಷಮುಖಗೀತಕಥ್ಯಕಪಾನಾಃ
ಪ್ರೇಮಪ್ರಕಾಶಕೃತಯೇ ಶರಣಂ ಗಮೋಽಸ್ಮಿ || ೭೫ ||

ಭಾಗ್ಯೋದಯೇನ ಬಹುಜನ್ಮಸಮರ್ಪಿತೇನ
ಸಂಸಾರಮಂ ಚ ಲಭತೇ ಪುರುಷೋ ಯದಾ ವೈ |
ಅಜ್ಞಾನಪೇಶುಕೃತಮೋಹಮದಾಂಧಕಾರ-
ನಾಶಂ ವಿಧಾಯ ಹಿ ತದೋದಯತೇ ವಿವೇಕಃ || ೭೬ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಪದ್ಮಪುರಾಣೇ ಉತ್ತರಖಂಡೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಕುಮಾರನಾರದಸಂವಾದೋ ನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೨ ||

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಭಕ್ತಿದೇವಿಯ ಕಷ್ಟದ ನಿವೃತ್ತಿ

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ತುಕಶಾಸ್ತ್ರ ಕಥೋಽಪ್ಯ ಲಮ್ |
ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವಿರಾಗಾಣಾಂ ಸ್ಥಾಪನಾರ್ಥಂ ಪ್ರಯತ್ನತಃ
|| ೧ ||

ಕುತ್ರ ಕಾರ್ಯೋ ಮಯಾ ಯದ್ಭಃ ಸ್ವಲಂ ತದ್ವಾಚ್ಯತಾಮಿಹ |
ಮಹಿಮಾ ತುಕಶಾಸ್ತ್ರೈ ವಕ್ತವ್ಯೋ ವೇದಪಾರಗೈಃ
|| ೨ ||

ಕಿಯದ್ವಿದ್ವಿಪಯೈಃ ಶ್ರಾವ್ಯಾ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಕಥಾ |
ಕೋ ವಿಧಿಸ್ತತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಮಮೇದಂ ಬ್ರುವತಾಮಿತಃ
|| ೩ ||

ಕುಮಾರಾ ಉಚುಃ

ಶೃಣು ನಾರದ ವಕ್ತ್ವಾಮೋ ವಿನಮ್ರಾಯ ವಿವೇಕಿನೇ |
ಗಂಗಾದ್ವಾರಸಮೀಪೇ ತು ತಟಮಾನಂದನಾಮಕಮ್
|| ೪ ||

ನಾನಾಮಿಷ್ಯಿಗಣೈರ್ಜುಷ್ಯಂ ದೇವಸಿದ್ಧಿಸಿಂಧೇವಿತಮ್ |
ನಾನಾತರುಲತಾಕೀರ್ಣಂ ನವಕೋಮಲವಾಲಿಕಮ್
|| ೫ ||

ರಮ್ಯಮೇಕಾಂತದೇಶಸಂ ಹೇಮಪದ್ಮನಿರೌಢಮ್ |
ಯತ್ಸಮೀಪಸ್ಥಜೀವಾನಾಂ ವೈರಂ ಚೇತಸಿ ನ ಸ್ಥಿತಮ್
|| ೬ ||

ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞಸ್ವಯಾ ತತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಹೃದ್ರಯತಃ |
ಅಪೂರ್ವರಸರೂಪಾ ಚ ಕಥಾ ತತ್ರ ಭವಿಷ್ಯತಿ
|| ೭ ||

ನಾರದರು ಹೇಳಿದರು - ಸನಕಾದಿಗಳೇ ! ನಿಮ್ಮ ರ್ತನವು ಜೀವಿಯ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯವಾಶಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಸಾಂಸಾರಿಕ ದುಃಖರೂಪವಾದ ಬಾವಾಳಲದಿಂದ ದೇಯುತ್ತಿರುವವರ ಮೇಲೆ ಬೇಗನೇ ಶಾಂತಿಯ ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತದೆ. ನೀವು ನಿರಂತರ ಆದಿಶೇಷನ ಸಾವಿರ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಹಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಭಗವತ್ ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ಜಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಿರಿ. ನಾನು ಪ್ರೇಮಲಕ್ಷಣಾ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಗಿದ್ದೇನೆ || ೭೫ || ಆನೇಕ ಜನ್ಮಗಳ ಸಂಚಿತ ಪುಣ್ಯ ಪುಂಜದ ಉದಯವಾದಾಗ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸತ್ಸಂಗವು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದು ಅವನ ಅಜ್ಞಾನಜನಿತ ಮೋಹ, ಮದ ರೂಪವಾದ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ, ವಿವೇಕದ ಉದಯವಾಗುತ್ತದೆ || ೭೬ ||

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೨ ||

ನಾರದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಸನಕಾದಿಗಳೇ ! ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ಶ್ರಮಿಸುವೆನಿಗಲು ಹೇಳಿರುವ ಭಾಗವತ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಥೆಯ ಮೂಲಕ ಉಚ್ಚಲವಾದ ಜ್ಞಾನ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. || ೧ || ಈ ಯಜ್ಞವನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡುವೆನು ? ನೀವು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ. ನೀವುಗಳು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿರುವಿರಿ. ಆದರಿಂದ ನನಗೆ ಈ ತುಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. || ೨ || ಈ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು ? ಅದನ್ನು ಕೇಳುವ ವಿಧಾನವೆಂತು ? ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿರಿ. || ೩ ||

ಸನಕಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದರು - ನಾರದರೇ ! ನೀವು ತುಂಬಾ ವಿನೀತರೂ, ವಿನೀತಗಳೂ ಆಗಿರುವಿರಿ. ನಾವು ವಿಮಗೆ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ, ಕೇಳಿರಿ. ಹರಿದ್ವಾರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅನಂದವೆಂಬ ಒಂದು ಘಟ್ಟವಿದೆ. || ೪ || ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಋಷಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ದೇವತೆಗಳೂ, ಸಿದ್ಧರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾರೀತಿಯ ವೃಕ್ಷ-ಲತೆಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕೋಮಲ ಹೊಸದಾದ ಮರಳು ಹಾಸಿದ್ದಿದೆ. || ೫ || ಆ ಘಟ್ಟವು ಒಹಳ ರಮ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶಾಂತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವರ್ಣಕಮಲಗಳ ಸುಗಂಧ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸಿಂಹ, ಆನೆ ಮುಂತಾದ ವರಕರ ವೀರೋಧಿ ಜೀವಿಗಳ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ವೈರಭಾವವಿರುವುದಿಲ್ಲ. || ೬ || ಅಲ್ಲಿ ನೀವು ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಿ. ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಥೆಯ ಅಪೂರ್ವ ರಸವು ಉದಯವಾದೀತು. || ೭ ||

ಪುರುಷಂ ನಿರ್ಬಲಂ ಚೈವ ಜರಾಜೀರ್ಣಕಲೇವರಮ್ |
ತದ್ವಯಂ ಚ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಭಕ್ತಿಪ್ರತ್ಯಾಗಮಿಷ್ಯತಿ || ೮ ||

ಯತ್ರ ಭಾಗವತಃ ವಾರ್ತಾ ತತ್ರ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಕಂ ಪ್ರಚೀತ್ |
ಕಥಾಶಬ್ದಂ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ತತ್ತ್ವಂ ತಮಸಾಯತೇ || ೯ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ವಿವಮುಕ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಾಸ್ತೇ ನಾರದೇನ ಸಮಂಕತಃ |
ಗಂಗಾತಟಂ ಸಮಾಜಗ್ಮುಃ ಕಥಾಪಾನಾಂಯ ಸತ್ವರಾಃ || ೧೦ ||

ಯಥಾ ಯಾತಾಸ್ತುಂಕೇ ತು ತದಾ ಕೋಪಾತಯೋಽಪ್ಯಧೂತ್ |
ಘೋರ್ಯೋಗೇ ದೇವಯೋಗೇ ಚ ಒಕ್ಕಯೋಗೇ ತಪೈವ ಚ || ೧೧ ||

ಶ್ರೀಭಾಗವತಪೀಯೂಷಪಾನಾಂಯ ದಸಲಂಪಟಾಃ |
ಧಾವಂತೋಽಪ್ಯಾಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಥಮಂಯ ಚ ವೈಷ್ಣವಾಃ || ೧೨ ||

ಭೃಗುರ್ಮಹಿಪುತ್ರ ವನಶ್ಚ ಗೌತಮೋ |
ಮೇಧಾತಿಥಿದೇವಲದೇವರಾತ್ |
ರಾಮಸ್ತಥಾ ಗಾಧಿಸುತಶ್ಚ ಶಾಕಲೋ |
ಮೃಕಂಡಪುತ್ರಾತ್ರಿಜಪಿಪ್ಪಲಾದಾಃ || ೧೩ ||

ಮೋಗೇಶ್ವರೌ ವ್ಯಾಸಪರಾಶರೌ ಚ |
ಛಾಯಾಶುಕೋ ಜಾಜಲಿಜಹ್ನುಮುಖ್ಯಾಃ |
ರ್ಮೇಽಪ್ಯಮೀ ಮುನಿಗಣಾಃ ಸಹಪುತ್ರಶಿಷ್ಯಾಃ || ೧೪ ||

ಪ್ತ್ಯುಭಿರಾಯಯುರತಪ್ತನಯೇನ ಯುಕ್ತಾಃ || ೧೪ ||
ಪೇದಾಂತಾನಿ ಚ ವೇದಾಶ್ವಮಿಷ್ಟಾಸ್ತಂತ್ರಾಃ ಸಮೂರ್ತಯಃ |
ವಾಸಪುಪುರಾಣಾನಿ ಪಟಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ತಥಾಯಯುಃ || ೧೫ ||

ಗಂಗಾಧ್ಯಾಃ ಸರಿತಸ್ತತ್ರ ಪುಷ್ಕರಾದಿಸರಾಂಃ ಚ |
ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ಚ ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ದಂಡಕಾದಿವನಾನಿ ಚ || ೧೬ ||

ಪಾದಯೋ ಯಯುಸ್ತತ್ರ ದೇವಗಂಧರ್ವವಾನವಾಃ |
ಗುಹ್ಯಾತ್ಮತ ನಾಯಾತಾನ್ ಭೃಗುಃ ಸಂಪೀಡ್ಯ ಚಾನಯತ್ || ೧೭ ||

ವಿಕ್ಲತಾ ನಾರದೇನಾಥ ದತ್ತಮಾಸನಮುತ್ತಮಮ್ |
ಕುಮಾರಾ ವಂದಿತಾಃ ಸರ್ವೈರ್ನಿಷೇದುಃ ಕೃಷ್ಣತಪ್ತರಾಃ || ೧೮ ||

ವೈಷ್ಣವಾಶ್ಚ ವಿರಕ್ತಾಶ್ಚ ನ್ಯಾಸಿನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಃ |
ಮುನಿಪಾಗೇ ಪಿತಾಸ್ತೇ ಚ ತದಗ್ರೇ ನಾರದಃ ಸ್ಥಿತಃ || ೧೯ ||

ಭಕ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ಇದ್ದು ಕಣ್ಣಿಂದೆಯೇ ನಿರ್ಬಲ, ಜರಾ-
ಜೀರ್ಣ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಸ ವೈರಾಗ್ಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಳು. || ೮ || ಏಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥೆ ಸವಿಸುವಲ್ಲಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯೇ ಮೊದಲಾ-
ದವರು ತಾನೇ-ತಾನಾಗಿ ಬಂದು ಬಹುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಥೆಯ ಶಬ್ದ
ಕಿವಿಗೆ ಬಿಳುತ್ತಲೇ ಅವರು ಮೂವರೂ ತರುಣರಾಗಿ
ಹೋಗುವರು. || ೯ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಓಗೆ ಹೇಳಿ ನಾರದ-
ರೊಂದಿಗೆ ಸನಕಾದಿಗಳೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಕಥಾಮೃತ-
ವ್ಯಾಸಾಶ್ರಮಾಂತಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಹೋದರು. ಗಂಗಾ ತೀರಕ್ಕೆ
ಬಂದರು. || ೧೦ || ಅವರು ಗಂಗಾತೀರಕ್ಕೆ ತಲುಪುತ್ತಲೇ
ಘೋರೋಕ ದೇವರೂ, ಕೃಷ್ಣೋಕ ಪಿಂಚು ಬಿಟ್ಟ ಈ ಕಥೆಯ
ಗದ್ದು ಉಂಟಾಯಿತು. || ೧೧ || ಭಾವ್ಯಧೂತ ವಸೂದನ ಇಷ್ಟು
ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾಮೃತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಲು ಬಿಟ್ಟು
ಗಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡೋಡಿ ಬರತೊಡಗಿದರು.
|| ೧೨ || ಭೃಗು, ಮಹಿಷ್ಯ ಚೈವನ, ಗೌತಮ, ಮೇಧಾತಿಥಿ,
ದೇವಲ, ದೇವರಾತ, ಪರಶುರಾಮ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಶಾಕಲ,
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ದತ್ತಾತ್ರೇಯ, ಕಿಪ್ಪಲಾದ, ಯೋಗೇಶ್ವರರಾದ
ವ್ಯಾಸರು, ಪರಾಶರ, ಛಾಯಾಶುಕ, ಜಾಜಲಿ, ಜಹ್ನು ಮುಂತಾದ
ಎಲ್ಲ ಪ್ರಧಾನ-ಪ್ರಧಾನ ಮುನಿಗಳೆವು ಕಮ್ಮ-ಕಮ್ಮ ಪುತ್ರರು,
ಶಿಷ್ಯರು, ಪಕ್ಷಿಯರೊಂದಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ
ಬಂದರು. || ೧೩-೧೪ || ಇವರಲ್ಲದೆ ವೇದ, ವೇದಾಂತ (ಉಪ-
ನಿಷತ್ತು), ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಹದಿನೇಳು ಪುರಾಣಗಳು, ಆರು
ಪಾಸ್ತಗಳು ಮೂರ್ತಿಭಾವಿ ಅಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪುತ್ತರಾದರು. || ೧೫ ||

ಗಂಗಾದಿ ನದಿಗಳೂ, ಪುಷ್ಕರವೇ ಮುಂತಾದ ಸರೋವರ
ಗಳೂ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ, ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳೂ,
ದಂಡಕವೇ ಮುಂತಾದ ವನಗಳೂ, ಹಿಮಾಲಯಾದಿ ಪರ್ವತ
ಗಳೂ, ದೇವತೆಗಳೂ, ಗಂಧರ್ವರೂ, ದಾನವರೇ ಆದಿ ಎಲ್ಲರೂ
ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೊರಟು ಬಂದರು. ತಮ್ಮ ಗೌರವದಿಂದಾಗಿ
ಬಾರದವರನ್ನು ಮಹರ್ಷಿ ಭೃಗುಗಳು ತಿಂಹೇಳಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು
ಬಂದರು. || ೧೬-೧೭ ||

ಆಗ ಕಥೆ ಹೇಳಲು ದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪದಾಯಾರಾಧ
ಸನಕಾದಿಗಳು ನಾರದರಿತ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಸನದಲ್ಲಿ, ವಿರಾಜಮಾನ
ರಾದರು, ಆಗ ಎಲ್ಲ ಶ್ರೋತೃಗಳು ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿದರು.
|| ೧೮ || ಶ್ರೋತೃ ಗಳಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವರೂ, ವಿರಕ್ತರೂ, ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೂ,
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೂ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತರು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಮುಂದು
ಗಡೆ ನಾರದರು ಅಸೀನರಾದರು. || ೧೯ || ಬಂದು ಕಪ-
ಟಿಮಿಷ್ಠಗಳು, ಒಂದುಕಡೆ ದೇವತೆಗಳು, ವೇದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ
ಪಾಗೂ ತೀರ್ಥಗಳೂ ಕುಳಿತರು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಭೃಗು ಮುಂತಾದ

ಏಕಭಾಗೇ ಋಷಿಗಣಾಸ್ತದಸ್ತತ್ರ ದಿವೌಕಸಃ |
ವೇದೋಪನಿಷದೋಽನ್ಯತ್ರ ತೀರ್ಥಾನ್ಯತ್ರ ಸ್ತ್ರಿಯೋಽನ್ಯತ್ರ || ೨೦ ||

ಜಯಶಬ್ದೋ ನಮಪಬ್ಧಃ ಪಂಖಪಬ್ಧಸ್ಯೈವ ಚ |
ಚೂರ್ಣಾಲಾಜಾಪ್ರಸೂನಾನಾಂ ನಿಕ್ಷೇಪಃ ಸುಮಹಾನುಷೂತ್ || ೨೧ ||

ವಿಮಾನಾನಿ ಸಮಾಯುಕ್ತ ಕಿಯಂತೋ ದೇವನಾಯಕಾಃ |
ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಪ್ರಸೂನೈಸ್ತಾನ್ ಸರ್ವಾಂಸ್ತತ್ರ ಸಮಾಕರನ್ || ೨೨ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಏವಂ ತೇಷ್ಯೇಕಚಿತ್ತೇಷು ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಸ್ಯ ಚ |
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮೂಚಿರೇ ಸ್ತುತೃಣಾಂ ನಾರದಾಯ ಮಾಹಾತ್ಮನೇ || ೨೩ ||

ಕುಮಾರಾ ಉಚಯ

ಅಥ ತೇ ವರ್ಣ್ಯತೇಽಸ್ಯಾಭಿರ್ಮಹಿಮಾ ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರಜಃ |
ಯಸ್ಯ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರೇಣ ಮುಕ್ತಿಃ ಕರತಲೇ ಸ್ಥಿತಾ || ೨೪ ||

ಸದಾ ಸೇವ್ಯಾ ಸದಾ ಸೇವ್ಯಾ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಕಥಾ |
ಯಸ್ಯಾಃ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರೇಣ ಪರಿತ್ವಿತ್ವಂ ಸಮಾಶ್ರಯೇತ್ || ೨೫ ||

ಗ್ರಂಥೋಽಪ್ಯಾದೃಶಾಹರೋ ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧ ಸಮೃತಃ |
ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತಕೃಪಂವಾದಃ ಶೃಣು ಭಾಗವತಂ ಚ ತತ್ || ೨೬ ||

ತಾಮತ್ಸಂಸಾರಚಕ್ರೇಽಸ್ಮಿನ್ ಭ್ರಮತೇಽಚ್ಛಾಂತಃ ಪುಮಾನ್ |
ಯಾವತ್ಕರ್ಣಗತಾ ನಾಸ್ತಿ ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರ ಕಥಾ ಕ್ಷಣಮ್ || ೨೭ ||

ಕಿಂ ಶ್ರುತ್ವೈರ್ಮುಖಃ ಶಾಸ್ತ್ರೈಃ ಪುರಾಣೈಶ್ಚ ಭ್ರಮಾವಹೈಃ |
ಏಕಂ ಭಾಗವತಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಮುಕ್ತಿದಾನೇನ ಗರ್ಜತಿ || ೨೮ ||

ಕಥಾ ಭಾಗವತ್ಯಾಪಿ ನಿತ್ಯಂ ಭವತಿ ಯದ್ಗರ್ಜೇ |
ತದ್ಗತಂ ತೀರ್ಥರೂಪಂ ಹಿ ವಸತಾಂ ಪಾಪನಾಶನಮ್ || ೨೯ ||

ಅಶ್ವಮೇಧಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಾಜಪೇಯಕತಾನಿ ಚ |
ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರ ಕಥಾಯಾಶ್ಚ ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹಂತಿ ಪೋಥೋಮ್ || ೩೦ ||

ತಾಮತ್ಪಾಪಾನಿ ದೇಹೇಽಸ್ಮಿನ್ನಿವಸಂತಿ ತಪೋಧನಾಃ |
ಯಾವನ್ ಶ್ರೂಯತೇ ಸಮ್ಯಕ್ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಂ ಸರ್ವೈಃ || ೩೧ ||

ನ ಗಂಗಾ ನ ಗಯಾ ಕಾಶೀ ಪುಷ್ಕರಂ ನ ಪ್ರಯಾಗಸಮ್ |
ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರ ಕಥಾಯಾಶ್ಚ ಫಲೇನ ಸಮತಾಂ ನಯೇತ್ || ೩೨ ||

ಕುಳಿತರು || ೨೦ || ಆಗ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಜಯಕಾರ ನಮಸ್ಕಾರ ಶಯಿ
ದ್ದನಿ ಆಗೊಡಗಿದವು. ಅದೀರ ಗುಡಾಲ, ಅರಳು ಹೂವು
ಗಳೂ ಇವುಗಳ ಮಳೆಯೇ ಸುರಿಯತೊಡಗಿತು || ೨೦ || ಕೆಲ
ಕೆಲ ದೇವ ಪೇಷ್ಯಾದರೋ ಎಮಾನಗಳನ್ನದರಿ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಎಲ್ಲ
ಜನರ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಮಳೆಗವರು || ೨೧ ||

ಸೂತಪುರಾಣಕರು ಪೇಳುತ್ತಾರೆ - ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪೂಜೆಯು
ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಐಕ್ಯ ಚಿತ್ತರಾದಾಗ ಸನಕಾದಿ
ಋಷಿಗಳು ಮಹಾತ್ಮಾ ನಾರದರಿಗೆ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು ಹೇಳಿಕೊಡಗಿದರು || ೨೩ ||

ಸನಕಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದರು - ಈಗ ನಾವು ನಿಮಗೆ ಈ
ಭಾಗವತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಶ್ರವಣ
ಮಾತ್ರದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯು ಕೂಡುವಾಗುತ್ತದೆ || ೨೪ || ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ
ಕಥೆಯನ್ನು ಸದಾ-ಸರ್ವದಾ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಅನ್ಯಾದಿಬೇಕು.
ಇದರ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು
ನಿಲಸುವನು || ೨೫ || ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರ
ಶ್ಲೋಕಗಳು ಮತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಸ್ಕಂಧಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀಶುಕಮಹಾ
ಮುನಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷಿತರ ಸಂವಾದವಿದೆ. ನೀವೆಲ್ಲ ಈ
ಭಾಗವತ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ || ೨೬ || ಒಂದು
ಕ್ಷಣವಾದರೂ ಈ ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಥೆಯು ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುವ ಶನಕ ಈ
ಜೀವಿಯು ಬಿಜ್ಜಾನವಶನಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಆರೆಯುತ್ತಾ
ಇರುತ್ತಾನೆ || ೨೭ || ಆನೆಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಪುರಾಣಗಳು ಕೇಳಿ-
ವುದರಿಂದ ಯಾವ ಬಾಧವಿದೆ? ಇದರಿಂದ ವೃಥಾವಾದ
ಭ್ರಮೆಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಕ್ತಿಕರುಣವಶೋಸುಗವಾದರೋ
ಏಕಮಾತ್ರ ಭಾಗವತ ಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಸಾಕಾಗಿದೆ || ೨೮ || ಪ್ರತಿದಿನವು
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥೆ ನಡೆಯುವ ಮನೆಯು ತೀರ್ಥಸ್ವರೂಪ
ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗಿ
ಹೋಗುತ್ತವೆ || ೨೯ || ಸಾವಿರಾರು ಅಶ್ವಮೇಧಗಳು, ನೂರಾರು
ವಾಜಪೇಯ ಯಜ್ಞಗಳು ಈ ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಥೆಯ ಹದಿನಾರ-
ನೆಯ ಒಂದು ಅಂಶವೂ ಆಗಲಾರವು || ೩೦ || ತಪೋಧನರೇ !
ಜನರು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣಿಸುವ ಕನಕ
ಅವರ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪಾಪಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ || ೩೧ || ಫಲವ
ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರಕಥೆಗೆ ಗಂಗೆ, ಯಮುನ, ಕಾಶೀ,
ಪುಷ್ಕರ, ಪ್ರಯಾಗ ಮುಂತಾದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಸಾಟಿಯಾಗ
ಲಾರವು. ಅರ್ಥಾತ್ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಭಾಗವತ ಕಥೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ
ವಾಗಿದೆ || ೩೨ ||

ನಿಮಗೆ ಪರಮಗತಿಯ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ, ಸ್ವಮುಖದಿಂದ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಅರ್ಥ ಅಥವಾ ಕಾಲು ಶ್ಲೋಕವನ್ನಾದರೂ

ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥಂ ಶ್ಲೋಕಪಾದಂ ವಾ ನಿತ್ಯಂ ಭಾಗವತೋದ್ಧವಾಃ |
ಪಠಸ್ವ ಸ್ವಮುಪೇನ್ಯವ ಯದೀಚ್ಛಸಿ ಪರಾಂ ಗತಿಮ್

|| ೩೩ ||

ದೇವಾದಿವೇದಮಾತಾ ಚ ಪೌರುಷಂ ಸೂಕ್ತಮೇವ ಚ |
ಶ್ರಯೇ ಭಾಗವತಂ ಚೈವ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಏವ ಚ

|| ೩೪ ||

ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷಾ ಪ್ರಯಾಗಪ್ತ ಕಾಲಃ ಸಂವತ್ಸರಾತ್ಮಕಃ |
ಪ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ಚಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ಚ ಸುರಭಿದ್ವಾರುಣೀ ತಥಾ

|| ೩೫ ||

ತುಲಸೀ ಚ ವಸಂತ್ಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಏವ ಚ |
ವಿತೇಷಾಂ ತತ್ತತಃ ಪ್ರಾಚೈರ್ನ ಪೃಥಗ್ಭಾವ ಇತ್ಯತೇ

|| ೩೬ ||

ಯಶ್ಚ ಭಾಗವತಂ ಪಾಶ್ಯಂ ವಾಚಯೇದರ್ಥತೋಽನಿಶಮ್ |
ಜನ್ಮಕೋಟಿಕೃತಂ ಪಾಪಂ ನಶ್ಯತೇ ಸಾತ್ರ ಸಂಪದಯಃ

|| ೩೭ ||

ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥಂ ಶ್ಲೋಕಪಾದಂ ವಾ ಪಠೇದ್ಭಾಗವತಂ ಚ ಯಃ |
ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಣಮಾಮಾಪ್ನೋತಿ ರಾಜಸೂಯಾಪ್ತಮೇಧಯೋಃ

|| ೩೮ ||

ಉಕ್ತಂ ಭಾಗವತಂ ನಿತ್ಯಂ ಕೃತಂ ಚ ಶುಚಿಂಶನಮ್ |
ತುಲಸೀಪೋಷಣಂ ಚೈವ ಧೇನೂನಾಂ ಸೇವನಂ ಸಮಮ್

|| ೩೯ ||

ಅಂತಕಾಲೇ ತು ಯೇನ್ಯವ ಶ್ರಾದ್ಧಯತೇ ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರವಾಕ್ |
ಓತ್ವಾ ತಪೈವ ವೈಪುಂಶಂ ಗೋದಿಂದೋಽಪಿ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ

|| ೪೦ ||

ತೇಮಪಿಂಶಯುತಂ ಚೈತದ್ವೈಪ್ಲವಾಯ ದದಾತಿ ಚ |
ಕೃಷ್ಣೇನ ಸಹ ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಸ ಪುಷ್ಪಾಂಲ್ಲಭತೇ ಧ್ರುವಮ್

|| ೪೧ ||

ಅಜನ್ಮಮಾತ್ರಮಪಿ ಯೇನ ಶತೇನ ಕಿಂಚಿ-

ಚೈತಂ ವಿಧಾಯಿ ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರ ಕಥಾ ನ ಪಿತಾ |

ಚಾಂಕಾಲವಚ್ಛ ಖರವದ್ಭತ ತೇನ ನೀತಂ

ಮಿಥ್ಯಾ ಸ್ವಾನ್ಯ ಜನನೀಜನಿಮುಖಭಾಜಾ || ೪೨ ||

ಜೀವಚ್ಛ್ರೋ ನಿಗದಿತಃ ಸ ತು ಪಾಪಕರ್ಮಾಃ

ಯೇನ ಶ್ರುತಂ ಶುಕಕಥಾವಚನಂ ನ ಕಿಂಚಿತ್ |

ಫಿತ್ ತಂ ನರಂ ಪಪುಸಮಂ ಭುವಿ ಭಾರರೂಪ-

ಮೇವಂ ಪದಂ ದಿವಿ ದೇವಸಮಾಜಮುಪ್ಪಾಃ || ೪೩ ||

ಮರ್ಲಚೈವ ಕಥಾ ಲೋಕೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೋದ್ಧವಾಃ |

ಕೋಟಿಜನ್ಮ ಸಮುತ್ಥೇನ ಪುಣ್ಯೇನ್ಯವ ತು ಲಭ್ಯತೇ

|| ೪೪ ||

ತೇನ ಯೋಗಿನಿಧೇ ಧೀಮನ್ ಶ್ಲೋಕವ್ಯಾ ಸಾ ಪ್ರಯತ್ನಃ |

ವಿನಾಶಾಂ ನಿಯಮೋ ನಾಸ್ತಿ ಸರ್ವದಾ ಶ್ರವಣಂ ಮತಮ್

|| ೪೫ ||

ಪ್ರತಿವಾಃ ಸಮಾಪ್ತಾರ್ಥಕ ಪಠಸಮೇತಃ || ೩೩ || ಓಂಕಾರ,

ಗಾಯತ್ರಿ, ಪುರುಷಸೂಕ್ತ, ಮೂರೂಪೇದಗಳು, ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ,

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತಃ ವಾಸ ದೇವಾಯ ಈ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ

ಮಂತ್ರ, ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರವು ಭಗವತ್ ಭಾಷ್ಯ, ಪ್ರಯಾಗ,

ಸಂವತ್ಸರದೊಳಿ ಕಾಲ, ದ್ವಾದಶ ಆಶ್ವಮೇಷ ಗೋಪು, ದ್ವಾದಶ

ತಿಥಿ, ತುಲಸೀ, ವಸಂತ ಯಿತು ಮತ್ತು ಭಗವತ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮ

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಿವಂತರು ಯಾವುದೇ ದೇವದೇವನುವುದಿಲ್ಲ

|| ೩೪-೩೬ || ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ

ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವವನು ಕೇಳಿ ಓತ್ವಾ ಪಾಪ

ಗಳೂ ಪಾಪವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತಮೂ ಸಂವತ್ಸ

|| ೩೭ || ೩೮ || ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಭಾಗವತದ ಅರ್ಥ ಅಥವಾ ಕಾಲ

ಶ್ಲೋಕಮನ್ನಾದರೂ ಪಠಿಸುವವನಿಗೆ ರಾಜಸೂಯ, ಆಶ್ವಮೇಷ

ಯಜ್ಞಗಳ ಫಲಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ || ೩೯ || ನಿತ್ಯವೂ ಭಾಗವತ

ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವುದು, ಭಗವಂತನನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವುದು,

ತುಲಸಿಗೆ ನೀರೆಯುವುದು, ಗೋಪುಜೆ ಮಾಡುವುದು ಇವು

ಸಾಕು ಮಾಡುವಾಗಿದೆ || ೪೦ || ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗ

ವತ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೇಳುವವನು ಮೇಲೆ ಭಗವಂತನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ

ವೈಕುಂಠಧಾಮವನ್ನು ಕರ್ಮಸುತ್ತಾನ || ೪೧ || ಈ ಭಾಗವತ

ವನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಸಂಪಾದನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡು

ವವೂ ವಿಂಡಿತವಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯು

ತ್ತಾನೆ || ೪೨ || ಜೀವನದ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಎಣಗ್ರ

ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ರಹಸ್ಯವಾದ ಮಾಡ

ದಿರುವ ದುಷ್ಟವು ತನ್ನ ದುಷ್ಟವನ್ನು ಬಾಂಕಾಲ, ಕರೆಯಂತೆ ವೈರ್ಥ

ವಾಗಿ ಕಳೆದಿರುವನು, ಅವನಾದರೂ ತನ್ನ ಕಾಯಿಗೆ ಪ್ರವ

ವೇದಸಂಯನ್ನು ಕೊಡಲೆಂದೇ ಹುಟ್ಟಿರುವನು || ೪೩ || ಈ ಶುಕ

ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೇಳದ ಪಾಪಾತ್ಮನು ಒಂದುಕಡ್ಡರೂ ಶವದಂತೆ

ಇದ್ದಾನೆ 'ಭೂಮಿಗೆ ಭೂಮಾದ ಆ ಪಶುವಿನಂತಿರುವವನಿಗೆ

ದಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ' ಎಂದು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಾದಿ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆ

ಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ || ೪೪ ||

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥೆಯು ದೊರೆಯುವುದು

ವಿಂಡಿತವಾಗಿ ಕೂಗುವಾಗಿದೆ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮಗಳ ಪುಣ್ಯವು ಇದ್ದಾ

ಗಲೇ ಇದು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ || ೪೫ || ನಾರದರೇ ! ನೀವು

ಒಪಳ ಒಂದಿವಂತರು ಹಾಗೂ ಯೋಗಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರುವಿರಿ, ನೀವು

ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಕೇಳಲು

ಯಾವುದೇ ದಿನಗಳ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ ಇದನ್ನಾದರೂ ಯಾವ

ಗೂ ಕೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆ || ೪೬ || ಇದನ್ನು ಸತ್ಯಭಾಷಾ

ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುಚರ್ಯಪಾಲನೆಯೊಂದಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೇಳು

ವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಕರಿಯುಗವ

ಹಿಗಳಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶುಕಮಹಾ

ಮುನಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುವ ಎಥಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವೆ ||

ಸತ್ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೀಣಾ ಸರ್ವದಾ ಶ್ರವಣಂ ಮತಮ್ |
ಅಶ್ವತ್ಥಾಕ್ಷಲೌ ಬೋಧ್ಯೋ ವಿಶೇಷೋಽತ್ರ ಶುಕಾಜ್ಞಯಾ || ೪೬ ||

ಮನೋವೃತ್ತಿಜಯಶ್ಚೈವ ನಿಯಮಾಚರಣಂ ತಥಾ |
ದೀಕ್ಷಾಂ ಕುರ್ಮುಶ್ಚತ್ವಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಾಪ್ರವಣಂ ಮತಮ್ || ೪೭ ||

ಶ್ರದ್ಧಾತಃ ಶ್ರವಣೇ ನಿತ್ಯಂ ಮಾಘೇ ತಾವದ್ಧಿ ಯತ್ಪಲಮ್ |
ತತ್ಪಲಂ ಶುಕದೇವೇನ ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣೇ ಕೃತಮ್ || ೪೮ ||

ಮನುಶ್ಚಾಜಯಾದ್ಯೋಗಾತ್ಪುಣಾಂ ಚೈವಾಯುಷಃ ಕ್ಷಯಾತ್ |
ಕಲೇದೋಽಪುಹುತ್ವಾಚ್ಚ ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣಂ ಮತಮ್ || ೪೯ ||

ಯತ್ಪಲಂ ನಾಸ್ತಿ ತಪಸಾ ನ ಯೋಗೇನ ಸಮಾಧಿನಾ |
ಅನಾಯಾಸೇನ ತತ್ಪರ್ವಂ ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣೇ ಲಭೇತ್ || ೫೦ ||

ಯಜ್ಞಾದ್ಗರ್ಹತಿ ಸಪ್ತಾಹಃ ಸಪ್ತಾಹೋ ಗರ್ಹತಿ ವ್ರತಾತ್ |
ತಪಸೋ ಗರ್ಹತಿ ಪ್ರೋಚ್ಛಿಸ್ತೀರ್ಥಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಹಿ ಗರ್ಹತಿ || ೫೧ ||

ಯೋಗಾದ್ಗರ್ಹತಿ ಸಪ್ತಾಹೋ ಧ್ಯಾನಾಜ್ಞಾ ನಾಚ್ಛ ಗರ್ಹತಿ |
ಕಿಂ ಬ್ರೂಮೋ ಗರ್ಹಣಂ ತಸ್ಯ ರೇ ರೇ ಗರ್ಹತಿ ಗರ್ಹತಿ || ೫೨ ||

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ಸಾಶ್ವರ್ಯಮೇತತ್ಕಥಿತಂ ಕಥಾನಕಂ
ಜ್ಞಾನಾದಿಧರ್ಮಾನ್ವಿಗುಣಯ್ಯ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ |
ನಿಶ್ಚೇಯಸೇ ಭಾಗವತಂ ಪುರಾಣಂ
ಜಾತಂ ಕುತೋ ಯೋಗವಿದಾದಿಪೂಜಿತಮ್ || ೫೩ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಯದಾ ಕೃಷ್ಣೋ ಧರಾಂ ತೃಕ್ಷ್ಣಾ ಸ್ಪೃಹದಂ ಗಂತುಮುದ್ಯತಃ |
ವಿಕಾದಶಂ ಪರಿಪ್ರತ್ಯಾಪ್ಯದ್ಧವೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || ೫೪ ||

ಉದ್ಧವ ಉವಾಚ

ಶ್ರುತು ಯಾಸ್ಯಸಿ ಗೋವಿಂದ ಭಕ್ತಕಾರ್ಯಂ ವಿಧಾಯ ಚ |
ಮಚ್ಛೇ ಮಹತೀ ಚಂತಾ ತಾಂ ಪ್ರತ್ಯಾ ಸುಖಮಾವಹ || ೫೫ ||

ಆಗತೋಽಯಂ ಕರಿಫೋರೋ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಪುನಃ ಖಲಾಃ |
ಹಸ್ತಗೇನೈವ ಸಂತೋಽಪಿ ಗಮಿಷ್ಯಂತುಗ್ರತಾಂ ಯದಾ || ೫೬ ||

ತದಾ ಭಾರದತೀ ಭೂಮಿಗೋರೂಪಾಯಂ ಕುಮಾರಯೇತ್ |
ಅನ್ಯೋ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ತ್ರಾತಾ ತ್ವಃ ಕಮಲಲೋಚನ || ೫೭ ||

ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ವಶ
ದಲ್ಲಿರುವುದು, ನಿದ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಬಂಧಿತನಾಗುವುದು, ಯಾವುದೇ
ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದಿಕ್ಕಿಡನಾಗಿರುವುದು ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ
ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದ ವಿಧಿ ಇದೆ. || ೪೬ || ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ
ಶ್ರವಣವಿರುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣವಿರುವುದ
ರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಫಲವನ್ನು ಶ್ರೀಶುಕದೇವರು ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣ
ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವರು. || ೪೮ || ಮನಸ್ಸಿನ ಆಸೆಯನ್ನು,
ರೋಷಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ, ಆಯುಸ್ಸಿನ ಅಲ್ಪತೆ ಇವುಗಳ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ
ಕಲಿಯುಗದ ಅನೇಕ ದೋಷಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದ
ವಿಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. || ೪೯ || ತಪಸ್ಸು, ಯೋಗ,
ಸಮಾಧಿ ಇವುಗಳಿಂದ ದೊರೆಯದಿರುವ ಫಲವು ಸರ್ವಾಂಗವಾಗಿ
ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. || ೫೦ ||
ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣವು ಯಜ್ಞದಿಂದ, ವ್ರತದಿಂದ, ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ
ದಾಗಿದೆ. ಪೀರ್ಥ ಸೇವನೆಯಿಂದಲಾದರೋ ಸದಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯೇ
ಇದೆ. ಯೋಗದಿಂದಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆಂದರೆ
ಧ್ಯಾನ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿದೆ. ಆಯ್ಯಾ ! ಇವರ ವಿಶೇಷತೆ
ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೇಳಲಿ ? ಇದಾದರೋ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೇ
ಆಗಿದೆ. || ೫೧-೫೨ ||

ಶೌನಕರು ಕೇಳಿದರು - ಸೂತರೇ ! ಇದಾದರೋ ನೀವು
ತುಂಬಾ ಅಶ್ವರ್ಯದ ಮಾತನ್ನಾಡಿದಿರಿ. ಅವಕ್ಕವಾಗಿಯೇ ಈ
ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವು ಯೋಗವೇತ್ತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೂ ಅದಿ
ಕಾರಣವಾದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನನ್ನೇ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು
ಮೋಕ್ಷದ ಪಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾದಿ ಎಲ್ಲ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ
ಹಾಕಿ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಗೆ ಹಿರಿದಾಯಿತು ?
|| ೫೩ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳಿದರು - ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈ
ಧರಾತಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ನಿಜಧಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವನ
ಮುಖಾರವಿಂದದಿಂದ ವಿಕಾದಿತ ಸ್ವರದ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವನ್ನು
ಕೇಳಿದ ಉದ್ಧವನೂ ಇದನ್ನೇ ಕೇಳಿದ್ದನು. || ೫೪ ||

ಉದ್ಧವನೆಂದನು - ಗೋವಿಂದಾ ! ಈಗ ನೀನು ಭಕ್ತರ
ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪರಮಧಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು ಬಯಸು
ತ್ತಿರುವಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿರಿದಾದ ಚಿಂತೆ ಇದೆ.
ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತಾಂತ್ರಗೊಳಿಸು. || ೫೫ || ಈಗ
ಘೋರ ಕರಿಕಾಲವು ಬಂದಿತೆಂದೇ ತಿಳಿ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ
ಪುನಃ ಅನೇಕ ದುಷ್ಟರು ಪ್ರಕಟರಾಗುವರು. ಅವರ ಸಂಸಾರ್ಗದಿಂದ
ಅನೇಕ ಸತ್ತಿರುವವರು ಉಗ್ರ ಪಶ್ಯತಿಯವರಾದಾಗ, ಅವರ ಧಾರ
ದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಈ ಗೋರೂಪಿ ವೃದ್ಧಿಯು ಯಾರಿಗೆ ಶರಣು
ಹೋಗಬೇಕು ? ಕಮಲನಯನಾ ! ನನಗಾದರೋ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಇದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವವನು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. || ೫೬-೫೭ ||

ಅಹಃ ಸತ್ಸು ದಯಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಭಕ್ತಮನ್ವಲಮಾ ವ್ರಜ |
ಭಕ್ತಾರ್ಥಂ ಸುಖೋಪಾತೋ ನಿರಾಕಾರೋಽಪಿ ಚಿನ್ಮಯಃ

|| ೫೮ ||

ತದ್ವಿಯೋಗೇನ ತೇ ಭಕ್ತಾಃ ಕಥಂ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಂ ಚ ಭೂತಲೇ |
ನಿರ್ಗುಣೋಪಾಸನೇ ಕಷ್ಟಮತಃ ಕಿಂಚಿದ್ವಿಚಾರಯ

|| ೫೯ ||

ಇತ್ಯುದ್ಧವಮಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರಭಾಸೇಽಚಿಂತಯದ್ವರಿಃ |
ಭಕ್ತಾವಲಂಬನಾರ್ಥಾಯ ಕಿಂ ವಿಧೇಯಂ ಮಯೇತಿ ಚ

|| ೬೦ ||

ಸ್ವಕೀಯಂ ಯದ್ವಜ್ರೇತ್ರೇಷುಚ್ಚ ಭಾಗವತೇಽದಧಾತ್ |
ತಿರೋಧಾಯ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಽಯಂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾರ್ಣವಮ್

|| ೬೧ ||

ತೇನೇಯಂ ವಾಚ್ಯಮೇ ಮೂರ್ತಿಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ದರ್ಶತೇ ಹರೇಃ |
ಸೇವನಾಚ್ಛ್ರವಣಾತ್ಪಾಪಾದ್ವರ್ತನಾತ್ಪಾಪನಾಶಿನಃ

|| ೬೨ ||

ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣಂ ತೇನ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋಽಪ್ಯಧಿಕಂ ಕೃತಮ್ |
ಸಾಧನಾನಿ ತಿರಸ್ಕೃತ್ಯ ಕಲೌ ಧರ್ಮೋಽಯಮೀರಿತಃ

|| ೬೩ ||

ಮುಖದಾರಿದ್ರ್ಯದೌರ್ಭಾಗ್ಯಪಾಪಪ್ರಕ್ಷಾಲನಾಯ ಚ |
ಕಾಮಕ್ರೋಧಪಯೋರ್ಥಂ ಹಿ ಕಲೌ ಧರ್ಮೋಽಯಮೀರಿತಃ

|| ೬೪ ||

ಅನ್ಯಥಾ ವೈಷ್ಣವೀ ಮಾಯಾ ದೇವೈರಪಿ ಸುದುಸ್ಸಜಾ |
ಕಥಂತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಭವೇತ್ಪುಂಭಿಃ ಸಪ್ತಾಹೋಽತಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ

|| ೬೫ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಒವಂ ನಗಾಹಶ್ರವಣೋಪಧರ್ಮೇ
ಪ್ರಕಾಶ್ಯಮಾನೇ ಋಷಿಭಿಃ ಸಭಾಂಯಾಮ್ |
ಆಶ್ವರ್ಯಮೇಕಂ ಸಮಭೂತದಾನೀಂ
ತದುಚ್ಯತೇ ಸಂಶ್ರುಣು ಶೌನಕ ತ್ವಮ್ || ೬೬ ||

ಭಕ್ತಃ ಸುತೌ ತೌ ತರುಣೌ ಗೃಹಿತ್ವಾ
ಪ್ರೇಮೈಕರೂಪಾ ಸಹಸಾಽಽವಿರಾಸೀತ್ |
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಗೋವಿಂದ ಹರೇ ಮುರಾರಿಃ
ನಾಥೇತಿ ಕಾಮಾನಿ ಮುಹುರ್ವದಂತೀ || ೬೭ ||

ಹಂ ಚಾಗತಾಂ ಭಾಗವತಾರ್ಥಭೂಷಾಂ
ಸುಹಾರುವೇಷಾಂ ದದೃಶುಃ ಸದಾಶಾಃ |
ಕಥಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಕಥಮಾಗತೇಯಂ
ಮಧ್ಯೇ ಮುನೀನಾಮಿತಿ ತರ್ಕಯಂತಃ || ೬೮ ||

ಅವಕಾಶಃ 'ಪ್ರವಾಚಃ' ಇತಿ ಸಾಧುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಮಾಡಿ
ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೇಳುವುದು 'ಭವಂತಾಃ' ನೀನು ನಿರಾಕಾರ,
ಚಿಂತಾಶೂನ್ಯನಾದವು ಕೂಡ ಭಕ್ತರಾಗಿಯೇ ಈ ಸಗುಣ
ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದವು || ೫೮ || ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಾಗುವುದಾಗ
ಈ ಭಕ್ತರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇದ್ದಾರೆ ? ನಿರ್ಗುಣೋ
ಪಾಸನೆಯಲ್ಲಾದರೋ ತುಂಬಾ ಕಠಿಣತೆ ಇದೆ ಅವಕ್ಕಾಗಿ
ಮುಂದರು ಬೇರೆ ಉಪಾಯ ಮಾಡು || ೫೯ ||

ಪ್ರಭಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವನ ಈ ಮಹತ್ವವು ಕೇಳಿ
ಭಗವಂತನು - 'ಭಕ್ತರ ಆಲಂಬನಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮುನ್ನ ವ್ರಜಕ್ಕೆ
ಮಾಡಲಿ' ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ತೊಡಗಿದನು || ೬೦ || ಶೌನಕರೇ!
ಈ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿದನು
ಅವನು ಅಂತರ್ಧಾನಾಗಿ ಈ ಭಾಗವತ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸಿ-
ದನು || ೬೧ || ಅದರಿಂದ ಇದು ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್
ರೂಪವೆಂದು ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ, ಶ್ರವಣ
ಪಾರಾಯಣದಿಂದ, ಅಥವಾ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನ
ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ || ೬೨ || ಇದರಿಂದಲೇ
ಇವನ ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣವು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹಿರಿದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.
ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಾದರೋ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದೇ
ಧರ್ಮವು ಧರ್ಮವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ || ೬೩ || ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ
ಮುಖದಾರಿದ್ರ್ಯ, ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪಾಪಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿ
ಮಿದ ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಾದಿ ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಜಯ ಸಾಧಿ-
ಸುವಂತಹ ಧರ್ಮವು ಇದೊಂದೇ ಆಗಿದೆ || ೬೪ || ಇದಲ್ಲದೆ
ಭಗವಂತನ ಈ ವಿಷ್ಣು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಬಿಡು ಕೊಳ್ಳುವುದು
ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಇದರಿಂದ
ಹೇಗೆ ಪಾರಾಗಬಲ್ಲನು ? ಅದರಿಂದ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ
ಹೋದಲು ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದ ವಿಧಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ || ೬೫ ||

ಸೂತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕರೇ ! ಸನಕಾದಿ ಮುನೀ
ಶ್ವರರು ಹೀಗೆ ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ
ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಆಶ್ವರ್ಯ ನಡೆಯಿತು.
ಅದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ || ೬೬ || ಅಲ್ಲಿ ತರುಣಾವಸ್ಥೆ
ಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ತನ್ನ ಇಷ್ಟರೂ ಪುತ್ರರೊಂದಿಗೆ ವಿಶುದ್ಧ
ಪ್ರೇಮರೂಪೀ ಭಕ್ತಿಯು ಪದೇ-ಪದೇ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ! ಗೋವಿಂದ!
ಹರೇ! ಮುರಾರೇ! ಹೇನಾಥ! ನಾರಾಯಣ! ವಾಸುದೇವ!
ಮುಂತಾದ ಭಗವತ್ಸಾಮಗಳನ್ನು ಉಚ್ಛರಿಸುತ್ತಾ ಆಕಾಶ್ವತ್ ಪ್ರಕು-
ಳಾದಳು || ೬೭ || ಪರಮ ಸುಂದರಿಯಾದ ಭಕ್ತಿಯು ಭಾಗವತದ
ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಭೂಷಣಗಳನ್ನಾಗಿ ತೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದು
ವುಳವನ್ನು ಸವಸಕೆತ್ತರೂ ನೋಡಿದರು ಮುನಿಗಳ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ಇವಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಳು ? ಹೇಗೆ ವಸಿಸ್ತಳಾದಳು ?
ಎಂದು ತರ್ಕ ವಿವರ್ತಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು || ೬೮ || ಆ-
ಸನಕಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದರು - 'ಈ ಭಕ್ತಿದೇವಿಯು ಈಗಲೇ ಕವಮ

ಉಚುಃ ಕುಮಾರಾ ವಚನಂ ತದಾನೀಂ
ಕಥಾರ್ಥತೋ ನಿಷ್ಪತ್ತಿತಾಧುನೇಯಮ್ |
ಏವಂ ಗಿರಃ ಸಾ ಸುತಾ ನಿಶಮ್ಯ
ಸನತ್ಕುಮಾರಂ ನಿಜಗಾದ ನಮ್ರಾ || ೧೯ ||

ಭೃರುವಾಚ

ಭವದ್ವಿರದ್ಯೈವ ಕೃತ್ಯಾ ಪುಷ್ಪಾ
ಕಲಿಪ್ರಣಾಪ್ಯಾಸಿ ಕಥಾರಸೇನ |
ಕ್ಲಾಹಂ ತು ತಿಷ್ಠಾಮ್ಯಧುನಾ ಬ್ರುವಂತು
ಬ್ರಾಹ್ಮಾ ಇದಂ ತಾಂ ಗಿರಮೂಚರೇ ತೇ || ೨೦ ||

ಭಕ್ತೇಷು ಗೋವಿಂದ ಸ್ವರೂಪಕರ್ತ್ರೀ
ಪ್ರೇಮೈಕಧರ್ತ್ರೀ ಭವರೋಗಹನ್ತ್ರಿ |
ಸಾ ತ್ವಂ ಚ ತಿಷ್ಠ ಸ್ವಸುಧೈರ್ಯಸಂಶ್ರಯಾ
ನಿರಂತರಂ ವೈಷ್ಣವಮಾನಸಾನಿ || ೨೦ ||

ತತೋಽಪಿ ದೋಷಾಃ ಕಲಿಜಾ ಇಮೇ ತ್ವಾಂ
ದ್ರಷ್ಟುಂ ನ ಶಕ್ತಾಃ ಪ್ರಭವೋಽಪಿ ರೋಕೇ |
ಏವಂ ತದಾಜ್ಞಾಪ್ತಸರೇಽಪಿ ಭಕ್ತಿ-
ಸ್ತದಾ ನಿಷ್ಕಣ್ಣಾ ಹರಿದಾಸಚಿತ್ತೇ || ೨೧ ||

ಸಕಲಭುವನಮಧ್ಯೇ ನಿರ್ಭಣಾಸ್ತೇಽಪಿ ಧನ್ಯಾ
ನಿವಸತಿ ಹೃದಿ ಯೇಷಾಂ ಶ್ರೀಹರೇರ್ಭಕ್ತರೇಕಾ |
ಹರಿರಪಿ ನಿಜರೋಗಂ ಸರ್ವಥಾತೋ ವಿಶಾಯ
ಪ್ರವಿತತಿ ಹೃದಿ ತೇಷಾಂ ಭಕ್ತಿಸೂಕ್ತೋಪನದ್ಧಃ || ೨೨ ||

ಒಬ್ರವೋಽದ್ಯ ತೇ ಕಮಧಿಕಂ ಟಮಹಿಮಾನಮೇವಂ
ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಕಸ್ಯ ಭುವಿ ಭಾಗವತಾಭಿಧ್ಯಾ |
ಯತ್ಸಂಶ್ರಯಾನ್ನಿಗದಿತೇ ಲಭತೇ ಸುವಕ್ತಾ
ಶ್ರೋತಾಪಿ ಕೃಪ್ಲಸಮತಾಮಲಮನ್ಯಧರ್ಮೀಃ || ೨೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಹದ್ವಪುರಾಣೇ ಉತ್ತರಖಂಡೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಭಕ್ತಿಕವ್ಯನಿರ್ಮಿತಂ ನಾಮ ಕೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೩ ||

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಗೋಕರ್ಣೋಪಾಖ್ಯಾನ

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಅಥ ವೈಷ್ಣವಚಿತ್ತೇಷು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಕ್ತಿಮಲೌಕಿಕೇಮ್ |
ನಿಜರೋಗಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಭಗವಾನ್ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ
|| ೧ ||

ಅರ್ಥದಿಂದ ಮೂಡಿರುವಳು ಅವರ ಈ ವಚನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ
ಭಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಪುತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿನಮ್ರತೆಯಾಗಿ ಸನತ್ತು
ಮೂರರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು. || ೧೯ ||

ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯು ಹೇಳಿದಳು - ನಾನು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ
ಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದೆ ಶಾವು ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಪುನಃ
ಪುಷ್ಟಗೊಳಿಸುವಿರಿ. 'ಈಗ ನಾನು ಎಲ್ಲಿರಲಿ' ಎಂಬುದನ್ನು ಶಾವು
ತಿಳಿಸಿ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುಖದಿಳಿಸಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು || ೨೦ ||
'ನೀನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಗವಂತನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವವಳೂ,
ಅನನ್ಯ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಡುವವಳೂ, ಸಂಸಾರ
ರೋಗವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡುವವಳೂ ಆಗಿರುವೆ. ಆದ್ದ
ರಿಂದ ಧೈರ್ಯವಹಿಸಿ ನೀನು ನಿತ್ಯ-ನಿರಂತರ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರ
ಹೃದಯಲ್ಲೇ ವಾಸಿಸು || ೨೦ || ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುಗದ
ರೋಷಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಿ, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ
ದೃಷ್ಟಿಯು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಾರದು' ಹೀಗೆ ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆ
ಪಡೆಯುತ್ತಲೇ ಭಕ್ತಿಯೂ ಕೊಡಲೇ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ
ನಿವಾಸಮಾಡಲಾರಳು. || ೨೧ ||

ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಏಕಮಾತ್ರ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಭಕ್ತಿಯು ವಾಸಿಸು
ವವರು ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಣನಾಗಿದ್ದರೂ ಪರಮಧನ್ಯ
ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಬಂಧಿತನಾಗಿ
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಪರಮಧಾಮ ವೈಕುಂಠವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಬಂದು ಅವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. || ೨೨ || ಭೂ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈ ಭುಗವತವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ವಿಗ್ರಹ
ವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಇದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೇಳಲಿ ?
ಇದರ ಆಶ್ರಯಪಡೆದು ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಕೇಳುವವರು
ಮತ್ತು ಹೇಳುವವರಬ್ಬರಿಗೂ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಾರೂಪ್ಯ
ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಧರ್ಮ
ಗಳಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ ? || ೨೩ ||

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೩ ||

ಸೂತಪುರಾಣಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಮುನಿವರ್ಯರೇ ! ಆಗ
ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಆಲೌಕಿಕ ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವಾಗಿರು
ವುದನ್ನು ಕಂಡು ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಧಾಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. || ೧ || ಅವನ ಕೊಠರಲ್ಲಿ ವನಮಾಲೆಯು
ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೀಅಂಗವು ಸಜ್ಜಲ ಮೇಘದಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲ

ವನಮಾಲೀ ಫನಶ್ಯಾಮಃ ಪಿತವಾಸಾ ಮನೋಹರಃ |
ಕಾಂಚೀಕಲಾಪಮಚೀರೋ ಲಸನ್ಮಕುಟಕುಂಡಲಃ || ೨ ||

ತ್ರಿಭಂಗಲಲಿತಶ್ಯಾಮಕೌಸ್ತುಭೇನ ವಿರಾಜಿತಃ |
ಕೋಟಿಮನ್ಮಥಲಾವಣ್ಯೋ ಹರಿಚಂದನಚರ್ಚಿತಃ || ೩ ||

ಪರಮಾನಂದಚಿನ್ಮೂರ್ತಿರ್ಮಧುಮೋ ಮುರರೀಧರಃ |
ಅವಿವೇಶ ಸ್ವಭಕ್ತಾನಾಂ ಹೃದಯಾನ್ಯಮಲಾನಿ ಚ || ೪ ||

ವೈಕುಂಠನಾಭೋ ಯೇ ಚ ವೈಷ್ಣವಾ ಉದ್ಭವಾದಯಃ |
ತತ್ಕಥಾರ್ಥವರ್ಣಾರ್ಥಂ ತೇ ಗೂಢರೂಪೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ || ೫ ||

ತದಾ ಜಯಜಯಾರಾವೋ ರಸಪ್ರಾಪ್ತರಶೌಕೀಃ |
ಚೂರ್ಣಪ್ರಸೂನವೃಕ್ಷಶ್ಚ ಮುಹುಃ ಶುಖರಸೋಽಪ್ಯಭೀತ್ || ೬ ||

ತತ್ಸಭಾಸಂಸ್ಥಿತಾನಾಂ ಚ ದೇಹಗೇಹಾತ್ ವಿಸ್ತೃತಿಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ತನ್ಮಯಾಮ್ಭಾಂ ನಾರದೋ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || ೭ ||

ಅಲೌಕಿಕೋಽಯಂ ಮಹಿಮಾ ಮುನಿಶ್ವರಾಃ
ಸಪ್ತಾಹವನ್ನೋಽದೃ ವಿಲೋಕಿತೋ ಮಯಾ |
ಮೂಢಾಃ ಶಕಾ ಯೇ ಪಪುಪುಕ್ಕೋಽತ್ರ
ಸರ್ವೇಽಪಿ ನಿಜಾಪುತಮಾ ಭವಂತಿ || ೮ ||

ಅತೋ ನೃಲೋಕೇ ನನು ನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿ-
ಚ್ಛತ್ಯ ಸೋಧಾಯ ಕಲೌ ಪವಿತ್ರಮ್ |
ಅಭೌಫದಿಧ್ವಂಸಕರಂ ತದ್ವೈಜ
ಕಥಾಸಮಾನಂ ಭುವಿ ನಾಸ್ತಿ ಚಾನ್ಯತ್ || ೯ ||

ಕೇ ಕೇ ವಿಶುದ್ಧಂತಿ ವದಂತು ಮಜ್ಜಂ
ಸಪ್ತಾಹಯಜ್ಞೇನ ಕಥಾಮಯೇನ |
ಕೃಪಾಲುಫಿರ್ಯೋಕಹಿತಂ ವಿಚಾರ್ಯ
ಪ್ರಕಾಶತಃ ಕೋಽಪಿ ನವೀನಮಾರ್ಗಃ || ೧೦ ||

ಕುಮಾರಾ ಉಯುಃ

ಯೇ ಮಾನವಾಃ ಪಾಪಕೃತಸ್ತು ಸರ್ವದಾ
ಸದಾ ದುರಾಚಾರತಾ ವಿಮಾರ್ಗಗಾಃ |
ಕ್ಷೀರಧಾಗ್ನಿದ್ವಾಃ ಕುಟಲಾಶ್ಚ ಕಾಮಿನಃ
ಸಪ್ತಾಹಯಜ್ಞೇನ ಕಲೌ ಪುನಃ ತೇ || ೧೧ ||

ಸತ್ಯೇನ ಹೀನಾಃ ಪಿತೃಮಾತೃದೂಷಕಾಃ-
ಸೃಷ್ಟಾಕುಲಾಶ್ಚಾಶ್ರಮಧರ್ಮವರ್ಜಿತಾಃ |
ಯೇ ದಾಂಭಿಕಾ ದುಷ್ಕರಿಣೋಽಪಿ ಹಿಂಸಕಾಃ
ಸಪ್ತಾಹಯಜ್ಞೇನ ಕಲೌ ಪುನಃ ತೇ || ೧೨ ||

ವಾಗಿತ್ತು ಮನೋಹರ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಕಟಿಯಲ್ಲಿ
ರತ್ನಪುಷಿತ ಉಡಿದಾರ-ದ್ದು ಶಿರದಲ್ಲಿ ಮುಕುಟ, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ
ಮಕರಾಕೃತಿಯ ಕುಂಡಲಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. || ೨ || ಅವನ
ತ್ರಿಭಂಗಿಮುದ್ರೆಯ ನೆಲೆವು ಚಿತ್ತವನ್ನು ಅವಹರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ವಕ್ಷ್ಯ
ಸುಳದಲ್ಲಿ ಕೌಸ್ತುಭ ಮಗ್ಗುಲು ಮೊದಲಿಗಿತ್ತು ಅವನ ಶ್ರೀಅಂಗಾಂ-
ಗಗಳೂ ಮಯಾ ಚರ್ಚಿತವಾಗಿದ್ದು, ಕೋಟಿಮನ್ಮಥರ ಲಾವಣ್ಯ
ವನ್ನು ಅವಹರಿಸಿರುತ್ತಿತ್ತು || ೩ || ಆ ಪರಮಾನಂದ ಚಿನ್ಮೂರ್ತಿ,
ಅತಿಮಧುರ ಮುರರೀಧರನು ಎಂತಹ ಅನುಭವ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ
ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ನಿರ್ಮಲ ಶ್ವಮಯದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದನು. || ೪ ||
ಭಗವಂತನ ನಿತ್ಯರೋಷ ಸಾಕ್ಷಿಃ ರೇಲಾಪುಕರ ಉದ್ಭವಾದಿಗಳು
ಅಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತ ರೂಪದಿಂದ ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು.
|| ೫ || ಪ್ರಭುವು ಪ್ರಕಟಿಸುಗುತ್ತಲೇ ಎಲ್ಲರೇ ಒಂದು ಜಯಕಾರ
ಧ್ವನಿ ಮೊಳಗಿತು. ಆಗ ಭಕ್ತಿಯಾದ ಅಮೃತ ಪ್ರವಾಹವೇ
ಪರಿಮಿತು. ಮತ್ತೆ-ಮತ್ತೆ ಅಪೇರ-ಗುರಾಲ ಹಾಗೂ ಪೃಷ್ಠಗಳ
ವೃಕ್ಷಿಯಾಯಿತು ಶುಖಿ ಧ್ವನಿ ಕುಲಿಯಿತು. || ೬ || ಆ ಸಭೆ
ಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಹ, ಗೇಹ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮನ ಎಲ್ಲರ
ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅವರ ಎಂತಹ ತನ್ಮಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡು
ನಾರರರು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು-|| ೭ ||

ಮುನಿಶ್ವರರೇ! ಇಂದು ಸ್ವಾಹ ಕೃಷ್ಣಾದ ಅಲೌಕಿಕ
ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾ
ಮೂರ್ಖರೂ, ದುಷ್ಟರೂ, ಪತು-ಪುಟ್ಟಿಗಳೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲರೂ
ಅತ್ಯಂತ ನಿಜಾಪುತನಾಗಿ ಕೋರರು. || ೮ || ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಗಾಲದಲ್ಲಿ
ಚಿತ್ತವೆ ಹುದ್ದಿಗಾಗಿ ಈ ಭಗವಂತ ಕಥೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಮರ್ತ್ಯ
ದೇಹವನ್ನು ಸಾಪ್ತಾಹಿಕವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತಹ ಇನ್ನೊಂದು
ಪದ್ಧತಿ ಸಾಧನೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. || ೯ ||
ಮುನಿಶ್ವರರೇ! ನಿತ್ಯಗಳು ಪುನಃ ಕೃಪಾಳುಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ.
ನಿತ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತವೆ ಎಂದಾಗ್ಗೆದು ನಿತ್ಯವಾದ ಹೊಸವಾದ
ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವಿರಿ ಈ ಕಥಾರೂಪಿ ಸಪ್ತಾಹ
ಮಜ್ಜದ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು-ಯಾರು ಪವಿತ್ರರಾಗಿ
ಪೋಗಿದ್ದಾರೋಬುದ್ಧನು ವಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿ. || ೧೦ ||

ಸನಕಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದರು - ಸದಾಕಾಲ ನಾನಾರೀತಿಯ
ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರೂ, ನಿರಂತರ ದುರಾಚಾರದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಣ
ರಾಗಿರುವವರೂ, ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುವವರೂ ಕ್ಷೀರಧಾಗ್ನಿ
ಯಲ್ಲಿ ದೋಯುತ್ತಿರುವವರೂ, ಕುಟಲರೂ, ಕಾಮಪರಾಂಯ ನಾರೂ
ಹೀಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಕರಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಾಹ ಯಜ್ಞದಿಂದ
ಪವಿತ್ರರಾಗಿವೋಗುತ್ತಾರೆ. || ೧೧ || ಸತ್ಯದಿಂದ ಚ್ಯುತರಾದವರೂ,
ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವವರೂ, ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲ
ರಾದವರೂ ಮರ್ತ್ಯಾಶ್ರಮಧರ್ಮದಿಂದ ರಹಿತರೂ, ದಾಂಭಿಕರೂ,
ಬೇರೆಯವರ ಉಪಕರಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತರವಡುವವರೂ,
ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ದುಃಖ ಕೊಡುವವರೂ, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಲ
ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಾಹ ಯಜ್ಞದಿಂದ ಪವಿತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ || ೧೨ ||

ಪಂಚೋಗ್ರಹಾಪಾಶ್ವಲಭದ್ರಕಾರಿಣಃ

ಕೂರಾಃ ಪಿತಾಚಾ ಇವ ನಿರ್ದಯಾತ್ಮಯೇ |

ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಪೃಷ್ಠಾ ವ್ಯಭಿಚಾರಕಾರಿಣಃ

ಸಪ್ತಾಹಯಜ್ಞೇನ ಕಲೌ ಪುನಂತಿ ತೇ || ೧೩ ||

ಕಾಯೇನವಾಚಾ ಮನಸಾಪಿ ಪಾತಕಂ

ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಕುರ್ವಂತಿ ತತಾ ಹಠೇನ ಯೇ |

ಪರಸ್ಪೃಷ್ಠಾ ಮಲಿನಾ ದುರಾಶಯಾಃ

ಸಪ್ತಾಹಯಜ್ಞೇನ ಕಲೌ ಪುನಂತಿ ತೇ || ೧೪ ||

ಅತ್ರ ತೇ ಕೀರ್ತಯಿಷ್ಯಾಮ ಇತಿಹಾಸಂ ಪುರಾತನಮ್ |

ಯಸ್ಯ ಶ್ರವಣಮೂತ್ರೇಣ ಪಾಪಹಾಸಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ

|| ೧೫ ||

ಕುಂಗಭದ್ರಾತಟೇ ಪೂರ್ವಮಧೂತ್ತತನಮುತ್ರಮಮ್ |

ಯತ್ರ ವರ್ಣಾಃ ಸ್ವಧರ್ಮೇಣ ಸತ್ಯಸತ್ಯರ್ಮತತ್ತರಾಃ

|| ೧೬ ||

ಅಕ್ಕದೇವಾ ಪುರೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವವೇದವಿಶಾರದಃ |

ಶೌತಸ್ಮಾರ್ತೇಷು ನಿಷ್ಣಾತೋ ದ್ವಿತೀಯ ಇವ ಭಾಸ್ಕರಃ

|| ೧೭ ||

ಭಿಕ್ಷುಕೋ ವಿತ್ರವಾಂಶ್ಲೋಕೇ ತಪ್ತಿಯಾ ದುಂಧುಲೀ ಸ್ಥಿತಾ |

ಸ್ವಾಕೃಸ್ಥಾಪಿಕಾ ನಿತ್ಯಂ ಸುಂದರೀ ಸುಕುಲೋದ್ಧವಾ

|| ೧೮ ||

ಲೋಕವಾರ್ತಾ ರಾಜಾ ಕೂರಾ ಪ್ರಾಯಶೋ ಬಹುಬಲಿತಾ |

ಕೂರಾ ಚ ಗೃಹಕೃತ್ಯೇಷು ಕೃಪಣಾ ಕಲಹಪ್ರಿಯಾ

|| ೧೯ ||

ಏವಂ ನಿಮಯೋಃ ಪ್ರೇಮ್ನಾ ದಂಪತ್ಯೋ ರಮಮಾಣಯೋಃ |

ಅರ್ಥಾಃ ಕಾಮಾಸ್ತಯೋರಾಸ್ತು ಸುಖಾಯ ಗೃಹಾದಿಕಮ್

|| ೨೦ ||

ಪಶ್ಚಾದ್ಧರ್ಮಾಃ ಸಮಾರಬ್ಧಾಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಸಂತಾನಜೇತಮೇ |

ಗೋಭೂಟದ್ವಯಾವಾಂಸಿ ದೀನೇಭ್ಯೋ ಯಚ್ಚಕ್ಷುಃ ಸದಾ

|| ೨೧ ||

ಧನಾರ್ಥಂ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗೇಣ ತಾಭ್ಯಾಂ ನೀತಂ ತಥಾಪಿ ಚ |

ನ ಪುತ್ರೋ ನಾಪಿ ವಾ ಪುತ್ರೇ ಹಸ್ತಾಂತಾತುರೋ ಭೃಶಮ್

|| ೨೨ ||

ಏಕದಾ ಸ ದ್ವಿಜೋ ದುಷ್ಕಾರದ್ವಹಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವನಂ ಗತಃ |

ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ತೃಪ್ತೋ ಜಾತಪಟಾಕಂ ಸಮುಪೇಯಿವಾನ್

|| ೨೩ ||

ಪೀತ್ವಾ ಜಲಂ ನಿಷಣ್ಣಸ್ತು ಪ್ರಜಾದುಷ್ಪೀನ ಕರ್ಶಿತಃ |

ಮುಹೂರ್ತಾದಪಿ ತತ್ತ್ವಂ ಸಂನ್ಯಾಸೀ ಕಶ್ಚಿದಾಗತಃ

|| ೨೪ ||

ಸುರಾಪಾನ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ, ಚಿನ್ಮನು ಕದಿಯುವುದು, ಗುರುಪ್ಪೀ ಗಮನ ವಿಶ್ವಾಸಭಾವ ಈ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಗಳೂ, ಭಲ ಕರಣವರಾಯಣರೂ, ಕೊರರೂ, ಪಿತಾಚಿಗಳಂತೆ ನಿರ್ದಯರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹಣವನ್ನು ಕಬಳಿಸುವವರೂ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿಗಳೂ ಹೀಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಾಹ ಯಜ್ಞದಿಂದ ಪವಿತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ || ೧೩ || ಮೆಷ್ಟರೂ, ಹುಡುಗರಿಂದ ಸದಾಕಾಲ ಮನಸ್ಸು, ಮಾತು, ಶರೀರದಿಂದ ವಾಪಮಾಡುತ್ತಿರುವವರೂ, ಪರರ ಧನದಿಂದ ಪುಷ್ಕರಾದವರೂ, ಮಲಿನ ಮೆನ್ನುನವರೂ, ದುಷ್ಟಹೃದಯವುಳ್ಳವರೂ ಇವರೂ ಕೂಡ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಾಹ ಯಜ್ಞದಿಂದ ಪವಿತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ || ೧೪ ||

ನಾರದರೇ! ಈಗ ನಿಮಗೆ ಈ ಕುರಿತು ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳೂ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ || ೧೫ || ಹಿಂದೆ ಕುಂಗ ಭದ್ರಾ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನುಪಮವಾದ ನಗರವು ನೆಲೆಗಟ್ಟಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಣದವರೂ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅಚರಿಸುತ್ತಾ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಸತ್ಯರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರರಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು || ೧೬ || ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ವೇದಗಳ ವಿಶೇಷಜ್ಞನೂ, ಶೌತ-ಸ್ಮಾರ್ತ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನೂ ಆದ ಅಕ್ಕದೇವನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದನು || ೧೭ || ಅವನು ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುವವನಾಗಿದ್ದನು. ಮತ್ತು ಧನವಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಪ್ರಿಯಪತ್ನಿ ಧುಂಧುಲಿ ಎಂಬುವಳು ಕುಲೀನಳೂ, ಸುಂದರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದಳು || ೧೮ || ಬೇರೆಯಾವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಅವಳು ರತನಾಗಿದ್ದು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಲಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕ್ರೋಧಭಾವದವನಾಗಿದ್ದರೂ ಮನೆಮನದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನಾಗಿದ್ದಳು. ಲೋಭಿಯಾಗಿದ್ದು ಜಗಳಗಂಟಿಯಾಗಿದ್ದಳು || ೧೯ || ಹೀಗೆ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಂಪತಿಗಳು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಏಕರಸು ತಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಬಳಿ ಧನ, ಭೋಗವಿವಾಸದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂತಾನವು ಏರಲಿಲ್ಲ || ೨೦ || ಪ್ರಾಯ ಸಂದುಪೋಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವರು ಸಂತಾನ ಪಡೆಯಲು ಬಗೆ-ಬಗೆಯ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು ದಿನ-ದುಪಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಸುರ್ವಾ, ಭೂಮಿ, ಮಕ್ಕಳ ಮುಂಜಾದವ್ಯಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದರು || ೨೧ || ಈ ಪ್ರಕಾರ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅರ್ಧಭಾಗ ಧನವೂ ಮುಗಿದು ಹೋದರೂ ಅವರಿಗೆ ಗಂಡು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮುಖದರ್ಶನ ಭಾಗ್ಯ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಹಳ ಚಿಂತಿತನಾದನು || ೨೨ ||

ಒಂದು ದಿನ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತುಂಬಾ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹಾಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸಮಯ ಬಾಯಾರಿದರಿಂದ ಒಂದು ಸರೋವರದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು || ೨೩ || ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದ ದುಃಖದಿಂದ ಅವನ ಶರೀರವು ಮೊದಲೇ

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಿತೃಜಲಂ ತಂ ತು ವಿಶ್ವೇ ಯಾತ್ಮದಂತಿಕಮ್ |
ನತ್ಯಾ ಚ ಪಾದಯೋಸ್ತಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯನ್ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ಪುನಃ || ೨೫ ||

ಯತಿರುವಾಚ

ಕಥಂ ರೋದಿಷಿ ವಿಶ್ವ ತ್ವಂ ಕಾ ತೇ ಚಂತಾ ಬಲೀಯಸೀ |
ವದ ತ್ವಂ ಸತ್ವರಂ ಮತ್ಯಂ ಸ್ವಸ್ಯ ಮುಖಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ || ೨೬ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉವಾಚ

ಕಂ ಭವೀಮಿ ಯಶೇ ದುಷಿಂ ಪೂರ್ವಪಾಶೇನ ಸಂಚಿತಮ್ |
ಮದೀಯಾ ಪೂರ್ವಜಾಸ್ತೀಯಂ ಕಪೋಷ್ಣಮಪುಷ್ಪಮತೇ || ೨೭ ||

ಮದ್ವತ್ಸಂ ನೈವ ಗೃಹ್ಣಂತಿ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ದೇವಾ ದ್ವಿಜಾತಯಾ |
ಪ್ರಜಾದುಃಖೇನ ಕೂನ್ಮೋಹಂ ವ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷಕ್ತುಮಿಹಾಗತಃ || ೨೮ ||

ಧಿಗ್ವಿವಿಹಂ ಪ್ರಜಾಹೀನಂ ಧಿಗ್ಗೃಹಂ ಚ ಪ್ರಜಾಂ ವಿನಾ |
ಧಿಗ್ವನಂ ಚಾನಪತ್ಯಸ್ಯ ಧಿಕ್ಕುಲಂ ಸಂತತಿಂ ವಿನಾ || ೨೯ ||

ಪಾಲ್ಯತೇ ಯಾ ಮಯಾ ಧೇನುಃ

ಸಾ ವಂಛಾ ಸರ್ವಥಾ ಭವೇತ್ |

ಯೋ ಮಯಾ ರೋಷಿತೋ ವೃಕ್ಷಃ

ಸೋಽಪಿ ವಂದ್ಯತ್ವಮಾಪ್ರಯೇತ್ || ೩೦ ||

ಯತ್ಕುಲಂ ಮದ್ವಹಾಯಾತಂ ತಚ್ಚ ಶಿಫ್ರಂ ವಿನಶ್ಯತಿ |
ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಸ್ಯಾಸಪತ್ಯಸ್ಯ ಕಿಮತೋ ಜೀವಿತೇನ ಮೇ || ೩೧ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ ರುರೋದೋಚ್ಚೈಸ್ತಾತ್ಮಾಂ ದುಃಖಪೀಡಿತಃ |
ತದಾ ತಸ್ಯ ಯತೇಕ್ಷಿತೇ ಕರುಣಾಭೂದ್ಗೋಯಸೀ || ೩೨ ||

ತವ್ಯಾಭಾಕ್ಷರಮಾಶಾಂ ಚ ವಾಚಯಾಮಾಸ ಯೋಗವಾನ್ |
ಪರ್ವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಯತಿಃ ಪಶ್ಚಾದ್ವಿಪ್ರಮೂಚೇ ಸವಿಪ್ರರಮ್ || ೩೩ ||

ಯತಿರುವಾಚ

ಮುಂಚಾಚ್ಛಾಸಂ ಪ್ರಜಾದೂಷಂ ಪಲಿಷ್ಠಾ ಕರ್ಮಣೋ ಗತಿಃ |
ವಿವೇಕಂ ತು ಸಮಾಸಾದ್ಯ ತ್ಯಜ ಸಂಸಾರವಾಸನಾಮ್ || ೩೪ ||

ಶ್ವಾಪಿ ಪ್ರಮಯಾತೇಽದ್ಯ ಪ್ರಾರಬ್ಧಂ ತು ವಿಲೋಕಿತಮ್ |
ಸತ್ಪವಿಷ್ಣಾವಧಿ ತವ ಪುತ್ರೋ ನೈವ ಚ ನೈವ ಚ || ೩೫ ||

ಸಂತತಃ ಸಗರೋ ದುಃಖಮಿವಾಪಾಂಗಳಃ ಪುನಾ ತಥಾ |
ಏ ಮುಂಚಾದ್ಯ ಕುಟುಂಬಾಶಾಂ ಸಂನ್ಯಾಸೇ ಸರ್ವಥಾ ಸುಖಮ್ || ೩೬ ||

ಕೃತವಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಂದ ಬಳಲಿದ ಅವನು ನೀರು ಕುಡಿದು ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟನು. ಎರಡು ಗಂಗೆ ಕಳೆಯುವನಿತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು || ೨೪ || ಅವರು ನೀರು ಕುಡಿದಾದ ಬಳಿ ಬಾತ್ಮನು ಎರಡು ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಂದಿಸಿಕೊಂಡು, "ಎಂದಿಗೆ ಇದು ನಿಜವುಮಾಡಿಕೊಡಗಿದನು. || ೨೫ ||

ಸಂನ್ಯಾಸಿಯು ಹೇಳಿದನು - ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ! ಏಕೆ ಅಳುತ್ತಿರುವೆ? ನಿನಗೆ ಅಂತಹ ಚಿಂತೆ ಏನಿ? ನಿನ್ನ ಮುಖದ ಕಾರಣವನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇಗನೇ ಹೇಳು. || ೨೬ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೇಳಿದನು - ಸ್ವಾಮಿ! ನಾನು ಈ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಪಾಪಗಳ ಸಂಚಿತ ದುಃಖವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ? ಈಗ ನನ್ನ ಪಿತ್ತಗಳು ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ತರ್ಪಣಾದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ತಮ್ಮ ಚಿಂತೆಯೆಂಬ ಶ್ವಾಸದಿಂದ ಬಿಸಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ. || ೨೭ || ದೇವತೆಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೊನ್ನದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು ವ್ಯಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು. || ೨೮ || ಸಂತಾನ ಹೀನವಾದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ. ಸಂತಾನ ರಹಿತವಾದ ಮನೆ, ಧನ, ಕುಲ ಇವುಗಳಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ. || ೨೯ || ನಾನು ಸಾಕಿದ ಹಸವೂ ಕೂಡ ಗೊಬ್ಬಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ನೈವರದಶ್ವಯೂ ಹೂವು-ಹಣ್ಣು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. || ೩೦ || ನಮ್ಮ ಮನಗೆ ಕಂದಿರುವ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಕೂಡ ಬೇಗನೇ ಕೊಳೆತುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಪುತ್ರಹೀನ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನಾಗಿರುವಾಗ ನಾನು ಬದುಕಿ ವಿನು ಪ್ರಯೋಜನ? || ೩೧ || ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ದುಃಖದಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲನಾಗಿ ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಮಹಾತ್ಮರ ಬಳಿ ಬಕ್ಕಿ-ಬಕ್ಕಿ ಅಳಿಕೊಡಗಿದನು. ಆಗ ಆ ಯತಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕರುಣೆ ಉಂಟಾಯಿತು. || ೩೨ || ಅವರು ಯೋಗ ನಿಷ್ಠರಾಗಿದ್ದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹಣೆಯ ಬರಹವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡರು. ಮತ್ತೆ ಅವನಿಗೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಡಗಿದರು. || ೩೩ ||

ಸಂನ್ಯಾಸಿಯು ಹೇಳಿದನು - ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ! ಈ ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ದೋಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು. ಕರ್ಮದ ಗತಿಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ. ವಿವೇಕವನ್ನು ಅಶ್ರಯಿಸಿ ಸಂಸಾರದ ವಾಸನೆ (ಇಚ್ಛೆ)ಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಷು. || ೩೪ || ವಿಷ್ಣವರ್ಯ! ಕೇಳು ನಾನು ಈಗ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧವನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವೆನು. ಏಳು ಜನ್ಮಗಳವರೆಗೂ ನಿನಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಂತಾನವು ಯಾವ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಆಗಲಾರದು. || ೩೫ || ಹಿಂದಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಾ ಸಗರನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಂಗರಾಜನಿಗೆ ಸಂತಾನದಿಂದಾಗಿ ಮುವು ಭೋಗಿಗಳ ದೇಹಾಯತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ! ಈಗ ನೀನು ಕುಟುಂಬದ ಆಶೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು. ಸಂನ್ಯಾಸದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯ ಸುಖವಿದೆ. || ೩೬ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಉವಾಚ್

ವಿವೇಕೇನ ಭವೇತ್ಕಿಂ ಮೇ ಪುತ್ರಂ ದೇಹಿ ಬಲಾದಪಿ |
ನೋ ಚೇತ್ಕೃತಾಮೃತಂ ಪ್ರಾಣಾನ್ವ ದಗ್ಧೇ ಶೋಕಮೂರ್ಛಿತಃ

|| ೩೭ ||

ಪುತ್ರಾದಿಸುಖಹೀನೋಽಯಂ ಸಂನ್ಯಾಸಃ ಶುಷ್ಕ ಏವ ಹಿ |
ಗೃಹಸ್ಥಃ ಸರಸೋ ಲೋಕೇ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಸಮನ್ವಿತಃ

|| ೩೮ ||

ಇತಿ ವಿಪ್ರಾಗ್ರಹಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಬ್ರವೀತ್ಸತಪೋಧನಃ |
ಚಿತ್ರಕೇತುರ್ಗತಃ ಕಪ್ಪಂ ವಿಧಿಲೇಖವಿಮಾರ್ಜನಾತ್

|| ೩೯ ||

ನ ಯಾಸ್ಯಸಿ ಸುಖಂ ಪುತ್ರಾದ್ಯಥಾ ದೈವಹತೋಽದ್ಯಮಃ |
ಅಶೋ ಹತೇನಯೋಃಕ್ರೋಽಪಿ ಪೃಥ್ವಿನಂಕಿಂ ವದಾಮೃಹಮ್

|| ೪೦ ||

ತಸ್ಯಾಗ್ರಹಂ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಫಲಮೇಕಂ ಸ ದತ್ತವಾನ್ |
ಇದಂ ಭಕ್ತಯ ಪತ್ನ್ಯಾ ತ್ವಂ ತತಃ ಪುತ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ

|| ೪೧ ||

ಸತ್ಯಂ ಶೌಚಂ ದಯಾ ದಾನಮೇಕಭಕ್ತಂ ತು ಭೋಜನಮ್ |
ವರ್ಷಾವಧಿ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ತೇನ ಪುತ್ರೋಽಪಿಸಿರ್ಮಲಃ

|| ೪೨ ||

ವಿವಮುಕ್ತ್ವಾ ಯಯೌ ಯೋಗೀ ವಿಪ್ರಸ್ತು ಗೃಹಮಾಗತಃ |
ಪತ್ನ್ಯಾಃ ಪಾಣೌ ಫಲಂ ವತ್ಸಾ ಸ್ವಯಂ ಯಾತಸ್ತು ಕುತ್ರಚಿತ್

|| ೪೩ ||

ತದಗೇ ಕುಟಲಾ ತಸ್ಯ ಸುಖ್ಯಗ್ರೇ ಚ ರುರೋದ ಹ |
ಅಶೋ ಚಂತಾ ಮಮೋತ್ಪನ್ನಾ ಫಲಂ ಚಾಹಂ ನ ಭಕ್ತಯೇ

|| ೪೪ ||

ಫಲಭಕ್ಷೇಣ ಗರ್ಭಃ ಸ್ಯಾದ್ಗರ್ಭೇಣೋದರವೃದ್ಧಿತಾ |
ಸ್ವಲ್ಪಭಕ್ಷಂ ತತೋಽಶಕ್ತಿರ್ಗೃಹಕಾರ್ಯಂ ಕಥಂ ಭವೇತ್

|| ೪೫ ||

ದೈವಾದೌ ಫಾಟೀ ವ್ರಜೇದ್ಗ್ರಾಮೇ ಪರಾಯೇದ್ಗರ್ಭೇಣ ಕಥಮ್ |
ಶುಕವನ್ನಿವಸೇದ್ಗರ್ಭಸ್ತಂ ಕುಕ್ಷೇಃ ಕಥಮುತ್ಪಜೇತ್

|| ೪೬ ||

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇದಾಗತೋ ಗರ್ಭಸ್ತದಾ ಮೇ ಮರಣಂ ಭವೇತ್ |
ಪ್ರಸೂತೌ ದಾರುಣಂ ದುಃಖಂ ಸುಕುಮಾರೀ ಕಥಂ ಸಹೇ

|| ೪೭ ||

ಮಂದಾಯಾಂ ಮಯಿ ಸರ್ವಸ್ಥಂ ನನಾಂದಾ ಸಂಹರೇತ್ತದಾ |
ಸ್ಯಶೌಚಾದಿನಿಯಮೋ ದುರಾರಾಧ್ಯಃ ಸ ದೃಶ್ಯತೇ

|| ೪೮ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂದನು - ಮಹಾತ್ಮರೇ! ನಿಮ್ಮ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ
ದಿಂದ ನನಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ನನಗಾದರೋ ಬಲವಂತನಾಗಿ
ಓರ್ವ ಪುತ್ರನನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆಯೇ
ಶೋಕಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ || ೩೭ ||
ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇಲ್ಲದ ಸಂನ್ಯಾಸವು ಸರ್ವಥಾ
ನಿರಾಪಾದವಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು- ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ತುಂಬಿ- ತುಳುಕುವ
ಗೃಹಾಶ್ರಮವೇ ಸೂಚಕವಾಗಿದೆ || ೩೮ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಇಂತಹ ಆಗ್ರಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ತಪೋಧನರು
ಹೇಳಿದರು - 'ವಿಧಾತನ ಒರಹವನ್ನು ಅಳಿಸುವ ಹರವನ್ನು ಮಾಡಿ
ರಾಜಾ ಚಿತ್ರಕೇತುನಿಗೆ ಒಹಳ ಕಪ್ಪ ಸಹಿಸ ಬೇಕಾಯಿತು || ೩೯ ||
ದೈವವು ಯಾರ ಉದ್ಧೋಗವನ್ನು ಕಡಿಬಿಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅವನಂತೆ
ನಿನಗೂ ಸುಖವಿಗಲಾರದು. ನಿನಾದರೋ ಭಾರೀ ಹಠವನ್ನು
ತೊಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಿಯಾಗಿ ನಡೆದುರಿಗೆ ನಿಂತಿರುವ
ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ ನಿನಗೆ ? || ೪೦ ||

ಇವನು ಯಾವ ವಿಧದಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಆಗ್ರಹವನ್ನು ಬಿಡದಿ
ರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾತ್ಮರು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಫಲವನ್ನಿತ್ತು
ಹೇಳಿದರು - ಇದನ್ನು ನೀನು ನಿನ ಪತ್ನಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸು. ಇದರಿಂದ ಓರ್ವ
ಪುತ್ರನಾಗುವನು. || ೪೧ || ನಿನ ಪತ್ನಿಯು ಒಂದು ಪರ್ವದವರೆಗೆ
ಸತ್ಯ ಶೌಚ ದಯಾ ದಾನ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪೊತ್ತು ಉಪದೇ ನಿಯಮ
ವಿರಹದೇಕು. ಅವಳು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಹು ಶುದ್ಧವ್ಯಥಾವದ
ಬಾಲಕನು ಹುಟ್ಟುವನು. || ೪೨ ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಯೋಗಿಗಳು ಹೊರಟುಹೋದರು.
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೂ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದನು. ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಅವನು
ಆ ಫಲವನ್ನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು, ಸ್ವತಃ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟು
ಹೋದನು. || ೪೩ || ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯಾದರೋ ಕುಟಲ
ಸೃಳಾವದವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಅಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ
ತೊಡಗಿದಳು - ಎಲೆಗೆ! ನನಗಾದರೋ ಭಾರೀ ಚಿಂತೆ ಇಟ್ಟು
ಕೊಂಡಿದೆ. ನಾನು ಈ ಫಲವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ || ೪೪ || ಈ
ಫಲವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ನಾನು ಗರ್ಭವತಿಯಾಗುವೆನು. ಅದ
ರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಬೆಳೆದೀತು. ಮತ್ತೆ ವಿನನನ್ನ ತಿನ್ನಲು ಕುಡಿಯಲು
ಆಗದು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯು ಕ್ಷೀಣವಾದಾಗ ಮನೆಯ ಕೆಲಸ
ಹೇಗೆ ನಡೆಯುವುದು ? || ೪೫ || ದೈವದೋಗದಿಂದ ಉಂ
ದಿ ನಲ್ಲಿ ದರೋಡೆಕೋರರ ಆಕ್ರಮಣವಾದರೆ ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರಿಯು
ಹೇಗೆ ಓಡಿಹೋಗಬಲ್ಲಳು ? ತುಕದೇವರಂತೆ ಈ ಗರ್ಭವು
ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯ
ಬಾರೀತು. || ೪೬ || ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹರಿಗೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು
ಅಡ್ಡಲಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾಣವೇ ಹೊರಟು ಹೋದೀತು. ಅದಲ್ಲದೆ
ಪ್ರಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ನೋವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಕು
ಮಾರಿಯಾದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಬಹುದು ? || ೪೭ ||
ನಾನು ದುರ್ಬಲನಾದಾಗ ನಾದಿನಿಯು ಬಂದು ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಿ
ವದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ ಬಟ್ಟಾಳು ಹಾಗೂ ಸತ್ಯ ಶೌಚಾದಿ
ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನ್ನಿಂದ ಪಾಲಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದೇ ತೋರು
ತ್ತದೆ || ೪೮ ||

ಲಾಲನೇ ಪಾಲನೇ ದುಃಖಂ ಪ್ರಸೂತಾಯಾಶ್ಚ ವರ್ತತೇ |
ವಂಧ್ಯಾ ವಾ ವಿಧವಾ ನಾರೀ ಸುಖಿನೀ ಚೇತಿ ಮೇ ಮತಿಃ

|| ೪೯ ||

ಏವಂ ಕುತರ್ಕಯೋಗೇನ ತತ್ಕಲಂ ನೈವ ಭಕ್ಷಿತಮ್ |
ಪತ್ಯಾ ಪೃಷ್ಠಂ ಭಲಂ ಭುಕ್ತಂ ಭುಕ್ತಂ ಚೇತಿ ತಯೇರಿತಮ್

|| ೫೦ ||

ಏಕದಾ ಭಗಿನೀ ತಸ್ಮಾಸ್ತದ್ಗೃಹಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾಗತಾ |
ತದಗ್ರೇ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಚತ್ತೇಯಂ ಮಹತೀ ಹಿ ಮೇ

|| ೫೧ ||

ಮುರ್ಘಲಾ ತೇನ ದುಃಖೇನ ಹೃನುಜೇ ಕರವಾಣ ಕಿಮ್ |
ಸಾಬ್ರವೀಶ್ವಮ ಗರ್ಭೋಽಸ್ಮಿ ತಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಸೂತತಃ

|| ೫೨ ||

ತಾವತ್ಕಾಲಂ ಸಗರ್ಭೇವ ಗುಪ್ತಾ ತಿಷ್ಠ ಗೃಹೇ ಸುಖಮ್ |
ವಿತ್ತಂ ತ್ವಂ ಮತ್ಪತೇರ್ಯಿಚ್ಛ ಸ ತೇ ದಾಸ್ಯತಿ ಬಾಲಕಮ್

|| ೫೩ ||

ಪಾಣಾಸಿಕೋ ಮೃತೋ ಬಾಲ ಇತಿ ಲೋಕೋ ವದಿಷ್ಯತಿ |
ತಂ ಬಾಲಂ ಪೋಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿತ್ಯಮಾಗತ್ಯ ತೇ ಗೃಹೇ

|| ೫೪ ||

ಫಲಮರ್ಪಯ ಭೇನ್ಮಿ ತ್ವ ಪುಂಶ್ಚಾರ್ಥಂ ತು ಸಾಂಪ್ರತಮ್ |
ತತ್ಪದಾಚರಿತುಂ ಸರ್ವಂ ತಥೈವ ಸ್ವಿಸ್ವಭಾವತಃ

|| ೫೫ ||

ಅಥ ಕಾಲೇನ ಸಾ ನಾರೀ ಪ್ರಸೂತಾ ಬಾಲಕಂ ತದಾ |
ಅನೀಯ ಜನಕೋ ಬಾಲಂ ದಾಸ್ಯೇ ಧುಂದುಲೀಂ ದದೌ

|| ೫೬ ||

ತಯಾ ಚ ಕಥಿತಂ ಭರ್ತೇ ಪ್ರಸೂತಃ ಸುಖಮರ್ಭಣಃ |
ಲೋಕಸ್ಯ ಸುಖಮುತ್ಪನ್ನಮಾತ್ಮದೇವಪ್ರಚೋದಯಾತ್

|| ೫೭ ||

ಪದೌ ದಾನಂ ದ್ವಿಜಾತಿಭ್ಯೋಃ ಜಾತಕರ್ಮ ವಿಧಾಯ ಚ |
ಗಿತವಾದಿತ್ರಫೋಪೋಽಭೂತ್ತದ್ವಾರೇ ಮಂಗಳಂ ಬಹು

|| ೫೮ ||

ಭರ್ತೃವಗ್ರೇಽಬ್ರವೀದ್ಭಾಕ್ತಂ ಸ್ತನ್ಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಕುಚೇ ಮಮ |
ಅನ್ಯಸ್ತನ್ಯೇನ ನಿರ್ದುಗ್ಧಾ ಕಥಂ ಪುಷ್ಪಾಮಿ ಬಾಲಕಮ್

|| ೫೯ ||

ಮತ್ಪುತ್ರ ಪ್ರಸೂತಾಯಾ ಮೃತೋ ಬಾಲಸ್ತು ವರ್ತತೇ |
ಹಾಮಾಕಾರ್ಯ ಗೃಹೇ ಲಕ್ಷಾ ತೇಽರ್ಭಂ ಪೋಷಯಿಷ್ಯತಿ

|| ೬೦ ||

ಜನನಾ ತತ್ಕೃತಂ ಸರ್ವಂ ಪುತ್ರರಕ್ಷಣಹೇತವೇ |
ಪುತ್ರಸ್ಯ ಧುಂದುಕಾರೀತಿ ನಾಮ ಮಾತ್ರಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್

|| ೬೧ ||

ಮಗುವನ್ನು ಹವೆದ ಸ್ವಿಗೆ ಮಗುವಿನ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಂಜೆಯರು ಅಥವಾ ವಿಧವೆಯರೇ ಸುಖಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. || ೪೯ ||

ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನಾನಾ ಕುತರ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ಆ ಫಲವನ್ನು ತಿನ್ನುವು ಗೊತ್ತಾ - 'ಫಲವನ್ನು ತಿಂದೆಯಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಹೇಮ ತಿಂದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಳು. || ೫೦ || ಒಂದು ದಿನ ಅವಳ ತಂಗಿಯು ತಾವಾಗಿಯೇ ಇವಳ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಇವಳು ತನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇದರ ಕುರಿತು ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. || ೫೧ || ನಾನು ಈ ಮುಖದಿಂದ ಪತಿಸಿನ ಸೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಂಗೀ! ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಈಗ ಅವಳು ಬಂದಳು - 'ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ ಯಾದಾಕ್ಷಣ ಆ ಮಗುವನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. || ೫೨ || ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನೀನು ಗರ್ಭಿಣಿಯಂತೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಅಡಗಿ ಕೊಂಡಿರು. ನೀನು ನನ್ನ ಪತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ನಿನಗೆ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವರು. || ೫೩ || (ನಾವು ಒಂದು ಯುಕ್ತಿಮಾಡುವೆವು) ಇವಳ ಮಗು ಅದು ತಿಂಗಳಾದಾಗ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವರು. ನಾನು ಪ್ರತಿ ದಿನ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಒಂದು ಆ ಮಗುವಿನ ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಳು. || ೫೪ || ನೀನು ಈಗ ಇದನ್ನು ಪರಿಣೀಕುಲ ಈ ಫಲವನ್ನು ಹಸುವಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿ ಬಿಡು.' ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯು ಸ್ವಿ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಸಾರ ತಂಗಿಯು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. || ೫೫ ||

ಇದಾದ ಬಳಿಕ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಂಗಿಗೆ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ, ಅವಳ ಗಂಡನು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅದನ್ನು ಧುಂಧುಲಿಗೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟನು. || ೫೬ || ಮತ್ತೆ ಅವಳು ಅಕ್ಕದೇವನಿಗೆ - 'ನನಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಮಗುವು ಹುಟ್ಟಿತು' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದಳು. ಹೀಗೆ ಅಕ್ಕದೇವನಿಗೆ ಪುತ್ರನಾದುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. || ೫೭ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಗುವಿನ ಜಾತಕರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಗೈದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೆ ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಡ್ಯ-ಹಾಡುಗಳು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಮಾಂಗಲಿಕ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆದವು. || ೫೮ || ಧುಂಧುಲಿಯು ಗಂಡನ ಬಳಿ ಹೇಳಿದಳು - 'ನನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರೇ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಿಂದಲೇ ಈ ಬಾಲಕವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಕಲಿ? ನನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ಈಗ ತಾನೆ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿತು. ಅದು ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು. ಅವಳನ್ನು ಕರೆದು ಮನೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವಳು ನಿಮ್ಮ ಈ ಮಗುವನ್ನು ಸಾಕುವಳು'. || ೫೯-೬೦ || ಆಗ ಮಗುವಿನ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಅಕ್ಕದೇವನು ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದನು. ಕಾಯಿಯಾದ ಧುಂಧುಲಿಯು ಆ ಮಗುವಿಗೆ 'ಧುಂಧುಕಾರಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಳು. || ೬೧ ||

ತ್ರಿಮೂರ್ತೀ ನಿರ್ಗತೇ ಚಾಥ ಸಾ ಧೇನುಃ ಸುಪುರ್ವೇಽರ್ಭಕಮ್ |
ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರಂ ದಿವ್ಯಂ ನಿರ್ಮಲಂ ಕನಕಪ್ರಭಮ್ || ೬೨ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಸನ್ನೋ ವಿಶ್ವಸ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರಾನ್ ಸ್ವಯಮಾದಧೇ |
ಮತ್ಪಾಶ್ವರ್ಯಂ ಜನಾಃ ಸರ್ವೇ ದಿದೃಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಸಮಾಗತಾಃ || ೬೩ ||

ಭಾಗ್ಯೋದಯೋಽಧುನಾ ಜಾತ ಆತ್ಮದೇವಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ |
ಧೇನ್ವಾ ಬಾಲಾಃ ಪ್ರಸೂತಾಸ್ತು ದೇವರೂಪೀತಿ ಕೌತುಕಮ್ || ೬೪ ||

ನ ಜ್ಞಾತಂ ತದ್ರಹಸ್ಯಂ ತು ಕೇನಾಪಿ ವಿಧಿಯೋಗತಃ |
ಗೋಕರ್ಣಂ ತು ಸುತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗೋಕರ್ಣಂ ನಾಮ ಚಾಕರೋತ್ || ೬೫ ||

ಕಿಮುತ್ಕಾಲೇನ ತೌ ಜಾತೌ ತರುಣೌ ತನಯಾವೃಥೌ |
ಗೋಕರ್ಣಃ ಪಂಡಿತೋ ಜ್ಞಾನೀ ದುಂಧುಕಾರೀ ಮಹಾಬಲಃ || ೬೬ ||

ಸ್ನಾನಶೌಚಕ್ರಿಯಾಹೀನೋ ದುರ್ಭಕ್ಷೋ ಕ್ರೋಧವರ್ಧಿತಃ |
ದುಷ್ಪರಿಗ್ರಹಕರ್ತಾ ಚ ಶವಹಸ್ತೇನ ಭೋಜನಮ್ || ೬೭ ||

ಚೌರಃ ಸರ್ವಜನದ್ವೇಷೀ ಪದವೇಶ್ವಪ್ರದೀಪಕಃ |
ಲಾಲನಾಯಾರ್ಭಕಾನ್ ದೃತ್ವಾ ಸದ್ಭಃ ಕೂಪೇ ನೈಪಾತಯಿತ್ || ೬೮ ||

ಹಿಂಸಕಃ ಶಸ್ತ್ರಧಾರೀ ಚ ದೀನಾಂಧಾನಾಂ ಪ್ರಪೀಡಕಃ |
ಚಾಂಡಾಲಾಭಿರತೋ ನಿತ್ಯಂ ಪಾಶಹಸ್ತಃ ಶ್ವ ಸಂಗತಃ || ೬೯ ||

ತೇನ ವೇಶ್ಯಾಕುಸೂಗೇನ ಪಿತ್ಯಂ ವಿತ್ತಂ ತು ನಾತಿತಮ್ |
ವಿಕದಾ ಪಿತರೌ ತಾಡ್ಯ ಪಾತ್ರಾಣಿ ಸ್ವಯಮಾಹರತ್ || ೭೦ ||

ತಪ್ತತಾ ಕೃಪಣಃ ಪ್ರೋಚ್ಛೈರ್ಧನಹೀನೋ ದುರೋದ ಹ |
ವಂಧ್ಯತ್ವಂ ತು ಸಮೀಚೇನಂ ಕುಪ್ತಕ್ರೋ ದುಃಖಿದಾಯಕಃ || ೭೧ ||

ಕೃತಿಷ್ಠಾಮಿ ಕೃಗಚ್ಛಾಮಿ ಕೋ ಮೇ ದುಃಖಂ ವ್ಯಪೋಹಯಿತ್ |
ಪ್ರಾಣಾಂಶ್ಚ ಜಾಮಿ ದುಃಖೇನ ಹಾ ಕಷ್ಟಂ ಮಮ ಸಂಹಿತಮ್ || ೭೨ ||

ಇದಾದ ಬಳಿಕ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದಾಗ ಆ ಹಸುವಿಗೂ ಒಂದು ಮನುಷ್ಯನೂರು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿತು. ಆದು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರ, ದಿವ್ಯ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿದ್ದು ಭಂಗಾರದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಒಣಗೊಂಡಿತ್ತು. || ೬೨ || ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ಅದರ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಈ ಸಮಾಚಾರದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಾಲಕನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದರು. || ೬೩ || ಆಯ್ಯಾ! ನೋಡಿದೆಯಾ! ಈಗ ಆತ್ಮದೇವನ ಭಾಗ್ಯ ಹೇಗೆ ಉದಯಿಸಿತು. ಹಸುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ದಿವ್ಯ ಬಾಲಕನು ಹುಟ್ಟುವುದು ಎಷ್ಟು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. || ೬೪ || ದೈವಯೋಗದಿಂದ ಈ ಗುಪ್ತ ರಹಸ್ಯವು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮದೇವನು ಆ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಗೋವಿನಂತೆ ಕಿವಿಗಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನಿಗೆ 'ಗೋಕರ್ಣ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟನು. || ೬೫ ||

ಕೆಲ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಬಾಲಕರು ತರುಣರಾದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಗೋಕರ್ಣನಾದರೋ ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತ ಜ್ಞಾನಿಯಾದನು. ಅದರ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಭಾರೀ ದುಷ್ಟನಾದನು. || ೬೬ || ಧುಂಧುಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಶೌಚಾದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಚಿತ ಆಚಾರಗಳ ಹೆಸರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಉಪು-ಹಿಂಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿಯಮವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ಟು ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಅವನು ಕೆಟ್ಟ-ಕೆಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಣ ಮುಟ್ಟಿದ ಅನ್ನನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವನು ಕಿಂದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. || ೬೭ || ಬೇರೆಯವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕದಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವುದು ಅವನ ಸ್ವಭಾವವೇ ಆಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದರಿಗೋಡು ಅವನು ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದನು. ಬೇರೆಯವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಡಿಸಲು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ಅವನ್ನು ಸಟ್ಟನೆ ಬಾವಿಗೆ ಎಸೆದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. || ೬೮ || ಅವನಿಗೆ ಹಿಂಸೆಯು ಗಿಳಿ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಡವನು ಕುರುಡನು, ದೀನ-ದುಃಖಿಗಳನ್ನು ವೃಥಾವಾಗಿ ಸಹಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಚಾಂಡಾಲರೊಂದಿಗೆ ಅವನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೇಮವಿತ್ತು. ಸರಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಲೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಾಯಿಗಳ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಬೇಟೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. || ೬೯ || ವೇಶ್ಯೆಯರ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡು ಅವನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು. ಒಂದು ದಿನ ತಂದೆ-ತಾಯರನ್ನು ಹೊಡೆದು-ಬಡೆದು ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರ-ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. || ೭೦ ||

ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತು ಕಳೆದು ಹೋದಾಗ ಅವನ ಲೋಧಾ ತಂದೆಯು ಎದೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಅಳತೊಡಗಿದನು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇವನ ತಾಯಿಯು ಒಂಟೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಜಿನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಕುಪುತ್ರನಾದರೋ ಬಹಳ ದುಃಖಿದಾಯಕನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು. || ೭೧ || ಅಮ್ಮೋ! ಈಗ ನಾನು ಎಲ್ಲಿರಲಿ ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ ? ನನ್ನ ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಯಾರು ಕಳೆಯುವರು ? ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ವಿಸ್ಮಯ ಬಂದೊಡಗಿತ್ತಲ್ಲ! ಈ ದುಃಖದಿಂದ ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಾಯುವನು. || ೭೨ ||

ತದಾನೇಂ ತು ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಗೋಕರ್ಣೋ ಜ್ಞಾನೋಯಿತುಃ |
ಜೋಧಯಾಮಾಸ ಜನಕಂ ವೈರಾಗ್ಯಂ ಪರಿವರ್ತಯನ್ || ೨೩ ||

ಅಸಾಂ ಖಿಲು ಸಂಸಾರೋ ದುಃಖರೂಪಃ ವಿಜೋಹುಃ |
ಸುತಃ ಕಸ್ಯ ಧನಂ ಕಸ್ಯ ಸ್ನೇಹಪಾನ್ ಜ್ಞಾತೇನಿಶಮ್ || ೨೪ ||

ಏ ಚೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸುಖಂ ಕಿಂಚಿನ್ನ ಸುಖಂ ಚಕ್ರವರ್ತಿನಃ |
ಸುಖಮಪ್ತ ವಿರಕ್ತಸ್ಯ ಮುನೇರೇಕಾಂಶಜೀವಿನಃ || ೨೫ ||

ಮುಂಭಾಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಜಾರೂಪಂ ಮೋಹತೋ ನರಕೇ ಗತಃ |
ನಿಪತಿಷ್ಠತಿ ದೇಹೋನಯಂ ಸರ್ವಾಂತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ವನಂ ಪ್ರಜ || ೨೬ ||

ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ತು ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಗಂತುಕಾಮಃ ಪಿತೃಪ್ರವೀತ್ |
ಕಿಂ ರತ್ನವ್ಯಂ ವನೇ ತಾತ ತ್ವಂ ವದ ಸವಿಸ್ತರಮ್ || ೨೭ ||

ಅಂಧಕೂಪೇ ಸ್ನೇಹಪಾಶೇ ಬದ್ಧಃ ಪಂಗುರಹಂ ಶತಃ |
ಕರ್ಮಣಾ ಪತಿಕೋ ನೂನಂ ಮಾಮುದ್ಧರ ದಯಾನಿಧೇ || ೨೮ ||

ಗೋಕರ್ಣ ಉಪಾಂಶ

ದೇಹೇಽಪ್ರಮಾಂಸರುಧಿರೇಽಭಿಮತಿಂ ತ್ಯಜ ತ್ವಂ
ಜಾಯಾಸುತಾದಿಷು ಸದಾ ಮಮತಾಂ ವಿಮುಂಚ |
ಪಶ್ಯಾನಿಶಂ ಜಗದಿದಂ ಕ್ಷಣಭಂಗನಿಷ್ಠಂ
ವೈರಾಗ್ಯರಾಗದೂಷೋ ಭವ ಭಕ್ತಿನಿಷ್ಠಃ || ೨೯ ||

ಧರ್ಮಂ ಭವ್ಯಸುತಂತ್ಯಜ ಲೋಕಧರ್ಮಾನಾಂ
ಸೇವಸ್ಯ ಸಾಧುಪ್ರಮುಖಾಂಜಹಿ ಕಾಮತ್ಯಜ್ಞಾನ್ |
ಅನ್ಯಸ್ಯ ದೋಷಗುಣಚಿಂತನಮಾಶು ಮುಕ್ತ್ವಾ
ಸೇವಾಕಥಾರಸಮಯೋ ನಿತಪಾಂ ಪಿಬ ತ್ವಮ್ || ೩೦ ||

ಎವಂ ಸುತೋತ್ತಮೋಽಪಿ ಗೃಹಂ ವಿಹಾತು
ಯಾತೋ ವನಂ ಸ್ಥಿರಮರ್ತಗತಪ್ಪಪ್ಪಿ ವರ್ಷಃ |
ಮುಕ್ತೋ ಹರೇರನುದಿನಂ ಪರಿಚಯಾಮಾಸ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಾಪ ನಿಯತಂ ದಶಮಸ್ಯ ಪಾಶಾತ್ || ೩೧ ||

ಈಗಲೇ ಪರಮ ಹೃದಯಾಂವ ಗೋಕರ್ಣನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಶುಭಗೆ ಹೋಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಒಹಳವಾಗಿ ಸಮಾಜವಾಗಿರುವನು || ೨೩ || ಗೋಕರ್ಣನೆಂದನು - ಆಪ್ತಾ! ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಅನಾರೋಗವಾದ್ದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮಂಥರವಾಗಿರುವುದು. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹುವುದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಗ ? ಯಾರ ಧನ ? ಅಸಕ್ತಿ ಮುಕ್ತವಾದ್ದು. ಇದು ರಾತ್ರಿ ಮಿಷದಂತೆ ಸುಪ್ತವಿರುತ್ತಾನೆ. || ೨೪ || ಮುಖವಾಡವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೂ ಇಷ್ಟು ಸುಖವು ಕೇವಲ ಮಿಥ್ಯಾ. ಕಾಂಕ್ಷಾಪೂರ್ವಕವಾದ್ದು. ಇಲ್ಲಿದೆ. || ೨೫ || ಈ ಮಗನು ಸುಖವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ. ಮೋಹದಿಂದ ನರಕದ ಪಾಶಕ್ಕೆ ಬಾಂಧವರಾದ್ದು. ಈ ಶರೀರವಾದರೋ ನಾಶವಾಗಿಯೇ ಆಗುವುದು. ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರಿ || ೨೬ ||

ಗೋಕರ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಕ್ಕದೇವನು ಮಕ್ಕ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾದನು. ಅವನಿಂದ - ಮಗು ! ವನದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಮರವೆನು ? ಅದನ್ನು ಬಿಡುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ಹೇಳು || ೨೭ || ನಾನು ಒಡಲೆ ಮೂರ್ಖನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗದ ಸ್ವೇತ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತನಾಗಿ ಹೇಳುವವಂತೆ ಈ ಮನೆಯಿಂದ ಕತ್ತಲೆಯ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವೆನು. ನಾನು ತುಂಬಾ ದಯಾಳು ಮಗನಾದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರಮಾಡು || ೨೮ ||

ಗೋಕರ್ಣನು ಹೇಳಿದನು - ತಂದೆಯೇ! ಈ ಶರೀರವು ಎಲೆಯು, ಪುಂಸು ರಕ್ತದ ತುಂಡಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 'ನಾನು' ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಷ್ಕರಿಸಿ ಮರೆತುಬಿಡಿರಿ. ಪತ್ನಿ-ಪುತ್ರರನ್ನು 'ನನ್ನವರು' ಎಂದು ಎಂದಿಗೂ ತಿಳಿದುಬೇಡಿರಿ. ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಹೆಗಲು ರಾತ್ರಿ ಕ್ಷಣಭಂಗವೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ತಿಳಿದು ಅನುರಾಗವನ್ನು ಇಡಬೇಡಿರಿ. ಸಾಕು, ಏಕಮಾತ್ರ ವೈರಾಗ್ಯವಾದ ರಹಿತರಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿರಿ || ೨೯ || ಭಗವದ್ಭಕ್ತನೆಯೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೆ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅದನ್ನೇ ಅತ್ಯಯಿತುಕೊಂಡಿರಿ, ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಲೋಕ ಧರ್ಮಗಳಿಂದ ಪರಾಷ್ಟುಕರಾಗಿರಿ. ಸದಾ ಕಾಲ ಸಾಧುಗಳ ಸೇವಮಾಡಿರಿ. ಭೋಗಗಳ ಬಾಲು ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯಗೊಡಬೇಡಿ. ಅವತ್ತು ಬೆಳೆಗೆ ಬೇರೆಯವರ ಗುಣ ಮೋಷಗಳ ಮೀರ ಬಿಟ್ಟು ಏಕಮಾತ್ರ ಭಗವತ್ಸೇವೆ ಹಾಗೂ ಭಗವಂತನ ಕರ್ಮಗಳ ರಸವಾಸಮಾಡಿರಿ || ೩೦ ||

ಬೆಳೆಗೆ ಪುತ್ರನ ಮಾತಿನಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗಿ ಅಕ್ಕದೇವನು ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಆಗ ಅವನ ವಯಸ್ಸು ಅರವತ್ತಾಗಿದ್ದರೂ ಮುದ್ದಿರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೃಢತೆ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ ಭಗವಂತನ ಸೇವೆ-ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ನಿರಮಲವರ್ತಕ ಭಗವತನ ದಶಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವನು ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡನು || ೩೧ ||

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೪ ||

ಈ ಶ್ರೀಪದ್ಮವೈರಾಗೀ ಉತ್ತಮಿಂದೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ವಿಶ್ವಮೋಕ್ಷೋ ಕಾಮ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೪ ||

ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಧುಂಧುಕಾರಿಗೆ ಪ್ರೇತಯೋನಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಉದ್ಧಾರ

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಪಿತರ್ಯುಷರತೇ ತೇನ ಜನನೀ ತಾಡಿತಾ ಭೃತಮ್ |
ಕೃತಿತ್ತಂ ತಿಷ್ಠತಿ ಬ್ರೂಹಿ ಹನಿಷ್ಯೇ ಲತ್ರಯಾ ನ ಚೇತ್

|| ೧ ||

ಇತಿ ತದ್ವಾಕ್ಯೈ ಸಂತಾಪಾಪ್ತನಾ ಪುತ್ರಮುಚಿತಃ |
ಕೂಪೇ ಪಾತಃ ಕೃತೋ ರಾತ್ರೌ ತೇನ ಸಾ ನಿಧನಂ ಗತಾ

|| ೨ ||

ಗೋರ್ಣಾಸ್ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾರ್ಥಂ ನಿರ್ಗತೋ ಯೋಗಸೂತ್ರಃ |
ನ ದುಃಖಂ ನ ಸುಖಂ ತಸ್ಯ ನ ವೈರೀ ನಾಪಿ ಬಾಂಧವಃ

|| ೩ ||

ಧುಂಧುಕಾರೀ ಗೃಹೇಽತಿಷ್ಠತ್ಪಂಚಪಣ್ಯವಧೂವೃತಃ |
ಅತ್ಯುಗ್ರಕರ್ಮಕರ್ತಾ ಚ ತತ್ಪೂರ್ವಣವಿಮೂಢಧೀಃ

|| ೪ ||

ಏಕದಾ ಕುಲಟಾಸ್ತಾಸ್ತು ಭೂಪಣಾನ್ಯಭಿಲಿಪ್ತವಃ |
ತದರ್ಥಂ ನಿರ್ಗತೋ ಗೇಹಾತ್ಕಾಪಾಂಧೋ ಮೃತ್ಯುವಾಘ್ನಾನ್

|| ೫ ||

ಯತಸ್ತತಶ್ಚ ಸಂಹೃತ್ಯ ವಿತ್ತಂ ವೇಶ್ಯ ಪುನರ್ಗತಃ |
ತಾಭ್ಯೋಽಯಚ್ಛ್ರಮಿಸ್ತಾನ್ ಭೂಪಣಾನಿ ಕಿಯಂತಿ ಚ

|| ೬ ||

ಬಹುವಿತ್ತಚಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾರಾತ್ರೌ ನಾರ್ಯೋ ವ್ಯಚಾರಯನ್ |
ಚೌರ್ಯಂ ಕರೋತ್ಕಸೌ ನಿತ್ಯಮತೋ ರಾಜಾ ಗ್ರಹೀಷ್ಠತಿ

|| ೭ ||

ವಿತ್ತಂ ಹೃತ್ವಾ ಪುನಶ್ಚೈನಂ ಮಾರಯಿಷ್ಠತಿ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ |
ಅತೋಽರ್ಥಗುಪ್ತಯೇ ಗೂಢಮಸ್ಥಾಭಿಃ ಕಿಂ ನ ಹಸ್ಯತೇ

|| ೮ ||

ನಿಹತ್ಯೈನಂ ಗೃಹೀತ್ವಾರ್ಥಂ ಯಾಸ್ಯಾಮೋ ಯತ್ರ ಕುತ್ರಚಿತ್ |
ಇತಿ ತಾ ನಿಶ್ಚಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಸುಪ್ತಂ ಸಂಬದ್ತ ರಶ್ಮಿಭಿಃ

|| ೯ ||

ಪಾತಂ ಕಂತೇ ನಿಧಾಯಾಸ್ಯ ತನ್ಮುಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮುಃ |
ತ್ವರಿತಂ ನ ಮಮಾರಾಸೌ ಚಿಂತಾಯುಕ್ತಾಸ್ತದಾಭವನ್

|| ೧೦ ||

ತಪ್ತಾಂಗಾರಸಮೂಹಾಂಶ್ಚ ತನ್ಮುಖೇ ಹಿ ವಿಚಿಕ್ಷಿಪುಃ |
ಅಗ್ನಿಚ್ಛಾಲ್ವಾತಿದುಃಖೇನ ವ್ಯಾಕುಲೋ ನಿಧನಂ ಗತಃ

|| ೧೧ ||

ಸೂತಪುರಾಣಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕರೇ | ತಂದೆಯು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹೊಡೆದು ಕೇಳಿದನು - 'ಧನವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವೆ ಹೇಳು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ನಿನನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು. || ೧ || ಅವನು ಹೀಗೆ ಗದರಿಸಲು ಹದರಿ, ಮಗನ ಉಪದ್ರವದಿಂದ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಅವನು ರಾತ್ರಿ ಭಾವಿಗೆ ಹಾಂಕೊಂಡನು. ಹೀಗೆ ಅವಳ ಮೃತ್ಯುವಾಯಿತು. || ೨ || ಯೋಗವಿಷ್ಣು ಗೋರ್ಣಾನು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಗಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಅವನಿಗೆ ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ದುಃಖವಾಗಲೀ, ಸುಖವಾಗಲೀ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾರೂ ಮಿತ್ರರು, ಶತ್ರುಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. || ೩ ||

ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಐದು ಮಂದಿ ವೇಶ್ಯೆಯರೊಂದಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೊಡಗಿದನು. ಅವರಿಗಾಗಿ ಭೋಗ-ಸಾಮಗ್ರಿ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅವನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. || ೪ || ಒಂದು ದಿನ ಆ ಕುಲಟೆಯರು ಇವನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಬೇಡಿದರು. ಅವನಾದರೋ ಕಾಮದಿಂದ ಕುರುಡನಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಸಾವಿನ ನೆನಪೇ ಅವನಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರಿ, ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅವನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದನು. || ೫ || ಅವನು ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ ಹೇರಳ ಧನವನ್ನು ಕದ್ದು ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಅವರಿಗೆ ಸುಂದರ ಮೃ-ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟನು. || ೬ || ಕಳ್ಳತನದ ಅನೇಕ ಮೃಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ರಾತ್ರಿ ಒಪ್ಪಾರಮಾಡಿದರು- 'ಇವನು ಪ್ರತಿದಿನ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಮಿಂಡಿತವಾಗಿ ರಾಜನು ಇವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದಾನು. || ೭ || ರಾಜನು ಇದೆಲ್ಲ ಸಂವತ್ತನ್ನು ಕೊಡುಕೊಂಡು ಇವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣದಂಡನೆ ವಿಧಿಸುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಇವನಿಗೆ ಸಾಯುವುದೇ ಇದೆಯಾದರೆ ಧನದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಇವನನ್ನು ನಾವೇ ಏಕೆ ಕೊಲ್ಲಬಾರದು? || ೮ || ಇವನನ್ನು ಕೊಂದು ನಾವು ಇವನ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗೋಣ.' ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅವರು ಮಲಗಿರುವ ಧುಂಧುಕಾರಿಯನ್ನು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಿ, ಕತ್ತಿಗೆ ಉರುಳನ್ನು ಬಿಗಿದು ಸಾಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅವನು ಬೇಗನೇ ಸಾಯದಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಭಾರೀ ಚಿಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. || ೯-೧೦ || ಆಗ ಅವರು ಅವನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವ ಕೆಂಡವನ್ನು ಸುರಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅವನು ಬೇಕೆಯ ಜ್ವಾಲೆಯಿಂದ ತುಂಬಾ ನರಳುತ್ತಾ ಸತ್ತು ಹೋದನು. || ೧೧ || ಅವರು ಇವನ ಶರೀರವನ್ನು ಒಂದು

ತಂ ದೇಹಂ ಮುಮುಚುರ್ಗರ್ತೇ ಪ್ರಾಯಃ ಸಾಹಸಿಕಾಃ ಸ್ತ್ರೀಮಿಃ |
ನ ಜ್ಞಾತಂ ತದ್ರಹಸ್ಯಂ ತು ಕೇನಾಪೀದಂ ತಥೈವ ಚ || ೧೨ ||

ಲೋಕೈಃ ಪೃಷ್ಠಾವದಂತಿ ಸ್ವ ದೂರಂ ಯಾತಃ ಪ್ರಯೋ ಹಿ ನಃ |
ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ವರ್ಷೇಽಸ್ಮಿನ್ ವಿತ್ರಲೋಭವಿಕರ್ಷಿತಃ || ೧೩ ||

ಸ್ವೀಕಾಂ ನೈವ ತು ವಿಶ್ವಾಸಂ ದುಷ್ಪಾಪಾಂ ಕಾರಯೇದ್ಭರಃ |
ವಿಶ್ವಾಸೇ ಯಃ ಸ್ಥಿತೋ ಮೂಢಃ ಸ ದುಃಖೈಃ ಪರಿಭೂಯತೇ || ೧೪ ||

ಸುಧಾಮಯಂ ವಟೋ ಯಾಸಾಂ ಕಾಮಿನಾಂ ರಾಜರ್ಥಸಮ್ |
ಪ್ರದಯಂ ಕುರಧಾರಾಭಂ ಪ್ರಿಯಃ ಕೋ ನಾಮ ಯೋಽಪಿತಾಮ್ || ೧೫ ||

ಸಂಹೃತ್ಯ ವಿತ್ರಂ ತಾ ಯಾತಾಃ ಕುಲಟಾ ಬಹುಭರ್ತೃಕಾಃ |
ಧುಂದುಕಾರೀ ಬಭೂವಾಥ ಮಹಾನ್ ಪ್ರೇತಃ ಕುಕರ್ಮತಃ || ೧೬ ||

ವಾತ್ಸಾರೋಪಧರೋ ನಿತ್ಯಂ ಧಾವನ್ ದಶದಿಶೋಽಪರಮ್ |
ಶೀತಾತಪಪರಿಕ್ಷಿಪ್ಯೋ ನಿರಾಹಾರಃ ಪಿಪಾಸಿತಃ || ೧೭ ||

ನ ಲೇಭೇ ಶರಣಂ ಕ್ವಾಪಿ ಹಾ ದೈವೇತಿ ಮುಮುರ್ಷದನ್ |
ಕಿಯತ್ಕಾಲೇನ ಗೋಕರ್ಣೋ ಮೃತಂ ಲೋಕಾದಬುದ್ಧತ || ೧೮ ||

ಅನಾಥಂ ತಂ ವಿದಿತ್ವೈವ ಗಯಾಶ್ರಾದ್ಧಮುಚೀಕರತ್ |
ಮಸ್ತಿಸ್ತೀರ್ಥೇ ತು ಸಂಯಾತಿ ತತ್ರ ಶ್ರಾದ್ಧಮವರ್ತಯತ್ || ೧೯ ||

ಎವಂ ಭ್ರಮನ್ ಸ ಗೋಕರ್ಣಃ ಸ್ವಾರಂ ಸಮುಪೇಯಿವಾನ್ |
ರಾತ್ರೌ ಗೃಹಾಂಗಣೇ ಸ್ವಪ್ತಮಾಗತೋಽಲಕ್ಷಿತಃ ಪಶ್ಯಃ || ೨೦ ||

ತತ್ರ ಸುಪ್ತಂ ಸ ವಿಜ್ಞಾಯ ಧುಂದುಕಾರೀ ಸ್ವಪ್ನಾಂಧವಮ್ |
ನಿಶೀಠೇ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಮಹಾರೌದ್ರತರಂ ವಪುಃ || ೨೧ ||

ಸಕೃನ್ನೇಷಃ ಸಕೃದ್ವಪ್ತಃ ಸಕೃಚ್ಛ ಮಹಿಷೋಽಭವತ್ |
ಸಕೃದಿಂದ್ರಃ ಸಕೃಚ್ಛಾಗ್ನಿಃ ಪುನಶ್ಚ ಪುರುಷೋಽಭವತ್ || ೨೨ ||

ಜೈಪರಿತ್ಯಮಿದಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗೋಕರ್ಣೋ ಧೈರ್ಯಮಯಿಷುಃ |
ಅಯಂ ದುರ್ಗತಿಕಃ ಕೋಽಪಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ತಾಥ ತಮಾಪ್ತವೀತ್ || ೨೩ ||

ಗೋಕರ್ಣ ಉವಾಚ

ತ್ವ ಮುಗ್ರತರೋ ರಾತ್ರೌ ಕುತೋ ಯಾತೋ ದಾಮಿಮಾಮ್ |
ಕಿಂ ವಾ ಪ್ರೇತಃ ಪಿಶಾಚೋ ವಾ ರಾಕ್ಷೋಽಸೀತಿ ಶಂಕ ನಃ || ೨೪ ||

ಹೋದವರಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಸ್ವೀಯರು ಪ್ರಾಯಶಃ ಭಾರೀ
ದುಷ್ಟಾಹರ್ಷಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲಿನವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಈ ಕೃತ್ಯವು
ಮಾನವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ೧೨-೨೩ ಜನರು ಕೇಳಿದಾಗ
ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು - ಇದ್ದು... ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹಗಲಿನ ಲೋಭದಿಂದ ಈ
ವಾರಿ ವಿಶ್ವಾಸವು ಮೂಡುವಂತಹದಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ವರ್ಷಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ
ಬರುವದು. || ೧೩ || ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಯರ ಮೇಲೆ
ಎಂದೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡುವಾರದು. ವಿಶ್ವಾಸವು ಮೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ
ಮಾಪಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. || ೧೪ || ಅವರ ಮಾತುಗಳ
ಮೇಲೆ ಅದ್ಭುತದಂತೆ ಕಾಮುಕರ ಪ್ರದಯಕ್ಕೆ ರಾಜಾಧಿಪತ್ಯವಿತ್ತು. ಆದರೆ
ಅವರ ಪ್ರದಯ ಕತ್ತಿಯ ಅಲಗಿನಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ
ಸ್ವೀಯರನ್ನು ಯಾರು ತಾನೇ ಪ್ರೇಮಿಸುವರು ? || ೧೫ ||

ಆ ಕುಲಟಿಯರು ಧುಂದುಕಾರಿಯ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೂಲ
ಕೊಂಡು ಪರಾರಿಯಾದರು. ಅವರಿಗೆ ಇಂತಹ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
ಯಾರು ಎಲ್ಲರು ? ಧುಂದುಕಾರಿಯು ತನ್ನ ಕುಕರ್ಮವೆಂದಾಗಿ
ಭಯಂಕರ ಪ್ರೇತನಾದನು. || ೧೬ || ಅವನು ಬೆರುಗಾಳಿಯಾಗಿ
ಯಾವಾಗಲೂ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಿಸಿಲು,
ಭಯಂಕರ ಭಾರಿ ಕಪ್ಪನಡುತ್ತು ಹಸಿವು-ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ
ದುರಿತನಾಗಿ ಅಯ್ಯೋ ದೈವವೇ ! ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ
ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ, ಯಾವುದೇ ಆಸರೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲಕಾಲ
ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಗೋಕರ್ಣನು ಜನರಮಾಯಿಂದ ಧುಂದುಕಾರಿಯ
ಮರಣದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. || ೧೭-೧೮ || ಆಗ
ಅವನು ಅವನನ್ನು ಅನಾಥನೆಂದರಿತು ಗಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಶ್ರಾದ್ಧ
ಮಾಡಿದನು. ಅವನು ಹೋದ ಎಲ್ಲ ಶೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ
ಶ್ರಾದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. || ೧೯ ||

ಹೀಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಾ-ತಿರುಗುತ್ತಾ ಗೋಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಕೂಲಿಗೆ
ಬಂದನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ನೇರವಾಗಿ ತನ್ನ
ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಲಗಲು ಬಂದನು. || ೨೦ || ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ
ತಮ್ಮನು ಮಲಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಧುಂದು
ಕಾರಿಯು ತನ್ನ ಭಾರೀ ವಿಕರಾಳ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿದನು.
|| ೨೧ || ಅವನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಡು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆನೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ
ಕೋಣ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇಂದ್ರ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಗ್ನಿಯಾಗಿ ತೋರು
ತ್ತಿದ್ದನು. ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಮನುಷ್ಯನ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟನಾದನು.
|| ೨೨ || ಈ ವಿಚಾರಿತ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಗೋಕರ್ಣನು ಇವನು
ಯಾರೋ ದುರ್ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು
ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅವನು ಅವನಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದನು. || ೨೩ ||

ಗೋಕರ್ಣನು ಕೇಳಿದನು - ನೀನು ಯಾರು ? ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
ಇಂತಹ ಭಯಾನಕ ರೂಪವನ್ನು ವಿಕೆ ತೋರುತ್ತಿರುವೆ ? ಇಂತಹ
ಪ್ರತಿಯು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಾಯಿತು ? ನೀನು ಪ್ರೇತವೋ
ಪಿಶಾಚಿಯೋ, ಅಥವಾ ರಾಕ್ಷಸನಾದವನೋ ರಾಕ್ಷಸನೋ ?
-ನನಗೆ ಹೇಳು. || ೨೪ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಪೃಷ್ಠದಾ ತೇನ ರುದೋದೋಚ್ಛೈಃ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಅಶಕ್ತೋ ವಚನೋಚ್ಚಾರೇ ಸಂಜ್ಞಾಮಾತ್ರಂ ಚಕಾರ ಹ
|| ೨೫ ||

ತತೋಽಂದಲೌ ಜಲಂ ಕೃತ್ವಾ ಗೋಕರ್ಣಸ್ತಮುನ್ಮಯಯತ್ |
ತತೇಕಹತಪಾಪೋಽಸೌ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ
|| ೨೬ ||

ಪ್ರೇತ ಉವಾಚ

ಅಹಂ ಭ್ರಾತಾ ತ್ವದೀಯೋಽಸ್ಮಿ ಧುಂಧುಕಾರೀತಿ ನಾಮಹ |
ಸ್ಥೋಮೇನ್ನೈವ ದೋಷೇಣ ಬ್ರಹ್ಮತಂ ಸಾಕಿತಂ ಮಯಾ
|| ೨೭ ||

ಕರ್ಮಣೋ ನಾಸ್ಮಿ ಸಂಜ್ಞಾ ಮೇ ಮಹಾಜ್ಞಾ ನೇ ವಿವರ್ಷಣ |
ರೋಕಾನಾಂ ಹಿಂಸಕ ಸೋಽಹಂ ಸ್ವಿಭುದುರ್ಜನೇನ ಮಾರಿತಃ
|| ೨೮ ||

ಅಹಃ ಪ್ರೇತತ್ವಮಾಪನ್ನೋ ದುರ್ದೃಶಾಂ ಚ ವಹಾಮ್ಯಹಮ್ |
ವಾತಾಹಾರೇಣ ಜೀವಾಮಿ ದೈವಾಧೀನಃಪೋದಯಾತ್
|| ೨೯ ||

ಅಹೋ ಬಂಧೋ ಕೃಪಾಸಂಧೋ ಭ್ರಾತರ್ಮಾಮಾಹಮೋಚುಃ |
ಗೋಕರ್ಣೋ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಮಥಾಬ್ರವೀತ್
|| ೩೦ ||

ಗೋಕರ್ಣ ಉವಾಚ

ತ್ವದರ್ಥಂ ತು ಗಯಾಪಿಂಡೋ ಮಯಾ ದತ್ತೋ ವಿಧಾನತಃ |
ತತ್ಕಥಂ ನೈವ ಮುಕ್ತೋಽಸಿ ಮಮಾಶ್ಚರ್ಯಮಿದಂ ಮಹತ್
|| ೩೧ ||

ಗಯಾಶ್ರಾದ್ಧಾನ್ ಮುಕ್ತಶ್ಚೇದುಪಾಯೋ ವಾಪರಶ್ಚಿಹ |
ಕಿಂ ವಿಧೇಯಂ ಮಯಾ ಪ್ರೇತ ತತ್ತ್ವಂ ವದ ಸವಿಸ್ತರಮ್
|| ೩೨ ||

ಪ್ರೇತ ಉವಾಚ

ಗಯಾಶ್ರಾದ್ಧ ತತೇನಾಪಿ ಮುಕ್ತರ್ಮೇ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಉಪಾಯಮಪರಂ ಕುಚಿತ್ತ್ವಂ ವಿಚಾರಯ ಸಾಂಪ್ರತಮ್
|| ೩೩ ||

ಇತಿ ತದ್ವಾಕ್ಯಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಗೋಕರ್ಣೋ ವಿಸ್ಮಯಂ ಗತಃ |
ಶತಶ್ರಾದ್ಧೈರ್ನ ಮುಕ್ತಶ್ಚೇದಮಾಧ್ಯಂ ಮೋಹನಂ ತವ
|| ೩೪ ||

ಇದಾನೀಂ ತು ನಿಜಂ ಸ್ಥಾನಮಾತಿಷ್ಠ ಪ್ರೇತ ನಿರ್ಭಯಃ |
ತನ್ಮುಕ್ತಸಾಧಕಂ ಕಿಂಚಿದಾಚರಿಸ್ಯೇ ವಿಚಾರಯ್ ಚ
|| ೩೫ ||

ಧುಂಧುಕಾರೀ ನಿಜಸ್ಥಾನಂ ತೇನಾದಿಪ್ಪಸ್ತತೋ ಗತಃ |
ಗೋಕರ್ಣಸ್ಥಿತಯಾಮಾಸ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಂ ನ ತದಪ್ಯಗಾತ್
|| ೩೬ ||

ಸೂತರು ತೇನುತ್ತಾರೆ - ಗೋಕರ್ಣನು ಹೀಗೆ ಕೇಳಲಾಗಿ ಅವನು ಪಚೇ-ಪದೇ ಜೋರಾಗಿ ಅಹತೊಡಗಿದನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲೂ ಶಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಕೇವಲ ಸಂಕೇತಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದನು. || ೨೫ || ಆಗ ಗೋಕರ್ಣನು ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಅದನ್ನು ಅಥಮಂತ್ರಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಬುಡುಕು ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಣುಕುವಾಗ ಅವನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದನು. || ೨೬ ||

ಪ್ರೇತವೆಂದಿತು - ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಹೋದರನಾಗಿರುವೆನು. ಧುಂಧುಕಾರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರು. ನಾನು ನನ್ನದೇ ದೋಷಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವವನ್ನು ಸಾರವಗಡಿಕೊಂಡೆ. || ೨೭ || ನನ್ನ ಕುಕರ್ಮಗಳು ಎಣಿಸಲಾರದಷ್ಟಿವೆ. ನಾನಾದರೋ ಮಹಾನ್ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಜನರನ್ನು ತುಂಬಾ ಹಿಂಸಿಸಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಕುಲಚಿಯಾದಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನನ್ನನ್ನು ನರಳಾಡಿಸಿ ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟರು. || ೨೮ || ಇದರಿಂದ ಈಗ ಪ್ರೇತ ಯೋನಿ ಪಡೆದು ಈ ದುರ್ದೃಶಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ದೈವವಾಕ್ಯ ಕರ್ಮಫಲವು ಉದಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೇವಲ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಬದುಕಿದ್ದೇನೆ. || ೨೯ || ಅಯ್ಯಾ ತುಮನೇ! ನೀನು ವಯಸಮುದ್ರನಾಗಿರುವಿ. ಈಗ ಹೇಗಾದರೂ ಬೇಗನೇ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಭ್ರೇತಯೋನಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ. ಗೋಕರ್ಣನು ಧುಂಧುಕಾರಿಯ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದನು. || ೩೦ ||

ಗೋಕರ್ಣನೆಂದನು - ಸಹೋದರಾ! ನಾನು ನಿನಗಾಗಿ ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕ ಗಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಂಡದಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರೂ ನೀನು ಪ್ರೇತಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಕೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. || ೩೧ || ಗಯಾ ಶ್ರಾದ್ಧದಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಮುಕ್ತಿಯಾಗದಿದ್ದಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಉಪಾಯವೂ ಇಲ್ಲವು, ನೀನು ಎಲ್ಲ ಮಾತನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಹೇಳು. ಈಗ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? || ೩೨ ||

ಪ್ರೇತವೆಂದಿತು - ನೂರಾರು ಗಯಾ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ನನ್ನ ಮುಕ್ತಿಯು ಆಗಲಾರದು. ಈಗಾದರೂ ನೀನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸು. || ೩೩ ||

ಪ್ರೇತನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೋಕರ್ಣನಿಗೆ ಬಹಳ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನೆಂದನು ನೂರಾರು ಗಯಾ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಮುಕ್ತಿಯು ಆಗದಿದ್ದರೆ, ನಿನ್ನ ಮುಕ್ತಿಯು ಅಸಂಭವವೆಂದೇ ತೋರುತ್ತದೆ. || ೩೪ || ಇದರಿಂದ, ಈಗ ನೀನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರು. ನಾನು ವಿಚಾರಗೈದು ನಿನ್ನ ಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಬೇರೆ ಉಪಾಯ ಮಾಡುವೆನು. || ೩೫ ||

ಗೋಕರ್ಣನ ಆಪ್ತಕೇ ಪಡೆದು ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಇತ್ತ ಗೋಕರ್ಣನು ರಾತ್ರಿ ಯಿಡೀ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಉಪಾಯವು ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. || ೩೬ || ಬೇಗ್ಗೆ ಅವನು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು

ಪ್ರಾಪ್ತಮಾಗತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಲೋಕಾಃ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸಮಾಗತಾಃ |
ತತ್ಪರ್ವಂ ಕಥಿತಂ ತೇನ ಯಜ್ಞಾತ್ಮಕಂ ಚ ಯಥಾ ನಿಶಿ

|| ೩೭ ||

ವಿದ್ವಾಂಸೋ ಯೋಗನಿಷ್ಠಾಶ್ಚ ಜ್ಞಾನಿಸೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ |
ತದ್ಭಕ್ತಿಂ ನೈವ ತೇನ ಪಶ್ಯನ್ ಪಶ್ಯಂತಃ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಚರಾನ್

|| ೩೮ ||

ತತಃ ಸರ್ವೈಃ ಸೂರ್ಯವಾಕ್ಯಂ ತಸ್ಮಿನ್ ಶ್ವಾಪಿತಂ ಪವಮ್ |
ಗೋಕರ್ಣಾಃ ಸ್ತಂಭನು ಚಕ್ರೈಃ ಸೂರ್ಯವೇಗಸ್ಯ ವೈ ತದಾ

|| ೩೯ ||

ತಸ್ಯಂ ಹಮೋ ಜಗತ್ಪಾನ್ ಬ್ರೂಹಿ ಮಾ ಮುಕ್ತಹೇತುಕಮ್ |
ತಸ್ಮಿತ್ತ್ವಾ ದೂರತಃ ಸೂರ್ಯಾಃ ಸುಖಮಿತ್ಯಪ್ಯಭಾಷತ

|| ೪೦ ||

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾನ್ತುಕ್ತಿಃ ಸಪ್ತಾಹಂ ವಾಚನಂ ಕುರು |
ಕತಿ ಸೂರ್ಯವಚಃ ಸರ್ವೈರ್ಧರ್ಮಮೂಷಂ ಶು ವಿಶ್ರುತಮ್

|| ೪೧ ||

ಸರ್ವೇನಿಬ್ರವನ್ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಸುಕರಂ ಪ್ರಿದಮ್ |
ಗೋಕರ್ಣೋ ನಿಶ್ಚಯಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾಚನಾರ್ಥಕಂ ಪ್ರವರ್ತಿತಃ

|| ೪೨ ||

ತತಃ ಸಂಶ್ಲವಣಾರ್ಥಾಯ ದೇಶಗ್ರಾಮಾದ್ಯನಾ ಯಯುಃ |
ಪಂಗ್ವಾಧಪೃಥ್ವಮಂದಾಶ್ಚ ತೇನಿವ ಪಾಪಕ್ಷಯಾಯ ವೈ

|| ೪೩ ||

ಸೂರ್ಯಸ್ತು ಮಹಾಂಜಾತೋ ದೇವದಿಸ್ಸಯಶಾಕಕಃ |
ಮಧ್ಯವಾಸನಮಾಸ್ತಾಯ ಗೋಕರ್ಣೋನಿಶ್ಚಯತೃಧಾಮ್

|| ೪೪ ||

ಽ ಪ್ರೇತೋನಿವ ತದಾಯಾತಃ ಸ್ಥಾನಂ ಪಶ್ಯನ್ನಿಶ್ವರತಃ |
ಪ್ರಾಪ್ತಗ್ರಂಥಿಯುತಂ ತತಾ ಪಶ್ಯತ್ಕೀಚಕಮುಚ್ಚಿತಮ್

|| ೪೫ ||

ತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರವ್ರಮಾಪಿತ್ಯ ಶ್ರವಣಾರ್ಥಕಂ ಸ್ವಿತೋ ಹೃದೈಃ |
ವಾತಮಿಹಿಃ ಸ್ಥಿತಿಂ ಕುರ್ಮತಕ್ಕೋ ವಂಶಮಾದಿವತ್

|| ೪೬ ||

ವೈಷ್ಣವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮುಖ್ಯಂ ಶ್ರೋತಾಂ ಪರಿಕಲ್ಪ ಸಃ |
ಶ್ರವಣಾಧ್ಯಾತಃ ಸ್ವಪ್ನಮಾಖ್ಯಾನಂ ಭೇನುಜೋನಕಮೋಹ

|| ೪೭ ||

ದಿವಾಂತಃ ರಕ್ತಾ ಗಾಥಾ ತದಾ ಚಿತ್ರಂ ಬಿಭೂವ ಹ |
ಪಂಚಗ್ರಂಥಿಫೇದೋನಿಭೂತಶಬ್ದಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ಸತಾಮ್

|| ೪೮ ||

ದ್ವಿತೀಯೇನಿವ ತಥಾ ಸಾಯಂ ದ್ವಿತೀಯಗ್ರಂಥಿ ಫೇದನಮ್ |
ತೃತೀಯೇನಿವ ತಥಾ ಸಾಯಂ ತೃತೀಯಗ್ರಂಥಿ ಫೇದನಮ್

|| ೪೯ ||

ಸೋಽಪಿ ಜನಮಿ ಪೇಷಯಂತಿ ತವಗೃಹ ಭಕ್ತಿಯಾಗುಂ ಬಯಮು |
ಆ ಗೋಕರ್ಣಾಃ ದಾಶ್ರಯಿತ್ವ ನವಮದೆಶ್ವರವ್ಯ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು || ೩೭ || ಅವರಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಜೋಗ ನಿಷ್ಠರೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ, ಸೇವ್ಯರೂ ಹೀಗೆ ಮಲ್ಲರೂ ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಳುವಳಿದವರೂ ಅವರೂ ಅವರ ಮುಕ್ತಿಯ ಮಹಾಯತ್ನ ಬೆಗಲಿತ್ತು || ೩೮ || ಕೊನೆಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಭಾಸ್ಕರನು || ೩೯ || ಇತ್ತ ಕೊಯ್ಲುವರೂ ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮುಕ್ತಿಯ ನಿಷ್ಠೆಯು || ೪೦ || ಗೋಕರ್ಣಾಳು ತನ್ನ ತಪೋಬಲದಿಂದ ಮೂರ್ಯನ ಗತಿಮಿತ್ತು ತಪಮಾಚ್ಛಿನ್ನ || ೪೧ || ಅವನು ಸ್ತುತಿಸಿದನು ಭಗವಾನ್ ಹೀಗೆ ಜಗತ್ಪಾತ್ರಿಯಾಗಿರುವ ಕಾಡು || ೪೨ || ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಯು || ೪೩ || ತಮಮಾಡಿ ಭಂಧು ಕುಲಿಯ ಮುಕ್ತಿಯ ಗಾಢವಿವಿಧ || ೪೪ || ತಿಳಿಸು ಗೋಕರ್ಣಾಳು ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೂರ್ಯನಾದವನಾಗುವ ದೂರ ನಿಂದಮ್ ಸಮಾಧಿ ಕೀರ್ತಿಸಿದನು || ೪೫ || ಮಹಾಸದಕದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಮಾಗಬಿಟ್ಟವು ಅವರು ವ ನಿಶು ಅವನ್ನು ಸಪ್ತಾಹ ಎಫೆಯಾದ ವೀರಾಮಣ ಮಾಡು ಸೂರ್ಯನ ಈ ಧರ್ಮಮಯ ಪಟಾವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೆರವಪರವರೂ ಕೇಳಿದರು || ೪೬-೪೭ || ಆಗ ಮಲ್ಲರೂ 'ಈ ವಾದಗಮು ಹಿಂದಾ ಸರಳವಾಗಿದೆ ಇವನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ಮಾಡು || ೪೮ || ಹೇಳಿದರು ಅವರಿಂದ ಗೋಕರ್ಣಾದೂ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು || ೪೯ ||

ಅಂತಃ ಕುರುಗರ್ಣಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರು ಕಥೆ ಕೇಳಲು ಆಗುವುದು ಮಹಾಪು ಕುಟುಂಬ, ಕುರುಕರೂ, ಮುದುಕರೂ, ಮಂದಬುದ್ಧಿಯವರೂ ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾವಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೇಳಿದರು || ೪೯ || ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆರವ ಜನಸಂವೇಷೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಇರ್ದಾರವಾಯಿತು ಗೋಕರ್ಣಾಳು ಮ್ಯಾಸೂತದಲ್ಲಿ (ವೇದಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ) ಕುಳಿತು ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಶೇಡಗಿರಾಗ ಧಂಧುಕಾರಿಯ ವೇತವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿ-ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಹುಡುಕತೊಡಗಿತು ಇಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಕು ಗಂಟುಗಳಿಲ್ಲ ಬಂದು ನೇರ ವಾದ ಬದಿನ ಮೇಲೆ ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಬಿತ್ತು || ೪೯-೪೯ || ಅದರ ಕೆಳಗಿನ ರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಅದು ಕಥೆ ಕೇಳಲು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿತು ಗಾಳಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಇತ್ತ ಕಿರಣ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊರ ಗೆಲ್ಲ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಬದಿರಿಸಲ್ಪಿ ಹೊಕ್ಕಿತು || ೪೯ ||

ಗೋಕರ್ಣಾಳು ವಿರ್ವ ವೈಷ್ಣವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವೈಷ್ಣವ ವಾಗ್ವಿ, ಪ್ರಥಮಕ್ಕಂಧದಿಂದಮೇ ವೈಷ್ಣವಾಗ್ವಿ ಮುಧುರ ಸ್ವರದಿಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಪಾರು ಬಿಡಿದರು || ೪೯ || ಸಾ ಸುತಾಂ ಅಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ || ೫೦ || ಎದು ಎಡವಾದ ಸಂಗತಿ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಭಿಕರು ನೋಡು-ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತ ಆ ಬದಿಯ ಬಂದು ಗಂಟು ಘಟಾರವೆಂದು ಶ್ವಾಮೀಶುತ್ವ ಎಡವು ಹೋಯಿತು || ೪೯ || ಹೀಗೆಯೇ ಎರಡನೇ ದಿನ ಕಾಜಿ ಎರಡನೆಯ ಗಂಟು ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಮೂರನೆಯ ಗಂಟು || ೫೦ || ಹೀಗೆ ಹೋಯಿತು || ೪೯ ||

ವಿವಂ ಸಪ್ತದಿಶೈಶ್ಚೈವ ಸಪ್ತಗ್ರಂಥಿವಿಭೇದನಮ್ |
ಕೃತ್ವಾ ಸ ದ್ವಾದ್ವಾಪಸ್ಕಂಧ ಶ್ರವಣಾತ್ಯತತಾಂ ಜಹೌ || ೫೦ ||

ದಿವ್ಯರೂಪಧರೋ ಜಾತಸ್ತುಲಸೀದಾಮಮಂಡಿತಃ |
ಪೀತವಾಸಾ ಭನಶ್ಯಾಮೋ ಮುಕುಟಃ ಕುಂಡಲಾನ್ವಿತಃ || ೫೧ ||

ನನಾಮ ಭ್ರಾತರಂ ಸದ್ಭೋ ಗೋರ್ಣಾರ್ಮತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್ |
ಕ್ಷಮಾಹಂ ಮೋಚಿತೋ ಬಂಧೋ ಕೃಪಯಾ ಪ್ರೇತಕೃಪಾತ್ || ೫೨ ||

ಧನ್ಯಾ ಭಾಗವತೀ ವಾರ್ತಾ ಪ್ರೇತಪೀಡಾವಿನಾಶಿನೀ |
ಸಪ್ತಾಹೋಽಪಿ ತಥಾ ಧನ್ಯಃ ಕೃಷ್ಣಲೋಕಫಲಪ್ರದಃ || ೫೩ ||

ಕಂಪಂತೇ ಸರ್ವಪಾಪಾನಿ ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣೇ ಸ್ಥಿತೇ |
ಅಸ್ಯಾಕಂ ಪ್ರಲಯಂ ಸದ್ಯಃ ಕಥಾ ಚೇಯಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ || ೫೪ ||

ಆದ್ರ್ವಂ ಶುಷ್ಕಂ ಲಘು ಸ್ಥೂಲಂ ವಾಙ್ಮನಕರ್ಮಾಭಿ ಕೃತಮ್ |
ಶ್ರವಣಂ ವಿದಹೇತ್ಪಾಪಂ ಪಾವಕಃ ಸಮಿಧೋ ಯಥಾ || ೫೫ ||

ಅಸ್ಮಿನ್ಶ್ಚ ಭಾರತೇ ಪರ್ವೇ ಸೂರಿಭಿರ್ದೇವಸಂಸದಿ |
ಅಕಥಾಶ್ರಾವಣಾಂ ಪುಂಸಾಂ ನಿವೃತ್ತಂ ಜನ್ಮ ಕೀರ್ತಿತಮ್ || ೫೬ ||

ಕಿಂ ಮೋಹತೋ ರಕ್ತತೇನ ಸುಪುಷ್ಪೇನ ಬಲೀಯಸಾ |
ಅಧ್ರುವೇಣ ಶರೀರೇಣ ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರ ಕಥಾಂ ವಿನಾ || ೫೭ ||

ಅಸ್ತಿಪುಂಛಂ ಸ್ನಾಯುಬದ್ಧಂ ಮಾಂಸಮೋಗತಲೇಪಿತಮ್ |
ಚರ್ಮಾವಸದ್ಧಂ ದುರ್ಗಂಧಂ ಪಾತ್ರಂ ಮೂತ್ರಪುರೀಷಯೋಃ || ೫೮ ||

ಜರಾಶೋಕವಿಪಾಕಾತ್ಕಾಂ ರೋಗಮಂದಿರಮಾತುರಮ್ |
ದುಷ್ಕೂರಂ ದುರ್ಧರಂ ದುಷ್ಪು ಸದೋಷಂ ಕ್ಷಣಭಂಗುರಮ್ || ೫೯ ||

ಕೃಮಿವಿಡ್ವಸ್ತು ಸಂಜ್ಞಾಂತಂ ಶರೀರಮಿತಿ ವರ್ಣಿತಮ್ |
ಅಸ್ತಿರೇಣ ಸ್ಥಿರಂ ಕರ್ಮ ಕುತೋಽಯಂ ಸಾಧಯೇನ್ನ ಹಿ || ೬೦ ||

ಯತ್ಪಾತ್ರಃ ಸಂಸ್ಕೃತಂ ಚಾನ್ಯಂ ಕಾಯಂ ತಚ್ಚ ವಿನಶ್ಯತಿ |
ತದೀಯರಾಹಂಪುಷ್ಪೇ ಕಾಯೇ ಕಾ ನಾಮ ನಿತ್ಯ ತಾ || ೬೧ ||

ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಎಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೂ ಗಂಟುಗಳು ಒಡೆದು ಧುಂಧುಕಾರಿಯು ಹನ್ನೆರಡೂ ಸ್ಕಂಧಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಪವಿತ್ರ ನಾಗಿ, ಪ್ರೇತಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ, ದಿವ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಎಲ್ಲರದರಿಗೆ ಪ್ರಕಟನಾದನು. ಅವನ ಶರೀರವು ಮೇಘ ದಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲವಾಗಿದ್ದು ಪೀತಾಂಬರ, ಕುಳಸೀಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾಗಿತ್ತು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮನೋಹರವಾದ ಕಿರೀಟ ವಿದ್ದು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಮನೀಯ ಕುಂಡಲಗಳು ಒಲಿದುತ್ತಿದ್ದವು. || ೫೦-೫೧ || ಅವನು ಕೂಡಲೇ ಸಹೋದರ ಗೋರ್ಣಾರ್ಣವಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಹೇಳಿದನು- ಸೋದರಾ! ನೀನು ಕೃಪೆಗೈದು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇತ ಯೋನಿಯ ದುಃಖದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದೆ. || ೫೨ || ಈ ಪ್ರೇತಪೀಡೆಯನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಕಥೆಯು ಧನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಚಂದ್ರನ ಧಾಮವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವಂತಹ ಇದರ ಸಪ್ತಾಹ ಪಾರಾಯಣವೂ ಧನ್ಯವಾಗಿದೆ. || ೫೩ || ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದ ಯೋಗವು ಒದಗಿದಾಗ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳು ನಡುಗಿ ಈಗ ಈ ಭಾಗವತದ ಕಥೆಯು ಬೇಗನೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಹೆದರಿ ಓಡಿ ಹೋಗುವವು. || ೫೪ || ಬೆಂಕಿಯು ಒಣಗಿದ-ಹಸಿ, ದೊಡ್ಡ-ಸಣ್ಣ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುವಂತೆ ಈ ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣವು ಮನ, ವಚನ, ಕರ್ಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ ಸಣ್ಣ-ದೊಡ್ಡ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಭಸ್ಮವಾಗಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. || ೫೫ ||

ದೇವತೆಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಈ ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳದವನ ಜನ್ಮವು ವೃಥೆಗೇ ಆಗಿದೆ. || ೫೬ || ಮೋಹದಿಂದ ಸಾಕಿ-ಸಲಹಿ ಈ ಅನಿತ್ಯ ಶರೀರವನ್ನು ಹೃಷ್ಯ-ಪುಷ್ಯ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥೆ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ಏನು ಲಾಭವಾದಂತಾ ಯಿತು ? || ೫೭ || ಅಸ್ಯಿಗೇ ಈ ಶರೀರದ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳು, ನರಗಳಿಂದ ಜಗಿದು, ಇದರ ಮೇಲೆ ರಕ್ತ-ಮಾಂಸವನ್ನು ಮೆತ್ತಿ, ಚರ್ಮದಿಂದ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಯವ ದಿಂದಲೂ ದುರ್ಗಂಧ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದಾದರೋ ಮಲ-ಮೂತ್ರದ ಭಂಡಾರವೇ ಆಗಿದೆ. || ೫೮ || ವೃದ್ಧಾವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಶೋಕದ ಕಾರಣ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಇದು ದುಃಖಮಯವೇ ಆಗಿದೆ. ರೋಗಗಳ ಆಗರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದಲ್ಲ-ಒಂದು ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂದೂ ಇದರ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದೂ ಒಂದು ಭಾರವೇ ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಾದ ಇದರ ರೋಮ-ರೋಮ ಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳೇ ತುಂಬಿವೆ. || ೫೯ || ಕೊನೆಗೆ ಇಬ್ಬರೆ ಹುಳಗಳ ರಾಕ್ಷಿ ಸುಟ್ಟರೆ ಎರಡು ಹಿಡಿ ಬೂದಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಿಂದರೆ ಲದ್ದಿ ಯಾಗಿ ಹೋಗುವ ಇದರ ಮೂರೇಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿರುವರು. ಇಂತಹ ಅಸ್ಥಿರ ಶರೀರದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಅವಿನಾಶಿಯಾದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಕೆ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ? || ೬೦ || ಬೇಗ್ಗೆ ಬೇಯಿಸಿದ ಅನ್ನವು ಸಂಜೆಗೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗು ತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ರಸದಿಂದ ಪುಷ್ಟವಾದ ಶರೀರದ ನಿತ್ಯತೆ ಎಂದಿದೆ ? || ೬೧ ||

ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣಾರೋಗೇ ಪಾಪ್ಯತೇ ನಿಕಟೇ ಹರಿಃ |
ಆತೋ ದೋಷವೃತ್ತಾರ್ಥಮೇತದೇವ ಹಿ ಸಾಧನಮ್

|| ೬೨ ||

ಒದ್ದುದಾ ಇವ ತೋಯೇಷು ಮಠಕಾ ಇವ ದಂಕುಷು |
ಜಾಯಂತೇ ಮಠಕಾಂಯೈವ ಕಥಾಶ್ರವಣವರ್ಜಿತಾಃ

|| ೬೩ ||

ಏವಂ ಶುಷ್ಕವಂಶಸ್ಥ ಯತ್ರ ಗ್ರಂಥಿ ವಿಘೇದನಮ್ |
ಚಿತ್ರಂ ಕಿಮು ತದಾ ಚಿತ್ರಗ್ರಂಥಿಘೇದಃ ಕಥಾಶ್ರವಾತ್

|| ೬೪ ||

ಛಿದ್ರತೇ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಚ್ಛಿದ್ರಂತೇ ಸರ್ವಸಂಪಯಾಃ |
ಕ್ಷೀಯಂತೇ ಚಾಸ್ಯ ಕರ್ಮಾಣಿ ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣೇ ಕೃತೇ

|| ೬೫ ||

ಸಂಸಾರಕರ್ಮಮಾಲೇಪಪ್ರಕ್ಷಾಲನಪಟೇಯಸಿ |
ಕಪಾಟೇರ್ಥೇ ಸ್ಥಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಮುಕ್ತಿರೇವ ಬುದ್ಧೈಃ ಸ್ವತಾ

|| ೬೬ ||

ಏವಂ ಬ್ರೂವತಿ ವೈ ತಪ್ತಿಸ್ವಪಾನಮಾಗಮತ್ರದಾ |
ವೈಕುಂಠವಾಸಿಭಿರ್ಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಸುರದ್ವಿಪ್ರಮಂಡಲಮ್

|| ೬೭ ||

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ಭೇಜೇ ವಿಮಾನಂ ಧುಂಧುಲಿಯತಃ |
ವಿಮಾನೇ ವೈಷ್ಣವಾನ್ವಿಕ್ಷ್ಯ ಗೋಕರ್ಣೋ ವಾಕ್ಯಮಪ್ಯವೇತ್

|| ೬೮ ||

ಗೋಕರ್ಣ ಉವಾಚ

ಅತ್ಯೇವ ಒಹಮಃ ಸಂಕಿ ಶ್ರೋತಾರೋ ಮಮ ನಿರ್ಮಲಾಃ |
ಅನೀತಾಸಿ ವಿಮಾನಾನಿ ನ ತೇಷಾಂ ಯುಗಪತ್ ಕುತಃ

|| ೬೯ ||

ಶ್ರವಣಂ ಸಮಭಾಗೇನ ಸರ್ವೇಷಾಮಿಹ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಫಲಭೇದಃ ಕುತೋ ಜಾತಃ ಪ್ರಬ್ರುವಂಶು ಹರಿಪ್ರಿಯಾಃ

|| ೭೦ ||

ಹರಿವಾಕ್ಯ ಉಪೇತುಃ

ಶ್ರವಣಸ್ಯ ವಿಭೇದೇನ ಫಲಭೇದೋಽತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಃ |
ಶ್ರವಣಂ ಶು ಕೃತಂ ಸರ್ವೈರ್ನ ತಥಾ ಮನನಂ ಕೃತಮ್ |

ಫಲಭೇದಸ್ತತೋ ಜಾತೋ ಭಜನಾದಪಿ ಮಾನದ

|| ೭೧ ||

ಸಪ್ತರಾತ್ರಮುಪೋತ್ಪನ್ನವ ಪೈತೇನ ಶ್ರವಣಂ ಕೃತಮ್ |
ಮನನಾದಿ ತಥಾ ತೇನ ಸ್ವರಚಿತ್ತೇ ಕೃತಂ ಭೃಶಮ್

|| ೭೨ ||

ಅದೃಶಂ ಚ ಹತಂ ಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮಾದೇನ ಹತಂ ಶ್ರುತಮ್ |
ಸಂದಿಗ್ಧೋ ಹಿ ಹತೋ ಮಂತ್ರೋ ವ್ಯಗ್ರಚಿತ್ತೋ ಹತೋ ಜಪಃ

|| ೭೩ ||

ಈ ಮೋಕ್ಷದರ್ಶನವಾದ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಬೇಗನೇ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ ದೋಷಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಒಳಮಾತ್ರ ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕು. || ೬೨ ||

ಭಗವಂತನ ಕಥೆಯಿಂದ ಪಂಚತರಾದ ವಿವರವರೋ ನೀರಿನಲ್ಲಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳಂತೆ ಕೀವಲ ಸಾಯಿ ಲೆಂದೇ ಹುಟ್ಟುವವರು. || ೬೩ ||

ಯಾವುದು ಶ್ವೇತವರ್ಣದ ವಿಷವಾದ ಬೂಗಿನ ಬದಿರಿನ ಗಂಟುಗಳೇ ಒಡೆದು ಹೋಗುವಾಗ ಈ ಭಾಗವತಕಥೆಯ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಚಿತ್ರದ ಗಂಟು ಸಿಕ್ಕಿಹೋಗುವುದು ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಾಗಿದೆ? || ೬೪ ||

ಇದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯದ ಗಂಟು ಬಿಡ್ಡು ಸಮಸಂಪದಗಳು ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳೂ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತವೆ. || ೬೫ ||

ಈ ಭಾಗವತಕಥಾ ರೂಪಿ ತೀರ್ಥಸ್ಥ ಸಂಸಾರದ ಕೆಸರನ್ನು ತೊಲಿಯಲು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದಾಗ ಮನುಷ್ಯನ ಮುಕ್ತಿಯು ನಿಶ್ಚಿತವೆಂದೇ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. || ೬೬ ||

ಮಂಜುಕಾರಿಯು ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನಿಗಾಗಿ ವೈಕುಂಠವಾಸಿ ಪಾರ್ಷ್ವದ ಸೂತ ಒಂದು ದಿವ್ಯವಾದ ವಿಮಾನವು ಇಳಿದು ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಮಂಡಲಾಕಾರವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡರು. || ೬೭ ||

ಎಲ್ಲರದರಿಗೂ ಧುಂಧು ಕಾರಿಯು ಆ ವಿಮಾನವನ್ನು ಹತ್ತಿದನು. ಆಗ ಆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪಾರ್ಷ್ವದರನ್ನು ನೋಡಿ ಗೋಕರ್ಣನು ಹೀಗೆಂದನು. || ೬೮ ||

ಗೋಕರ್ಣನು ಕೇಳಿದನು - ಓ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಿಯ ಪಾರ್ಷ್ವದರೇ! ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಶುದ್ಧ ಹೃದಯ ಶ್ರೋತೃಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ನೀವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಎಳೆ ಶರಲಿಲ್ಲ? ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಥೆ ಕೇಳಿದರು, ಇದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯಾಗೆ ಫಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಭೇದ ಏಕಾಯಿತು? ತಿಳಿಸಿ. || ೬೯-೭೦ ||

ಪಾರ್ಷ್ವದರಾದ ಹರಿವಾಸರೆಂದರು - ಎಲೈ ಮಾನ್ಯವರ! ಈ ಫಲಭೇದದ ಕಾರಣ ಇದರ ಶ್ರವಣದ ಭೇದವೇ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರವಣವಾದರೋ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಿದರು ಸರಿಯೇ. ಆದರೆ ಇವನಂತೆ ಮನನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಭಜನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಆದರ ಫಲದಲ್ಲಿ ಭೇದ ಬೀಳುತ್ತದೆ. || ೭೧ ||

ಈ ಪ್ರೇತವು ಏಳು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನಿರಾಹಾರವಿದ್ದು ಶ್ರವಣಿಸಿತು. ಕೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಮರಚಿತ್ತದಿಂದ ತುಂಬಾ ಮನನ-ನಿರ್ದಿಘ್ನಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. || ೭೨ ||

ವ್ಯತ್ಯವಾಗದಿರುವ ಜ್ಞಾನವು ವೈರ್ಥವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಲಕ್ಷಣೋದರೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಶ್ರವಣವು, ಸಂಪಾದಿಂದ ಮಂತ್ರವು, ಚಿತ್ತವು ಅತ್ಯ-ಇತ್ಯ ಹರಿದಾಡುವುದರಿಂದ ಜಪವು ಫಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. || ೭೩ ||

ಅವೈಷ್ಣವೋ ಹತೋ ದೇತೋ ಹತಂ ಶ್ವಾದ್ವಮಪಾತ್ರಕಮ್ |
ಹಮುಕ್ತೋತ್ತರೋ ದಾನಮನಾಚಾರಂ ಹತಂ ಕುಲಮ್

|| ೭೪ ||

ವಿಶ್ವಾಸೋ ಗುರುವಾಕ್ಯೇಷು ಸ್ವಚ್ಛಂದೀನತ್ವಭಾವನಾ |
ಮನೋದೋಷಜಯಶ್ಚೈವ ಕಥಾಯಾಂ ನಿತ್ಯಲಾ ಮತಿಃ

|| ೭೫ ||

ಏವಮಾದಿ ಕೃತಂ ಚೇತ್ಸಾತ್ವದಾ ವೈ ಶ್ರವಣೇ ಫಲಮ್ |
ಪುನಃ ಶ್ರವಾಂತೇ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವೈಕುಂಠೇ ಮಹಿಧುರ್ಮಮ್

|| ೭೬ ||

ಗೋಕರ್ಣ ತವಗೋವಿಂದೋ ಗೋಲೋಕಂ ದಾಪ್ನುಃ ಸ್ವರಮ್ |
ಏವಮುಕ್ತಾ ಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ವೈಕುಂಠಂ ಹರಿಕೀರ್ತನಾಃ

|| ೭೭ ||

ಶ್ರಾವಣೇ ಮಾಸಿ ಗೋಕರ್ಣಃ ಕಥಾಮೂಚ್ಛಿ ತಥಾ ಪುನಃ |
ಸಪ್ತ ರಾತ್ರವತೀಂ ಭೂಯಃ ಶ್ರವಣಂ ತೈಃ ಕೃತಂ ಪುನಃ

|| ೭೮ ||

ಕಥಾಸಮಾಪ್ತೌ ಯಚ್ಚಾತ್ಮಂ ಶ್ರೂಯತಾಂ ತಚ್ಚ ಸಾರದ |
|| ೭೯ ||

ವಿಮಾನೈಃ ಸಹ ಭಕ್ತೈಶ್ಚ ಹರಿರಾವಿರ್ಭೂವ ಹ |
ಜಯಶ್ಚಾ ನಮಃ ಶಬ್ದಾಸ್ತತ್ರಾಸನ್ ಒಹವಸ್ತದಾ

|| ೮೦ ||

ಪಾಂಚಜನ್ಯಧ್ವನಿಂ ಚಕ್ರೇ ಹರ್ಷಾತ್ತತ್ ಸ್ವಯಂ ಹರಿಃ |
ಗೋಕರ್ಣಂ ತು ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯಾಕರೋತ್ಸ್ವಸ್ವಶಂ ಹರಿಃ

|| ೮೧ ||

ಶ್ರೋತ್ವ ಸ್ವಾನ್ ಘನತ್ವಾಮಾನ್ ಪೀತಕೌತೇಯವಾಮಃ |
ಕಿರೀಟಿನಃ ಕುಂಡಲಿನಸ್ತಥಾ ಚಕ್ರೇ ಹರಿಃ ಕೃಣಾತ್

|| ೮೨ ||

ತದ್ರಾಮೇ ಯೇ ಸ್ವಿತಾ ಜೀವಾ ಆಶ್ವಭಾಂಡಾಲಚಾತಯಃ |
ವಿಮಾನೇ ಸ್ಥಾಪಿತಾಸ್ತೇಽಪಿ ಗೋಕರ್ಣಾಕೃಪಯಾ ತದಾ

|| ೮೩ ||

ಪ್ರೇಷಿತಾ ಹರಿಲೋಕೇ ತೇ ಯತ್ರ ಗಚ್ಛಂತಿ ಯೋಗಿನಃ |
ಗೋಕರ್ಣಜಸಗೋಪಾಲೋ ಗೋಲೋಕಂ ಗೋಪವಲ್ಲಭಮ್ |

ಕಥಾಶ್ರವಣತಃ ಪ್ರೀತೋ ನಿಯಮಯೌ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ

|| ೮೪ ||

ಅಯೋಧ್ಯಾವಾಸಿನಃ ಪೂರ್ವಂ ಯಥಾ ರಾಮೇಣ ಸಂಗತಾಃ |
ತಥಾ ಕೃಷ್ಣೇನತೇ ನೀತಾ ಗೋಲೋಕಂ ಯೋಗಿದುರ್ಲಭಮ್

|| ೮೫ ||

ಯತ್ರ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಸೋಮಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಾಂ ನ ಗತಿಃ ಕದಾ |
ತಂ ಲೋಕಂ ಹಿ ಗತಾಸ್ತೇ ತು ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಶ್ರವಾತ್

|| ೮೬ ||

ವೈಷ್ಣವೆಲ್ಲದ ರೇಶ, ಅವಾತ್ಮನಿಗೆ ನೀಡಿದ ಶ್ವಾದ್ವ ಭೋಜನ,
ಲೋಕಿಯವಲ್ಲದವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದಾನ, ಆಚಾರಹೀನ ಕುಲ,
ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. || ೭೪ || ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ
ವಿಶ್ವಾಸ, ದಿನತೆಯ ಭಾವ, ಮನದ ದೋಷಗಳ ಮೇಲೆ
ನಿಜಯ, ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತ ಮುಂತಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು
ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಶ್ರವಣದ ನಿಜವಾದ ಫಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶ್ರೋತೃಗಳು
ಪುನಃ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಏಶ್ವಯಮಾಗಿಯೂ
ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ವೈಕುಂಠ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಿತ್ತು. || ೭೫-೭೬ || ಎಲೈ
ಗೋಕರ್ಣನೇ! ನಿನಗಾದರೂ ಭಗವಂತನು ಸ್ವತಃ ಒಂದು
ಗೋಲೋಕಭಾವವನ್ನು ಕೊಂಡುಹೋಗುವನು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ
ಪಾಷಾಢರೆಲ್ಲರೂ ಹರಿಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ವೈಕುಂಠ ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಹೋದರು. || ೭೭ ||

ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಗೋಕರ್ಣನು ಪುನಃ ಹಾಗೆಯೇ
ಸಪ್ತಾಹ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದನು. ಅದೇ ಶೋತೃಗಳು ಅದನ್ನು
ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದರು. || ೭೮ || ನಾರದರೇ! ಈ ಕಥೆಯ ಸಮಾಪ್ತಿ
ಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುದನ್ನು ಕೇಳಿ. || ೭೯ || ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರಿಂದ ತುಂಬಿದ
ವಿಮಾನಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಭಗವಂತನು ಪ್ರಕಟವಾದನು. ಎಲ್ಲೆಡೆ
ಜಯ ಜಯಕಾರ ನಡೆದು, ನಮ್ಮನ್ನಾರಗಳ ಧ್ವನಿಗಳು ಕುಂಭಿ
ಹೋದುವು. || ೮೦ || ಭಗವಂತನು ಹರ್ಷಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಪಾಲಕ
ಜನ್ಮವನ್ನು ಒಂದತೊಡಗಿದನು. ಅವನು ಗೋಕರ್ಣನನ್ನು
ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನಂತೆಯೇ ಮಾಡಿದನು. || ೮೧ || ಅವನು
ಕೃಣಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿ ಶ್ರೋತೃಗಳನ್ನು ಮೇಘಶ್ಯಾಮವರ್ಣ,
ರೇಣು ಪೀತಾಂಬರ, ಕಿರೀಟ, ಕುಂಡಲಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಭೂಷಿತ
ಗೊಳಿಸಿದನು. || ೮೨ || ಆ ಉದನಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಯಿಗಳು, ಚಾಂಡಾ-
ಲರವರಿಗಿನ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಗೋಕರ್ಣನ ಕೃಪೆಯಿಂದ
ವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. || ೮೩ || ಯೋಗಿಗಳು
ತಲವ್ಯವ ಭಗವದ್ವಾಮಕ್ಕೆ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕೂಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು.
ಹೀಗೆ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಥಾಶ್ರವಣದಿಂದ
ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಗೋಕರ್ಣನನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಗ್ವಾಲ
ಬಾಲಕರ ಪ್ರಿಯವಾದ ಗೋಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.
|| ೮೪ || ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಯೋಧ್ಯಾವಾಸಿಗಳು ಭಗವಾನ್
ಶ್ರೀರಾಮನೊಂದಿಗೆ ಸಾಕೇಶಭಾವಕ್ಕೆ ತರ್ಕದಂತೆ ಭಗವಾನ್
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಯೋಗಿದುರ್ಲಭವಾದ ಗೋಲೋಕ
ಧಾಮಕ್ಕೆಕೊಂಡು ಹೋದನು. || ೮೫ || ಯಾವ ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಸಿದ್ಧರೂ ಕೂಡ ಎಂದೂ ತಲುಪಲಾರದೋ,
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಹೊರಟು
ಹೋದರು. || ೮೬ ||

ನಾರದರೇ! ಸಪ್ತಾಹಯುಕ್ತದ ಮೂಲಕ ಕಥಾಶ್ರವಣ
ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕುಟುಂಬ ಕಾಪ್ತವಾದ ಫಲವು ಸಂಪತ್

ಒಬ್ಬಬೋಧಿತ ತೇ ಕಂ ಭಲವೃಂದಮುಷ್ಣಲಂ
 ಸಪ್ತಾಹಯಜ್ಞೇನ ಕಥಾಸು ಸಂಚಿತಮ್ |
 ಕರ್ಣೇನ ಗೋಕರ್ಣಕಥಾಕ್ಷರೋ ಯೈಃ
 ಪೀತಶ್ಚ ತೇ ಗರ್ಭಗತಾ ನ ಭೂಯಃ || ೮೭ ||

ವಾತಾಂಬುಪರ್ಣಾತನದೇಹಶೋಷಣೈ-
 ಸ್ತಪೋಭಿದುಗೈಶ್ಚಿರಕಾಲಸಂಚಿತ್ಯಃ |
 ಮೇಘೈಶ್ಚ ಸಂಯಾಂತಿ ನ ತಾಂ ಗತಂ ದೈ
 ಸಪ್ತಾಹಗಾಥಾಶ್ರವಣೇನ ಯಾಂತಿ ಯಾಮ್ || ೮೮ ||

ಕಂಹಾಸುಮಿಮಂ ಪುಣ್ಯಂ ಶಾಂತಿಯೋಽಪಿ ಮುನಿಶ್ವರಃ |
 ಪತತೇ ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಪರಿಪೂತಃ || ೮೯ ||

ಆಹ್ವಾನಮೇತತ್ತರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ
 ಭುತಂ ಸಕೃದ್ವೈ ವಿದಹೇದಘೌಘಮ್ |
 ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪ್ರಯುಕ್ತಂ ಪಿತೃತೃಪ್ತಿಮಾವಹೇ-
 ನ್ನಿತ್ಯಂ ಸುಪಾತಾದಪುನರ್ಭವಂ ಚ || ೯೦ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಪದ್ಮಪುರಾಣೇ ಉತ್ತರವಿಂಶೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಗೋಕರ್ಣಮೋಕ್ಷಪರ್ವಣಂ ನಾಮ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೫ ||

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಸಪ್ತಾಹ ಯಜ್ಞದ ವಿಧಿ

ಕುಮಾರಾ ಉವಾಚ-

ಅಥ ತೇ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಃ ಸಪ್ತಾಹಶ್ರವಣೇ ವಿಧಿಮ್ |
 ಸಹಾಯೈರ್ವಸುಭಿಶ್ಚೈವ ಪ್ರಾಯಃ ಪಾಠ್ಯೋ ವಿಧಿಃ ಸ್ತುತಃ || ೧ ||

ವೈವಸ್ವಂ ತು ಸಮಾಹೂಯ ಮುಹೂರ್ತಂ ಪೃಚ್ಛೈ ಯತ್ನಾ |
 ವಿವಾಹೇ ಯಾದೃಶಂ ವಿತ್ರಂ ತಾದೃಶಂ ಪರಿಕಲ್ಪಯೇತ್ || ೨ ||

ಸ್ಯಾತ್ ಆಶ್ವಿನೋರ್ಜೌ ಚ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಃ ಪುನರ್ನಿಷಾಃ |
 ಏತೇ ಮಾಸಾಃ ಕಥಾರಂಭೇ ಶ್ರೋತ್ವಣಾಂ ಮೋಕ್ಷರೂಪಿಣಾಃ || ೩ ||

ವಾಸಾನಾಂ ವಿಷ್ಣು ಹೇಯಾನಿ ತಾನಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಾನಿ ಸರ್ವಥಾ |
 ಸಹಾಯಾಶ್ವೇತರೇ ಪತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಾಃ ಸೋದ್ವಮಾಶ್ಚ ಯೇ || ೪ ||

ಮೇಘ ದೇವೇ ತಥಾ ಸೇಯಂ ವಾರ್ತಾ ಪ್ರೇಷ್ಯಾ ಪ್ರಯತ್ನಾ |
 ಛಂದಸ್ತುತಿ ಕಥಾ ಚಾತ್ರ ಅಗಂತವ್ಯಂ ಕುಟುಂಬಿಭಿಃ || ೫ ||

ಮಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಎಹಯದಲ್ಲಿ ಸಾವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಂದು
 ಕೇಳಿದ ? ಆಯ್ತು ! ಯಾವ ಶುದ್ಧ ಕರ್ಣ ಪುಟದಿಂದ ಗೋಕರ್ಣ ನ
 ಮೂಲಕ ಮೀಳದ ಭಾಗವತ ಕಥೆಯ ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನಾದರೂ
 ಪಾಸಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಗರ್ಭವಾಸ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ
 || ೮೭ || ಜನರು ಗಾಳ, ನೀರು, ಮಣಿ ತಿಂದುಕೊಂಡು, ಶರೀರ-
 ವಾಸ್ತು ಕೊರಗಿಸಿ, ಅನೇಕ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಪೋಷಕವಸ್ತು
 ಒಂದು, ಮೋಳಾಭೂಷದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾರದ ಗತಿಯನ್ನು
 ಇವರು ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಪಡೆದು
 ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. || ೮೮ || ಈ ಪವಿತ್ರ ಇತಿಹಾಸದ ಪಾರಾಯಣೆ
 ಯನ್ನು ಚಿತ್ರಕೂಟದಲ್ಲಿ ಎರಾವಮಾನ ಮುನಿಶ್ವರ ಶಾಂತಿಪ್ರದೋ
 ಬ್ರಹ್ಮಾಸಂದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. || ೮೯ ||
 ಈ ಕಥೆಯು ತುಂಬಾ ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರವಣದಿಂದಲೇ
 ಸಮಸ್ತ ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ
 ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೃಪ್ತಿ
 ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಷತೃಪಿಸವೂ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ
 ಮೋಕ್ಷದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. || ೯೦ ||

ಪದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೫ ||

ಸಹಾವಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ೬ ನಾರದರೇ ! ಈಗ ಸಾವು
 ನಮಗೆ ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣದ ಎದೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆವು. ಈ ವಿಧಿಯು
 ಪ್ರಾಯಶಃ ಇನರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಧನದಿಂದ ಸಾಧ್ಯ
 ವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. || ೧ || ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಜ್ಯೋತಿಷಿ
 ಯನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ
 ಘನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಣದ
 ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. || ೨ || ಕಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು
 ಭಾದ್ರಪದ, ಆಶ್ವಿನ, ಕಾರ್ತಿಕ, ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ, ಆಷಾಢ ಮತ್ತು
 ಶ್ರಾವಣ ಈ ಆರು ತಿಂಗಳು ಶೋತ್ತಗಳಿಗಾಗಿ ಮೋಕ್ಷದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ
 ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. || ೩ || ವೇದಮುಖಗಳೇ ! ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ
 ಧನ್ಯ-ವಂತಿಕಾತ ಮುಂತಾದ ಕುಯೋಗಗಳನ್ನು ಸರ್ವಥಾ
 ತ್ಯಜಬೇಕು. ಬೇರೆ ಉತ್ಸಾಹಿ ಜನರನ್ನು ತನ್ನ ಸಹಾಯಕರನ್ನಾಗಿಸಿ
 ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. || ೪ || ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಥೆ ನಡೆಯುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ
 ಸಹವಿವಾರ ಆಗಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು
 ಸಂಪರ್ಕ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಮಂತ್ರಣ ಕಳಿಸಬೇಕು. || ೫ ||

ದೂರೇ ಹರಿಕಥಾಃ ಕೇಚಿ-
 ದ್ದೂರೇ ಚಾಚ್ಯುತಕೀರ್ತನಾಃ |
 ಸ್ಥಿಯಃ ಶೂದ್ರಾದಯೋ ಯೇ ಚ
 ತೇಷಾಂ ಬೋಧೋ ಯತೋ ಭವೇತ್ || ೬ ||
 ದೇಶೇ ದೇಶೇ ವಿರಕ್ತಾ ಯೇ ವೈಷ್ಣವಾಃ ಕೀರ್ತನೋತ್ತಮಾಃ |
 ತೇಷ್ವೇವ ಪತ್ರಂ ಪ್ರೇಷ್ಯಂ ಚ ತಲ್ಲೇಖನಮಿತೀರಿತಮ್ || ೭ ||
 ಸಹಾಂ ಸಮಾಜೋ ಭವಿತಾ ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ಸುದುರ್ಲಭಃ |
 ಅಪೂರ್ವರಸರೂಪೈವ ಕಥಾ ಚಾತ್ರ ಭವಿಷ್ಯತಿ || ೮ ||
 ಶ್ರೀಭಾಗವತಪೀಠೋಪಾಸನಾಯ ರಸಲಂಪಟಾಃ |
 ಭವಂತಶ್ಚ ತಥಾ ಶೀಘ್ರಮಾಯಾತ ಶ್ರೇಮತತ್ತರಾಃ || ೯ ||
 ನಾವಕಾಶಃ ಕದಾಚಿಚ್ಛೇದ್ವಿದ್ವಿಮಾತ್ರಂ ತಥಾಪಿ ತು |
 ಸರ್ವಥಾಗಮನಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕ್ಷೋಣ್ಯತೈವ ಸುದುರ್ಲಭಃ || ೧೦ ||
 ವಿವಮಾಕಾರಣಂ ತೇಷಾಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ವಿನಯೀನ ಚ |
 ಆಗಂತುಕಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಾಸುದಾನಾನಿ ಕಲ್ಪಯೇತ್ || ೧೧ ||
 ತೀರ್ಥೇ ವಾಪಿ ವನೇ ವಾಪಿ ಗೃಹೇ ವಾ ಶ್ರವಣಂ ಮಹಮ್ |
 ವಿಶಾಲಾ ವಸುಧಾ ಯತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಂ ತತ್ಕಥಾಸ್ಥಲಮ್ || ೧೨ ||
 ಪೋಥನಂ ಮಾರ್ಜನಂ ಭೂಮೀರ್ಲೇಪನಂ ಧಾತುಮಂಶಮ್ |
 ಗೃಹೋಪಸ್ಥರಮುದ್ವತ್ಯ ಗೃಹಕೋಣೇ ನಿವೇಶಯೇತ್ || ೧೩ ||
 ಅರ್ವಾಕ್ರಚಾಪತೋ ಯಶ್ಚಾದ್ವಾರ್ತಾರ್ಗಣ ಪ್ರಮೀಲಯೇತ್ |
 ಕರ್ತವ್ಯೋ ಮಂಡಪಃ ಪ್ರೋಚ್ಛಃ ಕದರೀಖಂಡ ಮಂಡಿಕ || ೧೪ ||
 ಪಲಪುಷ್ಪದಲೈರ್ವಿಷ್ಣುಕಾನೇನ ವಿರಾಜಿತಃ |
 ಚತುರ್ಧಿಕ್ಷು ಧ್ವಜಾರೋಪೋ ಬಹುಸಂಪದ್ವಿರಾಜಿತಃ || ೧೫ ||
 ಉದ್ವ್ಯಂ ಸಪ್ತವ ಲೋಕಾಶ್ಚ ಕಲ್ಪನೀಯಾಃ ಸಮ್ಪ್ರದಮ್ |
 ತೇಷು ವಿಪ್ರಾ ವಿರಕ್ತಾಶ್ಚ ಸ್ಥಾಪನೀಯಾಃ ಪ್ರಬೋಧ್ಯ ಚ || ೧೬ ||
 ಪೂರ್ವಂ ತೇಷಾಮಾಸನಾನಿ ಕರ್ತವ್ಯಾನಿ ಯಥೋತ್ತರಮ್ |
 ವಕ್ತುಶ್ಚಾಪಿ ತದಾ ದಿವ್ಯಮಾಸನಂ ಪರಿಕಲ್ಪಯೇತ್ || ೧೭ ||
 ಉದಜ್ಞುಯೋ ಭವೇದ್ವಕ್ತಾ ಶ್ಲೋತಾ ವೈ ಪ್ರಾಜ್ಞುಖಪ್ತದಾ |
 ಪ್ರಾಜ್ಞುಖಶ್ಚೇದ್ವೇದ್ವಕ್ತಾ ಶ್ಲೋತಾ ಚೋದಜ್ಞುಖಪ್ತದಾ || ೧೮ ||

ಭಗವತ್ಕಥೆ ಸಂಕೀರ್ತನೆಗಳಿಂದ ದೂರವಾದ ಸ್ತ್ರೀ, ಶೂದ್ರಾದಿ
 ಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಸೂಚನೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. || ೬ ||
 ಊರು-ಊರುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿರಕ್ತ ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಹರಿಕೀರ್ತನೆಯ
 ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಅಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು
 ಒರೆಯುವ ವಿಧಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. || ೭ ||
 "ಮಹನೀಯರೇ! ಇಲ್ಲಿ ಏಳು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಒಳಗೆ ದುರ್ಲಭ-
 ವಾದ ಸಪ್ತರಾತ್ರ ಸಭೆ ಸೇರುವುದು ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ವರಸಮಯ
 ವಾದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಕಥಾ ಪ್ರವಚನ ನಡೆಯುವುದು. || ೮ ||
 ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡುವ ರಸಭಕ್ತರಾದ
 ತಾವು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ತೀಘ್ರವಾಗಿ ದಯಮಾಡಬೇಕು. || ೯ ||
 ತಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ
 ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಆಗಮಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ
 ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದೆ. || ೧೦ || ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿನಯ
 ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕು. ಒಂದೆರಡೆಲ್ಲರಿಗೂ
 ವಾಸುದೇವ ಯಥೋಚಿತ ಜಾಗೃತನು ಎರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. || ೧೧ ||
 ಕಥಾ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲೀ,
 ವನದಲ್ಲಾಗಲೀ, ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ವಿರ್ಪಡಿಸುವುದು
 ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಉದ್ವ-ಆಗಲ ವಿಶಾಲವಾಗಿ
 ರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಥಾ ಸ್ಥಳವನ್ನು ವಿರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. || ೧೨ || ಆ
 ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುಡ್ಡ, ಸಾರಿ, ರಂಗವಲ್ಲಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸ
 ಬೇಕು. ಮನೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಒಂದು ಮೂಲೆ
 ಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕು. || ೧೩ || ಐದು ದಿನಗಳ ಬೊದಲಿಂದಲೇ
 ಹಾಸುವ ಒಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಬೇಕು.
 ದಾಳಿಯ ಕಂಬಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ
 ಮಂಟಪವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು. || ೧೪ || ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ
 ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣು ಹೂವು, ಪತ್ರ, ತಳೆದು ಶೋರಣ
 ಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ಸುತ್ತಲೂ ಬಹುಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಶೋಭಿ
 ಸುವ ಧ್ವಜ-ಪತಾಕೆಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಬೇಕು. || ೧೫ || ಆ
 ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರವಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಪ್ತ
 ಲೋಕಗಳ ಕಲ್ಪಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು
 ಕರೆದು ಕೂರಿಸಬೇಕು. || ೧೬ || ಅವರಿಗೆ ಮುಂದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ
 ಯಥೋಚಿತವಾದ ಪೀಠಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರಬೇಕು. ಅದರ ಮುಂದೆ
 ಪ್ರವಚನಕಾರರಿಗೂ ದಿವ್ಯವಾದ ಪೀಠವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.
 || ೧೭ || ಪ್ರವಚನಕಾರರು ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖರಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯ
 ಶ್ಲೋಕೃತ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರಬೇಕು. ಪ್ರವಚನ-
 ಕಾರರು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖರಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಖ್ಯ ಶ್ಲೋಕೃತ
 ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರಬೇಕು. || ೧೮ || ಅಥವಾ ಪೂಜ್ಯ-
 ನಾದ ಪ್ರವಚನಕಾರ ಮತ್ತು ಪೂಜಕನಾದ ಶ್ಲೋಕೃತ ಇವರ ಮಧ್ಯೆ
 ಇರುವುದೇ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಪೂಜನು

ಅಥವಾ ಪೂರ್ವದಿಗ್ವೇಯಾ ಪೂಜ್ಯಪೂಜಕಮಧ್ಯತಃ |
ಶ್ಲೋತ್ವಕಾಮಾಗಮೇ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ದೇಶಕಾಲಾದಿಕೋವಿದ್ಯೇ |

|| ೧೯ ||

ವಿರಕ್ತೋ ವೈಷ್ಣವೋ ವಿಶ್ವೋ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಬುದ್ಧಿಕ್ರತಃ |
ವ್ಯಸಾಂಕ ಕುಶಲೋ ಧೀರೋ ವಾಕ್ಯ ಕಾರ್ಯೋಽಪಿಸಿದ್ಧತಃ |

|| ೨೦ ||

ಅನೇಕಧರ್ಮವಿಭಾಂಶಾಃ ಸ್ವೈಕಾಃ ಪಾವಿಂಡವಾದಿನಃ |
ಐಕಶಾಸ್ತ್ರ ಕಥೋಚ್ಚಾರೇ ತ್ಯಾಜ್ಯಾಸ್ತೇ ಯದಿ ಪಂಡಿತಾಃ |

|| ೨೧ ||

ವಕ್ತುಃ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸಹಾಯಾರ್ಥಮನ್ಯಃ ಸ್ವಾಪ್ತಸ್ತಥಾವಿಧಃ |
ಪಂಡಿತಃ ಸಂಶಯಚ್ಛೇತ್ತಾ ಲೋಕಲೋಧನತತ್ವರಃ |

|| ೨೨ ||

ವಕ್ತಾ ಕೌರಂ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯಂ ದಿನಾದರ್ವಾಗ್ ವೃತಾಪ್ರಯೇ |
ಅರುಣೋದಯೇಽಸೌ ನಿರ್ವರ್ತ್ಯ ಶೌಚಂ ಸ್ನಾನಂ ಸಮಾಚರೇತ್ |

|| ೨೩ ||

ನಿತ್ಯಂ ಸಂಕ್ಷೇಪತಃ ಕೃತ್ವಾ ಸಂಧ್ಯಾದ್ಯಂ ಸ್ತುತಿ ಪ್ರಯತ್ನತಃ |
ಕಥಾವಿಘ್ನ ವಿಘಾತಾಯ ಗಣನಾಥಂ ಪ್ರಪೂಜಯೇತ್ |

|| ೨೪ ||

ಒತ್ಯನ್ ಸಂತರ್ಜ್ಯ ಕುದ್ವರ್ಥಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಚರೇತ್ |
ಮಂಡಲಂ ಚ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯಂ ತತ್ರ ಸ್ತಾಪ್ಯೋ ಹರಿಪ್ರಥಾ |

|| ೨೫ ||

ಕೃಷ್ಣಮುದ್ರಿಶ್ಯ ಮಂತ್ರೇಣ ಚರೇತ್ಕೂಚಾವಿಧಿಂ ಕ್ರಮಾತ್ |
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರಾನ್ ಪೂಜಾಂತೇ ಶುಕ್ತಿಮಾಚರೇತ್ |

|| ೨೬ ||

ಸಂಸಾರಸಾಗರೇ ಮಗ್ನಂ ದೀನಂ ಮಾಂ ಕರುಣಾನಿಧೇ |
ಕರ್ಮಮೋಹಗುಹಿತಾಂಗಂ ಮಾಮುದ್ಧಂ ಭವಾರ್ಣವಾತ್ |

|| ೨೭ ||

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಸ್ಯಾಪಿ ತತಃ ಪೂಜಾ ಪ್ರಯತ್ನತಃ |
ಕರ್ತವ್ಯಾ ವಿಧಿನಾ ಶ್ರೀತ್ಯಾ ಧೂಪದೀಪಸಮಸ್ತಿತಾ |

|| ೨೮ ||

ತತ್ಪು ಶ್ರೀಫಲಂ ಧೃತ್ವಾ ನಮಸ್ಕಾರಂ ಸಮಾಚರೇತ್ |
ಶ್ರುತಿಃ ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತೇನ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಕೇವಲಂ ತದಾ |

|| ೨೯ ||

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾಖ್ಯೋಽಯಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಃ ಕೃಷ್ಣ ವಿವ ಹಿ |
ಪ್ರೀತಕೋಽಸಿ ಮಯಾ ನಾಥ ಮುಕ್ತಾರ್ಥಂ ಭವಾಗರೇ |

|| ೩೦ ||

ಐನೋರಥೋ ಮದೀಯೋಽಯಂ ಸ್ಥೂಲಃ ಸರ್ವಥಾತ್ಮಮಾ |
ನಿರ್ವಿಘ್ನೇನೈವ ಕರ್ತವ್ಯೋ ದಾಸೋಽಹಂ ತವ ಕೇಶವ |

|| ೩೧ ||

ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಆಗ ಪೂಜಕನು ಆ ಪೂಜನೆಗೆ ಅಭಿಮುಖನಾಗಿವರೆ ಅವನಿಗೆ ಅದೇ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕು. ದೇಶ-ಕಾಲ-ಒಪ್ಪಗಳನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದವ ನಿವ್ವಾಂಸರು ಶ್ಲೋಕವಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪೇ ಇರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುವರು. || ೧೯ || ಯಾರು ವೇದ-ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕ್ಷುಣ್ಣಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೋ, ನಾನಾ ರೀತಿಯ ವ್ಯಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಲ್ಲನೋ, ಎವೇನಿ ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ಹಳೋ ಅಂತಹ ಎಂಥ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದರ ಕಾರಣವಾಗುವೆನು. || ೨೦ || ಪಂಡಿತರೇ ಆಗಿದ್ದು ಯಾರು ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳ ಒಗ್ಗು ಭವೆಯನ್ನು ಹೇಂದಿದು ವರೋ, ಸ್ವಲಂಘುರಾಗಿರುವರೋ ಪಾಪುಡ ಮತವನ್ನು ಪಾಲಿ ಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ಸವಚಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೋಷಕೂರಮು || ೨೧ || ಭವಚೂಕಾರನ ಒಳಯಲ್ವೆ ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾದ ಅಂತಹವನೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನಿವ್ವಾಂಸನನ್ನು ಕೇಳುವೆನು. ಅವನೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಮೂಗಲಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸು ವುದರಲ್ಲಿ ಕುಶಲನಾಗಿರಬೇಕು. || ೨೨ ||

ಕಥೆಯನ್ನು ಪಾಠಂಭಿಸುವ ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ಪ್ರತಗ್ರಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವಚನಕಾರನು ಕೌರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅರುಣೋದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶೌಚ-ಸಂತರ ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. || ೨೩ || ಆತನು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಥೆಗೆ ಒದಗಬಹುದಾದ ವಿಘ್ನಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. || ೨೪ || ಅನಂತರ ಪಿತ್ತಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣ ಕೊಟ್ಟು ಹಿಂದಿನ ಪಾಪಗಳ ಬುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಮಂಡಲ ವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಬೇಕು. || ೨೫ || ಮತ್ತೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣಪೂರ್ವಕ ಪೂಜೆಮಾಡಬೇಕು. ಪೂಜೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. || ೨೬ || 'ಓ ಕರುಣಾನಿಧೇ' ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ದೀನನು ನಾನು. ಕರ್ಮಗಳ ಮೋಹವೆಂಬ ಮೊಸಳೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ನೀನು ಈ ಭವಾರ್ಣವದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡು. || ೨೭ || ಒಳಕೆ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಕ್ಕೂ ಧೂಪ-ದೀಪಾದಿ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಪೂಜೆಮಾಡಬೇಕು. || ೨೮ || ಮತ್ತೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನಕದ ಮುಂದೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕು. || ೨೯ || ಹೇ ನಾಥಾ! ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿ ನೀನೇ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ. ಭಗವಾಂಸರಿಂದ ಪಾರಾಗಲ್ಪಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗಿದ್ದೇನೆ. || ೩೦ || ನನ್ನ ಈ ಮನೋರಥವನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಘ್ನಜಾಧೆಗಳು ಬಾರದಂತೆ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸು. ಕೇಶವಾ! ನಾನು ನಿನ್ನ ದಾಸನಾಗಿರುವೆನು. || ೩೧ ||

ವಿನಂ ವೀನಮತಿ ಪ್ರೋಚ್ಯ ವಕ್ತಾರಂ ಚಾಥ ಪೂಜಯೀತ್ |
ಸಂಭೂಷ್ಯ ವಸ್ತ್ರ ಭೂಷಾಭುಷ ಪೂಜಾಯೇ ತಂ ಚ ಸುತ್ತಮೇತ್ || ೩೨ ||

ಶುಕರೂಪ ಪ್ರಬೋಧದ್ಭ್ಯಾ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಶಾರದ |
ಏತತ್ಕಥಾಪ್ರಕಾಶೇನ ಮದಚ್ಛಾನ್ಯಂ ವಿನಾಶಯ || ೩೩ ||

ತದಗ್ರೇ ನಿಯಮಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಕರ್ತವ್ಯಃ ಶ್ರೇಯಸೇ ಮುದಾ |
ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಾ ಧಾರಣೇಯಃ ಸ ಏವ ಹಿ || ೩೪ ||

ವರಣಂ ಪಂಚವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಕಥಾಭಂಗನಿವೃತ್ತಯೇ |
ಕರ್ತವ್ಯಂ ತೈರ್ಹರೇಚಾರ್ಪ್ಯಂ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರವಿದ್ಯಯಾ || ೩೫ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ವೈಷ್ಣವಾಂಶ್ಚಾನ್ಯಾನ್ಯಥಾ ಕೀರ್ತನಾರಿಣಿಃ |
ಕೃತ್ವಾ ಸಂಪೂಜ್ಯ ದತ್ತಾಭ್ಯಃ ಸ್ವಯಮಾಸೂಮಾವೀತ್ || ೩೬ ||

ಲೋಕವಿತ್ತಧನಾಗಾರಪುತ್ರಚಿಂತಾಂ ವೈದ್ಯಂ ಚ |
ಕಥಾಚಿತ್ತಃ ಕುಧ್ಯಮತಿಃ ಸ ಲಭೇತ್ಪಲಮುತ್ತಮಮ್ || ೩೭ ||

ಅಸೂರ್ಯೋದಯಮಾರಭ್ಯ ಸಾರ್ಧತ್ರಿಪ್ರಹರಾಂತಕಮ್ |
ವಾಚನೀಯಾ ಕಥಾ ಸಮ್ಯಗ್ದೀಕ್ಷಂತಂ ಸುಧೀಮತಾ || ೩೮ ||

ಕಥಾವಿರಾಮಃ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಘಟಿಕಾದ್ವಯಮ್ |
ತತ್ಕಥಾಮನು ಕಾರ್ಯಂ ವೈ ಕೀರ್ತನಂ ವೈಷ್ಣವೈಸ್ತದಾ || ೩೯ ||

ಮಲಮೂತ್ರಪಯಾರ್ಥಂ ಹಿ ಲಘ್ವಾಹಾರೇ ಸುಖಾವಹಃ |
ಹವಿಷ್ಣುನ್ನೇನ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಹೈಕವಾರಂ ಕಥಾರ್ಥಿನಾ || ೪೦ ||

ಉಪೋಷ್ಯ ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ವೈ ಶಕ್ತಿಶ್ಚೇಚ್ಛುಣುಯಾತ್ರದಾ |
ಫೃತುಮಾನಂ ಪಯಮಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ವೈ ಶೃಣುಯಾತ್ಪುನಿಮ್ || ೪೧ ||

ಫಲಾಹಾರೇಣ ವಾ ಭಾವ್ಯಮೇಕಭುಕ್ತೇನ ವಾ ಪುನಃ |
ಸುಖಸಾಧ್ಯಂ ಭವೇದ್ಭುಕ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಂ ಶ್ರವಣಾಯ ತತ್ || ೪೨ ||

ಭೋಜನಂ ತು ಪರಂ ಮನ್ಯೇ ಕಥಾಶ್ರವಣಕಾರಕಮ್ |
ನೋಪವಾಸೋ ವರಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಕಥಾವಿಘ್ನಕೋ ಯದಿ || ೪೩ ||

ಸಪ್ತಾಹವೃತ್ತಿನಾಂ ಪುಂಸಾಂ ನಿಯಮಾನ್ ಶೃಣು ನಾರದ |
ವಿಷ್ಣುಧೀಕ್ಷಾವಿಹೀನಾನಾಂ ನಾಧಿಕಾರಃ ಕಥಾಶ್ರವೇ || ೪೪ ||

ಹೀಗೆ ದೈನ್ಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪಳೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರವಚನಕಾರನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆತನನ್ನು ಸುಂದರ ವಸ್ತ್ರ - ಆಧರಣ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಆಲಂಕರಿಸಿ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಸುತ್ತಬೇಕು || ೩೨ ||

'ಎಲೈ ಶುಕರೂಪಿಯಾದ ಭಾಸ ಕ್ಷೇಷ್ಣರೇ! ನೀವು ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕುಶಲರಾಗಿದ್ದು ಸರ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ದಯಮಾಡಿ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ ಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ದೂರಗೊಳಿಸಿ' || ೩೩ || ಆತನ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ ನಿಯಮ-ಗ್ರಹಣಮಾಡಿ, ಏಳು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು || ೩೪ ||

ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನವು ಉಂಟಾಗದಿರಲಿ ಎಂದು ಐದು ಮಂದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ವರಣಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಹಾಮಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಭಗವಂತನ ನಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕು || ೩೫ || ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಇತರ ಸಂಕೀರ್ತನ ಕಾರರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಪೂಜಿಸಿ, ಅವರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವತಃ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು || ೩೬ ||

ಲೋಕಗಳು, ಸಂಪತ್ತು, ಧನ, ಮನೆ, ಪುತ್ರಾದಿಗಳ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶುದ್ಧಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇವಲ ಕಥೆಯಲ್ಲೇ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡುವವನಿಗೆ ಇದರ ಶ್ರವಣದ ಉತ್ತಮ ಫಲವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ || ೩೭ || ಧೀಮಂತನಾದ ಪ್ರವಚನಕಾರನು ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದ ಕಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮೂರೂವರೆ ಪ್ರಹರದವರೆಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಸ್ವರದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಥಾವಾಚನ ಮಾಡಬೇಕು || ೩೮ ||

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗಂಗೆಯವರೆಗೆ ವಾಚನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರು ಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ-ನುಸಾರ ಭಗವಂತನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬಾರದು || ೩೯ || ಕಥಾಶ್ರವಣದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲ-ಮೂತ್ರಗಳ ವೇಗವನ್ನು ಹೊಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಪಾಹಾರ ಸುಖಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶೋಕೈವಂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾ ಹವಿಷ್ಣುನ್ನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು || ೪೦ ||

ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ಏಳು ದಿನಗಳೂ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಕಥಾ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಕುವ ವನ್ನೋ, ಹಾಲನ್ನೋ ಕುಡಿದು ಸುಖವಾಗಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣಿಸಬೇಕು || ೪೧ || ಅಥವಾ ಭೂಹಾರವೋ, ಒಪ್ಪುತ್ತಾ ಭೋಜನವೋ ಮಾಡಲಿ. ಈ ಅಹಾರ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಕಥಾ ಶ್ರವಣಮಾಡಬೇಕು || ೪೨ ||

ಉಪವಾಸಕ್ಕಿಂತ ಒಪ್ಪುತ್ತಾ ಭೋಜನ ಮಾಡುವುದೇ ಉತ್ತಮವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಕಥಾ ಶ್ರವಣದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾದೀತು. ಕುಪವಾಸದಿಂದ ಶ್ರವಣದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟಾದರೆ ಆ ಕುಪವಾಸವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕ್ಷುಣ್ಣವಲ್ಲ || ೪೩ ||

ನಾರದರೇ! ನಿಯಮದಿಂದ ಸಪ್ತಾಹ ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವವರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಏಕ ಭಕ್ತಿಯ ದೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಈ ಕಥಾ ಶ್ರವಣದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ || ೪೪ ||

ಕಥಾವೃತ್ತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿಂದ ಇರಬೇಕು. ನೆಲದ

ಏಹಚರ್ಯಮಧಃಪ್ರಾಪ್ತಾಪಲ್ಯಾಂ ಚ ಭೋಜನಮ್ |
ಕಥಾಸಮಾಪ್ತೌ ಭುಕ್ತಿಂ ಚ ಕುರ್ಯಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಕಥಾವ್ರತೇ |

|| ೪೫ ||

ವಿದಲಂ ಮಧು ತೈಲಂ ಚ ಗವಿಷ್ಠಾನ್ನಂ ತಥೈವ ಚ |
ಭಾವದುಷ್ಟಂ ಪರ್ಯುಷಿತಂ ಜಹ್ಯಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಕಥಾವ್ರತೇ |

|| ೪೬ ||

ಕಾಮಂ ಕ್ರೋಧಂ ಮದಂ ಮಾನಂ ಮತ್ಸರಂ ಲೋಭಮೇವ ಚ |
ಪಂಚಂ ಮೋಹಂ ತಥಾ ದ್ವೇಷಂ ದೂರಯಿತ್ವ ಕಥಾವ್ರತೇ |

|| ೪೭ ||

ದೇವವೈಷ್ಣವವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಗುರುಗೋವ್ರತವಾಂ ತಥಾ |
ಸ್ವರಾಜಸುಹತಾಂ ನಂದಾಂ ವರ್ಜಯೇದ್ಧಃ ಕಥಾವ್ರತೇ |

|| ೪೮ ||

ವಜ್ರಸ್ವಲಾಂತ್ಯಜಮ್ಲೇಚ್ಛಪತಿತವ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಸ್ತಥಾ |
ವಿಸ್ವದ್ವಿಡ್‌ವೇದಬಾಹ್ಯೈಶ್ಚ ನ ವದೇದ್ಧಃ ಕಥಾವ್ರತೇ |

|| ೪೯ ||

ದ್ವ್ಯಂ ಶೌಚಂ ದಯಾ ಮೌನಮಾರ್ಜವಂ ವಿನಯಂ ತಥಾ |
ಉದಾರಮಾನಸಂ ತದ್ಭದ್ರೇವಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಕಥಾವ್ರತೇ |

|| ೫೦ ||

ಪವಿತ್ರಶ್ಚ ಕ್ಷಯೀ ರೋಗೀ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಃ ಪಾಪಕರ್ಮವಾನ್ |
ಜನಪತ್ಯೋ ಮೋಕ್ಷಾಪಾಪಾ ಕ್ಷಣಮುಚ್ಯ ಕಥಾಮಿಮಾಮ್ |

|| ೫೧ ||

ಅಶ್ವಶ್ಚಾ ಕಾಕವಂಧ್ಯಾ ಚ ದಂಧ್ಯಾ ಯಾ ಚ ಮೃತಾರ್ಘಕಾ |
ಸ್ತದನ್ಯರ್ಥಾ ಚ ಯಾ ಸಾರೀ ತಯಾ ಶ್ವಾವ್ಯಾ ಪ್ರಯತ್ನತಃ |

|| ೫೨ ||

ಏತೇಷು ನಿಧಿನಾ ಶ್ರಾವೇ ತದಕ್ಷಯಕರಂ ಭವೇತ್ |
ಅಪುತ್ರಮಾ ಕಥಾ ದಿವ್ಯಾ ಕೋಟಿಯುಷ್ಕಥಲಪ್ರದಾ |

|| ೫೩ ||

ಏವಂ ಕೃತ್ವಾ ವ್ರತನಿಧಿಮುದ್ಯಾಪನಮಥಾಚರೇತ್ |
ಜನ್ಮಾಪ್ತಮೀವ್ರತಮಿವ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಫಲಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ |

|| ೫೪ ||

ಅಃಚನೇಷು ಭಕ್ತೇಷು ಪ್ರಾಯೋ ನೋದ್ಯಾಪನಾಗ್ರಹಃ |
ಶ್ರವಣೇನೈವ ಪೂತಾಸ್ತೇ ನಿಷ್ಕಾಮಾ ವೈಷ್ಣವಾ ಯತಃ |

|| ೫೫ ||

ಏವಂ ನಗಾಪಯಜ್ಞೈಃ ಸ್ಥಿನ್ ಸಮಾಪ್ತೇ ಶ್ಲೋಕೈಶ್ಚರದಾ |
ಪ್ರಾಕೃತ್ಯ ಚ ವಕ್ತುಶ್ಚ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಾತಿಘೃತಃ |

|| ೫೬ ||

ಪ್ರಾಪ್ತಾಂತುಲಸೀಮಾಲಾ ಶ್ಲೋಕೈಶ್ಚಲ್ಪಾಫ ದೀಯಿತಾಮ್ |
ಪ್ರಾಪ್ತಾಂತುಲಲಲಿತಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪಿತೃನಂ ತತಃ |

|| ೫೭ ||

ಪಯಶ್ಚಂದ್ರಂ ನಮಃಶಬ್ದಂ ಶಂಖಶಬ್ದಂ ಚ ಕಾರಯೇತ್ |
ವಿಜ್ಞೇಃಪ್ರೋ ಯಾಂಕೇಚ್ಛಶ್ಚ ವಿತ್ತಮಾನ್ಯಂ ಚ ದೀಯಿತಾಮ್ |

|| ೫೮ ||

ಮೇಲೆ ಮಲಗುವೆನು ಶಕ್ತಿಯಿರುವ ಕಥಾ ಸಮಾಪ್ತವಾದ ಮೇಲೆಯೇ
ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಡಬೇಕು || ೪೫ || ಅವನು ದ್ವಿದಳದಾನ್ನ,

ಮೆಣಸು ತುಪ್ಪ, ಮಣ್ಣು, ಗವಿಷ್ಠಾನ್ನ ಇವು ಭಾವದುಷ್ಟ ಪದಾರ್ಥ
ಗಳು ಮೋಹ ಎಳೆವ ಆತ್ಮನು ಕಥಾ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಬೇಕು.

|| ೪೬ || ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಮದ, ಮಾನ, ಮತ್ಸರ, ಲೋಭ,
ಮೋಹ, ಪಾಂಚಿಕತೆ, ದ್ವೇಷ ಇವುಗಳನ್ನು ದೂರವಾಗಿಸಬೇಕು.

|| ೪೭ || ವೇದಗಳು, ವಿಷ್ಣುಪ್ರಕರಣ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಗುರುಪ್ರಕರಣ,
ಗೋಪಾಲಪದ್ಯ, ಸ್ತೋತ್ರಗಳು, ರಾಜಕಥೆ, ಮಹಾಪ್ರಕರಣಗಳು ಇವು

ನಿಂದೆಯಾಗಿ ಅವನು ಸರ್ವಥಾ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. || ೪೮ || ರಾಜ್ಯಾಲೆ
ಯರು, ಜಾನಕಾಲಯ, ಮುಣ್ಣು, ದೇವತೆಗಳು, ಪಿತೃಪ್ರಾಪ್ತವು,

ವಿಷ್ಣುಪ್ರಾಪ್ತವು, ವೈದಿಕ ಮತಕ್ಕೆ ದೂರವಾದವರು ಕಂಠಪಾಠ
ಮಾಡಬೇಕು ಮಾಡಬಾರದು || ೪೯ || ಸವಾಕಾಲಿ ಕೃತ್ಯ, ಶೌಚ

ವಯಿ, ಮೌನ, ಸರಳತೆ, ವಿನಯ, ವಿದಾಯಿ ಇವುಗಳಿಂದ
ಪರ್ತಿಸಬೇಕು || ೫೦ || ಒಡವರು, ಕ್ಷಯವೇ ಮೊದಲಾದ

ರೋಗಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದವರು ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ಪಾಪ ಕರ್ಮ,
ಸಂತಾಪಗಳು ಮುಮುಕ್ಷು ಇವರುಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು

ಕೇಳಬೇಕು || ೫೧ || ರಜೋವರ್ಣನ ನಿಂತು ಹೋದ ಸ್ತ್ರೀಯು,
ಮುಖವೂ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಕಾಯುವ ಮಕ್ಕಳುಳ್ಳವಳು, ಗರ್ಭಸ್ಥಾವ

ಅಗುವವಳು ಇವರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ಕಥೆಯನ್ನು
ಕೇಳಬೇಕು || ೫೨ || ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಕಥಾ ಶ್ರವಣ

ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಕ್ಷಯವಾದ ಫಲವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ
ಅಪುತ್ರಮವಾದ ದಿವ್ಯಕಥೆಯು ಕೋಟಿಯುಷ್ಕಗಳ ಫಲವನ್ನೇ

ಯುಕ್ತವೆ || ೫೩ ||
ಈ ಏತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ರತದ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ವ್ರತದ

ಉದಾರವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಜನ್ಮಾ-
ಪ್ತವು ವ್ರತವಂತೆ ಈ ಕಥಾವ್ರತದ ಉದ್ಘಾಪನೆ ಮಾಡಲಿ. || ೫೪ ||

ಅವರ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ವಿರಕ್ತ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಈ ಉದ್ಘಾಪನೆಯು
ಕಡ್ಡಾಯವಿಲ್ಲ ಅವರು ಕಥಾ ಶ್ರವಣದಿಂದಲೇ ಮುಕ್ತರಾಗಿರು

ತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ನಿಷ್ಕಾಮಿಗಳಾದ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರು. || ೫೫ ||
ಏನಿಗೆ ಸಪಾಹವು ದ್ರವ್ಯ ಸಮಾಪ್ತವಾದಾಗ ಶ್ಲೋಕಗಳು

ಓಮದಾಗುವೆವು ಪೈಕವನ್ನು ಪ್ರವಚನಕಾರರನ್ನೂ ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿ
ಮುಖವ ಪೂಜಿಸಬೇಕು || ೫೬ || ಅನಂತರ ಪ್ರವಚನಕಾರನು

ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಧರಿಸಿದ ತುಳಸಿ, ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ ಮುಂತಾದವು
ಗಳನ್ನು ಅಮಗಿಸಬೇಕು ಎಲ್ಲರೂ ತಾಳ-ಮೃದಂಗಗಳೊಡನೆ

ಇವನಾದ ಪುನಃಪುನಃ ಪೂಜಿಸಬೇಕು ಮಾಡಬೇಕು. || ೫೭ ||
ಏವಂ ಏವಂ ಸಮೇ ಸಮಃ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಗಳೊಡನೆ ಶಂಖವನ್ನೂ

ಗೃಮ ವಾಘ್ನಿಗಳೂ, ಮೂಕರಿಗಳೂ ಅನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಬೇಕು
|| ೫೮ || ಶ್ಲೋಕವು ಎರಡನಾಗಿದ್ದರೆ ಮರುದಿನ ಕರ್ಮಶಾಲೆ

ನಿಗೆ ಗೀತಾ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಬೇಕು ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದರೆ

ವಿರಕ್ತಶ್ಚೇದ್ವಪೇಚೋತಾ ಗೀತಾ ವಾಚ್ಯಾ ಪರೇಽಹನಿ |
ಗೃಹಸ್ಥಶ್ಚೇತ್ತದಾ ಹೋಮಃ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಕರ್ಮಶಾಂತಯೇ

|| ೫೯ ||

ಪ್ರತಿಶೋಕಂ ತು ಜುಹುಯಾದ್ಧಿಧಿನಾ ದಶಮಸ್ಯ ಚ |
ಪಾಯಸಂ ಮಧು ಸರ್ಪಿಶ್ಚ ತಿಲಾನ್ನಾದಿಕಸಂಯುತಮ್

|| ೬೦ ||

ಅಥವಾ ಪವನಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಗಾಯತ್ರಾ ಸುಸಮಾಹಿತಃ |
ತನ್ಮಯತ್ವಾತ್ಪುರಾಣಸ್ಯ ಪರಮಸ್ಯ ಚ ತತ್ತ್ವತಃ

|| ೬೧ ||

ಹೋಮಾಶಕ್ತೌ ಬುಧೋ ಹೌಮ್ಯಂ ದದ್ವಾತ್ವತ್ಪಲಸಿದ್ಧಯೇ |
ನಾನಾಚಿದ್ರನಿರೋಧಾರ್ಥಂ ಸ್ಕೂನತಾಧಿಕತಾನಯೋಃ

|| ೬೨ ||

ಬೋಪಯೋಃ ಪ್ರಶಮಾರ್ಥಂ ಚ ಪತೇನ್ನಾಮಸಹಸ್ರಕಮ್ |
ತೇನ ಸ್ವಾತ್ಸ್ವಫಲಂ ಸರ್ವಂ ನಾಸ್ತಿಸ್ವಾದಧಿಕಂ ಯತಃ

|| ೬೩ ||

ದ್ವಾದಶ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಪಶ್ಚಾದ್ಬೋಜಯೇನ್ನ ಭುಪಾಯಶ್ಚಃ |
ದದ್ವಾತ್ಸವರ್ಣಂ ಭೇನುಂ ಚ ವ್ರತಪೂರ್ಣತ್ವಜೇತವೇ

|| ೬೪ ||

ಶಕ್ತೌ ಪಲತ್ರಯಮಿತಂ ಸ್ವರ್ಣಸಿಂಹಂ ವಿಧಾಯ ಚ |
ತತ್ತ್ವಾಸ್ಯ ಪುಸ್ತಕಂ ಸ್ಥಾಪ್ಯಂ ಲಿಖಿತಂ ಲಲಿತಾಕ್ಷರಮ್

|| ೬೫ ||

ಸಂಪೂಜ್ಯಾ ವಾಹನಾದ್ವೈಸ್ತದುಪಚಾರೈಃ ಸದಕ್ಷಿಣಮ್ |
ವಸ್ತ್ರ ಭೂಷಣಗಂಧಾದ್ವೈಃ ಪೂಜತಾಯ ಯತಾತ್ಮನೇ

|| ೬೬ ||

ಆಚಾರ್ಯಾಯ ಸುಧೀರ್ಘತ್ವಾ ಮುಕ್ತಃ ಸ್ವಾದ್ವನಬಂಧನೈಃ |
ಏವಂ ಕೃತೇ ವಿಧಾನೇ ಚ ಸರ್ವಪಾಪನಿವಾರಣೇ

|| ೬೭ ||

ಫಲದಂ ಸ್ವಾತ್ಪುರಾಣಂ ತು ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಂ ಶುಭಮ್ |
ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥಮೋಕ್ಷಾಕಾಂ ಸಾಧನಂ ಸ್ಯಾನ್ನ ಸಂಶಯಃ

|| ೬೮ ||

ಶುಮಾರಾ ಉಚುಃ

ಇತಿ ತೇ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಕಿಂ ಭೂಯಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ |
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇನೈವ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತೇ ಕರೇ ಸ್ವಿತೇ

|| ೬೯ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಇಹ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಪ್ರೋಕ್ತುರ್ಭಾಗವತೀಂ ಕಥಾಮ್ |
ಸರ್ವಪಾಪಹರಾಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಪ್ರದಾಯಿನೀಮ್

|| ೭೦ ||

ತೃಣತಾಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸಪ್ತಾಹಂ ನಿಯತಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಯಥಾವಿಧಿ ತಹೋ ದೇವಂ ಶುಷ್ಕವ್ಯುಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್

|| ೭೧ ||

ಹೋಮಮಾಡಬೇಕು || ೫೯ || ಆ ಹೋಮದಲ್ಲಿ ದಶಮ ಸ್ಕಂಧದ ಒಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಪಠಿಸಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾಯಸ, ಜೇನು, ತುಪ್ಪ ಎಳ್ಳು, ಅನ್ನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಆಹುತಿ ಕೊಡಬೇಕು. || ೬೦ ||

ಅಥವಾ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಹೋಮಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಮಹಾ-ಪುರಾಣವು ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿ ಗಾಯತ್ರೀಸ್ತರೂಪವೇ ಆಗಿದೆ. || ೬೧ || ಹೋಮಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೋಮಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಹೋಮದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಪ್ತಾಹತ್ರವಣದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಒಗೆ-ಒಗೆಯ ಛಿದ್ರಗಳನ್ನು ಪೂರಣಮಾಡಲು ಮತ್ತು ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನಾಧಿಕ ಆಗಿರುವ ದೋಷಗಳ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ವಿಷ್ಣುಸಹಸ್ರ-ನಾಮವನ್ನು ಪಾರಾಯಣಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮ-ಗಳು ಸಫಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕರ್ಮವು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. || ೬೨-೬೩ ||

ಅನಂತರ ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಪಾಯಸ, ಜೇನು ತುಪ್ಪ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ವ್ರತದ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಗೋದಾನ-ಸುವರ್ಣದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. || ೬೪ || ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮೂರು ತೊಲ ಸುವರ್ಣದಿಂದ ಒಂದು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಆಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಗ್ರಂಥವನ್ನುಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅವಾಹನಾದಿ ಪೋಡಪೋಷಣದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಜಹಂದ್ರಿಯನಾದ ಅಹರ್ಯನನ್ನು ವಸ್ತ್ರ-ಭೂಷಣ-ಗಂಧಾದಿ ಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಸಹಿತ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. || ೬೫-೬೬ || ಹೀಗೆ ದಾನಮಾಡಿದ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ದಾತೃವು ಭವಬಂಧನ ದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವನು. ಈ ಸಪ್ತಾಹಪಾರಾಯಣದ ವಿಧಿಯು ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವಂತಹುದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಮಂಗಳಮಯ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವು ಅಭೀಷ್ಟಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಧನ ಇದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. || ೬೭-೬೮ ||

ಸನಕಾದಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ನಾರದರೇ | ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಸಪ್ತಾಹವಿಧಿಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಇನ್ನೇನು ಕೆಳ ಬಯಸುತ್ತಿರುವಿರಿ ? ಈ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಿಂದಲೇ ಭೋಗ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷ ಎರಡೂ ಕೈವಶವಾಗುತ್ತವೆ. || ೬೯ ||

ಸೂತ ಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶನಕಾದಿಗಳೇ | ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮಹಾಶ್ವರಾದ ಸನಕಾದಿಗಳು ನಿಯಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ವ ಪಾಪನಾಶಿನಿಯೂ, ಪರಮ ಪವಿತ್ರವೂ, ಭುಕ್ತಿ-ಮುಕ್ತಿ-ಪ್ರದಾಯಕವೂ ಆದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಪ್ತಾಹ ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ದೇವದೇವನಾದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನನ್ನು ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದರು. || ೭೦-೭೧ || ಕಥಾ ಶ್ರವಣಮಾಡಿದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ,

ತದಂತೇ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಭಕ್ತೀನಾಂ ಪುಷ್ಪತಾ ಪರಾ |
ತಾಯುರ್ಗುಂ ಪರಮಂ ಚಾಭ್ಯಾತ್ಮಭೂತಮನೋಹರಮ್

|| ೨೨ ||

ನಾರದಃ ಕೃತಾರ್ಥೋಽಭ್ಯಾಶ್ಚಿದ್ವೈ ಸ್ವಯೀ ಮನೋರಥೇ |
ಜ್ಞಲೋಕೈತಸರ್ವಾರ್ಥಃ ಪರಮಾನಂದಸಂಭೃತಃ

|| ೨೩ ||

ವಿಜಂ ಕಥಾಂ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ನಾರದೋ ಭಗವತ್ಪ್ರಿಯಃ |
ಶ್ರೀಮಗದ್ಗದಯಾ ವಾಚಾ ತಾನುವಾಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ

|| ೨೪ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಧರ್ಮೋಽಸ್ಮನುಗೃಹೀತೋಽಸ್ಮಿ ಭವದ್ವಿಃ ಕರುಣಾಪರೈಃ |
ಅಪ್ಯ ಮೇ ಭಗವಾಂಲ್ಲಭ್ಯಃ ಸರ್ವಪಾಪಹರೋ ಜನಃ

|| ೨೫ ||

ಶ್ರವಣಂ ಸರ್ವಧರ್ಮೋಭ್ಯಾ ವರಂ ಮನ್ಯೇ ಹಪೋಧನಾಃ |
ವೈಕುಂಠೋ ಯತಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಶ್ರವಣಾದ್ಯಶ್ಚ ಲಭ್ಯತೇ

|| ೨೬ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಬ್ರೂವತಿ ವೈ ತತ್ರ ನಾರದೇ ವೈಷ್ಣವೋತ್ತಮೇ |
ಪುಷ್ಪಮನ್ ಸಮಾಯಾತು ಕುಕೋ ಯೋಗೇಶ್ವರಸ್ತದಾ

|| ೨೭ ||

ಹ್ರಾದಯಿಷ್ಯತಿ ಜೋಡಿತವಾರ್ಷಿಕಸ್ತದಾ
ಪ್ರಾಪ್ತಾತ್ಮಜೋ ಜ್ಞಾನಮಹಾಬ್ರಿ ಚಂದ್ರಮೂಃ |
ಕಥಾವಶಾನೇ ನಿಜಲಾಭಪೂರ್ಣಃ
ಶ್ರೀಮ್ನಾ ಪಠನ್ ಭಾಗವತಂ ಶಃ ಶಃ || ೨೮ ||

ಏತ್ಯಾ ಸದಾಶಾಃ ಪರಮೋರುತೇಜಸಂ
ದ್ವಾಃ ಸಮುತ್ಥಾಯ ದೇಹರ್ಮಹಾಸನಮ್ |
ಕ್ರೀಡಾ ಸುರರ್ಷಿಸ್ತಮಪೂಜಯತ್ಸುಖಂ
ಪ್ರೋಽವದತ್ತಂಕೃಣುತಾಮಲಾಂ ಗಿರಮ್ || ೨೯ ||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ವಿಮುಕ್ತತಪೋರ್ಗಲಿತಂ ಫಲಂ
ತಾಕ ಮುಪಾದಮೃತದ್ರವಸಂಯುತಮ್ |
ಏತ ಭಾಗವತಂ ರಸಮಾಲಯಂ
ಮುಪಾಸತೋ ರಸಿಕಾ ಭುವಿ ಭಾವುಕಾಃ || ೩೦ ||

ಪ್ರಾಪ್ತಾತ್ಮಜೋ ಜ್ಞಾನಮಹಾಬ್ರಿ ಚಂದ್ರಮೂಃ || ೨೭ || ತನ್ನ ಮನೋ
ರಥವು ಈಶ್ವರರಿಂದ ನಾರದನಿಗೆ ಪರಮಾನಂದ ಪೂರ್ಣ
ರಾಗಿ ಪೂಜಿತವಾದುದು || ೨೮ || ೨೯ ಕಥೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣದ
ಭಗವಂತನ ಪ್ರಿಯರಾದ ನಾರದನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ
ಪ್ರೀತಿಯು ಗದಗದ ವಾಣಿಯಾಗಿ ತಾನುವಾಚನೆಗೆ ವಿವಾಹಿಸಿ
ಕೊಂಡನು || ೨೯ ||

ನಾರದನೆಂದನು - ೬ ಮಹಾತ್ಮನು - ಕರುಣಾಪರನಾದ
ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾನು ಧರ್ಮನಾದನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಮಹಾಧರ್ಮ
ವಾಯಿತು. ಈಗ ನನಗೆ ಸರ್ವಪಾಪಹರನಾದ ಭಗವಾನ್
ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು. || ೨೫ || ಶ್ರೀಪಾದನು -
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಶ್ರವಣವನ್ನೇ ಸರ್ವಲೇಖ್ಯವಾದ ಧರ್ಮವೆಂದ
ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಎಕೆಂದರೆ, ಇದರ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಸ್ವೀಕರ
ಿಸವಾಯಿದಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. || ೨೬ ||

ಸೂತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕರೇ! ವೈಷ್ಣವ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ
ನಾರದರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಕುತ್ಸಾಡುತ್ತಾ ಮಹಾ
ಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ ಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು
|| ೨೭ || ಹದಿನಾಲ್ಕು ವಯಸ್ಸಿನ ಹರಿಯಲ್ಲಿಷ್ಟರೂ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ
ಗಳಾಗಿ ಜ್ಞಾನರೂಪಿ ಮಹಾಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನೊತ್ತಿರುವ
ಅಕ್ಷರಾಭವಿಷಯ ಕೃತಕೃಷ್ಣನಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರ ಸುಪುತ್ರರಾದ
ಶುಕಮುನಿಗಳಾದರು ಪರಮ ವೇದಮಂದ ಮೆಲ್ಲ-ಮೆಲ್ಲನೆ
ಶ್ರೀಭಾಗವತವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ; ಕಥಾ ಸಮಾಹದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. || ೨೮ || ಪರಮ ತೀರ್ಥಗಳಾದ
ಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮರು ಭಕ್ತ ಸಂಭ್ರಮ
ದಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರವಾದ ಮಹಾಸನವನ್ನು
ನಿರ್ದಿವರು. ವೇದಮುನಿಗಳಾದ ನಾರದರು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇಮ
ದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರು. ಅವರು ಕುಪಾಸಿಸಲಾಗಿ 'ನನ್ನ ನಿರ್ಮಲ
ವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ' ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾತನ್ನು
ಹೇಳಿದರು. || ೨೯ ||

ಶ್ರೀಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿದರು - ೬ ರಸ ಭಾವುಕ
ಜನರೇ! ಈ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವು ಷಡರೂಪಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ
ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶುಕಮುನಿಯ ಮುಖದ
ಕುಂಭೋಗದಿಂದ ಅಮೃತರಸವಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿದೆ.
ಇದರಲ್ಲಿ ಸತ್ವ ಗುಣ ರಜಸ್ವರೂಪ ರಸವು ತುಂಬಿದೆ. ಇದು
ಇದೇ ಭೂತದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕಿದೆ. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯ
ವಿರುವ ತನಕ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಪದೇ-ಪದೇ ಪಾಸಮಾಡುತ್ತಾ
ಇರಿ. || ೩೦ || ಈ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಪಟ ನಿಷ್ಕಾಮ
ಪರಮಧರ್ಮವು ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪತಿವಾದನ
ಮಾಡುವ ವಸ್ತು ಮಾತ್ಸರ್ಯರಹಿತವಾದ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ವೇದವಾದ
ಪರಮಸತ್ಯವು. ಇದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಅಧಿದೈವಿಕ, ಅಧಿಭೌತಿಕಗಳಿಂದ
ಮೂರು ತಾಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸ ಗೊಳಿಸುವುದು ಪರಮ
ದುಃಖಕರವಾದುದು. ಮಹಾಮುನಿಗಳಾದ ವೇದವ್ಯಾಸನು

ಧರ್ಮಃ ಪ್ರೇಕ್ಷಿತಕೃತವೋಽತ್ರ ಪರಮೋ
 ನಿರ್ಮತ್ತರಾಣಾಂ ಸತಾಂ
 ವೇದ್ಯಂ ವಾಸ್ತವಮತ್ರ ಮಧು ಶಿವದಂ
 ತಾಪತ್ರಯೋನ್ಮೂಲನಮ್ |
 ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಮುನಿಕೃತೇ
 ಕಿಂ ವಾ ಪರೈರೀಶ್ವರಃ
 ಸದ್ಯೋ ಹೃದ್ಯವರುಧೃತೇಽತ್ರ ಕೃತಿಭಃ
 ಶುಶ್ರುಷುಭಿಸ್ತತ್ ಕ್ಷಣಾತ್ || ೮೦ ||

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಂ ಪುರಾಣತಿಲಕಂ
 ಯದ್ವೈಜ್ಞವಾಸಾಂ ಧನಂ
 ಯಸ್ಮಿನ್ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಮೇವಮಮಲಂ
 ಜ್ಞಾನಂ ಪರಂ ಗೀಯತೇ |
 ಯತ್ರ ಜ್ಞಾನವಿರಾಗಭಕ್ತಿಸಹಿತಂ
 ಸೈಷ್ಯಮ್ಯಮಾವಿಷ್ಯತಂ
 ತಚ್ಛ್ರದ್ಧಾನ್ ಪ್ರಪಥನ್ ವಿಚಾರಣಪರೋ
 ಭಕ್ತ್ಯಾ ವಿಮುಚ್ಯೇನ್ನರಃ || ೮೧ ||

ಸ್ವರ್ಗೇ ಸತ್ಯೇ ಚ ಕೈಲಾಸೇ ವೈಕುಂಠೇ ನಾಸ್ತ್ಯಯಂ ರಸಃ |
 ಅತಃ ವಿಜಂತು ಸದ್ಭಾಗ್ಯಾ ಮಾ ಮಾ ಮುಂಚತ ಕರ್ಹಿಚಿತ್
 || ೮೨ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣೇ ಸತಿ ಬಾದರಾಯಣೌ
 ಮಧ್ಯೇ ಸಭಾಯಾಂ ಹರಿರಾವಿರಾಸೀತ್ |
 ಪ್ರಹ್ಲಾದಬಲ್ಕುದ್ವವಘಾಲ್ಗುನಾದಿಭಿ -
 ವ್ಯತಃ ಸುರರ್ಷಿಸ್ತಮಪೂಜಯಚ್ಛ ತಾನ್ || ೮೩ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಸನ್ನಂ ಮಹದಾಸನೇ ಹರಿಂ
 ತೇ ಚಕ್ರರೇ ಕೀರ್ತನಮಗ್ರತಸ್ತದಾ |
 ಭವೋ ಭವಾನ್ಯಾ ಕಮಲಾಸನಸ್ತು
 ತತ್ರಾಗಮತ್ಕೀರ್ತನದರ್ಶನಾಯ || ೮೪ ||

ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ತಾಲಧಾರೀ ತರಲಗತಿತಯಾ
 ಚೋದ್ಧವಃ ಕಾಂಸ್ಯಧಾರೀ
 ವೀಣಾಧಾರೀ ಸುರರ್ಷಿಃ ಸ್ವರಸುತಲತಯಾ
 ರಾಗಕರ್ತಾರ್ಜುನೋಽಭೂತ್ |
 ಇಂದ್ರೋಽವಾದೀನ್ವದಂಗಂ ಜಯಜಯಸುಕರಾಃ
 ಕೀರ್ತನೇ ತೇ ಕುಮಾರಾ
 ಯತ್ರಾಗ್ರೇ ಭಾವವಕ್ತಾ ಸರಸರಚನಯಾ
 ವ್ಯಾಸಪುತ್ರೋ ಬಭೂವ || ೮೫ ||

ಯಾಚಾರವ ಇಂತಹ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವು ಇರುವಾಗ ಬೇರೆ ಶಾಸ್ತ್ರ-
 ಗಳು, ಸಾಧನಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಕೃತಿಗಳು ಇದನ್ನು
 ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೂ ಸಾಕು, ಒಡನೆಯೇ
 ಭಗವಂತನು ಅವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ
 ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. || ೮೦ || ಈ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವು
 ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಶಿರೋಮಣಿಯಾಗಿದ್ದು ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಪರಮ
 ಧನವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಮಹಂಸರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ
 ವಿಶುದ್ಧವಾದ ಜ್ಞಾನವೇ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ,
 ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಿವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿದೆ.
 ಇದರ ಶ್ರವಣ, ಪಾರಾಯಣ, ಮನನಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾದವನು
 ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. || ೮೧ || ಈ ರಸವು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಾಗಲೀ,
 ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಾಗಲೀ, ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಾಗಲೀ
 ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆ ಭಾಗ್ಯವಂತರಾದ
 ಶ್ರೋತೃಗಳೇ! ನೀವು ಇದನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿರಿ, ಸವಿಯಿರಿ ಇದನ್ನು
 ಎಂದೂ ಬಿಡಬೇಡಿರಿ. ಬಿಂಡಿತವಾಗಿ ಬಿಡಬೇಡಿರಿ. || ೮೨ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಬಾದರಾಯಣ
 ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಕುಕರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಸಭೆಯ ಮಧ್ಯ
 ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಬಲಿ, ಉದ್ಧವ, ಅರ್ಜುನ ಮುಂತಾದ ವಾರ್ಷದ
 ರೊಂದಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪ್ರಕಟನಾದನು. ಆಗ ದೇವ
 ಯುಷಿ ನಾರದರು ಭಗವಂತನನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವನ ಭಕ್ತರನ್ನು
 ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದರು. || ೮೩ || ದೊಡ್ಡ ಆಸನದಲ್ಲಿ
 ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವ
 ರೆಲ್ಲರೂ ಅವನ ಮುಂದೆ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
 ಆ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಪಾರ್ವತಿಸಮೇತನಾದ
 ಮಹಾದೇವನೂ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿದರು.
 || ೮೪ || ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪಟುವಾದ
 ಗತಿಮುಳ್ಳ ಪ್ರಹ್ಲಾದರು ಕರತಾಳ ನುಡಿಸಿ ತೊಡಗಿದರು. ಉದ್ಧ
 ವರು ಕೂಡಿದ ಹಾಕುನೃತ್ಯಕೊಂಡು ನುಡಿಸಿದರು. ನಾರದರು ವೀಣೆ
 ಯನ್ನು ನುಡಿಸಿದರು. ಸ್ವರ ವಿಜ್ಞಾನ ಕುಶಲನಾದ ಅರ್ಜುನನು
 ರಾಗಾಲಾಪನ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ಇಂದ್ರನು ಮೃದಂಗ ನುಡಿಸಿ
 ದನು. ಸುನಾದಿಗಳು ನಡು-ನಡುವೆ ಜಯ-ಜಯಕಾರ
 ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳು
 ಬಗೆ-ಬಗೆಯ ರಸಮಯವಾದ ಅಂಗಭಂಗಿಗಳಿಂದ ಭಾವಗಳನ್ನು
 ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. || ೮೫ || ಅವರೆಲ್ಲರ ನಡುವೆ ಪರಮ
 ತೇಜೋ ವಿಧಿಗಳಾದ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳು ನಟರಂತೆ
 ನರ್ತಿಸತೊಡಗಿದರು. ಇಂತಹ ಆಲೌಕಿಕವಾದ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು
 ನೋಡಿ ಭಗವಂತನು ಕುಂಬಾ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ
 ತೊಡಗಿದನು. || ೮೬ || ನಿಮ್ಮ ಈ ಕಥಾಕೀರ್ತನದಿಂದ ನಾನು

ಸರ್ವತಃ ಸುಧೇ ತ್ರಿಕಮೇವ ತತ್
ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಕಾನಾಂ ನಟವತ್ಸುತೇಜಸಾಮ್ |
ಅಶೌಕಂ ಕೀರ್ತನಮೇತದೀಕ್ಷ್ಯ
ಹರಿಃ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಪಿ ವಚೋಽಬ್ರವೀತ್ತತ್ || ೮೭ ||

ಮತ್ತೋ ವರಂ ಭಾವವೃತ್ತಾದ್ ವೃಣುಧ್ವಂ
ಪ್ರೀತಃ ಕಥಾಕೀರ್ತನೋಽಸ್ಮಿ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ |
ಶ್ರುತ್ವೈತಿ ತದ್ಭಾಕ್ಯಮತಿಪ್ರಸನ್ನಾಃ
ಪ್ರೇಮಾರ್ಥಚಿತ್ತಾ ಹರಿಮೂಚರೇ ತೇ || ೮೮ ||

ಕಾಂತಗಾಥಾಸು ಚ ಸರ್ವಭಕ್ತಿ-
ರೇಭಸ್ತಯಾ ಭಾವ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರಯತ್ನಾತ್ |
ಮನೋರಥೋಽಯಂ ಪರಿಪೂರಣೀಯ-
ಸ್ತಥೇತಿ ಚೋಕ್ತಾಂತರಧೀಯತಾಚ್ಚುತಃ || ೮೯ ||

ತೋಽನಮತ್ತಚ್ಛರಣೇಸು ನಾರದ-
ಸ್ತಥಾ ಶುಕಾದೀನಪಿ ತಾಪಸಾಂಶ್ವವ |
ಅಥ ಪ್ರಶ್ನಪ್ತ್ವಾ ಪರಿಸಂಪ್ರಮೋಹಾಃ
ಸರ್ವೇ ಯಯುಃ ಪಿತೃಕಥಾಮೃತಾಸ್ತೇ || ೯೦ ||

ಫಲಃ ಶುಕಾಭ್ಯಾಂ ಸಹ ರಕ್ತತಾ ಸಾ
ಶಾಸ್ತ್ರೈಃ ಸ್ತೋತ್ರೋಽಪಿ ತದಾ ಶುಕೇನ |
ಅತೋ ಹರಿರ್ಭಾಗವತಸ್ಯ ಸೇವನಾ-
ಚ್ಛತಃ ಸಮಾಯಾತಿ ಹಿ ವೈಷ್ಣವಾನಾಮ್ || ೯೧ ||

ಮರಿವ್ಯದುಃಖದ್ವರದಾಹಿತಾನಾಂ
ಮಾಯಾಪಿಶಾಚೀಪರಿಮರ್ದಿತಾನಾಮ್ |
ಮೂಲಪಂಥೌ ಪರಿಪಾತತಾನಾಂ
ಕ್ರೀಮಾಯ ವೈ ಭಾಗವತಂ ಪ್ರಗರ್ವತಿ || ೯೨ ||

ಶೌಕನ ಉವಾಚ

ಮಹೇಂದ್ರೇಕ್ಷಂ ಕದಾ ರಾಜ್ಞೇ ಗೋಕರ್ಣೇನ ಕದಾ ಪುನಃ |
ಮರ್ಯಾದೇ ಕದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಂಧಿ ಮೇ ಸಂಶಯಂ ತ್ವಿಮಮ್
|| ೯೩ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಅಶ್ವತ್ಥಂಗಮಾತ್ಮೀಯದ್ವರ್ಷಾಧಿಕಗತೇ ಕಲೌ |
ಮೂಲತೋ ಸುಭಜೈಃ ಚ ಕಥಾರಂಭಂ ಶುಕೋಽಕರೋತ್
|| ೯೪ ||

ಶುಕ್ಲಚ್ಚಂದ್ರಾಂತೇ ಚ ಕಲೌ ವರ್ಷಶತದ್ವಯೇ |
ಮಹಿ ಶುಕ್ಲ ಸಮಾಂ ಚ ಧೇನುಜೋಽಕಥಯತ್ಕಥಾಮ್
|| ೯೫ ||

ಒಬ್ಬ ಕಥಾಪ್ರಾಸಂಗವೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಭಾವಕ್ಕೆ ನಾನು ವಶನಾಗಿ
ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ವಿಷಯ ೧೨ನೆಯ ಕೀರ್ತಿ ಭಗವಂತನ ಈ
ಮಾತನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಸಂತೋಷವು ಪ್ರೇಮಾರ್ಥ ಚಿತ್ತ
ದಿಂದ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವುದು || ೮೭ || 'ಪಚೋ' -
ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಯಕ್ಕೆದೋ
ಅಲ್ಲದೆ ನೀನು ಈ ಪಾರ್ವದವಿಡೀ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ವಯಮಾಡಿ
ಸದಾಕೂ ಈ ಸಮ್ಮಮನೋರಥವನ್ನು ನೀನು ಈಡೇರಿ ಕೊಡು
ಎಂದು ಹೇಡಿಕೊಂಡರು. ಭಗವಂತನು ತಥಾಸ್ಯ ಪಾಠಮಃ
ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು || ೮೮ ||

ಅನಂತರ ನಾರದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಭಗವಂತನ ಹಾಗೂ ಅತಃ
ಪಾರ್ವದರ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ ಶುಕ
ಮುನಿಯವರೊಳಗೆ ಮುಂತಾದ ಶಿಷ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾದ
ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಮಾನಂದ
ವ್ಯಂಜನಾಯಿತು. ಅವರ ಮೊಗುಬೆಲ್ಲ ನಾಶವಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ
ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು || ೯೦ || ಆಗ
ಶುಕಮುನಿಗಳು ಪೃಥಕ್ರೂಪಿತ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವಾದ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದಲೇ ಭಾಗವತವನ್ನು
ಸೇವಿಸಿದರೆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು
ವಿಶಾಖಮುಕ್ತನು || ೯೧ || ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ದುಃಖಜ್ವರದ
ಹ್ಯಾಲಿಯಿಂದ ಬೆಂದು ಹೋದವರು, ಮಾಯಾ ಪಿಶಾಚಿಯಿಂದ
ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟವರು, ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವವರು
ಇವರೆಲ್ಲರ ಕೇಯಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವು
ಸಿಂಹನಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ || ೯೨ ||

ಶೌಕನು ಕೇಳಿದನು - ಸೂತಪುರಾಣಿಕರಲ್ಲಿ ಶುಕಮುನಿಗಳು
ರಾಜಾಪುನಿತ್ತನಿಗೆ, ಗೋಕರ್ಣನು ಧುಂಧುಕಾರಿಗೆ, ಸನಕಾದಿ
ಗಳು ನಾರದರಿಗೆ ಯಾವ-ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು
ಉಪದೇಶಿಸಿದರು? ನನ್ನ ಈ ಸಂಶಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ || ೯೩ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕನು ಹೇಳಿದನು - ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು
ಸೃಷ್ಟಾಂತಗಮನದ ಬಳಿಕ ಕಲಿಯುಗದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ
ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲ
ನವಮಿಯಿಂದ ಶುಕಮಹರ್ಷಿಗಳು ಕಥಾ ಪ್ರವಚನವನ್ನು
ಪರಿಣಿತ್ವಾಜನ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು || ೯೪ || ರಾಜಾ
ಪುನಿತ್ತನು ಕಥೆ ಕೇಳಿದ ಅನಂತರ ಕಲಿಯುಗದ ಇನ್ನೂರು
ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಆಪಾಡ ಶುಕ್ಲ ನವಮಿಯಿಂದ
ಗೋಕರ್ಣನು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡಿದ್ದನು || ೯೫ ||
ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕಲಿಯುಗದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದು
ಹೋದಾಗ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಕ್ಲ ನವಮಿಯಿಂದ ಬೃಹ್ಮಮಾಸದ
ಪ್ರತೀತದ ಸುಕಾದಿಗಳು ಇದನ್ನು ನಾರದರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು
|| ೯೬ || ಪುನಃ ತ್ವರಾದ ಶೌಕನೇ! ನೀವು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ನಾನು

ತಸ್ಯಾದಪಿ ಕಲೌ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಷಗತೇ ಸತಿ |
ಉಚುರೂಚೇ ಸಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ನವಮ್ಯಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಸುತಾಃ || ೯೩ ||

ಇತ್ಯೇತತ್ಸೇ ಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ಯತ್ಪ್ರಪೋಕತಂ ತ್ವಯಾನಘ |
ಕಲೌ ಭಾಗವತೇ ವಾರ್ತಾ ಭವರೋಗವಿಸಾಕಿನೀ || ೯೪ ||

ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯಂ ಸಕಲಕಲ್ಮಷನಾಶನಂ ಚ
ಮುಕ್ತೇಕಹೇತುಮಿಹ ಭಕ್ತಿವಿಲಾಸಕಾರಿ |
ಸಂತಃ ಕಥಾನಕಮಿದಂ ಪಿಬತಾದರೇಣ
ಲೋಕೇ ಹಿ ತೀರ್ಥಪರಿಶೀಲನೋವಯಾ ಕಿಮ್ || ೯೫ ||

ಸ್ವಪುರುಷಮಪಿ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪಾಶಹಸ್ತಂ
ವದತಿ ಯಮಃ ಕಿಲ ತಸ್ಯ ಕರ್ಣಮೂಲೇ |
ಪರಿಹರ ಭಗವತ್ಕಥಾಸು ಮತ್ತಾನ್
ಪ್ರಭುರಹಮನ್ಯಸ್ಯಕಾಂ ನ ವೈಷ್ಣವಾನಾಮ್ || ೯೬ ||

ಅಸಾರೇ ಸಂಸಾರೇ ವಿಷಯವಿಷಯಂಗುಲಧಿಯಃ
ಕ್ಷಣಾರ್ಧಂಕ್ಷೇಮಾರ್ಧಂ ಪಿಬತುಕಗಾಧಾತುಲಸುಧಾಮ್ |
ಕಿಮರ್ಥಂ ವೈರ್ಥಂ ಭೋವ್ರಜತ ಕುಪಧೇ ಕುಪ್ತಿತಃ
ಪರೀಕ್ಷಿತಾಕ್ಷೀ ಯಚ್ಚವಣಗತಮುಕ್ತುಕ್ತಿ ಕಥನೇ || ೧೦೦ ||

ರಸಪ್ರವಾಹಸಂಸ್ಥೇನ ಶ್ರೀಕುಕೇನೇರಿತಾ ಕಥಾ |
ಕಂಠೇ ಸಂಬಂಧತೇ ಯೇನ ಸ ವೈಕುಂಠಪ್ರಭುರ್ಭವೇತ್ || ೧೦೧ ||

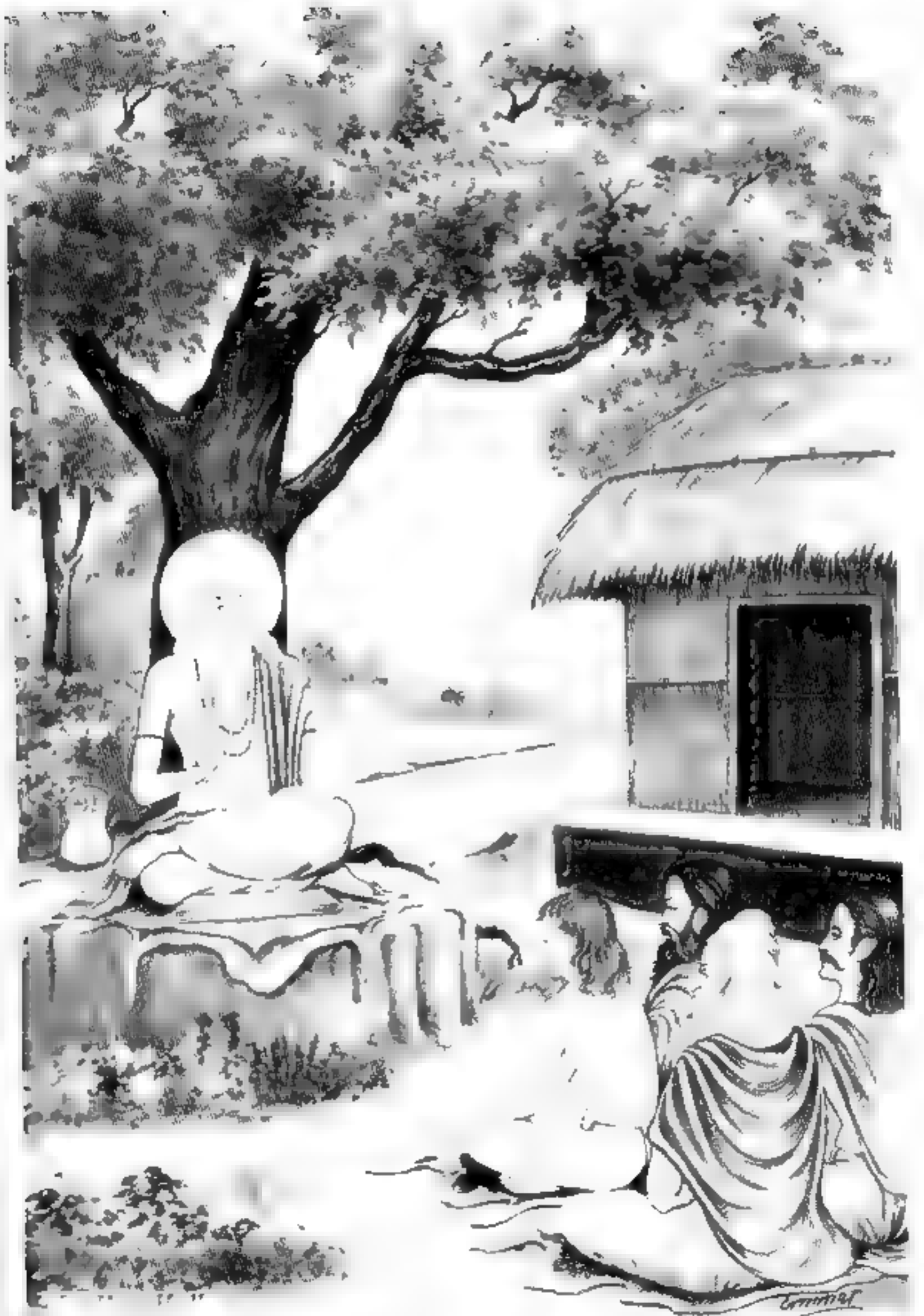
ಇತಿ ಚ ಪರಮಗುಹ್ಯಂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಸಿದ್ಧಂ
ಸಪದಿ ನಿಗದಿತಂ ತೇ ಶಾಸ್ತ್ರಪುಂಜಂ ವಿದೋಕ್ತ |
ಜಗತಿ ಶುಕಕಥಾತೋ ನಿರ್ಮಲಂ ನಾಪ್ತಿ ಕಿಂಚಿತ್
ಪಿಬ ಪರಮವಿಹೇತೋದ್ವಾದಶ್ಯಂಧ ಸಾರಮ್ || ೧೦೨ ||

ವಿತಾಂ ಯೋ ನಿಯತಯಾ ಕೃಣೋತಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ಯಶ್ಚೈನಾಂ ಕಥಯತಿ ಶುದ್ಧವೈಷ್ಣವಾಗ್ರೇ |
ತೌ ಸಮ್ಯಗ್ಬಿಧಿಕರಣಾತ್ಮಲಂ ಲಭೇತೇ
ಯಾಥಾರ್ಥ್ಯಾನ್ನಹಿ ಭುವನೇ ಕಿಮಪ್ಯಸಾಧ್ಯಮ್ || ೧೦೩ ||

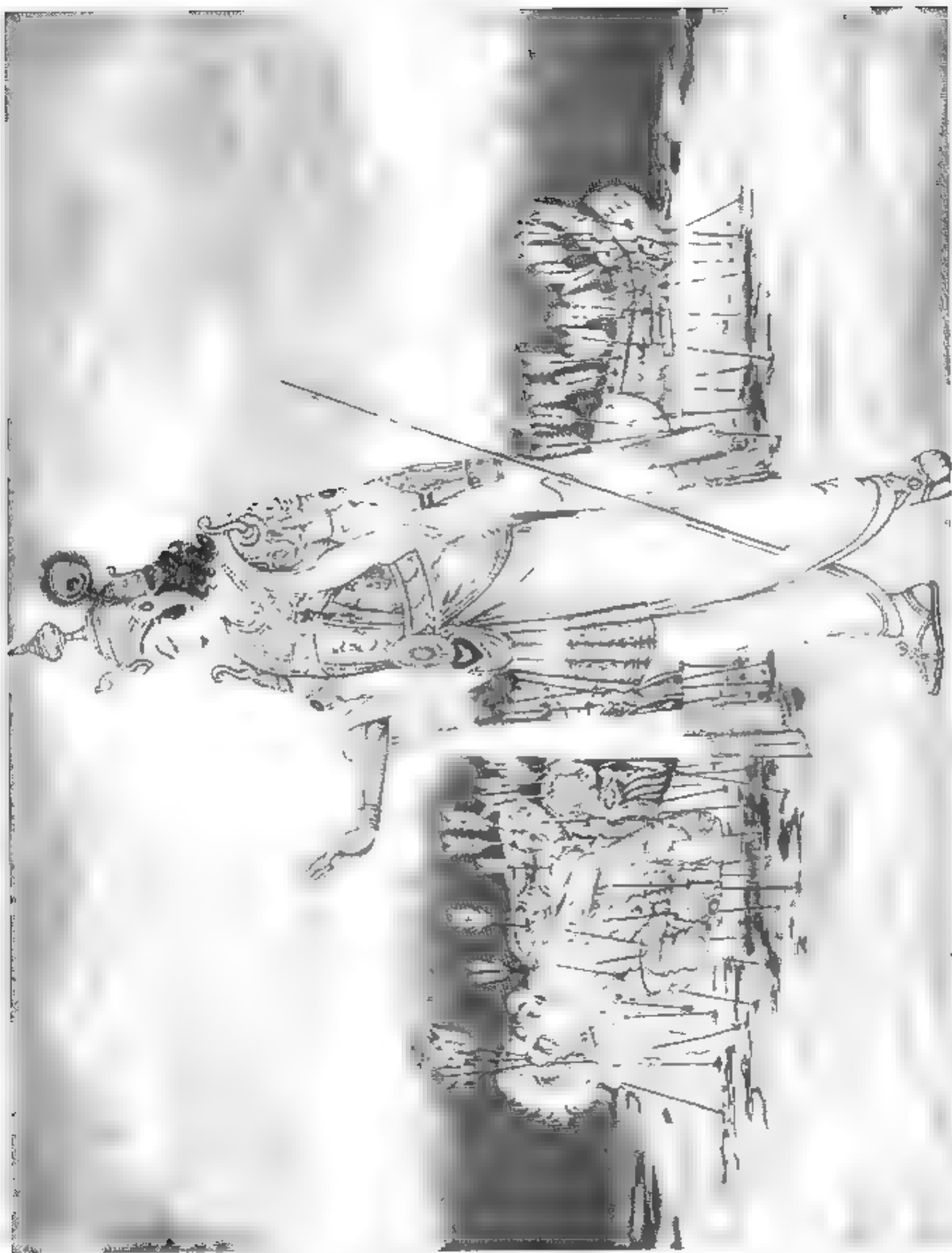
ಉತ್ತರ ಕೋಪ್ತಯಿತ್ತು ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಕಥೆಯೇ ಭವರೋಗಕ್ಕೆ ರಾಮದಾಣ ಔಷಧವಾಗಿದೆ. || ೯೩ ||

ಎಚ್ಚ ಸತ್ಪುರುಷರೇ! ನೀವೆಲ್ಲ ಈ ಕಥಾಮೃತವನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಪಾನಮಾಡಿರಿ. ಇದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದುದು. ಸಕಲ ಪಾಪನಾಶ ಮಾಡುವಂತಹುದು ಮುಕ್ತಿಕೊಡುವಂಥದು ಭಕ್ತಿಯ ವಿಲಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹುದು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇತರ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ವಿನಾದೀತು? || ೯೪ || ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಾಶವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಿರುವ ಕನ್ನ ದೂತರನ್ನು ನೋಡಿ ಯಮಧರ್ಮನು ಅವರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದನು- ನೋಡಿ, ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ಕಥೆಗಳಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತರಾಗಿರುವವರಿಂದ ದೂರವಿರಿ. ಇತರರಿಗೆ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನನಗುಂಟು, ಆದರೆ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. || ೯೫ || ಅಸಾರವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷಯರೂಪೀ ವಿಷದ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕಾರಣ ವ್ಯಾಕುಲವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರೇ! ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅರ್ಧಕ್ಷಣಕಾಲವಾದರೂ ಶುಕರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಕಥೆಯನ್ನು ಅಮೃತವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿರಿ. ಎಲೈ ಜನರೇ! ನಿಂದಿತವಾದ ಕಥೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವೈರ್ಥವಾಗಿ ಎಲೆ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಈ ಕಥೆಯು ಕಿವಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಮುಕ್ತಿಯು ದೊರೆಯುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಾ ಪರೀಕ್ಷಿತನೇ ಸಾಕ್ಷಿ. || ೧೦೦ || ಶ್ರೀಕುಕಮಹಾ ಮುನಿಗಳು ಪ್ರೇಮರಸ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಉಪ ದೇಶಿಸಿದರು. ಯಾರ ಕಂಠದಿಂದ ಈ ಕಥೆಯು ಮೊಳಗುತ್ತದೋ ಅವರು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. || ೧೦೧ || ಶೌನಕರೇ! ನಾನು ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಿದ್ಧವಾದ ಗೋಷ್ಠವಾದ ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ನಿನಗೆ ಅರುಹಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಸಾರವಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ಶುಕಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ಷಿಂತಲೂ ಪವಿತ್ರವಾದ ವಸ್ತು ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಪರಮಾನಂದದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಈ ದ್ವಾದಶಸ್ಕಂಧ ರೂಪವಾದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿರಿ, ಸವಿಯಿರಿ. || ೧೦೨ || ನಿಯಮಪೂರ್ವಕ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿ-ಭಾವದಿಂದ ಶ್ರವಣರು ವವನು, ಶುದ್ಧಾಂತಃ ಕರಣ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ಮುಂದೆ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುವವನು, ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಾಧ್ಯವಾದುದು ಯಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. || ೧೦೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಪದ್ಮಪುರಾಣೇ ಉತ್ತರಖಂಡೇ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇ ಶ್ರವಣವಿಧಿಕಥನಂ ನಾಮ ಪಂಚೋತ್ಸಧ್ಯಾಯಃ || ೬ ||
ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಉತ್ತರಖಂಡದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಮ ಶ್ರವಣವಿಧಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ಅಂಸೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು || ೬ ||

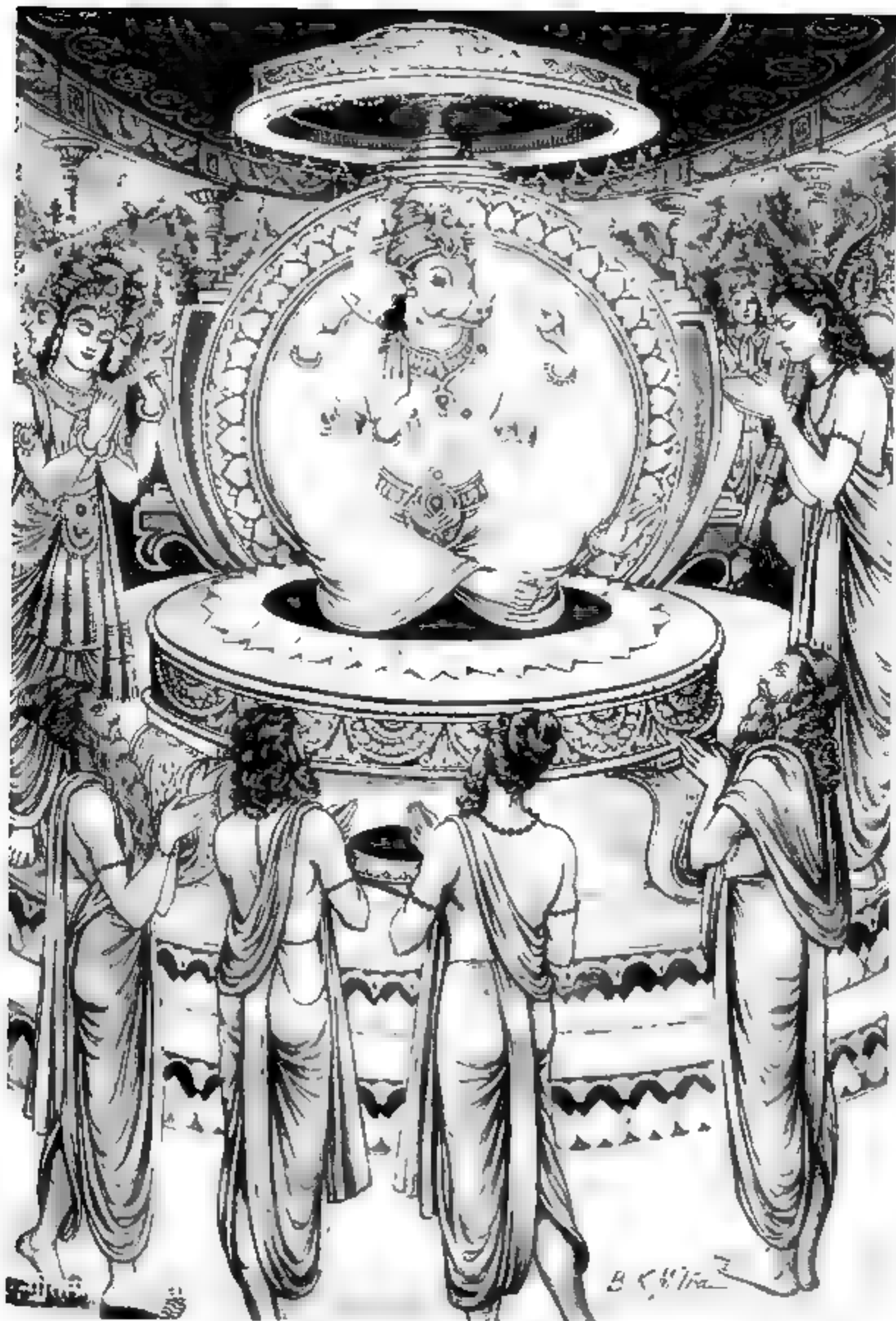

भगवान् व्यासका पण-प्रवचन
Vyāsa discourses on Purāṇas

भगवान् नारायणकं नाभि कमलम् लोकपितामहं ब्रह्मकां उन्मसि
 Brahmiā emanates from the navel-lotus of Nārāyaṇa

देवों तथा ऋषिगणोंको भगवान् वराहके दिव्य दर्शन
Vision of Lord Varāha to Gods and Rṣis

मम तस्यैव हि ज्ञानं मायैव कपिलका नम्रपदम्

Kapila preaches knowledge to mother Devahūti

बालक ध्रुवपर भगवान्का अनुग्रह
The grace of Lord descends on Dhruva

भक्तिके नौ प्रकार
Ninefold devotion

भगवान् विष्णु वामन रूपे
Lord Vishnu as a Dwarf

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಮ್

ಪ್ರಥಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶ್ರೀಸೂತಪುರಾಣಿಕರಲ್ಲಿ ಶೌನಕಾದಿ ಋಷಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ

ವಸ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯ ಯತೋಽನ್ಯಯಾದಿತತ -

ಶ್ವಾರ್ಥೇಷ್ಟಭಿಜ್ಞಃ ಸ್ವರಾಟ್

ತೇನೇ ಬ್ರಹ್ಮಹೃದಾ ಯ ಆದಿಕವಯೇ

ಮುಹ್ಯಂತಿ ಯತ್ಸೂರಯಃ |

ತೇಜೋವಾರಿಮೃದಾಂ ಯಥಾ ವಿನಿಮಯೋ

ಯತ್ರ ತ್ರಿಸರ್ಗೋಽಮೃಷಾ

ಧಾಮ್ನಾ ಸ್ವೇನ ಸದಾ ನಿರಸ್ತಕುಹಕಂ

ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಧೀಮಹಿ || ೧ ||

ಪರಮ ಸತ್ಯ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ' |
ನಿನಗೆ ಸಮಸ್ಥಾರವು. ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಈ ಚರಾಚರ ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ,
ಸ್ಥಿತಿ, ಪ್ರಳಯಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ನೀನು ನಿನ್ನ
ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ
ಅವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಯಾದ ವಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ
ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಅನ್ಯಯರೂಪದಿಂದ ನೀನೇ ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ
ತುಂಬಿರುವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವ್ಯತಿರೇಕ ಕ್ರಮದಿಂದಲೂ 'ನೇತಿ-ನೇತಿ'
ಈ ಉಪನಿಷದ್ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ತ ವಿಶ್ವದ ನಿರಾಕರಣ
ಮಾಡಿದರೂ ಶೇಷವಾಗಿ ಉಳಿಯುವವನು ನೀನೇ ಹೀಗೆ
ಅದಿ-ಮಧ್ಯಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಇರುವೆ. (ವಾಸುದೇವಃ
ಸರ್ವಮ್). ನೀನು ಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನೂ ಸ್ವಯಂ
ಪ್ರಕಾಶನೂ ಆಗಿರುವೆ. ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ನೀನೇ ತನ್ನ
ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ವೇದಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿರುವೆ. ನಿನ್ನಿಂದ
ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಳಯವೆಲ್ಲ ಈ ವಿಶ್ವನಿರ್ಮಾಣದ ಕೌಶಲ್ಯದ ಕುರಿತು ಹಾಗೂ
ಪೇದಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ
ಪೇದಗುಹಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ವಿಶ್ವಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ
ತ್ರಿಗುಣಜ್ಞಾನವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನ ಮುಖಾಗಿ ಚರಾಚರ
ವಾಗುತ್ತಾ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ನೀನೇ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಮಾಧಾರನಾಗಿರುವೆ.
ನೀನಿವಾಗಿ ಈ ವಿಶ್ವದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸೂರ್ಯನ
ಪ್ರಕಾಶಕಿರಣಗಳಾದ ಮನುಷ್ಯಮುಖದಲ್ಲಿ ನೀನು ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ
ನೀನು ಪ್ರಮೇಯವಾಗುವಂತೆಯೇ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯು
ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಿತ್ಯವಿರುವ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಸತ್ಯದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.
ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವು ಮಾಯೆಯು ಪರದೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ.
ಮಾಯೆಯಾದರೂ ನಿನಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಭೋ !
ನೀನೇ ವಯಿಮಾಡಿ ಈ ಮಾಯೆಯು ಆವರಣವನ್ನು
ದೂರಗೊಳಿಸಿ, ನಿನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪದ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸು
ಎಂದು ನಾವು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ ನಾವು ನಿನ್ನ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪವನ್ನು
ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇವೆ. || ೧ ||

ಧರ್ಮಃ ಪ್ರೋಚ್ಛತಕೈತವೋಽತ್ರ ಪರಮೋ
 ನಿರ್ಮಲರಾಮಾಂ ಸಹಾಂ
 ವೇದ್ಯಂ ವಾಸ್ತವಮತ್ರ ವಸ್ತು ಶಿವದಂ
 ತಾಪತ್ರಯೋನ್ಮೂಲನಮ್ |
 ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಮುನಿಕೃತೇ
 ಃಂ ವಾ ಪರೈರೀಶ್ವರಃ
 ಸದ್ಗೋ ಹೃದ್ಯವರುದ್ಧತೇಽತ್ರ ಕೃತಿಭಿಃ
 ಶುಕ್ಲಪುಷ್ಪಪುಷ್ಪಕೃಷ್ಣಾಶ್ || ೨ ||

ನಿಗಮಕಲ್ಪತರೋರ್ಗಲಿತಂ ಫಲಂ
 ಶುಕಮುಖಾದಮೃತದ್ರವಸಂಯುತಮ್ |
 ಪಿಬತ ಭಾಗವತಂ ರಸಮಾಲಯಂ
 ಮುಹುರಜೋ ರಸಿಕಾ ಭುವಿ ಭಾವುಕಾಃ || ೩ ||

ಕಥಾ ಪ್ರಾರಂಭ

ನೈಮಿಷೇಽನಿಮಿಷಕ್ಷೇತ್ರೇ ಋಷಯಃ ಶೌನಕಾದಯಃ |
 ಸತ್ರಂ ಸ್ವರ್ಗಾಯ ಲೋಕಾಯ ಸಹಸ್ರಸಮಮಾಸತ
 || ೪ ||

ತ ಏಕದಾ ತು ಮುನಯಃ ಪ್ರಾತರ್ಹುತಹುತಾಗ್ನಯಃ |
 ಸತ್ಯತಂ ಸೂತಮಾಸೀನಂ ಪಪ್ರಚ್ಛುರಿದಮಾದರಾತ್
 || ೫ ||

ಋಷಯ ಉಚುಃ

ತ್ವಯಾ ಖಿಲು ಪುರಾಣಾನಿ ಸೇತಿಹಾಸಾನಿ ಚಾನಘ |
 ಆಖ್ಯಾತಾನ್ಯಪ್ಯಧೀತಾನಿ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಯಾನ್ಯುತ
 || ೬ ||

ಯಾನಿ ವೇದವಿದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಭಗವಾನ್ ಬಾದರಾಯಣಃ |
 ಅನ್ಯೇ ಚ ಮುನಯಃ ಸೂತ ಪರಾವರವಿದೋ ವಿಮಃ
 || ೭ ||

ವೇತ್ಯ ತ್ವಂ ಸೌಮ್ಯ ತತ್ಸರ್ವಂ ತತ್ತ್ವತ್ವದನುಗ್ರಹಾತ್ |
 ಬ್ರೂಯಃ ಸ್ವಿಗ್ಧೈಶ್ಚ ಶಿಷ್ಯೈಶ್ಚ ಗುರವೋ ಗುಹ್ಯಮಪ್ಯುತ
 || ೮ ||

ತತ್ರ ತತ್ರಾಂಜನಾಽಽಯುಷ್ಮನ್ ಭವತಾ ಯದ್ವಿಸ್ತಿತ್ತಮ್ |
 ಪುಂಸಾಮೇಕಾಂತತಃ ಶ್ರೇಯಸ್ತನ್ನಃ ಶಂಸಿತುಮರ್ಹಸಿ
 || ೯ ||

ಮಹಾಮುನಿಗಳಾದ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರಿಂದಲೇ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಈ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಕವಟರಹಿತವಾದ ಪರಮಧರ್ಮವು ನಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯರಹಿತವಾದ ಸಂಜ್ಞೆಗಳಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗುವ ಪರಮಸತ್ಯವೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿದೆ. ಪರಮ ಮಂಗಳಕರವಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಅಧಿದೈವಿಕ, ಅಧಿಭೌತಿಕಗಳೆಂಬ ತಾವತ್ವಯುಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡುವಂತಹುದು. ಇಂತಹ ಭಾಗವತ ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುವಾಗ ಬೇರೆ ಸಾಧನೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಸುಕೃತಿಗಳು ಇದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಶ್ರೀಭಗವಂತನು ಅವರ ಹೃದಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದು ಬಿಡುವನು. || ೨ || ಯಶ ಮರ್ಮಗ್ಧ ಭಕ್ತರೇ ! ಈ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವು ವೇದರೂಪೀ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಫಲವಾದ ಭಲವು. ಇದು ಶ್ರೀಶುಕಮುನಿಯೆಂಬ ಶುಕವಕ್ಷಿಯ ಮುಖದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಪರಮಾನಂದಾಮೃತ ದ್ರವದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಈ ಹಣ್ಣು ಸಿಪ್ಪೆ, ತಿರುಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ರಸರೂಪವೇ ಆಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕಿದ ಈ ಫಲದ ದಿವ್ಯ ಭಗವದ್ರಸವನ್ನು ದೇಹಲಯವಾಗುವವರೆಗೂ, ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಮನೋಲಯವಾಗುವವರೆಗೂ, ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಇರಿ. || ೩ ||

ಒಮ್ಮೆ ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಶಾಶ್ವತಸುಖಮಯ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ದೇವತಾ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರುಮಹಾ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸತ್ರ ಯೋಗವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. || ೪ || ಒಂದು ದಿನ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಸೂತಪುರಾಣಕರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಸುಖಾಸೀನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿ ಅವರ ಬಳಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. || ೫ ||

ಋಷಿಗಳು ಹೇಳಿದರು - ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಾದ ಸೂತ ಪುರಾಣಕರೇ ! ನೀವು ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ, ಇತಿಹಾಸ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, ವಿಧಿವಿವರಣೆಗಳಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ ಮಾಡಿರುವಿರಿ. || ೬ || ಭಗವಂತನ ಸೇವಣೆ-ನಿರ್ಗುಣ ರೂಪವನ್ನು ಬಲ್ಲವರೂ, ವೇದಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಆದ ಭಗವಾನ್ ಬಾದರಾಯಣರು ಹಾಗೂ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ತ್ವವನ್ನರಿತ ಇತರ ಮುನಿಗಳು ಆರಿತರುವುದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೀವು ಅವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವಿರಿ. ಶುದ್ಧಾತ್ಮರಾದ ನೀವು ಅವರ ಪ್ರಿಯಕಿಷ್ಕರು. ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಕಿಷ್ಕರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಪರಮ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಬಿಡುತ್ತಾರೆ. || ೭-೮ || ಆಯುಷ್ಯಂತನೇ ! ಆ ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಜನರ ಶಾಸನದೊಳಗಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದನ್ನು ಕಲಿಯುಗದ ಜೀವರಿಗೆ ಪರಮಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಸುಲಭಸಾಧನವೆಂದು ನೀವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವಿರೋ ಅದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಹೇಳಿರಿ. || ೯ ||

ವಯಂ ತು ನ ವಿತ್ಯಪ್ಯಾಮ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕವಿಕ್ರಮೇ |
ಯಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠತಾಂ ರಸಜ್ಞಾನಾಂ ಸ್ವಾದು ಸ್ವಾದು ಪದೇ ಪದೇ || ೧೯ ||

ಕೃತವಾನ್ ಕಿಲ ವೀರ್ಯಾಣಿ ಸಹ ರಾಮೇಣ ಕೇಶವಃ |
ಅತಿಮರ್ತ್ಯಾನಿ ಭಗವಾನ್ ಗೂಢಃ ಕಪಟಮಾನುಷಃ || ೨೦ ||

ಕಲಿಮಾಗತಮಾಚ್ಛಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರೇಽಪಿನ್ ವೈಷ್ಣವೇ ವಯಮ್ |
ಅಸೀನಾ ದೀರ್ಘಸ್ತ್ರೇಣ ಕಥಾಯಾಂ ಸಕ್ಷಣಾ ಹರೇಃ || ೨೧ ||

ತ್ವಂ ನಃ ಸಂದರ್ಶಿತೋ ಧಾತ್ರಾ ದುಸ್ತರಂ ನ್ನಿ ತೀರ್ಷ್ಣತಾಮ್ |
ಕಲಿಂ ಸತ್ತ್ವಾಽಪಿ ಪುಂಸಾಂ ಕರ್ಣಧಾರ ಇವಾರ್ಣವಮ್ || ೨೨ ||

ಬ್ರೂಹಿ ಯೋಗೇಶ್ವರೇ ಕೃಪ್ಲೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೇ ಧರ್ಮವರ್ಮಣಿ |
ಸ್ವಾಂ ಕಾಪ್ಯಾಮಧುನೋಪೇತೇ ಧರ್ಮಃ ಕಂ ಶರಣಂ ಗತಃ || ೨೩ ||

ಭೃಗು-ಶ್ಲೋಕನಾದ ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯವಿಕ್ರಮ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದರೂ ನಮಗೆ ಸಾಕೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ರಸಜ್ಞರಾದ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಅವನ ದಿವ್ಯಲೀಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆ-ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೊಸ-ಹೊಸ ರಾಮಭವ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. || ೧೯ || ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ನಿಷ್ಪತ್ತ ರೂಪವನ್ನು ಮರೆಯೋದು ಜನರೆದುರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಆ ಕೇಶವನು ಬಲರಾಮನೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿ ಅತಿಮಾನುಷವಾದ ಅನೇಕ ಲೀಲಾ-ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದನು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿರಿ. || ೨೦ || ಕಲಿಯುಗವು ಒಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಾವು ಈ ವೈಷ್ಣವಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಒಂದು ಸತ್ತದೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಗೈದು ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ನಮಗೆ ಬಹಳವಾದ ಉತ್ಕಂಠೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ; ಅವಕಾಶವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. || ೨೧ || ಈ ಕಲಿಯುಗವು ಮನುಷ್ಯರ ಅಂತಃಕರಣದ ವಾಹಿನಿತ್ವವನ್ನು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತಹುದು. ಇದನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ. ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟುವವನಿಗೆ ನಾವಿಕನು ಸಿಗುವಂತೆ ಇದನ್ನು ದಾಟಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ನಮಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. || ೨೨ || ಧರ್ಮರಕ್ಷಕನೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭಕ್ತನೂ, ಯೋಗೇಶ್ವರನೂ ಆದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಧಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಬಳಿಕ ಧರ್ಮವು ಯಾರನ್ನು ಶರಣು ಹೊಂದಿತು ? ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. || ೨೩ ||

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೧ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧೇ
ಸೈಮಿಹೀಯೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೧ ||

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಭಗವತ್ಕಥೆ ಮತ್ತು ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯ ಮಹಾತ್ಮೆ

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಇತಿ ಸಂಪ್ರತ್ಯ ಸಂಹೃಷ್ಯೋ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ರೌಮಹರ್ಷಣಃ |
ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ವಚಸ್ತೇಷಾಂ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || ೧ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಯಂ ಪ್ರವ್ರಜಂತಮನುಪೇತಮಪೇತಕೃತ್ಯಂ
ದ್ವೈಪಾಯನೋ ವಿರಹಕಾತರ ಆಜುಹಾವ |
ಪುತ್ರೇತಿ ತಸ್ಯಯತಯಾ ತರವೋಽಭಿನೇದು-
ಸ್ತಂ ಸರ್ವಭೂತಹೃದಯಂ ಮುನಿಮಾನತೋಽಪಿ || ೨ ||

ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿಗಳಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ರೋಮಹರ್ಷಣ ಪುತ್ರರಾದ ಉಗ್ರಶ್ರವ ಪುರಾಣಿಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅವರು ಮುಖಗಳ ಈ ಮಂಗಳಮಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಶ್ರೀಗುರು ದೇವತಾ ನಮಸ್ಕಾರವೂರ್ವಕ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದರು. || ೧ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳಿದರು - ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆತ್ಮ ಸ್ವರೂಪರಾದ ಶ್ರೀಶುಕಮಹಾಮುನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ಸಂಸಾರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೊಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಿ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಜ್ಞಾನ-ವೈರಾಗ್ಯನಿಧಿಗಳಾದ ಈ ಮಹಾತ್ಮನು ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟಾಗ ತಂದೆಯಾದ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಪುತ್ರವಿಯೋಗದಿಂದ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಾ ಓ ಪುತ್ರಾ! ಓ ಪುತ್ರಾ! ಎಂದು

ಯಃ ಸ್ವಾನುಭಾವಮಖಿಲಶ್ರುತಿಸಾರಮೇಕ-
ಮಧ್ಯಾತ್ಮದೀಪಮತಿತಿರ್ಜ್ವಲಾಂತಮೋಽಂಧಮ್ |
ಸಂಸಾರಿಣಾಂ ಕರುಣಯಾಽಽಹ ಪುರಾಣಗುಹ್ಯಂ
ತಂ ವ್ಯಾಸಸೂನುಮುಪಯಾಮಿ ಗುರುಂ ಮುನೀನಾಮ್ || ೩ ||

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ನರಂ ಚೈವ ಸರೋತ್ತಮಮ್ |
ದೇವೀಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ವ್ಯಾಸಂ ತತೋ ಜಯಮುದೀರಯೇತ್
|| ೪ ||

ಮನಯಾ ಸಾಧು ಪೃಷ್ಠೋಽಹಂ ಭವದ್ಭೋಗಮಂಗಲಮ್ |
ವಿತ್ಯತಃ ಕೃಷ್ಣ ಸಂಪ್ರಶೋ ಯೇನಾತ್ಮಾ ಸುಪ್ರಸೀದತಿ
|| ೫ ||

ಽದೈ ಪುಂಸಾಂ ಪರೋ ಧರ್ಮೋ ಯತೋ ಭಕ್ತರಧೋಕ್ಷತಃ |
ಅಕ್ಷುಕೈಶ್ಚತುಕತಾ ಯಯಾಽಽತ್ಮಾ ಸಂಪ್ರಸೀದತಿ
|| ೬ ||

ವಾದುದೇವೇ ಭಗವತಿ ಭಕ್ತಿಯೋಗಃ ಪ್ರಯೋಜಿತಃ |
ಜನಮಿತ್ಯಾಶು ವೈರಾಗ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ಚ ಯದಹೈತುಕಮ್
|| ೭ ||

ಧರ್ಮಃ ಸ್ವನುಷ್ಠಿತಃ ಪುಂಸಾಂ ವಿಪ್ರಕ್ಷೇನಕಥಾಸು ಯಃ |
ತೋತ್ತಮೇದ್ಯದಿ ರತಿಂ ಶ್ರಮ ಏವ ಹಿ ಕೇವಲಮ್
|| ೮ ||

ಧರ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಾರ್ಗ್ಯಸ್ಯ ವಾರ್ಥೋಽರ್ಥಾಯೋಪಪತ್ತೇ |
ಅರ್ಥಾತ್ ಧರ್ಮಕಾಂತಸ್ಯ ಕಾಮೋ ಬಾಭಾಯ ಹಿ ಸ್ವತಃ
|| ೯ ||

ಕೂಗಮೊಡಗಿದ್ದು ಈ ಅಲ್ಪಿವ್ಯ ವೈಶ್ವಗಲೇ ತನ್ಮಯತೆಯಿಂದ
ಕೂಡಿ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಘೋಷ ಎಂದು ಒಗೊಟ್ಟು. ಇಂತಹ
ಎಲ್ಲವು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅತ್ಯದೂಪರಾಗಿರುವ
ಗುರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ ಇಂತ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. || ೩ || ಈ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ವಚ ಅತ್ಯಂತ ಗೋಪ್ಯವು - ರಮಣಾತ್ಮಕ ಪುರಾಣ
ವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಗವತ್ ಸ್ವರೂಪವು - ಅದೇ ಭಗವತ್ ಮಾಡಿಸು
ವಂತಹುದು ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ತ ವೇದಗಳ ಸಾರವಾಗಿದೆ. ಸಂಸಾರ
ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಘೋರ ಅಶ್ವಾತ್ಥವಹಾದವರಾದ ವಾಚಿ
ಹೋಗಲೂ ಬಯಸುವ ಜನರಿಗಾಗಿ ಇದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶತ್ಕೃಗಳನ್ನು
ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಒಂದು ಅದ್ವಿತೀಯ ದೀಪವಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ
ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕರುಣತೋರಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುನಿಗಳಿಗೂ,
ಅಹಂಕಾರದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಮಹಾತ್ಮನು ಇದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದನು.
ನಾನು ಅವರನ್ನು ಶರಣುಹೊಂದುತ್ತೇನೆ. || ೩ || ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ
ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಭಗವದವತಾರಿಗಳಾದ ನರ-ನಾರಾಯಣ
ಮುಖಗಳನ್ನೂ ಸರಸ್ವತೀ ದೇವಿಯನ್ನೂ ಗುರುಗಳಾದ ವೇದ
ವ್ಯಾಸರನ್ನೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಅನಂತರ ಸಂಸಾರ ಮತ್ತು ಅಂತಃಕರಣದ
ಸಮಸ್ತ ವಿಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಜಯ ಪಡೆಯುವಂತಹ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತ್
ಮಹಾವಿರಾಟವನ್ನು ವಾಚನ ಮಾಡಬೇಕು. || ೪ ||

ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ! ನೀವು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಂಗಳಕ್ಕಾಗಿಯೇ
ಈ ಸುವರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿರುವಿರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರುವಿರಿ. ಇದರಿಂದ ಆತ್ಮ-ಮನೋ
ಬುದ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗುವುವು. || ೫ ||
ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವಂತಹ ಧರ್ಮವೇ
ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ. ನಿರ್ವ್ಯಾಜವೂ, ನಿತ್ಯನಿರಂತ
ರವೂ ಅದ ಧೃಢ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಹೃದಯವು ಅನಂದಸ್ವರೂಪೀ
ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೃತಕೃತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. || ೬ ||
ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತಲೇ, ಅನನ್ಯ ಪ್ರೇಮ
ದಿಂದ ಚಿತ್ತವು ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿವಾಗಲೇ ಭಗವತ್ಪ್ರಿಯೆಯಿಂದ
ನಿಷ್ಕಾಮ ಜ್ಞಾನವೂ, ವೈರಾಗ್ಯವೂ ಅವಿಭವಿಸುತ್ತದೆ. || ೭ ||
ಧರ್ಮವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆಯೂ
ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಶೀಲಾಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನು
ರಾಗವು ಉದಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಅದು ಧರ್ಮವೇ ಅಲ್ಲ ಕೇವಲ
ಶ್ರಮವಷ್ಟೆ. || ೮ || ಕೆಲವು ಜನರು ತಮ್ಮ ಕಾಮನೆಯನ್ನೇ
ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಾ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಚರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದುಸರಿ
ಯಾದುದನ್ನು ಕಾರಣ ನಿಷ್ಕಾಮಭಾವದಿಂದ ಭಗವತ್
ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ
ವಾಗಿದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥ (ಧನ)ವನ್ನು
ತಮ್ಮ ಕಾಮನೆಯ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ವ್ಯಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಅದೂ
ಸರಿಯಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಶೋಕಹಲ್ಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಇತರ ಜನರ
ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೇ
ಧರ್ಮವು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನವನ್ನು
ಭಗವತ್ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅಚರಿಸಿ, ದೈವವನ್ನು ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ
ಜನತಾ-ಜನಾರ್ದನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಬೇಕು. || ೯ ||

ಕಾಮಸ್ಯ ನೇಂದ್ರಿಯಪ್ರೀತಿರ್ಲಾಭೋ ಜೀವೇತ ಯಾವತಾ |
ಜೀವಸ್ಯ ತತ್ತ್ವಜಿಜ್ಞಾಸಾ ನಾರ್ಥೋ ಯಶ್ಚೇಹ ಕರ್ಮಭಿಃ || ೧೦ ||

ವದಂತಿ ತತ್ತ್ವವಿದ್ವತ್ತ್ವಂ ಯಜ್ಞಾನಮದ್ವಯಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಪರಮಾತ್ಮೇತಿ ಭಗವಾನಿತಿ ತಬ್ಬತೇ || ೧೧ ||

ತಚ್ಚದ್ವಧಾನಾ ಮುನಯೋ ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಯುಕ್ತಯಾ |
ಪಶ್ಯಂತ್ಯಾತ್ಮನಿ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶ್ರುತಗೃಹೀತಯಾ || ೧೨ ||

ಅತಃ ಪುಂಭಿರ್ದ್ವಿಜಶ್ಚೇಷಾ ವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿಭಾಗಃ |
ಸ್ವನುಷ್ಠಿತಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಸಂಸಿದ್ಧಿಪ್ರಸಾದೋಪಗಮ್ || ೧೩ ||

ತಸ್ಮಾದೇಕೇನ ಮನಸಾ ಭಗವಾನ್ ಸಾತ್ವಿಕಾಂ ಪತಿಃ |
ಶ್ರೋತವ್ಯಃ ಕೀರ್ತಿತವ್ಯಶ್ಚ ಧೇಯಃ ಪೂಜ್ಯಶ್ಚ ನಿತ್ಯದಾ || ೧೪ ||

ಯದನುಭ್ಯಾಸಿನಾ ಯುಕ್ತಾಃ ಕರ್ಮಗ್ರಂಥಿನಿಬಂಧನಮ್ |
ಭಿಂದಂತಿ ಕೋವಿದಾಶ್ಚ ಕೋ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ಕಥಾರತಿಮ್ || ೧೫ ||

ಪುತ್ರೋಪೋಃ ಶ್ರದ್ಧಧಾನಸ್ಯ ವಾಸುದೇವಕಥಾರುಚಿಃ |
ಸ್ಯಾನ್ಮಹರ್ಷೇವಯಾ ವಿಪ್ರಾಃ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥನಿಜೇವಣಾತ್ || ೧೬ ||

ಶೃಣ್ವಾಂ ಸ್ವಕಥಾಂ ಕೃಷ್ಣಃ ಪುಣ್ಯಶ್ರವಣಕೀರ್ತನಃ |
ಹೃದ್ಯಂತಯೋ ಹೃಭದ್ರಾಣಿ ವಿಧುನೋತಿ ಸುಹೃತ್ತತಾಮ್ || ೧೭ ||

ನಪ್ರಸ್ತಾಯೀಷ್ಟಭದ್ರೇಷು ನಿತ್ಯಂ ಭಗವದಾಶ್ರಯಾತ್ |
ಭಗವತ್ಪುತ್ರಮಶ್ಲೋಕೇ ಭಕ್ತಿರ್ಭವತಿ ಸೈಷ್ಯಕೇ || ೧೮ ||

ತದಾ ರಜಸ್ವಮೋಭಾವಾಃ ಕಾಮರೋಭಾದಯುಕ್ತಯೇ |
ಚೇತ ವಿತ್ಯರಣಾವಿದ್ಧಂ ಸ್ಥಿತಂ ಸತ್ತ್ವೇ ಪ್ರಸೀದತಿ || ೧೯ ||

ಏವಂ ಪ್ರಸನ್ನಮನೋ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯೋಗಃ |
ಭಗವತ್ಪತ್ನಿ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಮುಕ್ತಸಂಗಸ್ಯ ಜಾಯತೇ || ೨೦ ||

ಭೋಗವಿಲಾಸದ ಫಲವು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಪಡಿಸುವದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹವೇ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ. ಜೀವನದ ಫಲವು ತತ್ತ್ವಜಿಜ್ಞಾಸೆಯೇ ಆಗಿದೆ ಅನೇಕ ಕರ್ಮಗಳ ನ್ನಾಚರಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಜೀವನದ ಗುರಿ ಯಲ್ಲ. || ೧೦ || ಜ್ಞಾನ, ಚೈವ ಇವುಗಳ ಭೇದರಹಿತವಾದ ಅವಿಂಡ ಅದ್ವಿತೀಯ ಸುತ್ತಿದಾನಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವರೂವದ ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ಕೆಲವರು ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದೂ, ಕೆಲವರು ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದೂ, ಕೆಲವರು ಭಗವಂತನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. || ೧೧ || ಆ ಪರಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳ ಮುನಿಗಳು ಭಾಗವತ-ಶ್ರವಣದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಜ್ಞಾನ-ವೈರಾಗ್ಯ ಯುಕ್ತ ಭಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. || ೧೨ || ಶೌನಕಾದಿ ಮುನಿ ಗಳೇ! ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಗಳನುಸಾರವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರು ಆಚರಿಸುವ ಧರ್ಮದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧಿಯು ಭಗವಂತನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವುದರಲ್ಲೇ ಇದೆ. || ೧೩ || ಅದುದರಿಂದ ಏಕಾಗ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ್ಯವಾದ ಭಗ ವಂತನನ್ನೇ ನಿತ್ಯ-ನಿರಂತರ ಶ್ರವಣ, ಕೀರ್ತನ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನದ ಮೂಲಕ ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. || ೧೪ || ಕರ್ಮಗಳ ಕಗ್ಗಟು ಬಹಳ ಜಗಿಯಾದುದು. ಅದರ ವಿಚಾರವಂತ ಪುರುಷರು ಭಗವಂತನ ಧ್ಯಾನಮೆಂಬ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಭಗವಂತನ ಪುಣ್ಯಮಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪ್ರೇಮವಿರಿಸದೆ ಇರುವರೇ? ಅಂದರೆ, ಅವರು ನಿರಂತರ ಕಥಾಮೃತವನ್ನೇ ಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅದರಲ್ಲೇ ಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. || ೧೫ ||

ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ! ಪವಿತ್ರ ತೀರ್ಥಗಳ ಸೇವನೆ ಯಿಂದ ಮಹಾತ್ಮರ ಸೇವೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಶ್ರವಣದ ಇಚ್ಛೆ, ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಅನಂತರ ವಾಸುದೇವನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ರುಚಿ ಉಂಟಾ ಗುತ್ತದೆ. || ೧೬ || ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆಗಳ ಶ್ರವಣ-ಕೀರ್ತನ ಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯಕರವಾದುವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಸುಕೃತಿ ಗಳ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಸುಪ್ತರುಷರ ಸುಹೃತ್ತಾಗಿರುವ ಸ್ವಾಮಿಯು ಕುಳಿತು ಅವರ ಎಲ್ಲ ಆಶುಭಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿಬಿಡು ತ್ತಾನೆ. || ೧೭ || ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವನ್ನು ಅಥವಾ ಭಗವದ್ಗುಣರನ್ನು ನಿರಂತರ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಆಶುಭಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾದಾಗ ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಭಕ್ತಿಯುಂ ಟಾಗುವುದು. || ೧೮ || ಆಗ ರಜೋಗುಣ- ತಮೋಗುಣಗಳ ಭಾವಗಳಾದ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಮೋಹ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರ ಗಳು ಕಳೆದೊಂಡ ಚಿತ್ತವು ಸತ್ತ್ವಗುಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಮಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. || ೧೯ || ಹೀಗೆ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತಿಯೋಗದಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ ನಿರ್ದುಗ್ಗನಾದವನಿಗೆ ಶ್ರೀಭಗವತ್ಪತ್ನಿದ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಉಂಟಾಗುವುದು. || ೨೦ || ಅಶ್ವತ್ಥರೂಪಿ ಭಗವಂತನ ಸುಖಾತ್ಮಾರವಾಗುತ್ತಲೇ ಹೃದಯದ

ಛಿದ್ರತೇ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಶ್ಚಿದ್ರಂತೇ ಸರ್ವಸಂಶಯಾಃ |
ಕ್ಷೀಯಂತೇ ಚಾಸ್ಯ ಕರ್ಮಾಣಿ ದೃಷ್ಟ್ವ ವಿವಾತ್ಕನೀಶ್ವರೇ || ೨೦ ||

ಅತೋ ವೈ ಕವಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಭಕ್ತಿಂ ಪರಮಯಾ ಮುಧಾ |
ವಾಸುದೇವೇ ಭಗವತಿ ಕುರ್ಮಯ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಸಾದನೀಮ್ || ೨೧ ||

ಸ್ವಲ್ಪ ರಜಸ್ವಮ ಇತಿ ಪ್ರಕೃತೇರ್ಗುಣಾಸ್ತೇ -
ಯುಕ್ತಃ ಪರಃ ಪುರುಷ ಏಕ ಇಹಾಸ್ಯ ಧತ್ತೇ |
ಸ್ವಿತಾದಯೇ ಹರಿವಿವಿಂಚಿಹರೇತಿ ಸಂಜ್ಞಾಃ
ಶ್ರೇಯಾಂಶಿ ತತ್ರ ವಿಲುಪ್ತ ತನೋರ್ಧ್ವಕಾಂಸುಃ || ೨೨ ||

ಸಾರ್ಥಿವಾದ್ವಾದುಗೋ ಧೂಮಸ್ತಾದಗ್ನಿಪ್ರಯೋಮಯಃ |
ತಮುಸ್ತು ರಜಸ್ವಸ್ಯಾತ್ಮಸ್ವಲ್ಪ ಯದ್ವಹದರ್ಶನಮ್ || ೨೩ ||

ಘೇಷೇ ಮುನಯೋಽಥಾಗ್ರೇ ಭಗವಂತಮಧೋಕ್ಷಜಮ್ |
ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶುದ್ಧಂ ಕ್ಷೇಮಾಯ ಕಲ್ಪಂತೇ ಯೇಽನು ತಾನಿಹ || ೨೪ ||

ಮಮುಕ್ಷುರ್ವೋ ಭೋರದೂಪಾನ್ ಹಿತ್ವಾ ಭೂತಮೇನಫ |
ವಾರಾಯಣಕಲಾಃ ಶಾಂತಾ ಭಜಂತಿ ಹೃನ್ಮೂಯಮಃ || ೨೫ ||

ಮದ್ವಾಪ್ತಕೃತಯಃ ಸಮುಲೇಶಾ ಭಜಂತಿ ವೈ |
ಹಿತ್ವಾ ಭೂತಪ್ರಜೇಶಾದೀನ್ ಶ್ರೀಯೈಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರಜೇಪ್ಸವಃ || ೨೬ ||

ಮಾದೇವಪರಾ ವೇದಾ ವಾಸುದೇವಪರಾ ಮಖಾಃ |
ಮಾದೇವಪರಾ ಯೋಗಾ ವಾಸುದೇವಪರಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ || ೨೭ ||

ಮಾದೇವಪರಂ ಜ್ಞಾನಂ ವಾಸುದೇವಪರಂ ತಪಃ |
ಮಾದೇವಪರೋ ಧರ್ಮೋ ವಾಸುದೇವಪರಾ ಗತಿಃ || ೨೮ ||

ಗಂಭೀರವಾದ ಹೇಗಿರುವುದು ಎಲ್ಲ ಸಂಶಯಗಳೂ ಅದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಕರ್ಮಸಂಧಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಶಿಸಿಹೋಗುವುವು || ೨೦ || ಅದಾದರೂ ಭಗವಂತರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಒಬ್ಬಳ ಅನಂದವಿಷಯವಾದಾ ಕೃಷ್ಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಾಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ || ೨೧ ||

ಸ್ವಲ್ಪ ರಜಸ್ವತಮು ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವು ಮೂರು ಗುಣಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪರಮಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಈ ವಿಶ್ವವಶ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಳಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ರುದ್ರ ಎಂಬ ಮೂರು ಮೂಲಾಧಿಪತಿಗಳಾದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಗುಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಪರಮಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಲಭಿಸುವುದು || ೨೨ || ಭೂಮಿಯ ವಿಕಾರವಾದ ಕಲ್ಮಸೇತಲದ ಅದರಿಂದಲಾದ ಹೊಗೆಯು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಗ್ನಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಮೇದೋಕ್ತ ಯಜ್ಞ-ಯಾಗಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅಗ್ನಿಯು ಸದ್ಗತಿ ಕೊಡುವಂತಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ತಮೋಗುಣಕ್ಕಿಂತ ರಜೋಗುಣವು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ರಜೋಗುಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸ್ವಲ್ಪಗುಣವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು || ೨೩ || ಪ್ರಾಚೀನಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಶುದ್ಧಸತ್ತ್ವಮಯನಾದ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಆಯುಷ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಂಜಾಲಿಸುವ ಜನರು ಅವರಂತೆಯೇ ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ || ೨೪ || ಈ ಸಂದಾರ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಲು ಮಯಸುವವರು ಯಾರನ್ನು ನಿಂದಿಸದೆ, ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ದೋಷವನ್ನು ನೋಡದೆ ಭೋರದೂಪವುಳ್ಳ ತಮೋಗುಣ ರಜೋಗುಣ ವೈರವಾದಿ ಭೂತಮತಿಗಳನ್ನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡದೆ, ಸ್ವಲ್ಪಗುಣ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನ ಅಂಶಕಲಾ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನೇ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಚಿತ್ತವು ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ದೋಷ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರಾದಿಗಳಿಂದ ರಹಿತವಾಗಿ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ || ೨೫ || ಆದರೆ ರಜೋಗುಣ, ತಮೋಗುಣ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವರು ಧನ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಸಂತಾನದ ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಭೂತಗಳು, ದಿಕ್ಕುಗಳು, ಪ್ರಜಾವತಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಜನರ ಸ್ವಭಾವವೂ ಅವರಂತೆ (ಭೂತಾದಿ) ಇರುತ್ತದೆ || ೨೬ || ವೇದಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಾಸುದೇವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಯಜ್ಞಗಳ ಉದ್ದೇಶವೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಯೋಗಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗಾಗಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತವೆ. ಸಮಸ್ತ ಕರ್ಮಗಳ ಪರಿಣಾಮಾಪ್ತಿಯು ವಾಸುದೇವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲೇ ಇದೆ || ೨೭ || ಜ್ಞಾನದಿಂದ ವಾಸುದೇವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಪಸ್ಸು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವ್ಯಸನತಾಗಾಗಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗಾಗಿಯೇ ಧರ್ಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಗತಿಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲೇ ಸೇರಿ ಹೋಗುವುವು || ೨೮ || ಶ್ರೀಗುಣ

ತಃ ವಿವೇದಂ ಸಸರ್ಜಾಗ್ರೇ ಭಗವಾನಾತ್ಮ ಮಾಯಯಾ |
ಸಮಸದ್ಭ್ರಮಯಾ ಚಾಸೌ ಗುಣಮಯ್ಯಾಗುಣೋ ವಿಭುಃ || ೩೦ ||

ತಯಾ ವಿಲಸಿತೇಶ್ವೇಷು ಗುಣೇಷು ಗುಣವಾನಿವ |
ಅಂತಃಪ್ರವಿಷ್ಟ ಆಭಾತಿ ವಿಜ್ಞಾನೇನ ವಿಜೃಂಭಿತಃ || ೩೧ ||

ಯಥಾ ಹೃವಹಿತೋ ವಹಿದ್ವಾರುಷ್ವೇಕಃ ಸ್ವಯೋನಿಷು |
ನಾನೇವ ಭಾತಿ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ಭೂತೇಷು ಚ ತಥಾ ಪುಷ್ಯಾನ್ || ೩೨ ||

ಅಸೌ ಗುಣಮಯೈರ್ಭಾವೈರ್ಭೂತರೂಪೈಃ ಸ್ವಯೋನಿಷು |
ಸ್ವನಿರ್ಮಿತೇಷು ನಿರ್ವಿಶ್ವೈಃ ಭುಂಕ್ತೇ ಭೂತೇಷು ತದ್ಗುಣಾನ್ || ೩೩ ||

ಭಾವಯತ್ಕೇಚ ಸ್ತುತ್ವೇನ ಲೋಕಾನ್ ವೈ ಲೋಕಭಾವನಃ |
ಲೀಲಾವತಾಶಾನುರತೋ ದೇವತೀರ್ಯಜ್ಞರಾದಿಷು || ೩೪ ||

ತೀತನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಹಿಂದೆ ವ್ಯಕ್ತವೃತ್ತ ಸ್ವರೂಪವಾದ
ಶ್ರೀಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ
ಮಾಡಿದನು || ೩೦ || ತನ್ನ ಆ ಮಾಯಾಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸ
ಗೊಂಡ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಅವನು ಗುಣಾತೀತ
ನಾಗಿದ್ದು ಗುಣಯುಕ್ತನಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಾನೆ. ನಿಜವಾಗಿ
ಯಾದರೋ ಅವನು ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದಭವನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
|| ೩೧ || ಅಗ್ನಿಯಾದರೋ ಮಸ್ತುತು ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ, ಆದರೆ
ಅದು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದಾಗ ಅನೇಕವಿರುವಂತೆ
ತಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಆತ್ಮರೂಪೀ ಭಗವಂತನಾದರೂ
ಒಬ್ಬನೇ - ಇದ್ದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅನೇಕತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವುಗಳ
ಆತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕದಂತೆ ಕಂಡು
ಬರುತ್ತಾನೆ. || ೩೨ || ಭಗವಂತನೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮಭೂತ-ತನ್ಮಾತ್ರ, ಇಂದ್ರಿ
ಯಗಳು ಮತ್ತು ಆತನಿಗಿಗಿ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳ ವಿಚಾರಭೂತ
ಭಾವಗಳ ಮೂಲಕ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಯೋನಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ
ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಜೀವಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ,
ಆಯಾಯಾ ಯೋನಿಗಳನುರೂಪವಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು
ಭೋಗಿಸುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. || ೩೩ || ಅವನೇ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕ
ಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ದೇವತೆ, ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ, ಮನುಷ್ಯಾದಿ
ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೀಲಾವತಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಸತ್ತ್ವಗುಣದ ಮೂಲಕ
ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ- ಪೋಷಿಸುತ್ತಾನೆ. (ಅವನ ಅವತಾರಧಾರಣದ
ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಗಾಯನ, ಚಿಂತನೆ, ಸ್ಮರಣೆಮಾಡುತ್ತಾ ಜೀವನು
ತದ್ರೂಪನಾಗುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ
ವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಭಗವಂತನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹವಾಗಿದೆ.
ಭಗವಂತನ ಎಲ್ಲ ಲೀಲೆಗಳು ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ
ಇರುತ್ತವೆ.) || ೩೪ ||

ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೨ ||

ಈ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಪಂಹಿತಾಯಾಂ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧೇ
ಸ್ಮವಿಷೀಯೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೨ ||

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಭಗವಂತನ ಅವತಾರಗಳ ವರ್ಣನೆ

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಜಗ್ಗುಹೇ ಪೌರುಷಂ ರೂಪಂ ಭಗವಾನ್ಮಹಾದಾದಿಭಿಃ |

ಸಂಭೂತಂ ಪೋಷಕಲಮಾದೌ ಲೋಕಸೃಷ್ಟಯಾ || ೧ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ
ಭಗವಂತನಿಗೆ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಉಂಟಾಯಿತು.
ಒಡನೆಯೇ ಅವನು ಮಹತ್ತರ, ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಪಂಚಕ
ಣ್ಮತ್ತೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಹತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸು
ಪಂಚ-ಭೂತಗಳು ಹೀಗೆ ಹದಿನಾರು ಕಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ
ವಿರಾಟ್ ರೂಪವನ್ನು ಸ್ಥಿರಿಸಿದನು. || ೧ || ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಣವಾದ
ಜಲದಲ್ಲಿ ಪವನು ಯೋಗದ್ವಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ

ಯಸ್ಯಾಂಭಸಿ ಶಯಾನಸ್ಯ ಯೋಗವಿದ್ವಾಂ ವಿತಸ್ತತಃ |
ನಾಭಿಪ್ರದಾಂಬುಜಾದಾಸೀದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಶ್ವಪಾಂ ಪತಿಃ || ೨ ||

ಯಸ್ಯಾವಮವಸಂಸ್ಥಾನ್ಯಃ ಕಲ್ಪಿತೋ ಲೋಕವಿಸ್ತರಃ |
ತದ್ವೈ ಭಗವತೋ ಮೂನಂ ವಿಶುದ್ಧಂ ಸ್ವಪ್ನಮೂರ್ತಿತಮ್ || ೩ ||

ಪಶ್ಯನ್‌ತ್ಯದೋ ರೂಪಮದಭ್ರಚಕ್ಷುಷಾ
ಸಹಸ್ರಪಾದೋರುಭುಜಾನನಾದ್ಭುತಮ್ |
ಏಹಸ್ಯಮೂರ್ಧ ಪ್ರವಣಾರ್ಕ್‌ನಾಸಿಕಂ
ಸಹಸ್ರಮೌಲ್ಯಂ ಬರಹುಂಡಲೋಲ್ಲಸತ್ || ೪ ||

ವಿತಸ್ತಾನಾವತಾರಾಣಾಂ ನಿಧಾನಂ ಪಿಣಮವ್ಯಯಮ್ |
ಯಸ್ಯಾಂಶಾಂಶೇನ ಸೃಷ್ಟಂತೇ ದೇವತೀರ್ಯಜ್ಞರಾದಯಃ || ೫ ||

ಏ ವಿವ ತ್ರಥಮಂ ದೇವಃ ಕೌಮಾರಂ ಸರ್ಗಮಾಸ್ತಿತಃ |
ಜಲಾರ ದುಶ್ಚರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಮಬಿಂಡಿತಮ್ || ೬ ||

ದ್ವಿತ್ವಯಿತಿ ತು ಭವಾಯಾಸ್ಯ ರೂಪಲಗಣಾಂ ಮಹೀಮ್ |
ಕಾವೃತಿಷ್ಯನ್ನುಪಾದತತ್ಯಚ್ಚೇತಃ ಸೌಕರಂ ವಪುಃ || ೭ ||

ತೃತೀಯದ್ವಾಪಿಸರ್ಗಂ ಚ ದೇವರ್ಷಿತ್ವಮುಪೇತ್ಯ ಸಃ |
ತದ್ವೈ ಪಾತ್ವತಮಾಚ್ಯುತೈಷ್ಯಮ್ನೇಕರ್ಮಿಣಾಂ ಯತಃ || ೮ ||

ಪೂರ್ವಿಃ ಧರ್ಮಕಲಾಸರ್ಗಿಃ ಸರನಾರಾಯಣಾವೃಷೀ |
ಪುಷ್ಪಾಂಶತೋಪಾಪೋದೇಹಮಕರೋದ್ ದುಶ್ಚರಂ ತಪಃ || ೯ ||

ನಾಭಿಪ್ರದಾಂಬುಜಾದಾಸೀದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಶ್ವಪಾಂ ಪತಿಃ || ೨ || ಭಗವಂತನ
ಈ ವಿರಾಟ್‌ರೂಪವು ಆಂಶ-ಬಿಜಾಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಸ್ತ
ಲೋಕಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದುದು. ಈ ಪದಾರದಿಂದ ಈ
ವಿಶ್ವವಿಶ್ವಾಂಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನವೇ ಸ್ವಲ್ಪ-ನಿಶ್ಚಾರರೂಪವಾಗಿದೆ.
ಭಗವಂತನ ವಿಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪವು ಆ ವಿರಾಟ್‌ರೂಪವು
ಪರಮಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು || ೩ || ಈ ಮೂಲ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಪೃಥಿವಿಗಳು
ತಮ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಗವಂತನವೇ
ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ವಾಸುದೇವಃ ಸರ್ವಮ್'
ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಭಗವಂತನನ್ನು ದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ
ಅನಂದಪಡುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಂತನು ಎಂತಹ ರೀತಿಯನ್ನು
ಮಾಡಿರುವನು, ಎಂದು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಂತನ ಆ
ವಿರಾಟ್‌ರೂಪವು ಸಾವಿರಾರು ಪಾದಗಳಿಂದ, ತೊಡೆಗಳಿಂದ
ತೋಳುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಖಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಅದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು.
ಆದರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕಿವಿಗಳು, ಕಿಬ್ಬಿಗಳು,
ಮೂಗುಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿ, ಸಾವಿರಾರು
ಕಿರೀಟಗಳು, ವಸ್ತ್ರಗಳು, ಕುಂಡಲಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಕೇರೂರು
ತ್ತಿರುವುದು. ಹಾಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಮಯವಾಗಿ ನಾನಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು,
ಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ || ೪ || ಹೀಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಈ
ವಿಶ್ವದ ಅವಿನಾಶಿ ಬೇಜ ಆರ್ಥಾತ್ ಕಾರಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೇ
ಅನೇಕ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು
ರೀತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಅವನ ಈ ರೂಪವು ಸಮಸ್ತ ಅವತಾರಗಳ
ಗಣವಾಗಿದೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಒಂದೆಂದಿಂದಲೇ ದೇವತೆ,
ತೀರ್ಥಗ್, ಮನುಷ್ಯ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ
(ಅವನ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅನಂತಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು
ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅನಂತವಾದ ಅವನನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಗೆ
ವರ್ಣಿಸಬಲ್ಲರು ?) || ೫ ||

ಆ ಮಹಾಪ್ರಭುವೇ ದೊರಲು 'ಕೌಮಾರ' ಎಂಬ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು
ಕೈಗೊಂಡು ಸ್ವನಕ, ಸವಂದನ, ಸನಾತನ, ಸನತ್ಕುಮಾರರೆಂಬ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ, ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣವೂ, ಅಮಿಡವೂ
ಆದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದನು || ೬ || ಎರಡನೆಯ
ಅವತಾರವಾಗಿ ಆ ಯಜ್ಞಶಿಲನು ಲೋಕೇಶ್ವರನಾಗಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ
ಹುದುಗಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕುದ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಾಕರೂಪ
ವನ್ನು ತಾಳಿದನು || ೭ || ಮುಷ್ಠಿಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ದೇವರ್ಷಿ
ನಾರದರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿ ಅವತರಿಸಿ, ನಿಷ್ಯಾಮ
ಕರ್ಮದ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ 'ನಾರದ
ಪಾಂಚರಾತ್ರ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸಾತ್ವಿಕ ಕಂತ್ರವನ್ನು
ಆವರಿಸಿದನು || ೮ || ನಾಲ್ಕನೆಯವಾದ ಧರ್ಮಕಲಾ ಎಂಬ
ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಧರ್ಮನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಮೂರ್ತಿಯ
ಗರ್ಭದಿಂದ ಸರ-ನಾರಾಯಣ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ
ಅವತರಿಸಿದನು. ಈ ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಅವನು ಮನಸ್ಸು-ಇಂದ್ರಿಯ
ಗಳ ಸಂಯಮದ ಆತ್ಮವಾಂಶಿಯೊಡನೆ ಅತಿಶೋಭಾವದ ತುಣ್ಣನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಂಡನು || ೯ || ಪದನೇ ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ರೂಪವು

ಪಂಚಮಃ ಕವಿರೋ ನಾಮ ಸಿದ್ಧೇಶಃ ಕಾಲವಿಪುಲತಮಃ |
ಪ್ರೋವಾಚಾಕುರಯೇ ಸಾಂಖ್ಯಂ ತತ್ತ್ವಗ್ರಾಮವಿವಿರ್ಣಯಮ್ || ೧೦ ||

ಐಷ್ಠೇ ಅತ್ರೇರಪತ್ಯತ್ವಂ ವೃತಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽನುಸೂಯಯಾ |
ಅನ್ವೀಕ್ಷಿಕೇಮಲರ್ಕಾಯ ಪ್ರಹ್ಲಾದಾದಿಭ್ಯ ಉಚಿವಾನ್ || ೧೧ ||

ತತಃ ಸುಪ್ತಮ ಆಕೂತ್ಯಾಂ ದುಃಖೇರ್ಗಚ್ಛೋಽಭ್ಯಜಾಯತೇ |
ಸ ಯೋಮಾದ್ಯೈಃ ಸುರಗಣೈರಪಾತ್ಯಾರ್ಥಯಂಭವಾಂತರಮ್ || ೧೨ ||

ಅಪ್ಪಮೇ ಮೇರುದೇವ್ಯಾಂ ತು ನಾಭೀರ್ಚಾತ ಉರುಕ್ರಮಃ |
ದರ್ಶಯನ್ ವ್ಯಕ್ತ ಧೀರಾಣಾಂ ಸರ್ವಾಶ್ರಮಸುಸೃತಮ್ || ೧೩ ||

ಋಷಿಭರ್ಯಾಚತೋ ಭೇಜೇ ನವಮಂ ಪಾರ್ಥಿವಂ ಪಪ್ತುಃ |
ದುಗ್ಧೇನಾಮೋಷಧೀರ್ವಿಪ್ರಾಶ್ವೇನಾಯಂ ಸ ಉಶ್ವಕ್ರಮಃ || ೧೪ ||

ರೂಪಂ ಸ ಜಗ್ರತೇ ಮಾತ್ಸಂ ಚಾಕ್ಷುಸೋದಧಿಸಂಪ್ಲವೇ |
ನಾವ್ಯಾರೋಪ್ಯ ಮಹೀಮಯ್ಯಾಮಪಾದ್ವೈವ್ವಾತಂ ಮನುಮ್ || ೧೫ ||

ಸುರಾರಾಣಾಮುದಧಿಂ ಮಥ ತಾಂ ಮಂದರಾಚಲಮ್ |
ದಧ್ರೇ ಕಮತರೂಪೇಣ ಪೃಷ್ಠ ವಿಕಾದತೇ ವಿಭುಃ || ೧೬ ||

ಧಾನ್ಯತರಂ ದ್ವಾದಶಮಂ ತ್ರಯೋದಶಮಮೇವ ಚ |
ಅಪಾಯಯತ್ತರಾಸನ್ಯಾಸೋಹಿಸನ್ಯಾ ಮೋದಯನ್ ಸ್ವಿಯಾ || ೧೭ ||

ಚತುರ್ದಶಂ ನಾರಸಿಂಹಂ ಬಿಭೃದ್ವೈತ್ಯೇಂದ್ರಮೂರ್ಜಿತಮ್ |
ದದಾರ ಕರಚೈವಕಸ್ತೇರಕಾಂ ಕಟಕೃದ್ಯಥಾ || ೧೮ ||

ಸಿದ್ಧರ ಒಡೆಯನಾದ ಕವಿಲರೂಪದಿಂದ ಅವತರಿಸಿ ಕಾಲಮುಹುಮು
ಯಿಂದ ಬುಪ್ತವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಶತ್ತ್ವ ಸಮೂಹಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು
ವಿರ್ಣಯಿಸುವ ಸಾಂಖ್ಯವೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅದನ್ನು
'ಅನುರಿ' ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. || ೧೦ ||
ಅನುಸೂಯೆಯು ಬೇಡಿದ ವರವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಆರಣೆಯ
ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಅತ್ರಿಪುತ್ರ ದಕ್ಷಾತ್ಮನನಾಗಿ
ಅವತರಿಸಿದನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಲರ್ಕ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮುಂತಾದ
ವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. || ೧೧ || ವಿನಯ
ಅವತಾರ ಯಜ್ಞಾವತಾದ ಗುಹೆಯೊಳು ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಪತ್ನಿ
ಅಕೂತಿಯು-ಗರ್ಭದಿಂದ ಇಳಿಸಿ ತನ್ನ ಪುತ್ರರಾದ 'ಯಾಮ'
ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಸ್ನಾಯುಂಭುವ ಮನ್ವಂತರವನ್ನು
ರಕ್ಷಿಸಿದನು. || ೧೨ || ಎಂಟನೆಯ ದಾರಿ ಭಗವಂತನು ಸಾಧಿ
ರಾಜನ ಪತ್ನಿಯಾದ ಮೇರುದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಮನಃಭವೇವನ ರೂಪ
ದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಆಶ್ರಮಗಳಿಗೂ ವಂದನೀಯವಾಗಿರುವ
ಪರಮಹಂಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಕೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. || ೧೩ ||
ಋಷಿಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಅವನು ತನ್ನ ಒಂಭತ್ತನೆಯ
ಅವತಾರವಾಗಿ ಪೃಥು ಮಹಾರಾಜನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು.
ಶೌನಾಡಿ ಋಷಿಗಳೇ! ಈ ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಅವನು ವೃದ್ಧಿಯಿಂದ
ಸಮಸ್ತ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕರ್ತೃನವಸ್ತುಯು
ಮಾಡಿದನು. || ೧೪ || ಚಾಕ್ಷುಷ ಮನ್ವಂತರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ
ತ್ರಿಲೋಕಗಳು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅವನು
ಮತ್ಸ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೆಯ ಅವತಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡನು.
ಇದರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಮುಂದಿನ ಮನ್ವಂತರದ ಅಧಿಪತಿಯಾದ
ವೈವಸ್ವತಮನುವನ್ನು ವೃದ್ಧಿರೂಪವಾದ ನೌಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ
ಕಾಪಾಡಿದನು. || ೧೫ || ದೇವ-ದಾನವರು ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ಕಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಭಗವಂತನು ನನ್ನೊಂದನೆಯ ಅವತಾರವಾಗಿ
'ಕೇರ್ಮ' ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂದರಪರ್ವತವನ್ನು
ತನ್ನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಹೊತ್ತನು. || ೧೬ || ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಾರಿ
ಧನ್ವಂತರಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಮೃತವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರದಿಂದ
ಅವತರಿಸಿದನು. ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅವತಾರವಾಗಿ ಮೋಹಿನೀ
ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ದೈತ್ಯರನ್ನು ಮೋಹವತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ,
ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಮೃತವನ್ನು ಕಾಣಿಸಿದನು. || ೧೭ || ಹದಿನಾಲ್ಕು
ನೆಯ ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸರಸಿಂಹರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟನಾಗಿ
ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಯಾದ ದೈತ್ಯರಾದ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನ ಎದೆಯನ್ನು
ಚಾಪನೀಯುವವರು ಜೊಂಡನ್ನು ಸೀಳುವಂತೆ - ತನ್ನ ಬಾಗುರು
ಗಳಿಂದ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸೀಳಹಾಕಿದನು. || ೧೮ || ಹದಿ
ನೈದನೆಯ ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಮಾಮನರೂಪವನ್ನು
ಧರಿಸಿ, ಸ್ವರ್ಗದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಸಲು
ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಲಿರಾಜನ ಯಜ್ಞಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ
ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಬಲಿಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು
ಇಂದ್ರನಿಗೆ ದಯಪಾಲಿಸಿದನು. (ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯೂ, ಅತ್ಯ
ನಿವೇದನ ಗೃಹ ಭಗವಂತನ ಅವಿಂಶ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಪಂಚದಶಂ ವಾಮನಕಂ ಕೃತ್ವಾಗಾದಧ್ವರಂ ಬಲೇಃ |
ಪದತ್ರಯಂ ಯಾಚಮಾನಃ ಪ್ರತ್ಯಾದಿಹಸ್ತಿಪ್ರಿಷ್ಠಪ್ರಮ್ |
|| ೧೯ ||

ಅವತಾರೇ ಪೋಷಣಮೇ ಪಶ್ಯನ್ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಪೋ ನೃಪಾನ್ |
ತ್ರಿಸಪ್ತಕೃತ್ವ ಕುಪಿತೋ ನಿಷ್ಕೃತ್ಯಾಮಕರೋನ್ಮಹೀಮ್ |
|| ೨೦ ||

ತತಃ ಸಪ್ತದಶೇ ಜಾತಃ ಸತ್ಯವತ್ಯಾಂ ಪರಾಶರಾತ್ |
ಚಕ್ರೇ ನೇದತರೋಃ ಶಾಖಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುಂಸೋಽಬ್ಜಮೇಧಃ |
|| ೨೧ ||

ಕರದೇವತ್ವಮಾಪನ್ನಃ ಸುರಕಾರ್ಯಚಿಕೀರ್ಷಯಾ |
ಸಮುದ್ರನಿಗ್ರಹಾದಿನಿ ಚಕ್ರೇ ವೀರ್ಯಾನ್ಮುತಃ ಪರಮ್ |
|| ೨೨ ||

ವಿಕೋನವಿಂಶೇ ವಿಚಕಿಮೇ ವೃಷ್ಟಿಪು ಪ್ಲಾಪ್ಯ ದನ್ಯನೀ |
ವಾಮಕೃಷ್ಣಾಪಿತಿ ಭುವೋ ಭಗವಾನಹರಧ್ವರಮ್ |
|| ೨೩ ||

ತತಃ ಕಲೌ ಸಂಪ್ರವೃತ್ತೇ ಸಮೋಹಾಯ ಸುರದ್ವಿಜಾಮ್ |
ಮುರ್ದೋ ನಾಮ್ನಾಜನಾತಃ ಕೀಕಟೇಪು ಭವಿಷ್ಯತಿ |
|| ೨೪ ||

ಅಥಾಸೌ ಯುಗಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಪ್ರಾಯೇಪು ವಾಜಸು |
ವನಿತಾ ವಿಷ್ಣು ಯಶೋ ನಾಮ್ನಾ ಕಲ್ಪಿರ್ಜಗತ್ಪತಿಃ |
|| ೨೫ ||

ಅವತಾರಾ ಹೃಸಂಪ್ರೇಯಾ ಹರೇಃ ಸತ್ತ್ವನಿರ್ಧೇದ್ವಿಜಾಃ |
ಯಥಾವಿದಾಸಿನಃ ಕುಲಾಃ ಸುರಾಃ ಸ್ತುಃ ಸಹಸ್ರತಃ |
|| ೨೬ ||

ಮುಷಯೋ ಮನುಷೋ ದೇವಾ ಮನುಪುತ್ರಾ ಮಹೌಜಸಃ |
ಕವಾಃ ಪರ್ವಾ ಹರೇರೇವ ಸಪ್ರಜಾಪತಯಸ್ತಥಾ |
|| ೨೭ ||

ಹೀಗೆ ಭಕ್ತರ ಭಕ್ತನಾದ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಪ್ರೇಮೀಭಕ್ತ ಒಲಿಗೆ ಎಂತಹ ಗೌರವ ಕೊಡಬಹುದು 'ಪ್ರಾಣ್ಯಕ್ಷೋಣೋ ಬಲೀಶಾಶಾ' ಹೀಗೆ ಅವನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದನು || ೧೯ || ಪರಿಸಾರನೆಯ ಪರಮಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಇವನು ಸತ್ಯವೋಹಿಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕುದ್ವನಾಗಿ ಅವನು ಸ್ವಸ್ತಿವಂದನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ದುಷ್ಕ ಕೃತ್ತಿಯಕೂಸನ್ನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು || ೨೦ || ಇದಾದ ಬಳಿಕ ಪರಿಸಾರನೆಯ ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಅವನು ಪರಾಶರರ ಮೂಲಕ ಸತ್ಯವತೀರೇವಿಯ ಗರ್ಭದಿಂದ ಸೀಮಾಪರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಜನರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಭಾರತಾಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ವೇದಾಪ್ತಮಾನ್ ನಾನಾ ರಾಜಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದನು || ೨೧ || ಪರಿಸಾರನೆಯ ಬಾರಿ ಭಗವಂತನು ದೇವತೆಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮಪಿಸುವ ರಾಜನಾಗಿ ರಾಮರೂಪದಿಂದ ಅವತರಿಸಿ ಸೇನಾಬಂಧನ ರಾಮಾವಧಿ ಮುಂತಾದ ಪರಾಕ್ರಮಪೂರ್ಣ ಅನೇಕ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. (ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಕೊಂಡು ಜನರು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಭಗವದ್ಭಾವಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ.) || ೨೨ || ಹತ್ತೊಂಭತ್ತ ನೆಯ ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಯದುವಂಶ ದಲ್ಲಿ ಒಲರಾಮ ಹಾಗೂ ತ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಭೂಮಿಯ ಭಾರವನ್ನು ಇಳಿಸಿದನು || ೨೩ || ಮತ್ತೆ ಕಲಿಯುಗವು ಬಂದಾಗ ಅವನು ಮಗಧ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೇವದ್ವೇಷಿಗಳಾದ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಎಂಬುವನಲ್ಲಿ ಪುತ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಾವತಾರವನ್ನು ಹಾಕುವನು || ೨೪ || ಇದು ಕಳೆದು ಬಳಿಕ ದಿವಗಳ ಬಳಿಕ ಕಲಿಯುಗದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜರಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂಟಗಾರರಾಗುವರು. ಆಗ ಜಗತ್ತಿನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಭಗವಂತನು ವಿಷ್ಣುಯುತನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವತಾರ ಮಾಡುವನು * || ೨೫ ||

ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ | ಇವು ಮಾತ್ರವೇ ಅವನ ಅವತಾರ ಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿರಿ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಅವತಾರ ಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿಗೂ ಬಹುದೇ ಇರುವ ಆಗಾದ ಸರೋವರ ದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಕಾಲುಕವಳು ಹರಿದುಬರುವಂತೆ ಸತ್ತ್ವಗುಣಕ್ಕೆ ನಿಧಿಯಾದ ತ್ರೀಹರಿಯಿಂದ ಅಸಂಖ್ಯ ಅವತಾರಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ || ೨೬ || ಬುಹಿಗಳು, ಮನುಗಳು, ದೇವತೆಗಳು, ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳು, ಮನುಪುತ್ರರು ಹಾಗೂ ಮಹಾಶಕ್ತಿಕಾಲಿಗಳು ಯಾರು-ಯಾರುಂಟೋ ಇವರಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ತ್ರೀಹರಿಯ ವಿಭೂತಿಗಳೇ ಅಂಶಗಳೇ ಆಗಿವೆ || ೨೭ || ಇವೆಲ್ಲ ಅವತಾರಗಳಾದರೂ ಭಗವಂತನ ಅಂಶಾವತಾರ ಅಥವಾ ಕಲಾವತಾರಗಳು.

* ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಅವರ ಭಗವಂತನ ಅವತಾರಗಳು ಇಪ್ಪತ್ತನೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಎರಡು ಅವತಾರಗಳಿವೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಪಂಚಗೀತೆ ಅವತಾರಗಳು. (ಕೆಲವು ವಿಜ್ಞಾನಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಇಪ್ಪತ್ತರನ್ನು ಅವತಾರಗಳೆಂದು ಕಾಮ-ಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಅವತಾರಗಳೆಂದೇ ಅವತಾರಮೂಲವಾದ ತ್ರೀಕೃಷ್ಣರಮೂಲಕೃಷ್ಣ ಕೀರ್ತಿಸಾರ, ಮಹಾ ಮತ್ಸ್ಯ ಪುರಾಣದಿಂದ ಅವನು ಹೊಂದಿದ ಅವತಾರ. ಒಲರಾಮಪಾರ ಮತ್ತು ಪರಶುಹಾರ್ಮಾರ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೊಂದು ಅವತಾರಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವತಾರವೇ ಅಲ್ಲ ಅವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಶುರಾಮರಮಾತ್ಮ ಪರಮಾಸುರೇಷ.)

ಏತೇ ಚಾಂಶಕಲಾಃ ಪ್ರಯಾ ಕೃಷ್ಣಾ ಭಗವಾನ್ ಸ್ತುಯಮ್ |
ಇಂದ್ರಾರಿವ್ಯಾಕುಲಂ ರೋಹಮೃದಯಂತಿ ಯುಗೇ ಯುಗೇ

|| ೨೮ ||

ಜನ್ಮ ಗುಹ್ಯಂ ಭಗವತೋ ಯ ದಿತತ್ಪ್ರಿಯತೋ ನರಃ |
ಸಾಯಂ ಪ್ರಾಶರ್ಯಣನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದುಃಖಗ್ರಮಾದ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ

|| ೨೯ ||

ಏತದ್ರೂಪಂ ಭಗವತೋ ಹೃರೂಪಸ್ಯ ಚಿದಾತ್ಮನಃ |
ಮಾಯಾಗುಣೈರ್ವಿರಚಿತಂ ಮಹದಾದಿಭಿರಾತ್ಮನಿ

|| ೩೦ ||

ಯಥಾ ನೃಪಿ ಮೇಘಭೋ ರೇಣುವಾ ಪಾರ್ಥಿವೋಽನಿಲೇ |
ಏವಂ ದ್ರಪ್ತರಿ ದೃಶ್ಯತ್ವಮಾರೋಪಿತಮಬುದ್ಧಿಭಿಃ

|| ೩೧ ||

ಅತಃ ಪರಂ ಯದವ್ತಕ್ರಮವ್ಯೂಹಗುಣವ್ಯೂಹಿತಮ್ |
ಅದೃಷ್ಟಾಶ್ರುತಮ್ತತ್ತ್ವಾತ್ ಸರ್ಜೀವೋ ಯಶ್ಚುನ್ಮರ್ಶವಃ

|| ೩೨ ||

ಯತ್ರೇವೇ ಸದಸದ್ರೂಪೇ ಪ್ರತಿಸಿದ್ಧೇ ಸ್ವಪಂವಿದಾ |
ಅವಿದ್ಯಯಾಽಽತ್ಮನಿ ಕೃತೇ ಇತಿ ತದ್ವತ್ಸಮರ್ಥನಮ್

|| ೩೩ ||

ಯದ್ವೇಷೋಪರತಾ ದೇವೀ ಮಾಯಾ ವೈಶಾರದೀ ಮತಃ |
ಸಂಪನ್ನ ವಿವೇತಿ ವಿದುರ್ಮಹಿಮ್ನಿ ಸ್ವೇ ಮಹೀಯತೇ

|| ೩೪ ||

ಏವಂ ಜನ್ಮಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಹೈಕರ್ತುರಜನಸ್ಯ ಚ |
ವರ್ಣಯಂತಿ ಸ್ಯ ಕವಯೋ ವೇದಗುಹ್ಯಾನಿ ಹೃತ್ತತೇಃ

|| ೩೫ ||

೩ ನಾ ಇದಂ ವಿಶ್ವಮಮೋಘಲೀಲಃ

ಸೃಜ್ಯತ್ಕವತ್ಪತಿ ನ ಸೃಜ್ಯತೇಽಸ್ಮಿನ್ |

ಭೂತೇಷು ಚಾಂತರ್ಹಿತ ಆತ್ಮತಂತ್ರಃ

ಪಾಡ್ವರ್ಗಿಕಂ ಜಘ್ರತಿ ಪದ್ಗುಣೇತಃ || ೩೬ ||

ಆದರೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಾದರೋ ಅವತಾರಮಾಡಿದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ದೈತ್ಯರ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಂದ ಜನರು ಪೀಡಿತರಾದಾಗ ಯುಗ-ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವನೇ ರೂಪಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವನು. || ೨೮ || ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯ ಜನ್ಮಗಳ ಈ ಕಥೆಯು ಅತ್ಯಂತ ರಹಸ್ಯಮಯ - ಗೋಪನೀಯವಾಗಿದೆ. ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲ-ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪಠಿಸುವವರು ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳಿಂದ ದೂರುಗಡೆಗೊಂಡು ವರು. || ೨೯ || ಪ್ರಾಕೃತ ಸ್ವರೂಪರೂಪ ಚಿನ್ಮಯ ಭಗವಂತನ ಈ ಸ್ಥೂಲ ಜಗದಾಕಾರವಾದ ರೂಪವು ಅವನ ಮೂಲಮಯ ಮಹತ್ತ್ವವ್ವಾದಿ ಗುಣಗಳಿಂದ ಭಗವಂತನಲ್ಲೇ ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿದೆ. || ೩೦ || ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಮೋಡಗಳು ಆಕಾಶವನ್ನೇ ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವವು. ಗಾಳಿಯಿಂದ ಎದ್ದ ಧೂಳು ಗಾಳಿಯನ್ನೇ ಧೂಳಿ ಧೂಳುಕವಾಸುತ್ವದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆತ್ಮನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ದೃಶ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸುಗುಣ ರೂಪವೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅವಿವೇಕಿ ಜನರು ಎಲ್ಲರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾದ ದೃಶ್ಯ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅರೋಪಿಸುತ್ತಾರೆ. || ೩೧ || ಈ ಸುಗುಣದಿಂದ ಅತೀಕವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಿರ್ಗುಣ ನಿರಾಕಾರ ಸ್ವರೂಪದೊಂದಿಗೆ ಗುಣಗಳ ಯಾವುದೇ ಸಂವರ್ತವಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅವನಿಗೆ ಕರಚರಣಾದಿ ಅವಯಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಜೀವನೂ ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮನದೇ ಅಂಶವಾದ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಿರ್ಗುಣವೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಭ್ರಮಿತನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಜನ್ಮ - ಮರಣದ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಳ್ಳುವನು. || ೩೨ || ಜೀವಿಗೆ ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನ ಉಂಟಾದಾಗ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಕೆಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಜಗತ್ತು ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ವತ್ರ ಪರಮಾತ್ಮನ ದರ್ಶನವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಂಶಭೂತ ಜಗತ್ತಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನು ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪನಾಗುತ್ತಾನೆ. || ೩೩ || ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಬಳಿಕ ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುಸುತ್ತುವ ಮಾಯೆ ನಿವೃತ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜೀವನು ಪರಮಾನಂದಮಯನಾಗಿ ತನ್ನ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. || ೩೪ || ಪರಮಾತ್ಮನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಣಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವನ ಜನ್ಮ - ಕರ್ಮಗಳ ರಹಸ್ಯವು ವೇದಗಳಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ರಹಸ್ಯ ಮಯವಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಾತ್ ಅಗಮ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶಕ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅವದನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. || ೩೫ ||

ಜ್ಞಾನ, ಬುದ್ಧಿ, ಖತ್ತರ್ಯ, ವೀರ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ತೇಜಸ್ಸುಗಳೆಂಬ ಈ ಆರು ಅಸಾಧಾರಣ ಗುಣಗಳಿಂದ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಅಮೋಘವಾದ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಆ ಭಗವಂತನೇ ಲೀಲಾಚಾಲವಾಗಿ ಈ ಎಶ್ವವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆ, ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ, ಸಂಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪರಮ ಸ್ವತಂತ್ರನು. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದು ಆರು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವನೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಲಿಪ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. || ೩೬ || ಐಂದ್ರಜಾಲಿಕನು ಅಥವಾ ನಟನು

ನ ಚಾಶ್ಚ ಕಶ್ಚಿನ್ನಿಪ್ತಕೇನ ಧಾತು-
ರವೈತಿ ಜಂತುಃ ಕುಮನೀಷ ಲೂತೀಃ |
ನಾಮಾನಿ ರೂಪಾಣಿ ಪುನೋಪಚೋಭಃ
ಸಂತಸ್ತೋ ನಟತರ್ಯೋವಿವಾಜ್ಞಃ || ೩೭ ||

ಸ ವೇದ ಧಾತು ಪದವೀಂ ಪರಸ್ವ
ದುರಂತ ವೀರ್ಯಸ್ವ ರಥಾಂಗವಾಣೀಃ |
ಯೋಽಮಾಯಯಾ ಸಂತತಯಾನುವೃತ್ತ್ಯಾ
ಭಜೇತ ತತ್ಪಾಧಸದೋಜಗಂಧಮ್ || ೩೮ ||

ಅಥೇಹ ಧನ್ಯಾ ಭಗವಂತ ಇತ್ಯಂ
ಯದ್ವಾ ಸುಪೇವೇಽಖಿಲಲೋಕನಾಥಃ |
ಏರ್ವಾಂತಿ ಸರ್ವಾತ್ಮಕಮಾತ್ಮಭಾವಂ
ನ ಯತ್ ಭೂಯಃ ಪರಿವರ್ತ ಉಗ್ರಃ || ೩೯ ||

ಇದಂ ಭಾಗವತಂ ನಾಮ ಪುರಾಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಮ್ಮಿತಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮಮಶ್ಲೋಕಚರಿತಂ ಚಕಾರ ಭಗವಾನ್ಯಜಃ
|| ೪೦ ||

ನಿಶ್ಚೇಯಶಾಯಿ ಲೋಕಸ್ತು ಭಸ್ತಂ ಸ್ವಸ್ತಯನಂ ಮಹತ್ |
ತದಿದಂ ಗ್ರಾಹಯಾಮಾಸ ಸುತಮಾತ್ಮ ವಹಾಂ ವರಮ್
|| ೪೧ ||

ರ್ಷವೇದೇತಿಹಾಸಾಸಾಂ ಸಾರಂ ಸಾರಂ ಸಮುದ್ದೃತಮ್ |
ಽಽಽ ಸಂಶ್ರಾವಯಾಮಾಸ ಮಹಾಕಾವಂ ಪರೀಕ್ಷಿತಮ್
|| ೪೨ ||

ಪ್ರಮೋಷಪಿಪ್ಪು ಗುಣಾಯಾಂ ಪರಿತಂ ಪರಮರ್ಷಿಭಿಃ |
ಕೃತ್ವೈ ಸ್ವಧಾಮೋಷಗತೇ ಧರ್ಮಪಾಶ್ವನಾದಿಭಿಃ ಸಹ
|| ೪೩ ||

ಏವೈ ನಪ್ಪದೃಶಾಮೇಷ ಪುರಾಣಾರ್ಕೋಽಧುನೋದಿತಃ |
ತತ್ ಕೀರ್ತಯತೋ ವಿಪ್ರಾ ವಿಪ್ರರ್ಷೀಭೂರಿತೇಜಸಃ
|| ೪೪ ||

ಅಹಂ ಪೂಜ್ಯಗಮಂ ತತ್ರ ನಿವಿಪ್ತಪದಸುಗ್ರಹಾತ್ |
ಲೋಕತಃ ಪಶ್ಯಾವಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಥಾಧೀತಂ ಯಥಾಮತಿ
|| ೪೫ ||

ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಲೂ ಮುಖಗೊಂದಲೂ ಮಾಡುವ ಅದ್ಭುತ
ಪದವಿಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಖರಾದವರು ಅರಿಯಲಾರದು.
ಹಾಗೆಯೇ ಮೂರ್ಖರನ್ನು ಮೇವದ-ಭಗವಂತನು ತನ್ನ
ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಲೂ ಮೇವವರ್ತನದಿಂದಲೂ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು ಎನ್ನಾ
ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದು ರೂಪಗಳನ್ನು ಲೋಕವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು
ಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ ಮಿವಿ ವಿವಿಕ್ತ ಕೀರ್ತನದಿಂದಲೂ ಅರಿಯಬಾರದು
|| ೩೭ || ಚಕ್ರವಾಣಿ ಭಗವಂತನ ರಕ್ತ ಪರಾಕ್ರಮಗಳು ಅನಂತ
ವಾಗಿವೆ ಅವರ ಆಳವನ್ನು ಮೂರು ತಿರುಳುಗಳಾದ ಅವನು
ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಾತೃವಾಗಿದ್ದಾನೆ ಅವನು ಎರಡು ಭವಭಾ
ವಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾನೆ ಅವನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಆಧಾರ ಅಥವಾ ಲೋಕಗಳ
ರಹಸ್ಯವನ್ನು - ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಿಷ್ಕಮಿ ಭಾವದಿಂದ ಅವನ
ಅಧಿವಾಸಿಗಳ ಗಂಧವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವನು - ನಿಷ್ಕಾಮವಾದ
ಸೇವಾ ಭಾವದಿಂದ ಅವನ ಚರಣಗಳನ್ನು ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸುವ
ಬ್ರಹ್ಮಶಿಷ್ಯನೇ ಅರಿಯುತ್ತಾನೆ || ೩೮ || ಶೇನಕಾದಿ ಮುಖಗಳಾದ
ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯರಾದ ನಿಜವೇ ಧನ್ಯರು, ಸೌಭಾಗ್ಯವಾಗಿರು
ವರೆಂದರೆ ನಿಷ್ಕ ಖಿಲಲೋಕಗಳಿಗೂ ಒಡೆಯನಾದ
ಪರಮಾಸುರೇವನಲ್ಲ ಸರ್ವಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ಅಕ್ಷಮವಾದ
ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿರುವಿರಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಈ ಭಯಂಕರ
ವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ || ೩೯ ||

ಭಗವಾನ್ ಮೇವಮ್ಭಾಸು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುವ
ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ
ಈ ಭಾಗವತವೆಂಬ ಪುರಾಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು || ೪೦ || ಅವರು
ಅತೀವ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೂ ಮೆಂಗಳಿಕರವೂ ಆದ ಈ ಧನ್ಯ
ವಾದ ಗುರುರತ್ನವನ್ನು ಲೋಕದ ಪರಮ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ
ಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ತಮ್ಮ ಪುತ್ರರಾದ ಪುನರವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿ
ಸಿದರು || ೪೧ || ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವೇದ-ಇತಿಹಾಸಗಳ ಸಾರ
ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ರುಕ್ಮಸಾಹುನಿಗಳು ರಾಜಾ ಪರೀಕ್ಷಿತ
ನಿಗೆ ಇದನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿಸಿದರು || ೪೨ || ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ
ಅವನು ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅಮರಣ ನಿರತನ
ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿದವನು. ಭಗವಾನ್
ಶ್ರೇಷ್ಠನ ಧರ್ಮ ಜ್ಞಾನಾದಿಗಳಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಪರಮಧಾಮಕ್ಕೆ
ತೆರಳಿದಾಗ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನೋಮಿ ಅಂಧಕಾರದಿಂದ
ಕುರುಹಾಗಿದ್ದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಈ ಪುರಾಣರೂಪ ಸೂರ್ಯನು
ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡನು. ಶೇನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ - ಮಹಾ
ಶಿಷ್ಯರ ಶ್ರೀಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಈ ಪುರಾಣದ ಕಥೆ
ಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನೂ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ ಆಲ್ಲೇ ನಾನು ಅವರ
ಕೃಪಾಪೂರ್ಣ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಇದರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದೆ.
ನಾನು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೋ ಹಾಗೆಯೇ
ನಿಮಗೆ ಯಥಾಮತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವೆನು, ಕೇಳಿ || ೪೩-೪೫ ||

ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು || ೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಶಾರದಾಮಹತ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧೇ
ಕೈಮಿಷೀಯೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಶ್ವಕೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೩ ||

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಮಹರ್ಷಿ ವೇದವ್ಯಾಸರ ವಿಷಾದ - ಅವರ ಬಳಿಗೆ ನಾರದರ ಆಗಮನ

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ಸಂಸ್ಕೃಯ ಮುನೀನಾಂ ದೀರ್ಘಸತ್ವಿಕಾಮ್ |
ವೃದ್ಧಃ ಕುಲಪತಿಃ ಸೂತಂ ಬಹ್ವಚ ಶೌನಕೋಽಬ್ರವೀತ್ || ೧ ||

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ಸೂತ ಸೂತ ಮಹಾಭಾಗ ವದ ನೋ ವದತಾಂ ವರ |
ಕಥಾಂ ಭಾಗವತೀಂ ಪುಣ್ಯಾಂ ಯದಾಹ ಭಗವಾನ್ ಶುಕಃ || ೨ ||

ಕಸ್ಯನ್ ಯುಗೇ ಪ್ರವೃತ್ತೇಯಂ ಸ್ಥಾಣೇ ವಾ ಕೇನ ಹೇತುನಾ |
ಕುತಃ ಸಂಚೋದಿತಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಕೃತವಾನ್ ಸಂಹಿತಾಂ ಮುನಿಃ || ೩ ||

ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ಮಹಾಯೋಗೀ ಸಮದೃಘ್ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಃ |
ಏಕಾಂತಮತಿರುನ್ಮದೋ ಗೂಢೋ ಮೂಢ ಇವೇಯತೇ || ೪ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾನುಯಾಂತಮೃಷಿಮಾತೃಜಮಪ್ಯನಗ್ನಂ
ದೇವ್ಯೋ ಹ್ರಿಯಾ ಪರಿಧಧುರ್ನ ಸುಹೃ ಚಕ್ರಮ್ |
ತದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪೃಚ್ಛತಿ ಮುನೌ ಜಗದ್ಭವಾಸ್ತಿ
ಸ್ತ್ರಿಪುಂಭಿದಾ ನ ತು ಸುತಸ್ಯ ವಿವಿಕ್ತದೃಷ್ಟೇಃ || ೫ ||

ಕಥಮಾಲಕ್ಷಿತಃ ಪೌರೈಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕುರುಜಾಂಗಲಾನ್ |
ಉನ್ಮತ್ತಮೂಕಜಡವದ್ವಿಚಿರನ್ ಗಜಪಾಶ್ವಯೇ || ೬ ||

ಕಥಂ ವಾ ಪಾಂಡವೇಯಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೀರ್ಮುನಿನಾ ಸಹ |
ಸಂವಾದಃ ಸಮಭೂತ್ತಾತ ಯತ್ಕೃಷ್ಣಾ ಸಾತ್ವತೀ ಶ್ರುತಿಃ || ೭ ||

ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಆ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸತ್ಯ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ನೆರವಿದ್ದ ಮುನಿಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲೂ, ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ, ವೃದ್ಧರಾದ ಋಗ್ವೇದೀ ಕುಲಪತಿ ಶೌನಕರು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸೂತ ಪುರಾಣಕರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಂಡರು. || ೧ ||

ಶೌನಕರು ಕೇಳಿದರು - (ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದರಭಾವದಿಂದ ಎರಡುಬಾರಿ ಸಂಚೋದಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.) ಸೂತಪುರಾಣಕರೇ! ಸೂತರೇ! ನೀವು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿದ್ದು ಮಹಾಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳು ಹೇಳಿರುವ ಭಗವಂತನ ಪುಣ್ಯಮಯ ಕಥೆಯನ್ನು ದಯ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಹೇಳಿರಿ. || ೨ || ಆ ಕಥೆಯು ಯಾವ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ನಡೆದಿತ್ತು? ಯಾರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನರು ಈ ಪರಮಹಂಸರ ಪುರಾಣಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು? || ೩ || ಅವರ ಪುತ್ರರಾದ ಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಯೋಗಿಗಳೂ, ಸಮದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರೂ, ಭೇದಭಾವರಹಿತರೂ, ಅಜ್ಞಾನ-ನಿರ್ದೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚಿತ್ತವರೂ, ನಿರಂತರ ಏಕಮಾತ್ರ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರರಾಗಿರುವವರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಮೂಢನಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. || ೪ || ಅವರು ಮಹಾಜನರಾಗಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟಾಗ ತಂದೆ ವೇದ ವ್ಯಾಸರು ಅವರನ್ನು ಆಗಲಿರಲಾರದೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಗ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶುಕಮಹರ್ಷಿಯು ದಿಗಂಬರನಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಸ್ತ್ರಧರಿಸಿದ್ದ ವೃದ್ಧರಾದ ವ್ಯಾಸರನ್ನು ನೋಡಿ ದೊಡನೆಯೇ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಅವರು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಅಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ವ್ಯಾಸರು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಇದರ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಉತ್ತರಿಸಿದರು - 'ಮಹಾತ್ಮರೇ! ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರೊಬ್ಬ ಭೇದವಿದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ದ್ವೈತಬುದ್ಧಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪುತ್ರರ ಶುದ್ಧದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭೇದವು ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಮಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಏಕಮಾತ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ.' || ೫ || ಇಂತಹ ಅಶ್ಚೈಕ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಮಹಾತ್ಮನು ಹುಚ್ಚನಂತೆಯೂ, ಮೂಗನಂತೆಯೂ, ಜಡನಂತೆಯೂ ಕುರುಜಾಂಗಲ ದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿ ಹಸ್ತಿನಾಪುರದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಪುರವಾಸಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಿದರು? || ೬ || ಪಾಂಡವನಂದನ ರಾಜರ್ಷಿ ಪರೀಕ್ಷಿತನಿಗೆ ಈ ಮುನೀ ಶುಕಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಯಿತು? ಅವರಿಂದ ಈ ಭಾಗವತಸಂಹಿತೆ ಹೇಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು? || ೭ || ಆ ಮಹಾಪುರುಷ ಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳು

ಸ ಗೋದೋಹನಮಾಶ್ರಂ ಹಿ ಗೃಹೇಷು ಗೃಹಮೇಧಿನಾಮ್ |
ಅವೇಕ್ಷತೇ ಮಹಾಭಾಗಸ್ತೀರ್ಥೀಕುರ್ವಂಸ್ತದಾಶ್ರಮಮ್ |

|| ೮ ||

ಅಭಿಮನ್ಯುಸುತಂ ಸೂತ ಪ್ರಾಪುರ್ಭಾಗವತೋತ್ಸಮಮ್ |
ತಸ್ಯ ಜನ್ಯ ಮಹಾರ್ಜಯಂ ಕರ್ಮಣಿ ಚ ಗೃಣೇಹಿ ನಃ |

|| ೯ ||

ಸ ಸ್ಮಶ್ರುತ್ ಕೃತ್ವಾ ಹೇತೋಃ ಪಿಂಡೋನಾಂ ಮಾನವರ್ಧನಃ |
ಪ್ರಾಯೋಪವಿಷ್ಯ ಗಂಗಾಯಾಮನಾದ್ಯತ್ಯಾಧಿವಾಟ್ ಶ್ರಿಯಮ್ |

|| ೧೦ ||

ನಮಂತಿ ಯತ್ಪಾದವಿಕೇತಮಾತ್ಮನಃ |

ಶಿವಾಯ ಹಾನೀಯ ಧನಾನಿ ಶತ್ರುಷಃ |

ಕಥಂ ಸ ವೀರಃ ಶ್ರಿಯಮಂಗ ಮಸ್ತುತಾಂ |

ಯುವೈಪತೋತ್ಸಪ್ಪುನುಹೋ ಸಹಾಸುಭಃ || ೧೧ ||

ಶಿವಾಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಭವಾಯ ಭೂತಯಃ |

ಯ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಪರಾಯಣಾ ಜನಾಃ |

ಜೀವಂತಿ ನಾತ್ಕಾರ್ಥಮಸೌ ಪರಾಶ್ರಯಂ |

ಮುನೋಚ ನಿರ್ವಿದ್ಯ ಕುತಃ ಕಲೇವರಮ್ || ೧೨ ||

ತತ್ಸರ್ವಂ ನಃ ಸಮಾಚಕ್ಷ್ಯ ಪೃಷ್ಠ್ಯ ಯದಿಹ ಕಿಂಚನ |
ಮನ್ಯೇ ತ್ವಾಂ ವಿಷಯೇ ವಾಚಿಂ ಸ್ನಾತುಮಸ್ತತ್ರ ಛಾಂದರಾತ್ |

|| ೧೩ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ವ್ಯಾಪರೇ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತೇ ತೃತೀಯೇ ಯುಗಪರ್ಯಯೇ |
ಯತಃ ಪರಾಶರಾದ್ಯೋಗೀ ವಾಸವ್ಯಾಂ ಕಲಯಾ ಹರೇಃ |

|| ೧೪ ||

ಸ ಕದಾಚಿತ್ಸರಸ್ವತ್ಯಾ ಉಚ್ಚಸ್ತೃತ್ಯ ಜಲಂ ಶುಚಿಃ |
ವಿವಿಕ್ತದೇಶ ಅಸೀನ ಉದಿತೇ ರವಿಮಂಡಲೇ |

|| ೧೫ ||

ಪರಾವರವ್ಯಃ ಸ ಖುಚಿಃ ಕಾಲೇನಾವತ್ತರಂಹತಾ |
ಮುಗಧಮುಗವೃತಿಕರಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಘುಮಿ ಯುಗೇ ಯುಗೇ |

|| ೧೬ ||

ಭೌತಿಕಾನಾಂ ಚ ಭಾವಾನಾಂ ಶಕ್ತಿಪ್ರಾಸಂ ಚ ತತ್ಕೃತಮ್ |
ಅಶ್ವಪಾನಾನ್ವಿ ಸ್ತಾಂ ಯುರ್ಮೋಧಾನ್ ತ್ವತಾಯುಷಃ |

|| ೧೭ ||

ಮಧಗಾಂವ್ಯ ಜರಾನ್ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಮುನಿರ್ವಿಷ್ಣೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ |
ಪಾರ್ವತಾಂ ಕೃಷ್ಣಾಂಕಾಂ ಯದ್ಧೌ ಹಿತಮಮೋಘರ್ದಕ್ |

|| ೧೮ ||

ಗೃಹಾದ ಮನೋಃಸ್ವ ತೀರ್ಥ-ಸ್ವರೂಪವನ್ನಾಗಿಗಳು ಹಸುವು
ಹುಲು ಕರೆಯುವವು ಹೇತು ಮತೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. || ೮ ||

ಸೂತಪ್ರವೀಣರೇ! ಅವನು ಮಂದನ ರಾಜಾದರಿಕೆತನು
ಪರಮಭಾಗವತೋತ್ಸಮನು! ಮನುಷ್ಯ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ ಅವನ
ಅತ್ಯಂತ ಅಶ್ವರ್ಯವಾದ ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ
ವರ್ಣಿಸುವವರಾಗಿರಿ. || ೯ || ಅವನ ಮನಃ ಪಾಂಡವ ವಂಶದ

ಗೌರವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವನಾಗಿದ್ದ ಐದನು ಅನಾಗಿದ್ದನು ಅವನು
ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ ಗುಗಾ
ತೀವರಲ್ಲಿ ಅಮರಣಾಂತ ನಿರಾಸ ಪತನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಏಕೆ
ಕುಳಿತಿದ್ದನು? || ೧೦ || ಶತ್ರುರಾಜರು ತಮ್ಮ ಒಳಿತಾಗಿ ವಾಶಿ-

ರಾರಿಯಾದ ಧನವನ್ನು ತಂದೊಪ್ಪಿ ಆತನ ವಾದವಿಳಕ್ಕೆ ಮುಸ್ಕರಿ
ಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ವಾಯದ ವಂಚಿಸ್ತಲ್ಪವು ಮಹಾಒಳವು
ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಶೂರಯುರು ಕಷ್ಟವಾದ ಆಮಂತ್ರ ಪಶ್ಯಮು-ವನ್ನೂ
ತನ್ನ ವಾಗವನ್ನೂ ಶೂರದುರದಲು ಅವನು ಏಕೆ ನಿತ್ಯವೂ
ವಂದಿ? || ೧೧ || ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿತರಾದ ಸಪ್ತಮವನು

ಜೀವನವಿಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ಮಂಗಳ, ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅಭ್ಯುದಯಗಳ
ಗಾಗಿಯೇ ಬಾಳುವರು. ಅವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ವಾರ್ಥವೂ
ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಿಡಲಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ
ಪೂತವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೂ ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಅದನ್ನು ಏಕೆ ತ್ಯಾಗ
ಮಾಡಿದನು? || ೧೨ || ವೇದವಾಚ್ಯವುಳ್ಳೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು

ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀವು ಪಾರಂಗತರಾಗಿರುತ್ತೀರಿ.
ಸೂತಪ್ರವೀಣರೇ! ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯಮಾಡಿ
ಉತ್ತರಿಸುವವರಾಗಿರಿ. || ೧೩ ||

ಸೂತಪ್ರವೀಣರು ಹೇಳಿದರು - ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ! ಈ
ಆಶುಮುಂಗಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯದಾದ ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ಕಲಾವತಾರವಾದ ಮಹಾಯೋಗಿ ವೇದವ್ಯಾಸರು
ಪರಾಶರ-ಸತ್ಯವತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿರ್ಭವಿಸಿದರು. || ೧೪ || ಒಂದು
ದಿನ ಅವರು ಸೂರ್ಯೋದಯದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯ ಪವಿತ್ರ
ವಾದ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಾಹ್ನಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಶುಕ್ರವಾದ

ವಿಷಾಂತ್ಕಾನ್ತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. || ೧೫ || ಪರಾವರಕತ್ತಗಳನ್ನೂ
ಛೂತ-ಭಸ್ಮಗಳನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದ ಆ ಮಹರ್ಷಿಗಳು - ಕೂಲದ
ವೇಗದಿಂದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಧರ್ಮ-
ಸಾಂಕರ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಇದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ

ಭೌತಿಕವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಶಕ್ತಿಯು ಕುಂದುತ್ತಿರುವುದನ್ನು
ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥ ಸ್ಪರ್ಶಹೀನತೆ ಬುದ್ಧಿಹೀನತೆ ಅಲ್ಪಾಯು
ಭಾಗ್ಯಹೀನತೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ
ವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಅರಿತುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ವರ್ಣಗಳ, ಅಶ್ರಮಗಳ

ಜನರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹಿತವುಂಟಾಗುವಿತ್ತು? ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರಾ
ದರು. || ೧೬-೧೭ || ವೇದೋಕ್ತವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಹೋತೃಗಳಿ-
ಕೂಡಿದ ಯುಕ್ತರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಜನರ ಹೃದಯ
ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ ಅವರು ಯುಕ್ತರ್ಮವನ್ನು

ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಹಾಯಕವಾದ ರೀತಿ-
ಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. || ೧೮ ||

ಬಾಹುರ್ಜೋತ್ರಂ ಕರ್ಮ ಶುದ್ಧಂ ಪ್ರಜಾಸಾಂ ವಿಶ್ವ ವೈದಿಕಮ್ |
ವ್ಯದಧಾದ್ಯಜ್ಞಸಂಯತ್ಯ ವೇದಮೇಕಂ ಚತುರ್ವಿಧಮ್

|| ೧೯ ||

ಋಗ್ವಜ್ರಾಪಾಮಾಧರ್ವಾಽಖ್ಯಾ ವೇದಾಶ್ಚತ್ವಾರ ಉದ್ವತಾಃ |
ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಾಂ ಚ ಪಂಚಮೋ ವೇದ ಉಚ್ಯತಃ

|| ೨೦ ||

ತತ್ರಗ್ನೇದಧರಃ ಪೈಲಃ ಸಾಮಗೋ ಜೈಮಿನಿಃ ಕವಿಃ |
ವೈಶಂಪಾಯನ ಏವೈಕೋ ನಿಷ್ಕಾತೋ ಯಜುಷಾಮುತ

|| ೨೧ ||

ಅಥವಾಂಗಿರಸಾಮಾಸೀತುಮಂತುರಾರುಣೋಮುನಿಃ |
ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಾನಾಂ ಪಿತಾ ಮೇ ರೋಮಹರ್ಷಿಣಃ

|| ೨೨ ||

ತ ಏತ ಋಷಯೋ ವೇದಂ ಸ್ತಂ ಸ್ತಂ ವ್ಯಸ್ಯನ್ನೇಕಧಾ |
ಶಿಷ್ಯೈಃ ಪ್ರಶಿಷ್ಯೈಃ ಸಚಿಷ್ಯೈರ್ವೇದಾಶ್ಚೇ ಶಾಖಿನೋಽಭವನ್

|| ೨೩ ||

ತ ಏವ ವೇದಾ ಹರ್ಮೋದೈರ್ಧಾರ್ಯಾಂತೇ ಪುರುಷೈರ್ಯಥಾ |
ಏವಂ ಚಕಾರ ಭಗವಾನ್ ವ್ಯಾಸಃ ಕೃಪಾವತ್ಸಲಃ

|| ೨೪ ||

ಸ್ವೀತೂದ್ರದ್ವಿಜಬಂಧೂನಾಂ ತ್ರಯೀ ನ ಶ್ರುತಿಗೋಚರಾ |
ಕರ್ಮಶ್ರೇಯಸಿ ಮೂಢಾನಾಂ ಶ್ರೇಯ ಏವಂ ಭವೇದಿಹ |

ಇತಿ ಭಾರತಮಾಖ್ಯಾನಂ ಕೃಪಯಾ ಮುನಿನಾ ಕೃತಮ್

|| ೨೫ ||

ಏವಂ ಪ್ರವೃತ್ತಸ್ಯ ಸದಾ ಭೂತಾನಾಂ ಶ್ರೇಯಸಿ ದ್ವಿಜಾಃ |
ಸರ್ವಾತ್ಮಕೇನಾಪಿ ಯದಾ ನಾತುಷ್ಯದ್ವದಯಂ ತತಃ

|| ೨೬ ||

ನಾತಿಪ್ರಸೀದದ್ವದಯಃ ಸರಸ್ವತ್ಪಾಸ್ತುತೇ ಶುಚೌ |
ವಿತರ್ಕಯನ್ ವಿವಿಕ್ತಸ್ಥ ಇದಂ ಪ್ರೋವಾಚ ಧರ್ಮವಿತ್

|| ೨೭ ||

ಧೃತವ್ರತೇನ ಹಿ ಮಯಾ ಛಂದಾಂಸಿ ಗುರವೋಽಗ್ನಯಃ |
ಮಾನಿತಾ ನಿರ್ವ್ಯಲೀಕೇನ ಗೃಹೀತಂ ಚಾನುಶಾಸನಮ್

|| ೨೮ ||

ಭಾರತವ್ಯಪದೇಶೇನ ಹ್ಯಾಮ್ನಾಯಾರ್ಥಸ್ತ ದರ್ಶಿತಃ |
ದೃಶ್ಯತೇ ಯತ್ರ ಧರ್ಮಾದಿ ಸ್ವೀತೂದ್ರಾದಿಭಿರಪ್ಯುತ

|| ೨೯ ||

ತಥಾಪಿ ಏತ ಮೇ ದೈಹ್ಯೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ಚೈವಾತ್ಮನಾ ವಿಭುಃ |
ಅಸಂಪನ್ನ ಇವಾಭಾತಿ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ಯಸತ್ತಮಃ

|| ೩೦ ||

ಅಖಂಡವಾಗಿದ್ದ ವೇದವನ್ನು - ಋಕ್, ಯಜುಸ್ಸು ಸಾಮ ಮತ್ತು ಅಥರ್ವ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದರು. ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಏದನೆಯ ವೇದವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

|| ೧೯-೨೦ || ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಋಗ್ವೇದವನ್ನು ಪೈಲರು ಅಥ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅದರ ಪ್ರವರ್ತಕರಾದರು. ಯಜುರ್ವೇದವನ್ನು ವೈಶಂಪಾಯನ ರೋಷಗೌಡ ಅಥ್ಯಯನಗೈದು ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತ ರಾದರು. ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಜೈಮಿನಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಸಾಮವೇದದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾದರು. || ೨೧ || ದರುಣವೃತ್ತರಾದ ಸುಮಯ ಮುನಿಗಳು ಅಥರ್ವವೇದದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರವರ್ತಕ ರಾದರು. ನನ್ನ ತಂದೆಯವರಾದ ರೋಮಹರ್ಷಿಣರು ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರವರ್ತಕ ರಾದರು. || ೨೨ || ಇವರೆಲ್ಲ ಋಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವೇದಾಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆನೇಕ ಶಾಖೆಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಶಿಷ್ಯ-ಪ್ರಶಿಷ್ಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರ ಮೂಲಕ ವೇದಗಳಿಗೆ ಬಹು ಶಾಖೆಗಳಾದುವು. || ೨೩ || ದೀನವತ್ಸಲರೂ, ಪರಮ ಪೂಜ್ಯರೂ ಆದ ಭಗವಾನ್ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಸ್ಮರಣ-ಧಾರಣೆಗಳ ಶಕ್ತಿಯು ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವ ಜನರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥ ರಾಗುವಂತೆ ವೇದವಾಚ್ಯಯವನ್ನು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದರು. || ೨೪ ||

ಸ್ವೀಯರು, ಶೂದ್ರರು, ಪಟದ್ವಿಜರು ವೇದಶ್ರವಣಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ವೈದಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದರ ಮೂಲಕ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಉಂಟಾಗಲೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಪಡುವಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಸಮುನೀಂದ್ರರು ಮಹಾಭಾರತ ವೆಂಬ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. || ೨೫ || ಶೇನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ | ಹೀಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸದಾಕಾಲ ವ್ಯಾಸಗಳ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿಯೇ ತತ್ಪರರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ನೆಮ್ಮದಿ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. || ೨೬ || ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪ ಖಿನ್ನವಾದಂತಾಯಿತು. ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯ ತೀರದ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ವಿಚಾರ-ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು - || ೨೭ || "ನಾನು ನಿಷ್ಕಪಟಿಭಾವದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಚರ್ಯಾದಿ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ವೇದಗಳನ್ನೂ, ಗುರು-ಜನರನ್ನೂ ಅಗ್ನಿಯನ್ನೂ ಗೌರವದಿಂದ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಅಕ್ಷಯಿನ್ನೂ ಶಿರಾವಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. || ೨೮ || ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ರಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ವೀಯರು, ಶೂದ್ರಾದಿಗಳೂ ಕೂಡ ಸಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಕರ್ಮಗಳ ಅರಿವನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ವೇದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. || ೨೯ || ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮ ತೇಜದಿಂದ ಸಂಪನ್ನನೂ ಸಮರ್ಥನೂ ಅಗಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಪೂರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲ. || ೩೦ || ಪ್ರಾಯಶಃ ನಾನು ಪರಮಹಂಸರಿಗೆ

ಕಿಂ ವಾ ಭಾಗವಾ ಭರ್ಮಾ ನ ಪ್ರಾಯೇಣ ನಿರೂಪಿತಾಃ |
ಪ್ರಿಯಾ ಪರಮಹಂಸಾನಾಂ ತ ಏವ ಹೃಚ್ಛಿತಪ್ರಿಯಾಃ

|| ೩೧ ||

ತಸ್ಯೈವಂ ಖಿಲಮಾತ್ಮಾನಂ ಮನ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಖಿದ್ಯತಃ |
ಕೃಷ್ಣ ನಾರದೋಽಭ್ಯಾಗಾದಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರಾಣಿದಾಹೃತಮ್

|| ೩೨ ||

ತಮಭಿಜ್ಞಾಯ ಸಹಸಾ ಪ್ರಹೃತ್ಪ್ರಾಯಾಗತಂ ಮುನಿಃ |
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ವಿಧಿವನ್ನಾರದಂ ಸುರಪೂಜಿತಮ್

|| ೩೩ ||

ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಭಾಗವತ ಭರ್ಮಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಭರ್ಮಗಳು ತಾವೇ ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಪರಿಪಾದ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದೇ ನನ್ನ ಅತ್ಯಪ್ಪಿಗೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. || ೩೧ || ಹೀಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಪೂರ್ಣರೆಂಬಂತೆ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಪ್ಪವ್ಯವಾಯವರು ಬೇರವರನ್ನು ಕಿರುಕುಳಿಸುವಂತೆ ಆ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದು ನಾರದರು ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. || ೩೨ || ಹೀಗೆ ಅಗಮನ ಅಪರನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ವ್ಯಾಸಮುನೀಂದ್ರರು ಸಂಕುಚನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ನಿಂತು ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿತರಾದ ಹೇಮಕಿ ನಾರದರನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದರು. || ೩೩ ||

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೪ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಭರತೇ ಪಾರಮಹಂಸಾಂ ಪಂಚತಾಯಾಂ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧೇ
ನೈಮಿಷೀಯೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೪ ||

ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ವ್ಯಾಸ-ನಾರದರ ಸಂವಾದ, ಭಗವಂತನ ಯಶ ಕೀರ್ತನೆಯ ಮಹಿಮೆ, ನಾರದರ ಪೂರ್ವಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತ

ಪೂತ ಉವಾಚ

ಅಥ ತಂ ಸುಖಮಾಸೀನ ಉಪಾಸೀನಂ ಬೃಹಚ್ಛವಾಃ |
ದೇವರ್ಷಿಃ ಪ್ರಾಹ ವಿಪ್ರರ್ಷಿಂ ವೀಣಾಪಾಣಿಃ ಸ್ಥಯನ್ನಿವ

|| ೧ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಪಾರಾಶರ್ಯ ಮಹಾಭಾಗ ಭವತಃ ಕೃಷ್ಣದಾಶ್ವನಾಃ |
ಪರಿಮುಷ್ಯತಿ ಕಾರೀರ ಆತ್ಮಾ ಮಾನು ಏವ ಮ

|| ೨ ||

ವಿಜ್ಞಾಪಿತಂ ಸುಸಂಪನ್ನಮಪಿ ತೇ ಮಹದದ್ಭುತಮ್ |
ಕೃತವಾನ್ ಭಾವತಂ ಯಸ್ತಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಪರಿಪೂರ್ಣತಮ್

|| ೩ ||

ವಿಜ್ಞಾಪಿತಮಧೀತಂ ಚ ಯತ್ತದ್ಭಿಷ್ಠ ಸನಾತನಮ್ |
ತಥಾಪಿ ಬೋಚಸ್ಯಾತ್ಮಾನಮಕೃತಾರ್ಥ ಇವ ಪ್ರಭೋ

|| ೪ ||

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಅಶ್ವೇನ ಮೇ ಸರ್ವಮಿದಂ ತ್ವಯೋಕ್ತಂ
ತಥಾಪಿ ವಾತ್ಸಾ ಪರಿಕುಷ್ಠತೇ ಮೇ |

ತದ್ಬಾಲಮಪ್ಯಕ್ರಮಗಾಧಬೋಧಂ

ಹೃಚ್ಛಾಮತಃ ಶ್ವಾಂತತೃಪ್ತವಾತ್ಸುತಮ್ || ೫ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಅವಂತರ ಮಹಾಯಶಸ್ಸು ಗಳಾದ, ವೀಣಾಪಾಣಿಗಳಾದ ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದರು ನಾನು ಸುಖಾತ್ಮ ಸುಖಾಸೀನರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಬೃಹತ್ಪ್ರಾಹ ದೇವವ್ಯಾಸರನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದರು - || ೧ ||

ನಾರದರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು - ಮಹಾಭಾಗರಾದ ಪರಾಶರವೃತ್ತರೇ! ನಿಮ್ಮ ಶರೀರ-ಮನಸ್ಸುಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ, ಜಿಂತನದಿಂದ ಸಂಕುಚವಾಗಿವೆಯಷ್ಟೆ? || ೨ || ಏಕೆಂದರೆ, ನೀವು ಎಲ್ಲಿ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಪರಮಾದ್ಭುತವಾದ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವಿರಿ. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಗೂಡಿರಬೇಕಲ್ಲ. || ೩ || ಇದಲ್ಲದೆ ನೀವು ಸನಾತನವಾದ ಬೃಹತ್ಪ್ರಾಹವನ್ನು ಕುರಿತು ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡಿರುವಿರಿ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ನೀವು ಓರ್ವ ಕೃತಕೃತ ರಾಗದೇ ಇರುವ ಸಾಧಾರಣ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಸ್ವವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಕೋಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? || ೪ ||

ವೇದವ್ಯಾಸರು ಹೇಳಿದರು - ನಾರದರೇ! ನೀವು ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲವೂ ನಿಜವೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಸಂಕುಚವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣವೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವು ಆಗಾಧವಾಗಿದೆ. ತಾವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತವಾದ ಮನುಷ್ಯರಾದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. || ೫ || ದೇವರ್ಷಿಗಳೇ! ತಾವು ಎಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರು. ಏಕೆಂದರೆ, ಕಾರ್ಯಕಾರಣಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಕರಾದ ಭಗವಂತನು ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲಯಗಳನ್ನು ಆದರ

ಸ ವೈ ಭವಾನ್ ವೇದ ಸಮಸ್ತಗುಹ್ಯ-
ಮುಪಾಸಿತೋ ಯತ್ಪುರುಷಃ ಪುರಾಣಃ |
ಪರಾವರೇಶೋ ಮನಸ್ತವ ವಿಶ್ವಂ
ಸೃಜತ್ಯವತ್ಪತಿ ಗುಹ್ಯರಸಂಗು || ೬ ||

ತೃ ಪರ್ಯಟಿಸ್ತರ್ಕ ಇವ ತ್ರಿಲೋಕೀ-
ಮುಂಶಲ್ಯರೋ ಪಾಯುರಿವಾತ್ಮಸಾಕ್ಷೀ |
ಪರಾವರೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಧರ್ಮತೋ ಪ್ರತ್ಯಃ
ಸ್ನಾತಸ್ತ ಮೇ ನ್ಯೂನಮಲಂ ವಿಚಕ್ಷಣ || ೭ ||

ಶ್ರೀನಾರದ ಉವಾಚ

ಭವತಾನುದಿತಪ್ರಾಯಂ ಯಶೋ ಭಗವತೋಽಮಲಮ್ |
ಯೇನೈವಾಸೌ ನ ತುಚ್ಛೇತ ಮನ್ಯೇ ತದ್ವರ್ತನಂ ಖಿಲಮ್
|| ೮ ||

ಯಥಾ ಧರ್ಮಾದಯಶ್ಚಾರ್ಥಾ ಮುನಿವರ್ಯೋಮಕೀರ್ತಿತಾಃ |
ನ ತಥಾ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಮಹಿಮಾ ಹ್ಯನುವರ್ಣಿತಾಃ
|| ೯ ||

ನ ಯದ್ಭುಕ್ತಿಪ್ರಪದಂ ಹರೇರ್ಯಶೋ
ಜಗತ್ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ರಗೃಣೀತ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ |
ತದ್ವಾಯಸಂ ತೀರ್ಥಮುಶಂತಿ ಮಾನಸಾ
ನ ಯತ್ರ ಹಂಸಾ ನಿರಮಂತ್ಯುತಿತ್ ಕ್ಷಯಾಃ || ೧೦ ||

ತದ್ವಾಗ್ವಿಸರ್ಗೋ ಜನತಾಘವಿಪ್ಲವೋ
ಯಸ್ಮಿನ್ಮತಿಶ್ಲೋಕಮಬದ್ಧವತ್ಕಪಿ |
ನಾಮಾನ್ಯನಂತಸ್ಯ ಯಶೋಽಂಕಿತಾನಿ ಯತ್
ತೃಣಾಂತಿ ಗಾಯಂತಿ ಗೃಣಂತಿ ಸಾಧವಾಃ || ೧೧ ||

ನೈಷ್ಯಮ್ಯುಮಪ್ಯಚ್ಯುತಭಾವವರ್ಜಿತಂ
ನ ತೋಭತೇ ಜ್ಞಾನಮಲಂ ನಿರಂಜನಮ್ |
ಕುತಃ ಪುನಃ ಶತ್ಪದಭದ್ರಮೀಶ್ವರೇ
ನ ಚಾರ್ಪಿತಂ ಕರ್ಮ ಯದಪ್ಯಕಾರಣಮ್ || ೧೨ ||

ಗುಣಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ
ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪುರಾಣಪುರುಷನನ್ನು ನೀವು ಉಪಾಸಿಸಿದ್ದೀರಿ.
|| ೬ || ನೀವು ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತ್ರಿಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸು
ತ್ತಿರುವಿರಿ. ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಪ್ರಾಣವಾಯುವಿನಂತೆ ಎಲ್ಲರ
ಒಳಗಡೆಯೂ ಇದ್ದು ಅಂತಃಕರಣಗಳ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವಿರಿ.
ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ ವ್ರತ-ನಿಯಮ-ನಿಷ್ಠೆಗಳಿಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು
ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮ ಎವೆರಡರಲ್ಲೂ ನಿಷ್ಣಾತನಾಗಿರುವ ನಾನು ಪರಮಾ
ನಂದದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ನನಗೆ
ಅನುಭವವೇನೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ! ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತಾವೇ
ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ. || ೭ ||

ಶ್ರೀನಾರದರೆಂದರು - ವೇದವ್ಯಾಸರೇ! ನೀವು ಒತ್ತುಮೆಟ್ಟಿಗೆ
ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ಪರಿಪುದ್ಧವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿಲ್ಲವೆಂದೇ
ತೋರುತ್ತದೆ. ಭಗವಂತನು ಸಂತೋಷಪಡುವುದು ಅವನ ಕೀರ್ತಿಯ
ವರ್ಣನೆಯಿಂದಲೇ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ
ದರ್ಶನದಿಂದಲೂ ಅವನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ
ಸಂತೋಷವಾಗದಿರುವ ದರ್ಶನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶೂನ್ಯವೆಂದೇ ನನ್ನ
ಭಾವನೆ. || ೮ || ಮುನಿವರ್ಯರೇ! ನೀವು ಧರ್ಮವೇ ಮುಂತಾದ
ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವಿರೋ,
ಅಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಾಸುದೇವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು
ವರ್ಣಿಸಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ! || ೯ || ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪದ, ಅಕ್ಷರ ವಿಸ್ತೃತ,
ರಸ, ಅಲಂಕಾರ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕ
ವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಪಾವನಗೊಳಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮನ
ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಂಡಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಅವಿಶ್ರವೇ.
ಯಾವ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಮಾನಸ ಸರೋವರದ ಹಂಸಗಳು
ವಿಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಕಾಕತೀರ್ಥವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಭಾವುಕರಾದ ಪರಮಹಂಸರು ರಮಿಸಿದೇ ಇರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವು
ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವೆನಿಸುವುದು. || ೧೦ || ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ
ಯಾವುದಾದರೂ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಭಕ್ತಿಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುತನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ನಾಮಗಳಿದ್ದರೆ
ಅ ವಾಗೆಯು ಜನರ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ.
ಎಕೆಂದರೆ, ಸುರುಪರು ಇಂತಹ ವಾಗೆಯನ್ನೇ ಶ್ರವಣ, ಕೀರ್ತನ,
ಗಾಯನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. || ೧೧ || ನಾವು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿ
ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ
ಕರ್ತೃತ್ವದ ಭಾವವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಭಗವಂತನ
ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ರಹಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಶೋಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ
ರಿತಿಯಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತಿಯ
ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಶೋಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ
ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ
ಯಿಂದ ಕೊಡಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು
ಜ್ಞಾನವು ಅನಂತ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಕಾಮನೆಯಿಂದ
ಮಾಡಲಾಗುವ ಕರ್ಮವನ್ನಾದರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಶುಭವೆಂದೇ
ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ, ಅದರ ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದೇನಿದೆ? ಹೀಗೆಯೇ

ಅಥೋ ಮಹಾಭಾಗ ಭವಾನಮೋಘದೃಕ್
ಖಚಿಶ್ರವಾಃ ಸತ್ಯತೋ ದೃತವ್ರತಃ |
ಉರುಕ್ರಮಸ್ಯಾಖಿಲಬಂಧಮುಕ್ತಯಃ
ಸಮಾಧಿನಾನುಸ್ಮರ ತದ್ವಿಚೀಪ್ತಮ್ || ೧೩ ||

ತತೋಽನ್ಯಥಾ ಕಿಂಚನ ಯದ್ವಿವಕ್ಷತಃ
ಪೃಥಗ್ವ್ರತಸ್ತತ್ಪತರೂಪನಾಮಭಃ |
ನ ಕುತ್ರಚಿತ್ ಕ್ವಾಪಿ ಚ ದುಷ್ಕೃತಾ ಮುಕ್ತಿ-
ರ್ನ ಭೇತ ವಾತಾಹತನೌರಿಧಾಸ್ತದಮ್ || ೧೪ ||

ಮಗುಪ್ಸಿತಂ ಧರ್ಮಕೃತೇಽನುಶಾಸಿತಃ
ಪೃಭಾವರಕ್ತಸ್ಯ ಮಹಾನ್ ವ್ಯತಿಕ್ರಮಃ |
ಮದಾತ್ಮತೋ ಧರ್ಮ ಇತಿ ತತಃ ಸ್ತತೋ
ನ ಮನ್ಯತೇ ತಸ್ಯ ನಿವಾರಣಂ ಪಪಃ || ೧೫ ||

ಮಿಶ್ರಣೋಽಸ್ಯಾರ್ಹತಿ ವೇದಿಕುಂ ವಿಭೋ-
ರಸಂತಪಾರಸ್ಯ ನಿವೃತ್ತಿಃ ಸುಖಮ್ |
ಪ್ರವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ಗುಣೈರನಾತ್ಮನ-
ಸ್ತತೋ ಭವಾಂದರ್ಶಯ ಚೇಪ್ಸಿತಂ ವಿಭೋಃ || ೧೬ ||

ಕೃತ್ಯಾ ಕ್ಷಧರ್ಮಂ ಚರಣಾಂಬುಜಂ ಹರೀ-
ಧ್ವಜವನ್ಮೂಲಕಂ ಪತೇತ್ತತೋ ಯದಿ |
ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಕ್ವಾಭದ್ರದುಘಾದಮುಷ್ಯ ಕಿಂ
ಕೋ ವಾರ್ತಾ ಅಪ್ಯೇಽಭವಾಂ ಸ್ವಧರ್ಮತಃ || ೧೭ ||

ಮಹಾಭಾಗನೇಮಿವ ಮಹಿಮ ಕರ್ಮಿಣೋ ಕೂಡ ಭಗವಂತನಿಗೆ
ಅರ್ಪಿಸಿದುದು. ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆದರಿಸಿದ ಅರ್ಥಕರು ಮಾಡುವ
ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಾವಿತನಾಗಿ
ಮಾಡಬೇಕು || ೧೩ || ಮಹಾಭಾಗನೇ ತಾವು ಅಮೋಘವಾದ
ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರು ಪವಿತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದವರು.
ವತ್ಸಪರಾಸುಣಿಯೂ ವೃಷಾಹತವೃಳವೂ ಆಗಿದ್ದವರಿ. ಅವರಿಂದ
ಕಮಸ್ಸು ಬೇಷಗಳನ್ನು ಒಂಭೂಮಿಗೂ ಗೋರಿಗಾಗಿ ಈ ಅಜಿಂತ್ಯ
ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಭಗವಂತನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಕಮಾಪಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಂಭವನ
ಮಾಡಿರು. || ೧೩ || ಭಗವಂತನನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ವಿವರ ಮಾಡುವಷ್ಟೋ
ವರ್ಣನೆಗಳು ಒಂದುಸುವವನು ತನ್ನ ಆ ಅಚ್ಚಯವಿವರ ವಿವರವಾದ
ಅನೇಕ ನಾಮರೂಪಗಳ ಸುಳಿಗೆ ಹಿಡಿದಾಕೋಳ್ಳವನು ಅವನ
ಬುದ್ಧಿಯು ಘೇದ-ಭಾವದಿಂದ ಭರಿತವಾಗುವುದು. ಅವನ
ದುಃಖಕ್ಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹದಗವಾತ || ೧೪ ||
ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಹೋಗುವುದು. || ೧೪ || ಸಮಾಜ
ಗೊವ ಜನರು ಸ್ವಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರು-
ತ್ತಾರೆ. ಭರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನೀವೇ ಅವರಿಗೆ ನಿಂದಿತ (ಪಾಪ
ಹಿಂಸಾರಿಯುಳ್ಳ) ಸಹಾಮರ್ಯಮಾಡಲು ಅಚ್ಚೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರು. ಈ
ಮಾತು ವಿಪರೀತವಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೂರ್ಖ ಜನರು
ನಿಮ್ಮ ಪಚನಗಳಿಂದ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ನಿಂದಿತ ಕರ್ಮವನ್ನೇ
ಧರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇದೇ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ ಹೀಗೆ
ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರ ನಿಷೇಧ ಮಾಡುವ ವಚನಗಳನ್ನು
ಪರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. || ೧೫ || ತಾವು ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದೀರಿ.
ಅಂತಃಕರ್ಮವಾದ ಭಗವಂತನ ಆಲೌಕಿಕ ಲೀಲೆಗಳ ಕುರಿತು
ತಾವು ತಿಳಿದೇ ಇದ್ದೀರಿ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಲಾಭದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ
ಅನಂದಾನುಭವದ ಕುರಿತು ನಿಮಗೆ ಜ್ಞಾನವಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ
ಸ್ವರೂಪವ್ಯಾಪ್ತಕ್ಕೆ ವಾರ್ತಕವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದ
ಸಂಸಾರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆಯೋರಿ ಭಗವಂತನ ಆಲೌಕಿಕ
ಲೀಲೆಗಳ ವರ್ತನ ಮಾಡಿತ್ತಿರಿ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಭಗವಂತನ
ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪದ ಪಾಶ್ವಾತ್ಕಾರಮಾಡಿ
ಕೊಳ್ಳುವರು. || ೧೬ || ಯಾವನಾದರೂ ಮನುಷ್ಯನು ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮ
ಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾ
ಇರುವಾಗ, ಆ ಭಕ್ತಿಯು ಪರಿಪಕ್ವವಾಗದೆ ನಡುವಿನಲ್ಲೇ ದೇಹವಾತ
ವಾದರೂ ಆ ಭಕ್ತಿಯಿಗೆ ಅಮಂಗಳವಾಗಬಲ್ಲದೇ ? ಅರ್ಥಾತ್
ಸವಾಕಾಶ ಅವನಿಗೆ ಉಭಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಯಾರಾದರೂ
ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಭಗವಂತನಿಂದ
ವಿಮುಖನಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾವರೂ ವಿಶೇಷ ಲಾಭವಾಗಿದೆಯೇ ?
ಅರ್ಥಾತ್ - ನಿಷ್ಕಾಮ ಭಾವದಿಂದ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು
ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವುದು
ಕೇವಲವಿಶೇಷ ಉಪಾಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಗವಂತನ ಸ್ವತಿ
ನಿಂತರ ಇರಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದೂ ತಾವು ತಿಳಿದಿರುವಿರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಜನರ ಪರಮುಕ್ತಿಯನ್ನಿಗಾಗಿ ನೀವು ಭಗವಂತನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನೇ
ಗಾನಮಾಡಿರಿ. ಇದೇ ಬೋಳಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಕರವಾಗಿದೆ. || ೧೭ ||

ತಸ್ಯೈವ ಹೇತೋಃ ಪ್ರಯತೇತ ಕೋವಿದೋ
ನ ಲಭ್ಯತೇ ಯದ್ವಿಮತಾಮುಪಯೋಧಃ |
ತಲ್ಲಭ್ಯತೇ ದುಃಖವದನ್ಯತಃ ಸುಖಂ
ಕಾಲೇನ ಸರ್ವತ್ರ ಗಭೀರರಂಹಸಾ || ೧೮ ||

ನ ವೈ ಜನೋ ಜಾತು ಕಥಂಚನಾವ್ಯಚೇ-
ನ್ಮುಕುಂದಸೇವ್ಯನ್ಯವದಂಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಮ್ |
ಸ್ವರನ್ಮುಕುಂದಾಹ್ನುಪಗೂಢನಂ ಪುನ-
ರ್ವಿಹಾತುಮಿಚ್ಛೇನ್ನ ರುಗ್ರಹೋ ಯತಃ || ೧೯ ||

ಇದಂ ಹಿ ವಿಶ್ವಂ ಭಗವಾನಿವೇತರೋ
ಯತೋ ಜಗತ್ಪಾಪನಿರೋಧಸಂಭವಾಃ |
ತದ್ವಿ ಸ್ವಯಂ ವೇದ ಭವಾಂಸ್ತಥಾಪಿ ವೈ
ಪ್ರಾದೇಶಮಾತ್ರಂ ಭವತಃ ಪ್ರದರ್ಶಿತಮ್ || ೨೦ ||

ತ್ವಮಾತ್ಮನಾಽಽತ್ಮಾನಮವೇಹ್ಯಮೋಘದೃಕ್
ಪರಸ್ಯ ಪುಂಸಃ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ಕಲಾಮ್ |
ಅಜಂ ಪ್ರಚಾತಂ ಜಗತಃ ಶಿವಾಯ ತ-
ನ್ಮಹಾನುಭಾವಾಭ್ಯುದಯೋಽಧಿಗಣ್ಯತಾಮ್ || ೨೧ ||

ಇದಂ ಹಿ ಪುಂಸ್ತಪಸಃ ಶ್ರುತಸ್ಯ ಪಾ
ಸ್ವಪ್ನಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಚ ಬುದ್ಧಿದತ್ತಯೋಃ |
ಅವಿಚ್ಯುತೋಽರ್ಥಃ ಕವಿಭಿರ್ನಿರೂಪಿತೋ
ಯದುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಗುಣಾನುವರ್ಣನಮ್ || ೨೨ ||

ಅಹಂ ಪುರಾತೀತಭವೇಽಭವಂ ಮುನೇ
ದಾಸ್ಯಾಸ್ತು ಕಸ್ಯಾಶ್ಚನ ವೇದವಾದಿನಾಮ್ |
ನಿರೂಪಿತೋ ಬಾಲಕ ಏವ ಯೋಗಿನಾಂ
ಶುಶ್ರೂಷಣೇ ಪ್ರಾವೃಷಿ ನಿರ್ವಿವಿಕ್ತತಾಮ್ || ೨೩ ||

ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಲೋಕಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲೇ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಪರಮಾನಂದದ ಸುಖವು ದೊರೆಯಲಾರದು. (ಆದರೆ, ಗೋಪಿಯರು ಭಗವಂತನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವನ ಭಜನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿದರು. ಮನೆ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತದಾಕಾರ ವೃತ್ತಿಲಾಂಟಾಯಿತು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಭಜನೆ ಮಾಡುವವರೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.) ಸಂಸಾರದ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳಾದರೋ ಕಾಲಗತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಒಂದಾದಮೇಲೊಂದರಂತೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಂದುಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರು ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. || ೧೮ || ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವವನು ಎಂದಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಇತರ ಕರ್ಮಗಳಂತೆ ಈ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ ಭಕ್ತಿರಸದ ಸವಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವನು ಭಗವಂತನ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಆಲಿಂಗನವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡದೆ ಪರಮಾನಂದದ ಸಾಗರದಲ್ಲೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಳುಗಿರುತ್ತಾನೆ. || ೧೯ || ಈ ವಿಶ್ವವು ಭಗವಂತನದೇ ಸಾಕಾರ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವನೇ ಇರುವನು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅವನು ಇದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಅತೀತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಂದಲೇ ಈ ವಿಶ್ವದ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹಾರ ಲೀಲೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ನೀವಾದರೋ ಆ ಪ್ರಭುವಿನ ಕುರಿತು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಂಕೇತಮಾತ್ರ ಮಾಡಿರುವೆನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಭಗವಂತನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವನ ಗುಣಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರಿ. || ೨೦ || ಮಹಾಮುಹುರೇ! ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅಮೋಘವಾದುದು. ನೀವು ಪರಮಪುರುಷ- ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಲಾವತಾರವೇ ಆಗಿದ್ದೀರಿ; ಇದನ್ನು ತಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಜನ್ಮರಹಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ತಾವು ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವಿರಿ. ಅದರಿಂದ ನೀವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸಮಾಡಿರಿ. || ೨೧ || ಪುಣ್ಯಕೀರ್ತಿಯಾದ ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯಗುಣಗಳನ್ನು, ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುವುದೇ- ಮನುಷ್ಯರು ಆಚರಿಸುವ ತಪಸ್ಸು, ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ಯಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾನ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ದಾನ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪರಮ ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. || ೨೨ || ಮಹಾಮುನಿಗಳೇ! (ಭಗವಂತನ ಗುಣವನ್ನ, ಶ್ರವಣ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೇ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.) ಹಿಂದಿನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾನು ವೇದವಾದಿಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಬ್ಬ ದಾಸಿಯ ಪುತ್ರನಾಗಿದ್ದೆನು, ಆ ಯೋಗಿಗಳು ಮರ್ಛಾ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಬಾಲಕನಾಗಿರುವಾಗಲೇ ನನ್ನ ತಾಯಿಯು ಆ ಯೋಗಿಗಳ ಶುಶ್ರೂಷೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಳು. || ೨೩ ||

ತೇ ಮಯ್ಯಪೇತಾವಿಲಚಾಪತೇಽರ್ಥಕೇ
ದಾಂತೇಽದ್ವಿತೀಡನಕೇಽನುವರ್ತನಿ |
ಚಕ್ರಃ ಕೃಪಾಂ ಯದ್ವಪಿ ತುಚ್ಛದರ್ಶನಾಃ
ಶುಶ್ರೂಷಮಾಣೇ ಮುನಯೋಽಲ್ಪಭಾಷಿಣೇ || ೨೪ ||

ಉಚ್ಛಿಷ್ಟಲೇಪಾನನುಮೋದಿತೋ ದ್ವಿಜೈಃ
ಸಕೃತ್ ಭುಂಜೇ ತದಪ್ಯಾಕಂಠಿಷಃ |
ವಿವಂ ಪ್ರವೃತ್ತಸ್ಯ ವಿಮದ್ಭಟೇತಃ-
ಸ್ತದ್ಧರ್ಮ ವಿವಾತ್ಮರುಚಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ || ೨೫ ||

ತತ್ರಾನ್ವತಂ ಕೃಷ್ಣಕಥಾಃ ಪ್ರಗಾಯತಾ-
ಮನುಗ್ರಹೀಣಾಶೃಣುವಂ ಮನೋಹರಾಃ |
ತಾಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಮೇಽನುಪದಂ ವಿಶೃಣ್ವತಃ
ಪ್ರಿಯಶ್ರವಸ್ಯಂಗ ಮಮಾಭವದ್ರುಚಿಃ || ೨೬ ||

ತಸ್ಯಿಂಸ್ತದಾ ಲಬ್ಧರುಚೀರ್ಮಹಾಮುನೇಃ
ಪ್ರಿಯಶ್ರವಸ್ಯಸ್ಯ ಧಿತಾ ಮಹಿರ್ಮಮ |
ಮಯಾಹಮೇತದ್ವದಸತ್ತ್ವ ಮಾಯಯಾ
ಪಶ್ಯೇ ಮಯಿ ಪ್ರಹ್ಲಾಢೇ ಕಲ್ಪಿತಂ ಪದೇ || ೨೭ ||

ತತ್ತಂ ಶರತ್ಪಾದ್ವಪಿಶಾವೃತೂ ಹರೇ-
ರ್ವಿಶೃಣ್ವತೋ ಮೇಽನುಪದಂ ಯತೋಽನುಲಮ್ |
ತೀರ್ತೈರ್ಮಾನಂ ಮುನಿಭಿರ್ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ-
ರ್ಭಕ್ತೈಃ ಪ್ರವೃತ್ತಾತ್ ರಜಸ್ತಮೋಽಪಹಾ || ೨೮ ||

ತತ್ಕೃಪಂ ಮೇಽನುರಕ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಶ್ರಿತಸ್ಯ ಹತೈನಸಃ |
ತದ್ವಚಾನಸ್ಯ ಬಾಲಸ್ಯ ದಾಂತಸ್ಯಾನುಚರಸ್ಯ ಚ
|| ೨೯ ||

ತತ್ಪ್ರಾಂ ಗುಹ್ಯತಮಂ ಯತ್ತತ್ಪಾಶ್ಚಾದ್ವರ್ಗವತೋದಿತಮ್ |
ಕ್ಲೃಷ್ಟೈಃಕ್ಲೃಷ್ಟೈಃ ಗಮಿಷ್ಯಂತಃ ಕೃಪಯಾ ದೀನವತ್ಸರಾಃ
|| ೩೦ ||

ಮೇಷ್ವಾತಂ ಭಗವತೋ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ವೇದಸಃ |
ಮಾಮಾನುಭಾವಮವಿದಂ ಯೇನ ಗಂಧ್ಯಂತಿ ತತ್ಪದಮ್
|| ೩೧ ||

ನಾನು ವಾಚಕಾದಿಗಳೂ ಬಾಲ್ಯರೂಪಿತನಾಗಿದ್ದು, ಜೇಂದ್ರಿಯ
ವಾಗಿದ್ದ ಅನುರಕ್ತ ಸ್ವಭಾವವಿದ್ದ, ವಿಶೇಷಾಪಿಯಾಗಿದ್ದ
ಅವರ ಆಜ್ಞಾಪನಾಂ ಕೇವಲ ಮಾಮತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಈ ಶೀಲ-ಸ್ವಭಾವ
ವನ್ನು ನೋಡಿ ಮಮವತಿಗಳಾದ ಮುನಿಗಳು ಸೇವಕನಾದ
ಸದ್ವಿಮಲೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೇಲೆ || ೨೪ || ನಾನು ಅವರ
ಅನುಮತಿಸಹಿತವು ಅವರ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಟಿ
ಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಾಕೋಪವಸ್ತು ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ನಂಬಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು
ವಾರ ಮಾತ್ರ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ಅವರಿಂದ ನನ್ನ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ
ತೊಳೆದು ಹೋದುವು. ಹೀಗೆ ಅವರ ಸೇವೆಯು ಮತ್ತು ಮಾತುತ್ವ
ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಆ ಯೋಗಿಗಳ ಹಣೆ ಭವಿಸಿ-ಪೂಜೆ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದೇ ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಅಭಿಮತಿ ಉಂಟಾಯಿತು.
|| ೨೫ || ದ್ವಾಸಮತರ್ಪಣಗಳೇ! ಆ ಸತ್ಸಂಗದಲ್ಲಿ ರೀತಿಗಾಗ
ಪರಾಯಣರಾದ ಮಹಾತ್ಮರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಾನು
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮನೋಹರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ ಶ್ರದ್ಧಾಭಾವದ
ಒಂದೊಂದು ಪದವನ್ನು ಶ್ರವಣಸುತ್ವ ಇರುವಾಗ ಪ್ರಿಯಕೀರ್ತಿ
ಯುಳ್ಳ, ಸ್ತೋತ್ರಪ್ರಿಯನಾದ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಭಿಮತಿ
ಉಂಟಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಆ ಮಹಾನುಭಾವರ ಸತ್ಸಂಗದಿಂದ ನನಗೆ
ಅಮೃತಲಾಭವಾಯಿತು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಆ ಮಹಾತ್ಮರ ಅಸೀಮಕೃಪೆ
ಯಿಂದೇ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ || ೨೬ || ಮಹಾಮುನೇ !
ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಅಭಿಮತಿ ಉಂಟಾದಾಗ ಆ ಮನೋಹರ ಕೀರ್ತಿ
ಯುಳ್ಳ ಪ್ರಭುವಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿತು. ಆ
ಮುಖ್ಯವಾದ ನಾನು ಈ ಸದಸದಾತ್ಮಕವಾದ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ
ಪರಮಾತ್ಮನೊಳಗೆ ನನ್ನ ಆತ್ಮನಲ್ಲ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿರು
ವಂತೆ ನೋಡತೊಡಗಿದೆನು || ೨೭ || ಹೀಗೆ ಶರದ್ವಾಯುತು ಮತ್ತು
ವರ್ಷಾಯುತುಗಳ ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ
ಮೂರೂ ಹೊತ್ತು ಆ ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಮುನಿಗಳು ಶ್ರೀಹರಿಯ
ನಿರ್ಮಲವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂತೋಷದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಹೃದಯ
ದಲ್ಲಿ ರವೋಗುಣ, ತಮೋಗುಣಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತಹ
ಭಕ್ತಿಯು ಉಪಯಿಸಿತು || ೨೮ || ನಾನು ಆ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ
ಆತ್ಮಂತ ಅನುರಕ್ತನಾಗಿದ್ದೆನು. ವಿನಯಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದೆನು. ಅವರ
ಸೇವೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶಹೊಂದಿದವು. ನನ್ನ
ಪ್ರವೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯೂ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯಮವೂ
ಇವು, ಧೀಮತಿಯೂ ಮೇವಸ್ಯಗಳಿಂದ ನಾನು ಅವರ ಆಜ್ಞಾಕಾರಿ
ಮಾಗಿದ್ದೆ || ೨೯ || ಆ ದೀನವತ್ಸರಾದ ಮಹಾತ್ಮರು ಅಲ್ಲಿಂದ
ಹೊರಟುಹೋದ ಸ್ವಯಂ ಭಗವಂತನೇ ತನ್ನ ಶ್ರೀಮುಖದಿಂದ
ಉಪದೇಶಮಾಡಿದ್ದ ರಹಸ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನನಗೆ ಪರಮಕೃಪೆ
ಯಿಂದ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು || ೩೦ || ಆ ಉಪದೇಶದಿಂದಲೇ
ಜಗತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಾತೃವಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾಯೆಯ
ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನಾನು ಅರಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಅದನ್ನರಿತರೆ ಅವನ
ಪರಮಪದದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಅತ್ಯಸ್ವರೂಪದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ
ಉಂಟಾಗುವುದು || ೩೧ ||

ವಿಕೃಂಭೋಚಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಂಸ್ತಾಪತ್ರಯಚಿಕಿತ್ಸಿತಮ್ |
ಯದೀಶ್ವರೇ ಭಗವತ ಕರ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಭಾವಿತಮ್ || ೩೦ ||

ಅನುಯೋ ಯಶ್ಚ ಭೂತಾನಾಂ ಜಾಯತೇ ಯೇನ ಸುವ್ರತ |
ತದೇವ ಹ್ಯಾಮಯಂ ದ್ರವ್ಯಂ ನ ಪುನಾತಿ ಚಿಕಿತ್ಸಿತಮ್ || ೩೧ ||

ಏವಂ ನೃಣಾಂ ಶ್ರಿಯಾಯೋಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಂಸ್ಕೃತೇತಮಃ |
ತ ಏವಾತ್ಮವಿನಾಶಾಯ ಕಲ್ಪಂತೇ ಕಲ್ಪಿತಾಃ ಪರೇ || ೩೨ ||

ಯದತ್ರ ಶ್ರಿಯತೇ ಕರ್ಮ ಭಗವತ್ತರಿತೋಪಣಮ್ |
ಜ್ಞಾನಂ ಯತ್ತದಧೀನಂ ಹಿ ಭಕ್ತಿಯೋಗಸಮನ್ವಿತಮ್ || ೩೩ ||

ಕುರ್ವಾಣಾ ಯತ್ರ ಕರ್ಮಾಣ ಭಗವಚ್ಚಕ್ಷಯಾಸಕ್ತತ್ |
ಗೃಣಂತಿ ಗುಣನಾಮಾನಿ ಕೃಷ್ಣಾನ್ಯಸ್ಮರಂತಿ ಚ || ೩೪ ||

ನಮೋ ಭಗವತೇ ತುಭ್ಯಂ ವಾಸುದೇವಾಯ ಧೀಮಹಿ |
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯಾನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ಚ || ೩೫ ||

ಇತಿ ಮೂರ್ತ್ಯಭಿಧಾಣೇನ ಮಯ ಮೂರ್ತಿಮಮೂರ್ತಿಕಮ್ |
ಯಜತೇ ಯಜ್ಞಪುರುಷಂ ಸ ಸಮ್ಯಗ್ವರ್ತನಃ ಪುಮಾನ್ || ೩೬ ||

ಇಮಂ ಸ್ವನಿಗಮಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನವೇತ್ಯ ಮದನುಷ್ಯತಮ್ |
ಅದಾನ್ತೇಜ್ಞಾನಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಸ್ವಪ್ನಿನ್ ಭಾವಂ ಚ ಕೇಶವಃ || ೩೭ ||

ತಮುಷ್ಯದಭ್ರಶ್ರುತ ವಿಪ್ರತಂ ವಿಭೋಃ
ಸಮಾಪ್ಯತೇ ಯೇನ ವಿನಾಂ ಒುಭುಕ್ತಿತಮ್ |
ಅಸ್ಯಾಹಿ ದುಃಪ್ರಮುಖಾರದಿಹಾತ್ಮನಾಂ
ಸಂಕ್ಷೇಪನಿರ್ವಾಣಮುಶಂತಿ ನಾನ್ಯಥಾ || ೪೦ ||

ಬ್ರಹ್ಮಣೋಃ | ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುರಿತು ಸಮಸ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ತಪತ್ರಯ ಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ದಿವ್ಯೋಪವೃತ್ತಿ. ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದು ನಿಮಗೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. || ೩೦ || ಸಾಧುಶಿರೋಮುಖ ಗಳೇ! ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥದ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಯಾವ ರೋಗ ಉಂಟಾಗುವುದೋ, ಅದೇ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿಧಿಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರೆ ಆ ರೋಗವನ್ನು ದೂರಮಾಡು ವುದಲ್ಲ. || ೩೧ || ಹೀಗೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಜನ್ಮ-ಮರಣಗಳ ಸಂಸಾರಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಡುವುದಿದ್ದರೂ, ಅವು ಗಳನ್ನೂ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಕರ್ಮತ್ವವೇ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಆ ಕರ್ಮಗಳು ಜೀವನನ್ನು ಒಂಧಿ ಸರಾರವು. || ೩೨ || ಆದ್ದರಿಂದ ಭಗವತ್-ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಜಾಗುವ ಕರ್ಮದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ ಎರಡೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು ತ್ತದೆ. ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯೋಗಯುಕ್ತಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದಾಗಿದೆ. || ೩೩ || ಆ ಭಗವದರ್ಥ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಅಜ್ಞಾನಸಾರವಾಗಿ ಆಚರಣವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನರು ಪರೇ-ಪರೇ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಗುಣ-ನಾಮಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತಿ ಸುತ್ತಾ, ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. || ೩೪ || ಹಾಗೂ ಆಗಾಗ ಭಗವಂತನನ್ನು ಹೀಗೆ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ - ಪ್ರಭೋ! ಭಗವಾನ್ ವಾಸುದೇವನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವು. ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೂ, ಅನಿರುದ್ಧನೂ, ಸಂಕರ್ಷಣನೂ ಆಗಿರುವ ನಿನಗೆ ನಮೋ ನಮಃ. || ೩೫ || ಹೀಗೆ ಭಗವಂತನ ಚತುರ್ವ್ಯೂಹಮೂರ್ತಿಗಳ ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಪ್ರಾಕೃತಮೂರ್ತಿ ರಹಿತನೂ, ಅಪ್ರಾಕೃತ ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಭಗವಾನ್ ಯಜ್ಞಪುರುಷನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನಿಯು. || ೩೬ || ಬ್ರಹ್ಮಣೋಃ | ಹೀಗೆ ನಾನು ಭಗವಂತನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡೆನು. ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದೆನು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚಗೊಂಡ ಭಗವಾನ್ ಕೇಶವನು ನನಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಭಾವರೂಪೀ ಪ್ರೇಮಾಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದನು. || ೩೭ || ಜ್ಞಾನಸಿಂಧಿಗಳೇ! ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ನೀವು ಭಗವಂತನದೇ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ, ಅವನ ಪ್ರೇಮಮಯ ದಿವ್ಯಲೀಲೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಅವನ ಸ್ಮರಣ-ಕೀರ್ತನೆ-ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಯಾವುದೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ-ದೊಡ್ಡ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಯೂ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನಾ ದುಃಖಗಳಿಂದ ಮತ್ತೆ-ಮತ್ತೆ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುವವರ ದುಃಖಗಳು ಇದರಿಂದ ತಮನವಾಗು ವುವು. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮದಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಉಪಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. || ೪೦ ||

ಏದನೇನು ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೫ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧೇ
ವ್ಯಾಸನಾರದರವರವಾದೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೫ ||

ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ನಾರದರ ಪೂರ್ವಚರಿತ್ರೆಯು ಮುಂದುವರಿದುದು

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಏವಂ ನಿಶಮ್ಯ ಭಗವಾನ್ದೇವರ್ಷೇರ್ಜುನ ಕರ್ಮ ಚ |
ಭೂಯಃ ಪಪ್ರಚ್ಛತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ ವ್ಯಾಸಃ ಸತ್ಯವತೀಕೃತಃ

|| ೧ ||

ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ

ಭಿಕ್ಷುಭಿರ್ವಿಪ್ರವಸಿತೇ ವಿಜ್ಞಾನಾದೇಷ್ಟಭಿರ್ದುಷ್ |
ವರ್ತಮಾನೋ ವಯಸ್ಯಾದ್ಯೇ ತತಃ ಕಿಮಕರೋದ್ವಾನ್

|| ೨ ||

ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಕಯಾ ವೃತ್ತ್ಯಾ ವರ್ತಿತಂ ತೇ ಪರಂ ವಯಃ |
ಕಥಂ ಚೇದಮುದಸ್ಯಾಕ್ಷಿಃ ಕಾಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಕಲೇವರಮ್

|| ೩ ||

ಪ್ರಾಕೃಲ್ಪವಿಪಯಾಮೇತಾಂ ಸ್ವತಃ ತೇ ಸುರಾಸ್ತ್ರಮ |
ನ ಹ್ಯೇಷ ವ್ಯವಧಾತ್ಯಾಲ ಏಷ ಸರ್ವಸಿರಾಕೃತಿಃ

|| ೪ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಭಿಕ್ಷುಭಿರ್ವಿಪ್ರವಸಿತೇ ವಿಜ್ಞಾನಾದೇಷ್ಟಭಿರ್ದುಷ್ |
ವರ್ತಮಾನೋ ವಯಸ್ಯಾದ್ಯೇ ತತಃ ಕಿಮಕರೋದ್ವಾನ್

|| ೫ ||

ಏಕಾತ್ಮಜಾ ಮಃ ಜನಸೀ ಯೋಷಿನ್ಮೂಢಾ ಚ ಕಿಂಕರೀ |
ಮಯ್ಯಾತ್ಮಜೇಽನನ್ಯಗತೌ ಚಕ್ರೇ ಸ್ನೇಹಾನುಬಂಧನಮ್

|| ೬ ||

ಸಾರ್ಥಂತ್ರಾ ನ ಕಲ್ಪಾಽಽಸಿದ್ಧೋಗ್ಗೇಮಂ ಮಮೇತ್ತೋ |
ಕುಪ್ಯ ಹಿ ಮತೇ ಲೋಕೋ ಯೋಷಾ ದಾದಿಮಯೀ ಯಥಾ

|| ೭ ||

ಅಹಂ ಚ ತದ್ಭವ್ಯಕುಲೇ ಕೂಷಿವಾಂಸ್ತದಪೇಕ್ಷಯಾ |
ವಿಗ್ನೇಶಕಾಲಾವ್ಯತ್ಯಸ್ತೋ ಬಾಲಕಃ ಪಂಚಹಾಯನಃ

|| ೮ ||

ಏಕದಾ ನಿರ್ಗತಾಂ ಗೇಹಾದ್ವಹಂಕೀಂ ನಿಶಿ ಗಾಂ ಪಥಿ |
ಸರ್ವೋಽದಶತ್ವದಾ ಸ್ವಪ್ನ ಕೃಪಣಾಂ ಕಾಲಚೋದಿತಃ

|| ೯ ||

ತಾ ತದಹಮೀಶಸ್ಯ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಶಮಭೀಪ್ಸತಃ |
ಅನಿಗ್ರಹಂ ಮನ್ಯಮಾನಃ ಪ್ರಾತಿಸ್ಥಂ ದಿವಮುತ್ಸರಾಮ್

|| ೧೦ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕಾದಿಗಳೇ! ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದರ ಜನ್ಮ ಕರ್ಮಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸತ್ಯವತೀವರ ಭಗವಾನ್ ದೀವೇದವ್ಯಾಸರು ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. || ೧ ||

ಶ್ರೀದೇವವ್ಯಾಸರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ - ದೇವರ್ಷಿಗಳೇ! ತಮಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ಮಾಡಿದ ಯತಿಗಳು ಹೋದ ಬಳಿಕ ನೀವೇನು ಮಾಡಿದಿರಿ? ಆಗ ಶಾವಿಗೂ ಕುಂಬಾ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ? || ೨ || ಸ್ವಾಯಂಭುವ! ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯದ ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆದಿರಿ? ಮತ್ತೆ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಾವ ವಿಧದಿಂದ ಶರೀರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದಿರಿ? || ೩ || ದೇವರ್ಷಿ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರೇ! ಕಾಲವಾದರೋ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಚದುರದೆ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ನಿಮ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರದ ನೆನಪನ್ನು ಅಳಿಸದೆ ಹೇಗೆ ಬಿಟ್ಟಿತು? || ೪ ||

ನಾರದರು ಹೇಳಿದರು - ಸುಗ! ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ಮಾಡಿದ ಮೊಗ್ಗಿಗಳು ಹೊರಟುಹೋದಾಗ ಇನ್ನೂ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ ನಾನು ಹೇಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದನೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ - || ೫ || ನನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ನಾನ್ನೋಗೇ ಮಗನು. ಆಕೆಯು ಹೆಂಗಸಾಗಿದ್ದು, ಮೊತ್ತಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲವವಳು. ದಾಸಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು. ನನಗೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೇವರಾಜ ಗತಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹವಾರವಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಳು. || ೬ || ಅವಳು ನನ್ನ ಯೋಗ-ಕ್ರೀಡಾದ ಕುರಿತು ವಿವಳ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪರಾಧೀನ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಸೂತ್ರದ ಮೊಹೆಯು ಕುಣಿಸುವವನ ಅಧೀನವಿದ್ದು, ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಕುಣಿಯುವ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವು ಈಶ್ವರನ ಅಧೀನ ವಲ್ಲಿದೆ. || ೭ || ನಾನೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಸ್ನೇಹಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಾಗ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಸತಿಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಏದು ವರ್ಷ ವಯಸಾದಾಗ ತನಗೆ ದಿಶ್-ದೇಶ-ಕಾಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಏನೂ ಆರಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. || ೮ || ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ತಾಯಿಯು ಹಾಲುಕರೆಯಲು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಕಾಲು ಒಂದು ಹಾವಿಗೆ ತಗುಲಿತು. ಆದು ಆ ಬಡವಾಯಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ವರ್ಷ ಮೈನು ತಡೆ? ಮೃತ್ಯುವಿನ ಸ್ವೇರಣೆಯೇ ಹೀಗಿತ್ತು. || ೯ || ಭಕ್ತರ ಮಂಗಳವಾಣೀ ಒಯಿಸುವ ಭಗವಂತನು ಹೀಗೆ ಅನುಗ್ರಹವೇ ಮಾಡಿರುವನು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟೆನು. || ೧೦ || ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬಂತಿಗನಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸುಗ! ಒಲಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಧನ-ಧಾನ್ಯ ಸಂಪನ್ನವೇಶಗಳೂ, ಸವಾಗಳೂ, ಗ್ರಾಮಗಳೂ, ಗೊಲ್ಲರ ದೊಡ್ಡಿಗಳೂ, ಬಗೆ ಬಗೆಯ

ಸ್ವಿತಾಂಜನಪದಾಂಶ್ಚ ಪುರಗ್ರಾಮವ್ಯಜಾಕರಾನ್ |
ಖೇಟಖರ್ವಟವಾಟೇಶ್ಚ ವನಾನ್ಯುಪವನಾನಿ ಚ || ೧೧ ||

ಚಿತ್ರಧಾತುವಿಚಿತ್ರಾದ್ರೀನಿಭಭಗ್ನಭುಜದ್ರುಮಾನ್ |
ಜಲಾತಯಾನ್ ಶಿವಜಲಾನ್ಮಲಿನೀಃ ಸುರಶೇಷಿತಾಃ || ೧೨ ||

ಚಿತ್ರಸ್ಥನೈಃ ಪತ್ರರಥೈರ್ವಿಭ್ರಮದ್ವೈವರತ್ನಿಯಃ |
ಸ ಲವೇಣುಶರಸ್ತಂಭಕುಶೀಚಕಗಹ್ವರಮ್ || ೧೩ ||

ಏಕ ವಿವಾತಿಯಾತೋಽಹಮದ್ರಾಕ್ಷಂ ವಿಪಿನಂ ಮಹತ್ |
ಘೋರಂ ಪ್ರತಿಭಯಾಕಾರಂ ವ್ಯಾಲೋಲೂಕುವಾಜರಮ್ || ೧೪ ||

ಪರಿತ್ರಾಂತೇಂದ್ರಿಯಾತ್ಮಾಹಂ ತೃಟ್‌ಪರೀತೋ ಒಭುಕ್ಷಿತ್ |
ಸ್ನಾತ್ವಾ ಪೀತ್ವಾ ಹೃದೇ ಸದ್ಯಾ ಉಪಸ್ತೃಪ್ತೋ ಗತತ್ರಮಃ || ೧೫ ||

ತಸ್ಮಿನ್ನಿರ್ಮನುಜೇಽರಣ್ಯೇ ಪಿಪ್ಪಲೋಪ್ತು ಆಸ್ತಿತಃ |
ಆತ್ಮನಾಽಽತ್ಮಾನಮಾತ್ಮಸ್ಥಂ ಯಥಾಶ್ರುತಮಚಿಂತಯಮ್ || ೧೬ ||

ಧ್ಯಾಯತಶ್ಚರಣಾಂಭೋಜಂ ಭಾವನಿರ್ಜಿತಚೇತಸಾ |
ದಿತ್ಯಂತಾಶ್ರುಕಲಾಕ್ಷಸ್ತು ಹೃದ್ಯಾಸೀನೇ ಶನೈರ್ಹರಿಃ || ೧೭ ||

ಪ್ರೇಮಾತಿಭರನಿರ್ಭಿನ್ನಪುಲಕಾಂಗೋಽತಿನಿರ್ವೃತಃ |
ಅನಂದಸಂಪ್ಲವೇ ರೀನೋ ನಾಪಶ್ಯಮುಭಯಂ ಮುನೇ || ೧೮ ||

ರೂಪಂ ಭಗವತೋ ಯತ್ಪನ್ನನಕಾಂತಂ ಶುಚಾಪಹಮ್ |
ಅಪಶ್ಯತ್ ಸಹಸೋತ್ತಮೇ ವೈಕ್ಲವ್ಯಾದ್ಧರ್ಮನಾ ಇವ || ೧೯ ||

ದಿದೃಕ್ಷುಸ್ತದಶಂ ಭೂಯಃ ಪ್ರಣಿಧಾಯ ಮನೋ ಹೃದಿ |
ವೀಕ್ಷ್ಯಮಾಣೋಽಪಿ ನಾಪಶ್ಯಮವಿತ್ಯಪ್ತ ಇವಾತುರಃ || ೨೦ ||

ಗಣಿಗಳೂ, ರೈತರ ಕೊಪ್ಪಲೂ, ನದಿಗಳೂ, ವರ್ವತ ತಪ್ಪಲಿನ ಸಣ್ಣ
ಲಾಯಗಳೂ, ಹಿರಿಯಗಳೂ, ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳ ತೋಪುಗಳೂ,
ಅರಣ್ಯಗಳೂ, ಉದ್ಯಾನವನಗಳೂ, ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣದ ಧಾತುಗಳಿಂದ
ಕಂಗೊಳಿಸುವ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಪರ್ವತಗಳೂ ಕಾಣಿಸಿದವು. ಕೆಲವು
ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳಿಂದ ಮುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನೂ ಕಾಡು
ಮರಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದನು. ಬಗೆ-ಬಗೆಯ ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟುವ
ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದಲೂ, ಝೇಂಕರಿಸುವ ದುಂಬಿಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ,
ದೇವತಾಪೂಜೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಯಾದ ಕಮಲಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ
ನಳಸುಸುತ್ತಿದ್ದ ತಗ್ಗೇರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ತಾವರೆಕೊಳಗಳೂ ನನಗೆ
ಸಿಕ್ಕಿದವು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಾ ನಾನು ಒಹಳ ದೂರ
ಸಾಗಿದಾಗ ನನಗೆ ಒಂದು ಘೋರವಾದ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯವು ಸಿಕ್ಕಿತು.
ಅದರಲ್ಲಿ ಬಗೆ-ಬಗೆಯ ಜೊಂಡು ಹುಲ್ಲುಗಳು, ಬೆಕ್ಕಗಳೂ,
ದರ್ಭೆಗಳ ಪೊದೆಗಳು, ಗಾಳಿಗೆ ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಿದಿರಮಳೆಗಳು
ಇವುಗಳಿಂದ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಭೀಕರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಭಯಂಕರ
ಆಕಾರದ ಹಾವುಗಳು, ಗೂಚಿ, ನರಿಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ
ವಾಸಸ್ಥಳವಾದ ಭಯಾನಕ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯವನ್ನು ಕಂಡನು.
|| ೧೧-೧೪ || ನನ್ನ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಗಳು ನಡೆದು-ನಡೆದು
ಬಳಲಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಮೊತಗೆ ತಡೆಯಲಾರದಷ್ಟು ಹಸಿವು-
ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ನದಿ
ಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ನೀರುಕುಡಿದು, ಆಚಮನಮಾಡಿ
ಆಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡೆ. || ೧೫ || ಅನಂತರ ಆ ನಿರ್ಜನ
ವಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆರಣ್ಯಮರದ ಒಡದದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು
ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಆ
ದೋಗಿಗಳಿಂದ ಕೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಧ್ಯಾನಮಾಡತೊಡ
ಗಿದನು. || ೧೬ || ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಣಗಚಿತ್ತದಿಂದ ಭಗ
ವಂತನ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅತನ
ದರ್ಶನದ ಉತ್ಕಂಠತೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಅನಂದಾಶ್ರುಗಳು
ತುಂಬಲಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗಲೇ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಕ್ರೀಹರಿಯು
ಪ್ರಕಟವಾದನು. || ೧೭ || ಮಹರ್ಷಿಯೇ! ಆಗ ಪ್ರೇಮಭಾವದ
ಉದ್ರೇಕದಿಂದ ನಾನು ರೋಮಾಂಚಿತನಾಗಿ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ
ವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆನು. ಅನಂದದ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ
ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಒಳಗೂ-ಹೊರಗೂ ಏನೂ ಕಾಣಿಸದೆ
ಹೋಯಿತು. ತದಾಕಾರ ವೃತ್ತಿಯುಂಟಾಯಿತು. || ೧೮ || ಆಗ
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವಾದ, ಸರ್ವಶೋಕಗಳನ್ನು ಶೋಗ
ಲಾಡಿಸುವ ಕ್ರೀಭಗವಂತನ ಆ ರೂಪವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಣ್ಣಾರೆ
ಯಾಗಲು ನನಗೆ ಒಹಳ ಕಳವಳವುಂಟಾಯಿತು. ನಾನು ತಡೆಯ
ಲಾರದ ಬೇಗುದಿಯಿಂದ ಥಟ್ಟನೆ ಮೇಲೆದ್ದು ನಿಂತೆ. || ೧೯ ||

ಆ ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತೆ ದರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂದು
ಬಯಸಿದೆ. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆರೆ
ಗೊಳಿಸಿ ಪದೇ-ಪದೇ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ನಾನು
ಅವನನ್ನು ನೋಡದೆ ಹೋದಾಗ ಅತ್ಯಪ್ಪನಂತೆ, ರೋಗ ಬಂದವ
ನಂತೆ ನರಳತೊಡಗಿದೆ. || ೨೦ || ಹೀಗೆ ನಿರ್ಜನವಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ

ವಿವಂ ಯತಂತಂ ವಿಜನೇ ಮಾಮಾಹಾಗೋಚರೋ ಗಿರಾಮ್ |
ಗಂಭೀರಶ್ಚಯಾ ವಾಚಾ ಶುಚಿ ಪ್ರಶಮಯನ್ನಿವ || ೨೦ ||

ಹಂತಾಸ್ತಿದನ್ಯನಿ ಭವಾನ್ಮಾ ಮಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಹಾರ್ಹತಿ |
ಅವಿಚ್ಛೇದನಾಯೋಗಾಂ ದುರ್ದರ್ಶೀನಹಂಕುರೋಗಿರಾಮ್ || ೨೧ ||

ಸಕೃದ್ವದ್ವರ್ತತಂ ರೂಪಮೇತತ್ಕಾಮಾಯ ತೇನನಭ |
ಮತ್ಕಾಮಃ ಶನಕೈಃ ಸಾಧುಃ ಸಾರ್ವಾನ್ಮುಚತಿ ಹೃಚ್ಛಯಾನ್ || ೨೨ ||

ಸ್ವೇವಯಾಽ ದೀರ್ಘಯಾ ತೇ ಜಾಹಾ ಮಯಿ ಭೃಥಾ ಮತಿಃ |
ಹಿತ್ವಾದದ್ಯಮಿಮಂ ಲೋಕಂ ಗಂತಾ ಮದ್ವನತಾಮು || ೨೩ ||

ಮತಿರ್ಮಯಿ ನಿಬದ್ಧೇಯಂ ನ ವಿಪದ್ವೇತ ಕರ್ಹಿಚತ್ |
ಪ್ರಜಾಸರ್ಗನಿರೋಧೇಽಪಿ ಸ್ಮೃತಿಶ್ಚ ಮದಸುಗ್ರಹಾತ್ || ೨೪ ||

ವಿತಾವದುಕ್ತೋಪರರಾಮ ತನ್ನಹದ್ |
ಭೂತಂ ನಭೋಲಿಂಗಮಲಿಂಗಮೀಶ್ವರಮ್ |
ಅಹಂ ಚ ತಸ್ಮೈ ಮಹತಾಂ ಮಹೀಯಸೇಃ
ಶೀರ್ಷ್ಣಾವನಾಮಂ ವಿದಧೇಽನುಕಂಪಿತಃ || ೨೫ ||

ನಾಮಾನ್ಯನಂತಸ್ಯ ಹತತ್ರಪಃ ಪಶನ್ |
ಗುಹ್ಯಾನಿ ಭದ್ರಾಣಿ ಕೃತಾನಿ ಚ ಸ್ಮರನ್ |
ಗಾಂ ಪರ್ಯಟಂಸ್ತುಷ್ಟ ಮನಾ ಗತಸ್ತುಹಃ
ಕಾಲಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷನ್ನಿದುರೋ ವಿಮುಹಃ || ೨೬ ||

ವಿವಂ ಕೃಷ್ಣಮತೇರ್ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಸ್ತಕ್ಸಾಮಲಾತ್ಮನಃ |
ಕಾಲಃ ಪ್ರಾದುರಭೂತ್ಕಾಲೇ ತದಿತ್ಸಾದಾಮನೀ ಯಥಾ || ೨೭ ||

ಪ್ರಮಾನ್ಯಮಾನೇ ಮಯಿ ತಾಂ ಶುದ್ಧಾಂ ಭಾಗಮಹಿಂ ತನುಮ್ |
ಅರೂಪರ್ಮನಿರ್ವಾಣೋ ನೈಪತತ್ತ್ವಾಂಚಭೌತಿಕಃ || ೨೮ ||

ತದ್ವಾಚಕಃ ಕವಮಾದಾಯ ಶಯೋನೇಽಂಭಯ್ದನೃತಃ |
ತಿತಮಿಪೋರನುಪ್ರಾಣಂ ವಿವಿಶೇಽಂತರಹಂ ವಿಭೋಃ || ೨೯ ||

ಅಹಂ ಮಹಾ-ವಿಕ್ರಾಂತಿ-ಪುನಃ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುಕ್ತಿದ್ಧ-ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು
ಮಾತಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಮಹಾ-ವಿಷಯವು ನನ್ನ ಶೋಕವನ್ನು ಶಮನ
ಗೊಳಿಸಲು ಗಂಭೀರವಾದ ಮೃದುವೂ ಅದ ಮಾತಿನಿಂದ
ಹೀಗಿಂದನು - || ೨೦ ||
|| ೨೦ || ಇದೇ ಹಿನ್ನೆದಲ್ಲಿ ನೀನು
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಬಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮನಸ್ಸಿನ
ವಾಸನೆಗಳು ಶಾಂತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಆಗತ್ಯವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ
ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ದರ್ಶನವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದು. || ೨೧ ||
ಪ್ರಾಣಾತ್ಮನಾದ ಬಾಲಕನೇ! ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆ
ಯುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಜಾಗೃತವಾಗಿಸಬೇಡು. || ೨೨ || ಎಂದು
ಬಾಲಿ ನಿಗೆ ನನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ
ಚಿಹ್ನೆಯಾದ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸಾಧಕನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹುದು
ಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ವಾಸನೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ತೊಲಗಿಹೋಗುತ್ತವೆ.
ಅಂತರ ನನ್ನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. || ೨೩ ||
ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಮಾಡಿದ ಸಾಧು-ಸಂತರ ಸೇವೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ
ಚಿತ್ತವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಿರಗೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ನೀನು ಈ ಪ್ರಾಕೃತ ಶರೀರವನ್ನು
ತ್ಯಜಿ, ನನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ನನ್ನ ಪಾರ್ಶ್ವದನಾಗಿ
ಬಿಡು. || ೨೪ || ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಈ
ದೃಢನಿಶ್ಚಯವು ಎಂದಿಗೂ ಕದಲಲಾರದು. ಸಮಸ್ತ ಸೃಷ್ಟಿಯು
ಪ್ರಳಯವಾಗಿ ಹೋದರೂ ನನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ
ಸ್ಮೃತಿಯು ಜಾಗೆಯೇ ಇರುವುದು. || ೨೫ || ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ
ಅಕಾಲವಂತೆ ಅವಶ್ಯ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮಹಾನ್ ಪರಮಾತ್ಮನು
ಮೌನವಾದನು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಆ ಪರಮಕೃಪೆಯನ್ನು ಮೆನ
ಗಂದು ಮಹತೋಮಹಿಮನಾದ ಆ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಶಲಿಬಾಗಿ
ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆನು. || ೨೬ || ಆವಾಗಿನಿಂದ ನಾನು ನಾಚಿಕೆ-
ಗೊಂಡು ಬಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ರಹಸ್ಯಮಯವೂ ಮಂಗಳ
ವಯವೂ ಆದ ನಾಮಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕೀರ್ತಿಸುತ್ತಾ
ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಮುನಿಮಿಶ್ರ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಮದ-ಮಾತ್ಸರ್ಯ,
ಅಸಂಕಲ್ಪ ತೇಜಸ್ಸು ಸಂತುಷ್ಟ ಮುಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಕಾಲವನ್ನು
ವಿಮುಷ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ಇರತೊಡಗಿದೆನು. || ೨೭ ||

	೨೭	
	೨೮	
	೨೯	
	೩೦	
	೩೧	
	೩೨	
	೩೩	
	೩೪	
	೩೫	
	೩೬	
	೩೭	
	೩೮	
	೩೯	
	೪೦	
	೪೧	
	೪೨	
	೪೩	
	೪೪	
	೪೫	
	೪೬	
	೪೭	
	೪೮	
	೪೯	
	೫೦	
	೫೧	
	೫೨	
	೫೩	
	೫೪	
	೫೫	
	೫೬	
	೫೭	
	೫೮	
	೫೯	
	೬೦	
	೬೧	
	೬೨	
	೬೩	
	೬೪	
	೬೫	
	೬೬	
	೬೭	
	೬೮	
	೬೯	
	೭೦	
	೭೧	
	೭೨	
	೭೩	
	೭೪	
	೭೫	
	೭೬	
	೭೭	
	೭೮	
	೭೯	
	೮೦	
	೮೧	
	೮೨	
	೮೩	
	೮೪	
	೮೫	
	೮೬	
	೮೭	
	೮೮	
	೮೯	
	೯೦	
	೯೧	
	೯೨	
	೯೩	
	೯೪	
	೯೫	
	೯೬	
	೯೭	
	೯೮	
	೯೯	
	೧೦೦	

ಸಹಸ್ರಯುಗಪರ್ಯಂತೇ ಉತ್ಥಾಮೇದಂ ಸ್ಮೃತ್ವತಃ |
ಮರೀಚಮಿಶ್ರಾ ಋಷಯಃ ಪ್ರಾಣೇಭ್ಯೋಽಹಂ ಚ ದಜ್ಞರೇ || ೩೦ ||

ಅಂತರ್ಬಹಿಶ್ಚ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರಿನ್ದರ್ಯೇಮ್ಯಸ್ಯಂದಿತವ್ರತಃ |
ಅನುಗ್ರಹಾನ್ಮಹಾವಿಷ್ಣೋರವಿಘಾತಗತಿಃ ಕೃತತ್ || ೩೧ ||

ದೇವದತ್ತಾಮಿಮಾಂ ವೀಣಾಂ ಸ್ವಾಭ್ಯವಿಭೂಷಿತಾಮ್ |
ಮೂರ್ಛಯಿತ್ವಾ ಹರಿಕಥಾಂ ಗಾಯಮಾನಶ್ಚರಾಮ್ಯಹಮ್ || ೩೨ ||

ಪ್ರಗಾಯತಃ ಸ್ವಪೀರ್ಯಾಣಿ ತೀರ್ಥಪಾದಃ ಪ್ರಿಯಶ್ರವಾಃ |
ಆಹೂತ ಇವ ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ದರ್ಶನಂ ಯಾತಿ ಚೇತಸಿ || ೩೩ ||

ಏತದ್ವಾತುರೇಷ್ಠಾನಾಂ ಮಾತ್ರಾಸ್ತೇಽಚ್ಯಯಾ ಮುಹುಃ |
ಭವಸಿಂಧುಪ್ಲವೋ ದೃಷ್ಟೋ ಹರಿಚರ್ಯಾನುರ್ದೋನಮ್ || ೩೪ ||

ಯಮಾದಿಭಿರ್ಯೋಗಪತ್ಯಃ ಕಾಮಲೋಭಹತೋ ಮುಹುಃ |
ಮುಕುಂದಸೇವಯಾ ಯದ್ವತ್ಪಥಾಽಽತ್ಮಾದ್ಯಾನಶಾಮ್ಯತಿ || ೩೫ ||

ಸರ್ವಂ ತದಿದಮಾಖ್ಯಾತಂ ಯತ್ಪ್ರಪೋಽಹಂ ತ್ವಯಾನುಭ |
ಜನ್ಮಕರ್ಮರಹಸ್ಯಂ ಮೇ ಭವತಶ್ಚಾತ್ಮತೋಷಗಮ್ || ೩೬ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಸಂಭಾಷ್ಯ ಭಗವಾನ್ನಾರದೋ ವಾಸವೀಸುತಮ್ |
ಅಮಂತ್ಯ ವೀಣಾಂ ಕೂಯನ್ ಯಂಪಿ ಯಾದೃಚ್ಛೋ ಮುನಿಃ || ೩೭ ||

ಅಹೋ ದೇವರ್ಷಿರ್ಧನ್ಯೋಽಯಂ ಯತ್ಕೀರ್ತಿಂ ಶಾರ್ಙ್ಗಧನ್ಯಃ |
ಗಾಯನ್ಮಾದ್ಯನ್ನಿದಂ ತಂತ್ರಾ ರಮಯಿತ್ಯಾತುರಂ ಜಗತ್ || ೩೮ ||

ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿದಾಗ ಅವನ ಪ್ರಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ಮರೀಚಾದಿ
ಮಿಶ್ರಣವೊಂದಿಗೆ ನಾನೂ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡೆನು || ೩೦ || ಅಂದಿ
ನಿಂದ ನಾನು ಭಗವಂತನ ಕೈವಲಿಯಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕಗಳ
ಲ್ಲಿಯೂ ಒಳಗೂ, ಹೊರಗೂ ಯಾವ ಅಡೆ-ಕಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಂಚರಿ
ಸುತ್ತಿರುವೆನು, ಭಗವದ್ಭಜನರೂಪಿ ಜೀವನದ ನನ್ನ ವ್ರತವು
ಅವಿಂಡವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ || ೩೧ || ಭಗವಂತನು
ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವ ನಾದಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಈ 'ಮಹತಿ'
ಎಂಬ ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಿವ್ಯ ಲೀಲಾಕಥೆ
ಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ || ೩೨ || ಸ್ತೋತ್ರ
ಪ್ರಿಯನೂ, ತೀರ್ಥಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಪವಿತ್ರಪಾದನೂ ಆಗಿ
ರುವ ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ಅದ್ಭುತವಾದ ಲೀಲಾವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ನಾನು
ಗಾನ ಮಾಡತೊಡಗಿದಾಗ = ಪ್ರಭುವು ಕೂಗಿ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಂತೆ
- ಒಡನೆಯೇ ನನ್ನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ದಿವ್ಯ ದರ್ಶನವನ್ನು
ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ || ೩೩ || ನಿರಂತರ ವಿಷಯ ಭೋಗಗಳ
ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಚಿತ್ತವು ಆತುರವಾದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಭಗವಂತನ
ಲೀಲೆಗಳ ಕೀರ್ತನೆಯು ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ
ಹೋಗಲು ಹಡಗಿನಂತಿದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ
|| ೩೪ || ಕಾಮ-ಲೋಭಾದಿ ವಿಟುಗಳಿಂದ ಪದೇ-ಪದೇ ಗಾಯ
ಗೊಡ ಹೃದಯವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸೇವೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಶಾಂತಿಯನ್ನು
ಅನುಭವಿಸುವುದು. ಯಮ-ಎಂಬುದಾದಿ ಯೋಗಮಾರ್ಗ
ದಿಂದಲೂ ಅಂತಹ ಶಾಂತಿಯು ದೊರೆಯಲಾರದು || ೩೫ ||
ಪುಣ್ಯಾಶ್ವರೇ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನನ್ನ ಜನ್ಮ-ಕರ್ಮ
ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮ
ತುಷ್ಟಿಗೆ ಉಪಾಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿರುವೆನು || ೩೬ ||

ಸೂತಪುರಾಣಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕಾದಿ ಋಷಿಗಳೆ
ಹೀಗೆ ಪರಮಪೂಜ್ಯರಾದ ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದರು ವ್ಯಾಸರೊಡನೆ
ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸಿ, ಅವರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು,
ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಾ ಇಷ್ಟ ಬಂದಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಚರಿಸಲು
ಹೊರಟುಹೋದರು || ೩೭ || ಆಹಾ! ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದರು
ಎಷ್ಟು ಧನ್ಯರು !! ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ವೀಣೆಯ ಮೂಲಕ
ಶಾರ್ಙ್ಗಪಾಣಿಯಾದ ಭಗವಂತನ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ
ತಾವು ಆನಂದಮಗ್ನರಾಗುವುದಲ್ಲದೆ - ಶಾಪತ್ರಯಗಳಿಂದ
ಬೆಂದು ಒಳಗಿನ ಜಗತ್ತನ್ನು ಆನಂದಪರವಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾ
ರಲ್ಲವೇ ? || ೩೮ ||

ಆದನಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೬ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಯ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧೇ
ವ್ಯಾಸನಾರದಸಂವಾದೇ ಪಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೬ ||

ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತದ ರಚನೆ, ದ್ರೌಪದೀಪುತ್ರರನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡಿದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ನಿರ್ಗತೇನಾರದೇ ಸೂತ ಭಗವಾನ್ಮಾಧರಾಯಣಃ |
ಪುತ್ರವಾಂಶ್ವದಭಿಪ್ರೇತಂ ತತಃ ಕಿಮಕರೋದ್ಧಿಭುಃ || ೧ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಬ್ರಹ್ಮನದ್ಭಾಂ ಪರಸ್ವತ್ಯಾಮಾಶ್ರಮಃ ಪಶ್ಚಿಮೇ ತಟೇ |
ತಮ್ಯಾಪ್ರಾಸ ಇತಿ ಪೋಕ್ಷ ಯುಷೀಣಾಂ ಪುತ್ರವರ್ಧನಃ || ೨ ||

ತಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವ ಅಶ್ರಮೇ ವ್ಯಾಸೋ ಬದರೀಷಂಢಮಂಡಿತೇ |
ಅಸೀನೋಽಪ ಉಪ್ಪುಶ್ಚ ಪ್ರಣಿದಧ್ಯಾ ಮನಃ ಸ್ಥುಮಮ್ || ೩ ||

ಭಕ್ತಿಯೋಗೇನ ಮನಸಿ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಣಹಿತೇಽಮರೇ |
ಅಪ್ಯಶ್ವರುಷಂ ಪೂರ್ವಂ ಮಾಯಾಂ ಚ ತದಪಾಶ್ರಯಾಮ್ || ೪ ||

ಯಯಾ ಸಮೋಹಿತೋ ಜೀವ ಆತ್ಮಾನಂ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಮ್ |
ಪರೋಽಪಿ ಮನುಕೇಽನರ್ಥಂ ತತ್ಕತಂ ಚಾಭಿಪದ್ಯತೇ || ೫ ||

ಅನರ್ಥೋಪಶಮಂ ಸಾಕ್ಷಾಧ್ಯಕ್ಷಯೋಗಮಧೋಕ್ಷಜೇ |
ಲೋಕಸ್ಯಾಜಾನತೋ ವಿದ್ವಾಂಶ್ಚಕ್ರೇ ಸಾತ್ವತಸಂಹಿತಾಮ್ || ೬ ||

ಯಸ್ಯಾಂ ವೈ ಶ್ರದ್ಧಯಮಾಣಾಯಾಂ ಕೃಷ್ಣೇ ಪರಮಪೂರುಷೇ |
ಭಕ್ತರುತ್ಪದ್ಯತೇ ಪುಂಸು ಲೋಕದೋಹಭಯಾಪಹಾ || ೭ ||

ಽ ಸಂಹಿತಾಂ ಭಾಗವತೀಂ ಕೃತ್ವಾನುಕ್ರಮ್ಯ ಚಾತ್ಮದಮ್ |
ಶುಕಮಾಧ್ಯಾಪಯಾಮಾಸ ನಿವೃತ್ತಿ ನಿರತಂ ಮುನಿಃ || ೮ ||

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ಽ ವೈ ನಿವೃತ್ತಿನಿರತಃ ಸರ್ವತ್ಕ್ರೋಧೇಕ್ಷಕೋ ಮುನಿಃ |
ತಸ್ಯ ವಾ ಬೃಹತೀಮೇತಾಮಾತ್ಮಾದಾಮಃ ಸಮಾಭ್ಯಸತ್ || ೯ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಆತ್ಮಾದಾಮಾಶ್ಚ ಮುನಯೋ ನಿರ್ಗುಂಠಾ ಅಷ್ಟರುಕ್ರಮೇ |
ಅರ್ವಂತ್ಯಕ್ಷತುಕೇಃ ಭಕ್ತಿದಿತ್ತಂಭೂತಗುಣೋ ಹಸಿ || ೧೦ ||

ಶೌನಕರು ಕೇಳಿದರು - ಸೂತರೇ! ಸರ್ವಜ್ಞರೂ, ಮಹತ್ಕೃಷ್ಣವನ್ನರೂ ಅವ ಮಹಾ ನಿವೃತ್ತನಾದ ಸೂತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಅವನು ಕೇಳಲು ಹೋದ ಬಳಿಕ ಎನುಮಾಡಿದರು ? || ೧ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕಾದಿಗಳು | ಬ್ರಹ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಯಿಸಿದ ಪರಸ್ವತಿಯ ಪಶ್ಚಿಮತಟೆಯಲ್ಲಿ, ಬದರೀ ಪರ್ವತ-ಯುಗಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅಪಕೂಲಕರವಾದ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಾಸವು ಅಶ್ರಮವೊಂದುಂಟು || ೨ || ಅಶ್ರಮೇ ವ್ಯಾಸನು ಅಶ್ರಮವು ಇದೆ. ಪುತ್ರರೂ ಬದರೀಪುತ್ರಿಗಳ ಸುಂದರ ವ್ಯಾಸನು ಆ ಅಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅವರು ಅಶ್ರಮಮಾಪಿ ತ್ರಿಗುಣವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಧ್ಯಾನಾರೂಢರಾದರು || ೩ || ತನ್ನ ವಿಕಾಗ್ರವೂ, ಅಶನಿರ್ಮಲವೂ ಅವ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮ ಮೋಗದಿಂದ ಆದಿಪುರುಷನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನು ಪ್ರಾಶಮ್ಯ ಅಪನಿಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿರುವ ಮೋಯೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು || ೪ || ಜೀವನು ಸ್ವತಃ ತ್ರಿಗುಣಾತಿತನಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತನಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕನೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು ಈ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗುವ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ಮೋಹಿತ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ || ೫ || ಈ ಅನರ್ಥಗಳ ಉಪಶಮಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಾಧನವೆಂದೇ ಕ್ರಿಹರಿಯ ಭಕ್ತಿಯೋಗವೊಂದು ಇವಳೊಂದಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಪಂಚದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಪುತ್ರಕ್ಷೇಪವಾದ ವ್ಯಾಸರು ಈ ಸಾತ್ವತ ಸಂಹಿತೆಯೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು || ೬ || ಇವರ ಪ್ರವಣಮಾತ್ರ ದಿಂದಲೇ ಪರಮಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪರಮಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದು ಅದರಿಂದ ಜೀವಿಗಳ ಶೋಕ ಮೋಹ ಭಯ ಇವುಗಳು ತೊಲಗಿ ಹೋಗುವವು || ೭ || ಪರಮಹಂಸ ಸಂಹಿತೆಯಾದ ಈ ಭಾಗವತವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪರಿ ತೋರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವನ್ನು ಅವರು ನಿವೃತ್ತಿಧರ್ಮಪರಾಯಣರಾಗಿದ್ದತಮ್ಮ ಪುತ್ರರಾದ ಶುಕ ಮಹಾಮುನಿಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು || ೮ ||

ಶೌನಕರು ಕೇಳಿದರು - ಸೂತಪುರಾಣಿಕರೇ, ಶುಕಮಹಾ ಮುನಿಗಳಾದರೋ ನಿವೃತ್ತಿಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪರಾಯಣರಾದವರು. ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದೆಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಉದಾಸೀನರಾಗಿರುವವರು. ಸದಾ ಅತ್ಮರಕ್ಷೆಗೆ ರಮಿಸುವವರು ಇಂತಹವರೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು ? || ೯ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳಿದರು - ಶೌನಕಾದಿಗಳು | ಇಂತಹ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷರೂಪರಾದ ಅವಧೂತ ಪರಮಹಂಸರೇ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಾತ್ಮಾಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಲುಗೋಚರವಾದ ಅಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದುದಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರದ ಲವಲೇಶವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸದಾಕಾಲ ಆತ್ಮರಕ್ಷೆಗೆ ರಮಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ

ಹರೇಗುಣಾಕ್ರಮತೀರ್ಥಗವಾನ್ ಬಾದರಾಯಣಃ |
ಅಧ್ಯಗಾನ್ತಹದಾಖ್ಯಾನಂ ನಿತ್ಯಂ ವಿಪುಜನಪ್ರಿಯಃ || ೧೧ ||

ಪರೀಕ್ಷಿತೋಽಥ ರಾಜರ್ಷೀರ್ಜನೈರ್ಮವಿಲಾಪನಮ್ |
ಸಂಸ್ಥಾಂ ಚ ಪಾಂಡುಪುತ್ರಾಣಾಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕೃಷ್ಣಕಥೋದಯಮ್ || ೧೨ ||

ಯದಾ ಮೃಧೇ ಕೌರವಸ್ಯಂಜಯಾನಾಂ
ವೀರೇಶ್ವರೋ ವೀರಗತಿಂ ಗತೇಪು |
ವೃಕೋದರಾವಿದ್ಧಗದಾಭಿಮರ್ಶ-
ಭಗೋರುದಂಡೇ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರಪುತ್ರೇ || ೧೩ ||

ಭರ್ತುಃ ಪ್ರಿಯಂ ದ್ರೋಣಿತಿ ಸ್ತು ಪಶ್ಯನ್
ಕೃಷ್ಣಾಶುತಾನಾಂ ಸ್ವಪತಾಂ ಶಿರಾಂಶಿ |
ಉಪಾಹರದ್ವಿಪ್ರಿಯಮೇವ ತಸ್ಯ ತದ್
ಜುಗುಪ್ಸಿತಂ ಕರ್ಮ ವಿಗರ್ಹಯಂತಿ || ೧೪ ||

ಮಾತಾ ಶಿಶೂನಾಂ ನಿಧನಂ ಸುತಾನಾಂ
ನಿಶಮ್ಯ ಭೋರಂ ಪರಿತಪ್ಯಮಾನಾ |
ತದಾರುದದ್ವಾಪ್ತಕಲಾಕುಲಾಕ್ಷೀ
ತಾಂ ಸಾಂತ್ವಯನ್ನಾಹ ಕಿರೀಟಮಾಲೀ || ೧೫ ||

ತದಾ ಶುಚಿರೇ ಪ್ರಮೃಚಾಮಿ ಭದ್ರೇ
ಯದ್ವಹ್ಮಬಂಧೋಃ ಶಿರ ಆತತಾಯಿನಃ |
ಗಾಂಡೀವಮುಕ್ತೈರ್ವಿಶಿಷ್ಟೈರುಪಾಹರೇ
ತ್ವಾಂ ಕ್ರಮ್ಯ ಯತ್ ಸ್ನಾಶ್ಚಪಿ ದಗ್ಧಪುತ್ರಾ || ೧೬ ||

ಇತಿ ಪ್ರಿಯಾಂ ವಲ್ಲಭಿಚಿತ್ತಜಲ್ಪಿಃ
ಸ ಸಾಂತ್ವಯಿತ್ವಾಭ್ಯುತಮಿತ್ರಸೂತಃ |
ಅನ್ಯಾದ್ರವದ್ಗಂಭೀಃ ಉಗ್ರಧನ್ವಾ
ಕಪಿಧ್ವಜೋ ಗುರುಪುತ್ರಂ ರಥೇನನ || ೧೭ ||

ಹಠುರಹಿತ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಪರಮಾನಂದದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಭಗವಂತನ ಗುಣಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನು ತನ್ನಕಡೆಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಮಧುರವಾಗಿವೆ. ಭಗವಂತನ ಗುಣಗಳ ವರ್ಣನೆ, ಸ್ಮರಣೆ, ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಭಕ್ತರು ಅನಂದಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. || ೧೧ || ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದವು ವ್ಯಾಸ ನಂದನ ಶ್ರೀಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳ ಬುದ್ಧಿಯು ಭಗವಂತನ ಗುಣಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಭಕ್ತಿ ಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ತಂದೆಯಿಂದ ಈ ವಿಶಾಲವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಇಂತಹ ಶುಕಮುನಿಗಳಿಗೆ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತರು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಪರೀಕ್ಷಿತನಿಗೆ ಈ ಭಾಗವತವನ್ನು ಉಪದೇಶಮಾಡಲು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬಂದರು. || ೧೧ ||

ಶೌನಕರೇ | ಈಗ ನಾನು ರಾಜರ್ಷಿ ಪರೀಕ್ಷಿತನ ಐನ್ದ್ರ-ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷಗಳ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಪಾಂಡವರ ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣದ ಕಥೆಯನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾರಕಥೆಗಳ ಉದಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಕೇಳಿರಿ. || ೧೨ || ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೌರವ-ಪಾಂಡವ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷದ ವೀರರು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಭೀಮಸೇನನ ಗೆದೆಯಿಂದ ದುರ್ಯೋಧನನ ಕೊಡುಮರಿದುಹೋಗಿ ರೂರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವಾಗ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ವಿದ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರೌಪದಿಯ ಪುತ್ರರ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನು. ಪ್ರಭುವಾದ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಿಯ ವಾದೀತೆಂದು ಅವನು ಎಣಿಸಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಅದು ಅವನಿಗೂ ಅಪ್ರಿಯವೇ ಆಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಂತಹ ನೀಚ-ಕುರ್ಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. || ೧೩-೧೪ || ಆ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಯಾದ ದ್ರೌಪದಿಯು ತಮ್ಮ ಪುತ್ರರ ಹತ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖಿತಳಾದಳು. ಅವಳು ಒಹಳವಾಗಿ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಾ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿ ಸುತ್ತಾ ಗೋಳಾಡತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಅವಳನ್ನು ಸಂತ್ವಿಸುತ್ತಾ - || ೧೫ || ಭದ್ರೆ! ಆ ಕೊಲೆಗಡುಕನಾದ, ಆತ ತಾಯಿಯಾದ* ನೀಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ತಲೆಯನ್ನು ಗಾಂಡೀವ ಧನುಷ್ಚಿನ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ನಿನಗೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನಾಗಿ ತಂದುಕೊಡುವನು. ಪುತ್ರರ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಆ ತಲೆಯನ್ನು ಕಾರಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿ ಅವಂತರ ಸ್ನಾನಮಾಡುವೆಯಂತೆ. ಆಗ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಒರೆಸುವೆನು ಎಂದು ಆಕೆಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದನು. || ೧೬ || ಹೀಗೆ ಬಗೆ-ಬಗೆಯ ಮಧುರವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಾಂತ್ವನಮಾಡಿ ಅರ್ಜುನನು ಕವಚವನ್ನು ಧರಿಸಿ ತನ್ನ ಭಯಂಕರವಾದ ಗಾಂಡೀವಧನುಷ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು, ಮಿತ್ರತ್ವೇಷ್ಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೇ ಸಾರಥಿಯನ್ನಾಗಿಸಿ ಕೊಂಡು, ರಥವನ್ನೇರಿ ಗುರುಪುತ್ರನಾದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಹೋದನು. || ೧೭ || ಶಿಶುಹತ್ಯೆಮಾಡಿದ್ದ ಆ ವಾತಕಿಯು

* ಬೆಂಕಿಹತ್ತಿರುವವನು, ವಿಷ ಉಣ್ಣಿರುವವನು, ಕಿಟ್ಟು ಉದ್ದಿಗದಿಂದ ಶುಭ್ರರಾಗಿರುವವನು, ಹಗುವನ್ನು ಕುಡುಕೊಳ್ಳುವವನು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವಹರಿಸುವವನು, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅವಹರಿಸುವವನು, ಈ ಆರು ಮಂದಿಗಳನ್ನು ಆತತಾಯಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಶ್ರುತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಫಾಲ್ಗುನಃ ಪರವೀರಹಾ |
ಸ್ವಪ್ನಾಪ್ತಂ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಾಯ ಸಂದರ್ಭೇ

|| ೨೯ ||

ಸಂಹತ್ಯಾನ್ನೋಸ್ತಮುಭಯೋಶ್ವೇಜಸೀ ತರಸಂವೃತೇ |
ಅವೃತ್ಯ ರೋದಸೀ ಖಂ ಚ ವವೃಧಾತೇಽರ್ಕವಹ್ನಿವತ್

|| ೩೦ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ವತೇಜಸ್ತು ತಯೋಽಪ್ತಂಯೋಕಾಸ್ತದಹನ್ಯಹತ್ |
ದತ್ಯಮಾನಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಾಂವರ್ತಕಮನುಯತ

|| ೩೧ ||

ಪ್ರಜೋಪಪ್ಲವಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ಲೋಕವ್ಯತಿಕರಂ ಚ ತಮ್ |
ಮತಂ ಚವಾಸುದೇವ್ಯ ಸಂಜಹಾರಾರ್ಜುನೋ ದ್ವಯಮ್

|| ೩೨ ||

ತತ ಆಸಾದ್ಯ ತರಸಾ ದಾರುಣಂ ಗೌತಮೀಸುತಮ್ |
ಬಬಂಧಾಮರ್ಷತಾಮ್ರಾಕ್ಷಃ ಪಶುಂ ರಶನಯಾ ಯಥಾ

|| ೩೩ ||

ತಿಬಿರಾಯ ನಿನೀಷಂತಂ ದಾಮ್ನಾ ಬದ್ಧ್ವಾ ರಿಪುಂ ಬಲಾತ್ |
ಪ್ರಾಹಾರ್ಜುನಂ ಪ್ರಕುಪಿತೋ ಭಗವಾನಮ್ಬುಜೇಕ್ಷಣಃ

|| ೩೪ ||

ಮೈನಂ ಪಾರ್ಥಾರ್ಹಸಿ ತ್ರಾತುಂ ಬ್ರಹ್ಮಬಂಧುಮಿಮಂ ಜಹಿ |
ಯೋಽಸಾವನಾಗುಃ ಸುಪ್ತಾನವಧೀನ್ನಿತಿ ಬಾಲಕಾನ್

|| ೩೫ ||

ಮತ್ಸಂ ಪ್ರಮತ್ತಮುಸ್ತುತಂ ಸುಪ್ತಂ ಬಾಲಂ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಜಡಮ್ |
ಪ್ರಪನ್ನಂ ವಿರಥಂ ಭೀತಂ ಸ ರಿಪುಂ ಹಂತಿ ಧರ್ಮವಿತ್

|| ೩೬ ||

ಸ್ವಪ್ರಾಣಾನ್ ಯಃ ಪರಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಪುಷ್ಣಾತ್ಕಘ್ನಿಣಃ ಖಿಲಃ |
ತದ್ವಧ್ಯುಕ್ತಃ ಹಿ ಶ್ರೇಯೋ ಯದ್ವೋಷಾದ್ಯಾತ್ಮಧಃ ಪುಮಾನ್

|| ೩೭ ||

ಪ್ರತಿಶ್ರುತಂ ಚ ಭವತಾ ಪಾಂಚಾಲೈಃ ಶೃಣ್ವತೋ ಮಮ |
ಆಹರಿಷ್ಯೇ ಶಿರಸ್ತಸ್ಯ ಯಶ್ವೇ ಮಾನಿನಿ ಪುತ್ರಹಾ

|| ೩೮ ||

ತದಸೌ ಪಥತಾಂ ಪಾಪ ಆತತಾಯ್ಯಾತ್ಮಬಂಧುಹಾ |
ಭರ್ತುಶ್ಚ ವಿಶ್ವಿಯಂ ವೀರ ಕೃತವಾನ್ ಕುಲಪಾಂಸನಃ

|| ೩೯ ||

ಏವಂ ಪರೀಕ್ಷತಾ ಧರ್ಮಂ ಪಾರ್ಥಃ ಕೃಷ್ಣೇನ ಚೋದಿತಃ |
ನೈಚ್ಛದ್ಧಂತುಂ ಗುರುಸುತಂ ಯದ್ವಶ್ಯಾತ್ಮಹನಂ ಮಹಾನ್

|| ೪೦ ||

ಸೂತಪುರಾಣಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಎಲೈ ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ! ಶತ್ರುವೀರರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣನಾದ ಅರ್ಜುನನು ಕ್ರೀಡಾಭವಂತನ ಆ ಮತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಆತನು ಮಾಡಿ ಭಗವಂತನಿಗೆ ವ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದ ನಿವಾರಣೆ ಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದನು. || ೨೯ || ಬಾಣಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಆ ಎರಡು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಗಳ ತೇಜಸ್ಸು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಘರ್ಷಣೆಹೊಂದಿ ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಗಳಂತೆ ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಗಳೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿ ಬೆಳೆಯ ತೊಡಗಿತು. || ೩೦ || ಆ ಇಬ್ಬರ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಚಂಡ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕಗಳು ಸುಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಇದು ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಸಾಂವರ್ತಕ ಅಗ್ನಿಯೇ ಇರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. || ೩೧ || ಅದರಿಂದ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಜಾಪೀಡೆಯನ್ನು ಲೋಕದ ವಿನಾಶವನ್ನು ಕಂಡು ಕ್ರಿಶ್ಣಪ್ಪನ ಆಶಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಅರ್ಜುನನು ಆ ಎರಡೂ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದನು. || ೩೨ || ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಕೆಂಪೇರಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಅರ್ಜುನನು ದಿಢೀರನೆ ಆ ಕ್ರೂರಿಯಾದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಪಶುವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ಕಟ್ಟಹಾಕಿದನು. || ೩೩ || ಅರ್ಜುನನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಬಂಧಿಸಿ ತನ್ನ ಬಹಾರಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನಾದ ಭಗವಾನ್ ಕ್ರಿಶ್ಣಪ್ಪನು ಕೋಪ ಕುಪಿತನಂತಾಗಿ ಹೀಗೆಂದನು. || ೩೪ ||

ಅರ್ಜುನಾ! ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧಮನನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಬಿಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವನನ್ನು ಕೊಂದೇ ಹಾಕಿಬಿಡು. ಈತನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಬಾಲಕರನ್ನು ಕೊಂದಿರುವನು. || ೩೫ || ಮೈಮರಕವನನ್ನೂ ಅಮಲೇರಿದವನನ್ನೂ ಹುಚ್ಚನನ್ನೂ ಮಲಗಿದವನನ್ನೂ ಬಾಲಕರನ್ನೂ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೂ ವಿವೇಕ ಜ್ಞಾನಹೀನನನ್ನೂ ಶರಣಾಗತನನ್ನೂ ರಥಹೀನನನ್ನೂ ಮತ್ತು ಭಯಗೊಂಡವನನ್ನೂ ಶತ್ರುಗಳಾದರೂ ಧರ್ಮಜ್ಞನಾದ ಪುರುಷನು ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. || ೩೬ || ಆದರೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕೊಂದು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ದುಷ್ಟ ಕ್ರೂರಿಯ ವಧೆಯು ಅವನಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೇ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬದುಕುತ್ತಾಇದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. || ೩೭ || ಇದಲ್ಲದೆ ನೀನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಪಾಪಿಯಾದೆಯಲ್ಲಿ - 'ಎಲೈ ಮಾನವತಿಯೇ! ನಿನ್ನ ಪುತ್ರರನ್ನು ವಧಿಸಿದವನ ತಲೆಯನ್ನು ಕಂಠಿಯುವ'ನೆಂಬ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿರುವೆ. || ೩೮ || ಆದುದರಿಂದ ಅರ್ಜುನಾ! ಈ ಪಾಪಿಯನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಂಹರಿಸಿಬಿಡು. ಈತನು ಕೊಲೆಪಾತಕಿ, ನಿಮ್ಮ ಪುತ್ರರನ್ನೇ ಕೊಂದುಹಾಕಿದವನು. 'ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೂ ಅಪ್ರಿಯ ವನ್ನೇ ಮಾಡಿದ ಕುಲಾಂಗಾರನಿವನು. || ೩೯ || ಅರ್ಜುನನ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭಗವಾನ್ ಕ್ರಿಶ್ಣಪ್ಪನು ಆತನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೂ ಅರ್ಜುನನ ಹೃದಯ ಮಹಾನ್ ಆಗಿತ್ತು. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ನಮ್ಮ ಪುತ್ರರನ್ನೇ ಕೊಂದಿದ್ದರೂ, ತನ್ನನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಗುರುಪುತ್ರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಅರ್ಜುನನು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. || ೪೦ ||

ಅಥೋಪೇತ್ಯ ಸ್ತುತಿವಿರಂ ಗೋವಿಂದಪ್ರಿಯಪಾರಥಿ |
ಸ್ಯವೇದಯಿತ್ರಂ ಪ್ರಿಯಾಯೈ ಕೋಪಂತ್ಯಾ ಆತ್ಮಾನಾನ್ ಹತಾನ್ || ೪೦ ||

ತಥಾಹುತ್ಯತಂ ಪಪವತ್ ಹಾಶುಭ-
ಮವಾಚ್ಛುಷಿಂ ಕರ್ಮಜುಗುಪ್ಸತೇನ |
ನಿರೀಕ್ತ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾಪಕೃತಂ ಗುರೋಃ ಸುತಂ
ವಾಮಸ್ವಭಾವಾ ಕೃಪಯಾ ನನಾಮ ಚ || ೪೧ ||

ಉಪಾಶ ಚಾಸಹಂತ್ಯಸ್ಯ ಬಂಧನಾನಯನಂ ಸುತೇ |
ಮುಚ್ಯತಾಂ ಮುಚ್ಯತಾಮೇತ ಪ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಿತವಾಂ ಗುರುಃ || ೪೨ ||

ಪರಹಸ್ಯೋ ಧನುರ್ವೇದಃ ಪವಿಸರ್ಗೋಪಪಯಮಃ |
ಅಸ್ತಗ್ರಾಮಶ್ಚ ಭವತಾ ಶಿಕ್ಷಿತೋ ಯದನುಗ್ರಹಾತ್ || ೪೩ ||

ಸ ವಿಷ ಭಗವಾನ್ ದ್ರೋಣಃ ಪ್ರಜಾರೂಪೇಣ ವರ್ತತೇ |
ತಸ್ಯಾತ್ಮನೋಽರ್ಥಂ ಪತ್ನಾಸ್ತೇ ನಾನ್ವಗಾದ್ವಿದುಷಃ ಕೃಷೀ || ೪೪ ||

ತದ್ಧರ್ಮಜ್ಞ ಮಹಾಭಾಗ ಭವದ್ವಿಗೌರವಃ ಕುಲಮ್ |
ವ್ಯವಸಂ ನಾರ್ತತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪೂಜ್ಯಂ ವಂದ್ಯಮಭೀಕ್ಷತಃ || ೪೫ ||

ಮಾ ರೋದೀದಸ್ಯ ವನಸೀ ಗೌತಮೀ ಪತಿದೇವತಾ |
ವಿಘಾಹಂ ಕ್ರುತಮ್ನಾಽರ್ತಾರೋದಿನ್ಯುಪ್ರಮುಖೇ ಮುಹುಃ || ೪೬ ||

ಯೈಃ ಕೋಪಿತಂ ಪ್ರಹೃಕುಲಂ ರಾಜನ್ಯೇವಜಿತಾತ್ಮಭಿಃ |
ತುಲಂ ಪ್ರದಹತ್ಯಾಶು ಪಾನುಬಂಧಂ ಶುಚಾರ್ಷಿತಮ್ || ೪೭ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಇಮ್ನಾಂ ನ್ಯಾಯಂ ಸಹದುಣಂ ನಿವೃತ್ತಿಣಂ ಸಮಂ ಪವಿತ್ |
ರಾಜಾ ಧರ್ಮಸುತೋ ರಾಜ್ಞಾಃ ಪ್ರತ್ಯಪಂದದ್ವತೋದ್ವಿಜಾಃ || ೪೮ ||

ಸಕುಲಃ ಪಿತದೇವಶ್ಚ ಯುಯುಧಾನೋ ಧನಂಜಯಃ |
ಭೀಷಾನ್ ದೇವಕೀಪುತ್ರೋ ಯೋಚಾನೇಃ ಯಾರ್ಥಯೋಚಿತಃ || ೪೯ ||

ಹ್ಯಾಹಾಮರ್ಷಿತೋ ಭೀಮಪುಷ್ಪ ಶ್ರೇಯಾನ್ವನಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ವಿಘ್ನೋರ್ನಾತ್ಮಾಶ್ಚಾಶ್ವೇಯೋಽರ್ಜುನ್ ಸುಪ್ತಾನ್ ಶಿರೋಃ ಸ್ವಧಾ || ೫೦ ||

ಸಿಹಮ್ನಾ ಭೀಮಗದಿತಂ ದ್ರೌಪದ್ಯಾಶ್ಚ ಚತುರ್ಭುಜಃ |
ಅಶೋಕೈಃ ಪದನಂ ಸುಖ್ಯುರಿದಮಾಹ ಹಸನ್ನಿವ || ೫೧ ||

ಆತರ ಅವನು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಶವೇದಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಮುದ್ದೆ ಶಿವರವನು ತಪ್ಪಿಸುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಶತ್ರು ಪಕ್ಷವಿಗಾಗಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಿಯೆಯಾದ ಪಾರ್ಥವಿಯ ಮೇಲೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಒಪ್ಪುವನು. || ೪೦ || ದ್ರೌಪದಿಯು ಕೋಪವಾಗಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಪಶು ವಂತೆ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನು. || ೪೧ || ಕರ್ಮಜುಗುಪ್ಸದರಿಂದ ನಾಚಿ ತಲೆಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ತನಗೆ ಈ ಪತ್ನಿಯ ಮೇಲಿನಂತಹ ಗುರು ಪುತ್ರ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಈ ಪರಾರ ಅವಮಾನ ತರ್ಕದಿಂದಾದದ್ದನ್ನು ಕೋಪಿ ದ್ರೌಪದಿಯ ಕೋಪವು ಪುನಃ ಪುನಃ ಕೋಪವು ಕೋಪವು. ಅವಳು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಮುದ್ದೆ ಮಾಡಿದಳು. || ೪೨ || ಗುರುಪುತ್ರನನ್ನು ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಹಾಕಿ ತಂದಿದ್ದನು. || ೪೩ || ಇವನು ಜಾಗದೆ ಹೇಳಿದಳು - ಇವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡ. || ೪೪ || ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ನಮ್ಮ ಗುರುಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಮಮರು. ಆತನ ಪೂಜನೀಯರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. || ೪೫ || ಮಹಾ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ವೀವು ರಹಸ್ಯವಿಹಿತ ಧನುರ್ವೇದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ-ಉಪಸಂಹಾರಸಹಿತ ಸಮಸ್ತ ಅಸ್ತಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವೆವೋ. ಆ ಭಗವಾನ್ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರೇ ಪುತ್ರರೂಪದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಆಚಾರ್ಯರ ಆರ್ಥಾಂಗಿನಿಯಾದ ಕೃಷಿಯು ಈ ವೀರಪುತ್ರನ ಮೇಲಿನ ಮಮತೆಯಿಂದಲೇ ಪತಿ ಯೆಂದನು. ಇವನು ಮೂಲಲಾಂಛನ ಜೀವಿತವಾಗಿರುವಳು. || ೪೬-೪೭ || ಧರ್ಮಜ್ಞರೇ! ಮಹಾಭಾಗರೇ! ಶ್ವಕದಿನವು ಪೂಜಾ ನಮಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗುರುವಂಶಕ್ಕೆ ವ್ಯಥೆಯುಳ್ಳವನು ಮಾಡುವುದು ನಿಮಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. || ೪೮ || ನಾನು ಪುತ್ರರ ಪುರಣದಿಂದ ಪೀಡಿತಳಾಗಿ ಕಣ್ಣುರು ಹರಿಸುತ್ತಾ ಅಳುವಂತೆ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಈತನ ತಾಯಿ ಗೌತಮಿಯು ಆಳದಿರಲಿ. || ೪೯ || ಉಚ್ಚಿ ಎಲಲನಾಗಿ ತನ್ನ ಕುಕ್ಕುತ್ಯದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಕ್ಕೆ ಕೋಪವನ್ನೊಡ್ಡಿದವನು ರಾಜನನ್ನು ಕುಟಿತವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲವು ಕೋಪಿಗಾಗಿ ಶಲ್ಯ, ಕೀಘವಾಗಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತದೆ. || ೫೦ ||

ಸೂತಭರಣಕರು ಜೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕಾದಿ ಮುಖಗಳೇ! ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ನಿಷ್ಕಮೇಷವಾಗಿ, ಕಾರಣ-ಸಮತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿವು. ಆ ಮಹಾರಾಜಯ ವಚನವನ್ನು ಧರ್ಮಪುತ್ರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದನು. || ೪೯ || ಪೋತೆಗೆ ಸಕುಲನೂ, ಸಹದೇವನೂ, ಪಾತ್ಯಕಿಯೂ. ಅರ್ಜುನನೂ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ವರ-ಸಾರಿಯರು ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದರು. || ೫೦ || ಆಗ ಭೀಮಸೇನನು ಮಾತ ಕೋಪಭೂತನಾಗಿ - ಇವನು ಮಲಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತನಗಾಗಲೀ, ತನ್ನ ಒಡೆಯನಿಗಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಂದಿರುವನು. ಈತನನ್ನು ವಧಿಸುವುದೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದು ಗುಡುಗಿ ಹೊಡೆದಿತು. || ೫೧ || ಆಗ ಭೀಷಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ರೌಪದಿ ಮತ್ತು ಭೀಮಸೇನನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅರ್ಜುನನ ಕಡೆಗೆ ಮೋಮತ್ಯ ಸುನಕಕ್ಕೆ ಹೀಗೆಂದನು - || ೫೨ ||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉವಾಚ

ಬ್ರಹ್ಮಬಂಧುರ್ನ ಹಂತವ್ಯ ಆತತಾಯೀ ವರ್ಧಾರ್ಹಣಃ |
ಮಯೈವೋಭಯಮಾಮ್ನಾತಂ ಪರಿಪಾಹ್ಯನುಶಾಸನಮ್ || ೫೩ ||

ಕುರು ಪ್ರತಿಪುತಂ ಸತ್ಯಂ ಯತ್ಪ್ರಾಂತ್ಯಯತಾ ಪ್ರಿಯಾಮ್ |
ಪ್ರಿಯಂ ಚ ಭೀಮಸೇನಸ್ಯ ಪಾಂಚಾಲಾ ಮಹ್ಯಮೇವಚ || ೫೪ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಅರ್ಜುನಃ ಸಹಸಾಽಽಜ್ಞಾಯ ಹರೇರ್ಹಾರ್ದಮಧಾಸಿನಾ |
ಮಣಿಂ ದಹಾರ ಮೂರ್ಧನ್ಯಂ ದ್ವಿಜಸ್ಯ ಸಹಮೂರ್ಧಜಮ್ || ೫೫ ||

ವಿಮುಚ್ಯ ರತನಾಬದ್ಧಂ ಬಾಲಹತ್ಯಾಹತಪ್ರಭಮ್ |
ತೇಜಸಾ ಮಣಿನಾ ಹೀನಂ ಶಿಖರಾನ್ನಿರಯಾಪಯತ್ || ೫೬ ||

ವಪನಂ ದ್ರವಿಕಾದಾನಂ ಸ್ಥಾನಾನ್ನಿರ್ಯಾಪಣಂ ತಥಾ |
ಏಷ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಬಂಧೂನಾಂ ವಧೋ ನಾನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ದೈಹಿಕಃ || ೫೭ ||

ಪುತ್ರಶೋಕಾತುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪಾಂಡವಾಃ ಸಹ ಕೃಷ್ಣಯಾ |
ಸ್ಥಾನಾಂ ಮೃತಾನಾಂ ಯತ್ಕೃತ್ಯಂ ಚಕ್ಷುರ್ನಿರ್ಹರಣಾದಿಕಮ್ || ೫೮ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಭಾರತೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧೇ

ದ್ರೋಣನಿಗ್ರಹೋ ನಾಮ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೭ ||

ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿತನ ರಕ್ಷಣೆ, ಕುಂತಿಯು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸ್ತುತಿ, ಧರ್ಮರಾಜನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಅಥ ತೇ ಸಂಪರೇತಾನಾಂ ಸ್ಥಾನಾಮುದಕಮಿಚ್ಛತಾಮ್ |
ದಾತುಂ ಸಕೃಶ್ಚಾ ಗಂಗಾಯಾಂ ಪುಷ್ಕೃತ್ಯ ಯಯುಃ ಸ್ತ್ರೀಃ || ೧ ||

ತೇ ನಿನೀಯೋದಕಂ ಸರ್ವೇ ವಿಲಪ್ಯ ಚ ಭೃಶಂ ಪುನಃ |
ಆಪ್ನುತಾ ಹರಿಪಾದಾಬ್ಜ ರಜಃಪೂತಸರಿಜ್ವರೇ || ೨ ||

ತತ್ರಾಸೀನಂ ಕುರುಪತಿಂ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ ಸಹಾನುಜಮ್ |
ಗಾಂಧಾರೀಂ ಪುತ್ರಶೋಕಾರ್ತಾಂ ಪೃಥಾಂ ಕೃಷ್ಣಾಂ ಚ ಮಾಧವಿ || ೩ ||

ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೆಂದನು - "ಪಾರ್ಥ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ವಕಿಶನಾಗಿದ್ದರೂ ಆತನನ್ನು ವಧಿಸಬಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ಆತ ತಾಯಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವುದೇ ಸರಿ. ಈ ಎರಡು ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಎರಡೂ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ವಾಲಿಸು. || ೫೩ || ಪ್ರಿಯೆಯಾದ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುವಾಗ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸು. ಒಡತಿಗೆ ಭೀಮಸೇನನಿಗೂ, ಪಾಂಚಾಲಿಗೂ, ನನಗೂ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವುದನ್ನೂ ಮಾಡು." || ೫೪ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶೌನಕಾದಿಗಳೇ! ಅರ್ಜುನನು ಭಗವಂತನ ಹೃದಯದ ಆಶಯವನ್ನು ಒಡನೆಯೇ ಗ್ರಹಿಸಿ ತನ್ನ ವಿಡ್ಛದಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮಣಿಯನ್ನು ಕಿರಾಸಹಿತ ಕೆತ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. || ೫೫ || ಬಾಲಕರ ಹಕ್ಕೆಯಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಮೊದಲೇ ಕಾಂಕಿಹೀನನಾಗಿದ್ದನು. ಈಗ ಮಣಿ ಮತ್ತು ಒಹ್ಹತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟನು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಬಂಧನ ಮುಕ್ತನಾಗಿಸಿ ಶಿಬಿರದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. || ೫೬ || ಕಿರಾಸಹಿತ ತಲೆ ಬೋಳಿಸುವುದು, ಹಣ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿಸುವುದು - ಇವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಧೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ. ಅವರಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ದೈಹಿಕವಾದ ವಧೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. || ೫೭ || ಅನಂತರ ಪುತ್ರರ ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಪಾಂಡವರು ದ್ರೌಪದಿಯೊಡನೆ ಮೃತರಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಪುತ್ರಾದಿ ಬಂಧುಗಳ ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. || ೫೮ ||

ಎಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು. || ೭ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಋಷಿಗಳೇ! ಅನಂತರ ಪಾಂಡವರು ಕಿರೋದಕವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಜನರಿಗೆ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಗಂಗಾನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. || ೧ || ಅಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮೃತಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಜಲತರ್ಪಣಗಳನ್ನು ಇತ್ತು, ಅವರನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡು ವಿಲಾಪಿಸತೊಡಗಿದರು. ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಭಗವಂತನ ವಾದಾಬ್ಜಧೂಳಿಯಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಗಂಗಾತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರು. || ೨ || ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಭೀಮಾರ್ಜುನಾದಿ ತಮ್ಮಂದಿರೊಡಗೂಡಿ ಧರ್ಮರಾಜನನ್ನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೆನ್ನೂ, ಪುತ್ರಶೋಕರಿಂದ ಒಡಿತರಾಗಿದ್ದ ಗಾಂಧಾರೀ- ಕುಂತೀ- ದ್ರೌಪದಾದೇವಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಮಾತ್ಮನು ಧಾಮ್ಯಾದಿ ಮಹರ್ಷಿ

ಪಾಂಶ್ವಯಾಮಾಸ ಮುನಿಧಿರ್ವತುಂಧೂನ್ ಕುಬಿರ್ಪಿತಾನ್ |
ಭೂತೇಷು ಕಾಲಸ್ಯ ಗಣಿಂ ದರ್ಶಯನ್ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾಮ್ |
|| ೪ ||

ಪಾಥಯಿತ್ವಾಪಾತಪ್ರೋಃ ಸ್ವಂ ರಾಜ್ಯಂ ಕಿತದೈರ್ಹೃತಮ್ |
ಘಾತಯಿತ್ವಾನೋ ರಾಜ್ಯಃ ಕಿತಸ್ವರ್ಣತತಾಯುಷಃ |
|| ೫ ||

ಮೂಢಯಿತ್ವಾಶ್ವಮೇದೈಸ್ತಂ ಪ್ರಭುರುತ್ತಮಕಲ್ಪಕೈಃ |
ತದೈಕಃ ಪಾವನಂ ದಿಕ್ಷು ಶತಮನ್ಯೋರಿವಾತನೋತ್ |
|| ೬ ||

ಆನುತ್ಯ ಹಾಂಠುಪ್ರತ್ಯಾಂಶ್ಚ ಪೈನೇಯೋದ್ರಾಹಂಯುತಃ |
ವೈಪಾಯಿನಾದಿಭಿರ್ವಿಪ್ರೈಃ ಪೂಜಿತೈಃ ಪ್ರತಿಪೂಜಿತಃ |
|| ೭ ||

ಗಂತುಂ ಕೃತಮತಿಪ್ರಕೃತ್ಯಾನ್ ದ್ವಾರಕಾಂ ರಥಮಾಸ್ತಿತಃ |
ಉಪಲೇಭೇತಭಿಧಾವಂತೀಮುತ್ತರಾಂ ಭಯವಿಹ್ವಲಾಮ್ |
|| ೮ ||

ಉತ್ತರೋಪಾಚ

ಶಾಹಿ ಪಾಹಿ ಮಹಾಯೋಗಿನ್ ದೇವದೇವ ಜಗತ್ತೇ |
ನಾನ್ಯಂ ತ್ವದಭಯಂ ಪಶ್ಯೇ ಯತ್ರ ಮೃತ್ಯುಃ ಪರಸ್ಪರಮ್ |
|| ೯ ||

ಅಭವ್ರವತಿ ಮಾಮೀಶ ಪರಸ್ಪ್ರಾಪ್ತಾಯೋ ವಿಭೋ |
ಹಮಃ ದಹು ಮಾ ನಾಥಮಾಮೇ ಗರ್ಭೋ ನಿಷಾತ್ಯತಾಮ್ |
|| ೧೦ ||

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಕಾಶಫಾರ್ವಿ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ಭಗವಾನ್ ಕೃದಪಲಃ |
ಅಪಾಂಪದಮಿದಂ ಕರ್ತುಂ ದ್ರೋಣಸ್ಮಮುಖ್ಯತ |
|| ೧೧ ||

ಪ್ರರ್ಥನಾಃ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಾಂಡವಾಃ ಪಂಚ ಸಾಯಕಾನ್ |
ಅಹೋ ರಭಯುಪಾಂದೀಪ್ರಾನಾಲಕ್ಷ್ಯಾಪ್ಯಾಣ್ಣಪಾದಯಃ |
|| ೧೨ ||

ವ್ಯಾಹಂ ವೀಕ್ತ್ಯ ತತ್ರೇವಾಮನನ್ಯವಿಷಯಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಪರಾರ್ಥೇನ ಪಾಸ್ತೈಃ ಸ್ವಾನಾಂ ರಕ್ಷಾಂ ವ್ಯಧಾದ್ವಿಭುಃ |
|| ೧೩ ||

ಗಂಧರ್ವ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದನು. ಪ್ರವಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಾಣಕ್ಕೆ ಅವಿವಾಹಗಿವಾರೆ. ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದ ಯಾರನ್ನು ಮಾರಣ ತಪ್ಪಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಎಂದು ಮರಣದಿಂದ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಅವರನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದನು. || ೪-೪ ||

ಈ ರೀತಿ ಭಗವಾನ್ ಕ್ರಿಷ್ಣನು ಅವತರುತ್ತವಾದ ಮಹಾ ರಾಜ ಮುಧಿಷ್ಠರನ್ನೇ ದೂರ್ತರ ಕಿವಿಂದ ಪೋಷಿಸಿದ ಕಿವುಕೊಂಡಿವ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಓದಕ್ಕೆ ಕೊಡಿದನು ಮತ್ತು ದ್ರೋಣನಿಂದ ಕೇಶ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಕೈಪಾಟವ ಎಂದು ಕ್ಷೀಣ ಹೊಂದಿದ್ದ ದುಷ್ಕರಾಜರನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದನು. || ೫ ||

ಜೊತೆಗೆ ಮುಧಿಷ್ಠರ ಮಹಾರಾಜನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕಾಪಾಗಿ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಮೂರು ಅಶ್ವಮೇಧ ಮುಷ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯು ಮೂರು ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದ ಇಂದ್ರನ ಕೀರ್ತಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹಬ್ಬುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. || ೬ ||

ಇವಾದ ೭೪ಕ ಭಗವಾನ್ ಕ್ರಿಷ್ಣನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋಗಲು ವಿವಾರಮಾಡಿದನು. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಂಡವರಿಂದ ಜೀರ್ಣೋತ್ಥರ, ದೈವಾಯುಷ ವ್ಯಾಸರೇ ಮುಂತಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಪಕ್ಕದಿ ಶಾನೂ ಸತ್ಕೃತನಾದನು ಅವನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೊರಡಲು ಉದ್ವವ ನಾತ್ಯಕಂಠರೊಡನೆ ರಥವನ್ನೇರಿದನು. ಆಗಲೇ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಪತ್ನಿ ಉತ್ತರೆಯು ಭಯದಿಂದ ಕಣವಳಗೊಂಡು ಎದುರಿಗೆ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದನು. || ೭-೮ ||

ಉತ್ತರೆಯು ಪ್ರಭುವನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸತೊಡಗಿದಳು - ದೇವಾಧಿಪೇವಾ! ಜಗತ್ತೆಂಥ! ಮಹಾಯೋಗಿಯೇ! ಕಾಶಾಹು ಕಾಶಾಹು! ಕ್ರಿಷ್ಣನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನೇ ಬೇರೆಯಾರೂ ಅಭಯ ನೀಡಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಮೃತ್ಯು ವಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. || ೯ || ಪ್ರಭೋ! ನೀನು ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಮುಳ್ಳವನಾಗಿರುವೆ ಕಾದ ಕಷ್ಟದ ಬಾಣವೊಂದು ನನ್ನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಲಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಗರ್ಭವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸದಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು ಸ್ವಾಮಿ! || ೧೦ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ - ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭಗವಾನ್ ಕ್ರಿಷ್ಣನು ಆಕೆಯ ಗೊಳಾಟವನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ 'ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಪಾಂಡವರ ವಂಶವನ್ನೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗಿ ಮೂಡಲು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದೋಷಿಸಿರುವನು' ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡನು. || ೧೧ ||

ಶೋಕಪೀಡಿತರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾರಿಯುತ್ತಿರುವ ಐದು ಬಾಣಗಳು ತಮ್ಮ ತಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಪಾಂಡವರು ಅವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಆಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು. || ೧೨ ||

ತನಗೆ ಶರಣು ಬಂದಿದ್ದ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ವಿಷತ್ತು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ ಭಗವಾನ್ ಕ್ರಿಷ್ಣನು ತನ್ನ ದಿವ್ಯವಾದ ಸುಧರ್ಶನದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದನು. || ೧೩ ||

ಅಪರಾಧ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮಾತ್ಮಾ ಯೋಗೇಶ್ವರೋ ಹುಃ |
ಸ್ವಮಾಯಯಾವೃಗೋದ್ಭವಂ ವೈರಾಟ್ಯಾಃ ಕುರುತಂಹವೇ || ೧೪ ||

ಯದ್ಯಪ್ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರಸ್ಸಮೋಘಂ ಚಾಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಮ್ |
ವೈಷ್ಣವಂ ತೇಜ ಅಸಾದ್ಯ ಸಮಶಾಮ್ಯದ್ಭುಗೂದ್ವಹ || ೧೫ ||

ಮಾ ಮಂಜಾಹೈತದಾಶ್ಚರ್ಯಂ ಸರ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಮಯೀಚ್ಯತೇ |
ಯ ಇದಂ ಮಾಯೆಯಾ ದೇವ್ಯಾ ಸೃಜತ್ಯವತಿ ಹಂತ್ಯಹುಃ || ೧೬ ||

ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋವಿನಿರ್ಮುಕ್ತರಾತ್ಮಜಃ ಸಹ ಕೃಷ್ಣಯಾ |
ಪ್ರಯಾಣಾಭಿಮುಖಂ ಕೃಷ್ಣಮಿದಮಾಹ ಪೃಥಾ ಸತೀ || ೧೭ ||

ಕುಂತ್ಯವಾಚ

ನಮಶ್ವೇ ಪ್ರದಪಂ ತ್ವಾಽದ್ಯಮೀಶ್ವರಂ ಪ್ರಕೃತೇ ಪರಮ್ |
ಅಲಕ್ಷ್ಯಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮಂತರ್ಯಾಮಿಹಿರವಸ್ಥಿತಮ್ || ೧೮ ||

ಮಾಯಾಜವನಿಕಾಚ್ಛನ್ನಮಚ್ಛಾದ್ಯೋಕ್ತಜಮವ್ಯಯಮ್ |
ಸ ಲಕ್ಷ್ಯಗೇ ಮೂಢದೃಶಾ ನಟೋ ನಾಚ್ಛಿಧರೋ ಯಥಾ || ೧೯ ||

ತಥಾ ಪರಮಹಂಸಾನಾಂ ಮುನೀನಾಮಮಲಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಭಕ್ತಿಯೋಗವಿಧಾನಾರ್ಥಂ ಕಥಂ ಪಶ್ಯೇಮ ಹಿ ಸ್ವಿಯಾ || ೨೦ ||

ಕೃಷ್ಣಾಯ ವಾಸುದೇವಾಯ ದೇವಕೀನಂದನಾಯ ಚ |
ನಂದಗೋಪಾಮಾರಾಯ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮೋ ನಮಃ || ೨೧ ||

ನಮಃ ಪಂಕಜನಾಭಾಯ ನಮಃ ಪಂಕಜಮಾಲಿನೇ |
ನಮಃ ಪಂಕಜನೇತ್ರಾಯ ನಮಶ್ವೇ ಪಂಕಜಾಂಘ್ರಯೇ || ೨೨ ||

ಯಥಾ ಶ್ವಪಿಕೇಶ ಖಿಲೇನ ದೇವಕೀ
ಕಂಠೇನ ರುದ್ಧಾತಿಚರಂ ಶುಭಾಪಿತಾ |
ವಿಮೋಚಿತಾಹಂ ಚ ಸಹಾತ್ಮಜಾ ವಿಭೋ
ತ್ಯಯೈವ ನಾಥೇನ ಮುಹುರ್ವಿಪದ್ಗುಣಾತ್ || ೨೩ ||

ಸರ್ವಜ್ಞಾಃಗಳ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿರುವ ಯೋಗೇಶ್ವರನಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕುರುತಂಹದ ಕುಡಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತರೆಯ
ಗರ್ಭವನ್ನು ತನ್ನ ಮಾಯಾಕೂಟದಿಂದ ಆವರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು. || ೧೪ ||
ಶೇನಕಾದಿ ಋಷಿಗಳಿಗೂ | ಬ್ರಹ್ಮಕರೋದ್ಭವಂಬುದು ಅವೋಘ
ವಾದುದೇ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಪ್ರಕೃತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ನಿಜವೇ
ಅದರೂ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕೇಳದ ಇದಿರು ಅದು
ಹಾಂತವಾಯಿತು. || ೧೫ || ಭೃಗುಕುಲಕಲಕೇ ! ಇದೇನೋ
ದೊಡ್ಡ ಅಪ್ಪರಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಎಕೆಂದರೆ, ಭಗವಾನ್
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸರ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಮಯನಾದವನು. ತಾನು ಚನ್ನರಹಿತ
ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ತನ್ನ ಮಾಯಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ
ಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಮಯನು ಪರ
ಮಾತ್ಮನು. || ೧೬ || ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೊರಟಾಗ
ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತದ ಜ್ಞಾತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದ ತನ್ನ ಪುತ್ರರೊಡನೆಯೂ,
ದ್ರೌಪದಿಯೊಡನೆಯೂ ಕೂಡಿ ಸಾಧ್ವಿಯಾದ ಕುಂತಿದೇವಿಯು
ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. || ೧೭ ||

ಕುಂತಿದೇವಿಯು ಹೇಳಿದಳು - ನೀನು ಸಮಸ್ತ ಜೀವಿಗಳ
ಒಳಗೂ-ಹೊರಗೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆ.
ಅದರೂ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ನೋಡಲಾಗು
ವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀನು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಮೀರಿನಿಂತ ಅದಿವ್ಯವುಷ
ಪರಮೇಶ್ವರನಾಗಿರುವೆ. ನಾನು ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. || ೧೮ ||
ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಗೋಚರಿಸದ ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಪರದೆಯೊಳಗೆ
ತನ್ನನ್ನು ಮರೆಸಿ ಕೊಂಡಿರುವವನೂ ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಅವ ನಿನ್ನನ್ನು
ಅರ್ಥಕಾರ ನಾನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲೆನು ? ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ
ಚತುರನೊಬ್ಬನಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ಮೂಢದೃಷ್ಟಿ
ಯುಳ್ಳವರು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲರು ? || ೧೯ || ನೀನು
ಕುದ್ಧ ಹೃದಯವುಳ್ಳ ವಿಚಾರಕೀಲಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಾದ ಪರಮಹಂಸರ
ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪರಾಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಆವಶ್ಯಕವಿರುವೆ.
ಇಂತಹ ನಿನ್ನನ್ನು ನಮ್ಮಂತಹ ಪಾಮರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೇಗೆ ತಾನೇ
ಗುರುತಿಸ ಬಲ್ಲರು ? || ೨೦ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವಾಸುದೇವನಿಗೆ,
ದೇವಕೀ ನಂದನನಿಗೆ, ನಂದಗೋಪಕುಮಾರನಿಗೆ, ಗೋವಿಂದನಿಗೆ,
ನಮೋ ನಮಃ ನಮಃ ಅನಂತ ನಂದನಗಳು. || ೨೧ || ಪದ್ಮನಾಭ
ನಿಗೆ ಪದ್ಮಮಾಲಾಧರನಿಗೆ, ಪದ್ಮಾಕ್ಷನಿಗೆ, ಪದ್ಮಪಾದನಾಗಿರುವ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾ ! ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕ-ಮಕ್ಕ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು || ೨೨ || ಹೃಷೀ
ಕೇಶಾ ! ಪ್ರಭೋ ! ಹಿಂದೆ ರುವ್ರಪ್ರಸಾದದ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ
ಚರಕಾಲ ಕೊಣಗ್ರಸ್ತಳಾಗಿದ್ದ ದೇವಕಿಯನ್ನು ನೀನು ಕಾಪಾಡಿ
ದಂಕೆಯೇ ಪುತ್ರರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಕೂಡ ನೀನು ಪದೇ-ಪದೇ
ವಿವತ್ಸುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿರುವೆ. ನೀನೇ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿರುವೆ.
ನೀನೇ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾ ! ವಿಷದಿಂದ, ಲಾಘ್ಯ
ಗೃಹದ ಭಯಾನಕ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ, ಹಿಡೀಬಾದಿ ರಾಕ್ಷಸರ ದೃಷ್ಟಿ
ಯಿಂದ, ರುಷ್ಕರ ಜ್ವಾಲಾಭಯಿಂದ, ವನವಾಸದ ವಿಷತ್ತು
ಗಳಿಂದ, ಯುದ್ಧದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾ

ವಿಷಾನ್ಮಹಾಗ್ನೇಃ ಪುರುಷಾದದರ್ಶನಾ-

ದಸತ್ತಭಾಯಾ ವಸವಾಸ್ಯಚ್ಚತಃ |

ಮೃಧೇ ಮೃಧೇಽನೇಕಮಹಾರಥಾಸ್ತತೋ

ದ್ರೋಣಸ್ತತ್ಪಾಶ್ವ ಹರೇಽಛರಶ್ಚತಾಃ || ೨೪ ||

ವಿವದಃ ಸಂತು ನಃ ಶಶ್ವತತ್ರ ತತ್ರ ಜಗದ್ಗುರೋ |

ಭವತೋ ದರ್ಶನಂ ಯತ್ಪಾದಪುನರ್ಭವದರ್ಶನಮ್

|| ೨೫ ||

ವನ್ಮತ್ಪರ್ಯಶ್ಚುತಶ್ಚಿರೇಧಮಾಸಮದಃ ಪೃಥುಮ್ |

ಸೈವಾರ್ಹತ್ಯಭಿಧಾತುಂ ವೈ ತ್ವಾಮುಕಂಚನಗೋಚರಮ್

|| ೨೬ ||

ಸಮೋಽಕಂಚನವಿತ್ತಾಯ ನಿವೃತ್ತಗುಣವೃತ್ತಯೇ |

ಆತ್ಮಾರಾಮಾಯ ಶಾಂತಾಯ ಕೈವಲ್ಯವತಯೇ ಸಮಃ

|| ೨೭ ||

ವಿಸ್ತೇ ತ್ವಾಂ ಕಾಲಮೀಶಾನಮನಾದಿನಿಧನಂ ವಿಭುಮ್ |

ಋದುಂ ಚರಂತಂ ಸರ್ವತ್ರ ಭೂಶಾನಾಂ ಯನ್ನಿಧಃ ಕಲಿಃ

|| ೨೮ ||

೧ ವೇದ ಕೃದ್ವಗವಂಶ್ಚೀರ್ಷಿತಂ

ತದೇಹಮಾನಸ್ಯ ಸೃಣಾಂ ವಿಡಂಬನಮ್ |

೨ ಮಸ್ಯ ಕೃದ್ವಯಿತೋಽಸ್ತಿ ಕರ್ಹಿಚಿದ್

ದ್ವೈಷ್ಯಶ್ಚ ಯಸ್ಮಿನ್ದಿವಮಾ ಮುಪಿರ್ನ್ಯಣಾಮ್ || ೨೯ ||

೩ ಜ್ಞ ಕರ್ಮ ಚ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನಃಪ್ರಾಕರ್ತುರ್ವಾತ್ಮನಃ |

ತಿರ್ಯಾಗ್ಗ್ನೇಕ್ಷಮ ಯಾದಯ ತದತ್ಯಂತವಿಡಂಬನಮ್

|| ೩೦ ||

೪ ಪ್ಲಾವದೇ ತ್ವಯಿ ಕೃತಾಗಸಿ ದಾಮ ತಾವದ್

ಮಾ ತೇ ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |

೫ ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ

ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ವಶಾದ್ವಕಲಿಲಾಂಜನಸಂಪ್ರಮಾಕ್ಷಮ್ |
ವತ್ಸ್ಯ ನಿನೀಯ ಭಯಿಭಾವನಯಾ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ
ಋ ಮಾಂ ವಿಮೋಹಯತಿ ಭೀವತಿ ಯದ್ವಿಧೇತಿ || ೩೧ ||

ಕೇಚಿದಾಹುರಜಂ ಜಾತಂ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಸ್ಯ ಕೀರ್ತಯೇ |
ಯದೋಃ ಪ್ರಿಯಶ್ಚಾಸ್ಥನಾಯೇ ಮಲಯಶ್ಯೇವ ಚಂದನಮ್ || ೩೨ ||

ಅಪರೇ ಮರುದೇವ್ಯ ದೇವಕ್ಕಾಂ ಯಾಚಿತೋಽಭ್ಯಗಾತ್ |
ಅದ್ವೈತಮಸ್ಯ ಕ್ಷೇಮಾಯ ವಧಾಯ ಚ ಸುರದ್ವಿಜಾಮ್ || ೩೩ ||

ಭಾರಾವತಾರಕಾಯಾನ್ಯೇ ಭುವೋ ನಾವ ಇವೋದಧೌ |
ಸೀದಂತ್ಯಾ ಭೂರಿಭಾರೇಣ ಜಾತೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಭಿವಾಧೀತಃ || ೩೪ ||

ಭವೇಽಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಲಿಶ್ಯಮಾನಾನಾಮವಿದ್ಯಾಕಾಮಕರ್ಮಭಿಃ |
ಶ್ರವಣಸ್ಮರಣಾರ್ಹಾಣಿ ಕಿಂಚಿದ್ವಿತ್ತಿ ಕೇಚನ || ೩೫ ||

ಶೃಣ್ವಂತಿ ಗಾಯಂತಿ ಗೃಣಂತ್ಯಭೀಕ್ಷು ಶಃ
ಸ್ಮರಂತಿ ನಂದಂತಿ ತವೇಹಿತಂ ಜನಾಃ |
ತ ಏವ ಪಶ್ಯಂತ್ಯಚಿರೇಣ ತಾವಕಂ
ಭವಪ್ರವಾಹೋಪರಮಂ ಪದಾಂಬುಜಮ್ || ೩೬ ||

ಅಪ್ಯದ್ಯ ನಸ್ತೌ ಸ್ತುತೇಹಿತ ಪ್ರಭೋ
ಜಿತಾಸು ಸ್ವಿತುಹೃದೋಽನುಜೀವಿನಃ |
ಯೇಷಾಂ ನ ಚಾನ್ಯದ್ವೈತಃ ಪದಾಂಬುಜಾತ್
ಪರಾಯಣಂ ರಾಜದು ಯೋಜಿತಾಂಹುರಾಮ್ || ೩೭ ||

ಕೇ ವಯಂ ನಾಮರೂಪಾಭ್ಯಾಂ ಯದುಭಿಃ ಸಹ ಪಾಂಡವಾಃ |
ಭವತೋಽದರ್ಶನಂ ಯಹಿಂ ಹೃಷೀಕಾಣಾಮಿದೇಶಿತುಃ || ೩೮ ||

ನೇಯಂ ಶೋಭಿಷ್ಯತೇ ತತ್ರ ಯಥೇದಾನೀಂ ಗದಾಧರ |
ತಪ್ತದೈರಂಕಿತಾ ಭಾತಿ ಸ್ವಲಕ್ಷಣವಲಕ್ಷಿತೈಃ || ೩೯ ||

ಇಮೇ ಜನಪದಾಃ ಸ್ವದ್ವಾಃ ಸುಪಕೌಪಧಿವೀರುಧಃ |
ವನಾದ್ರಿನದ್ಯುದನ್ಯತೋ ಹ್ಯೇಥಂತೇ ತವ ವೀಕ್ಷಿತೈಃ || ೪೦ ||

ವಂತಯೇ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕನೂ, ಪ್ರಿಯಭಸ್ತೋತ್ಸವನೂ ಆದ ಯದು ಮಹಾರಾಜನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಮಿತ್ರಾರವತೊಳಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಅವನ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಆವತರಿಸಿರುವೆ" || ೩೨ || ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ- 'ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸುತವಾ ಮತ್ತು ಪೃಕ್ತಿ ಎಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರುದೇವ-ದೇವಕಿಯರು ಪಡೆದ ವರದಂತೆ ನೀನು ಜನ್ಮರಹಿತ ನಾದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಆವತರಿಸಿದೆ. ದೇವತೆಗಳ ಯಾಚನೆ ಯಂತೆ ಈ ಶೋಕಗಳ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ದೈತ್ಯರ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿಯೂ ನೀನು ಜನ್ಮತಾಳಿದೆ' || ೩೩ || ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೀಗೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - 'ಈ ಭೂಮಿಯು ಅಧರ್ಮದ ಭಾರದಿಂದ ಕಡುಗಡಿತಳಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಯಂತೆ ಭೂ ಭಾರವನ್ನು ಇಳುಹಲು ನೀನು ಆವತರಿಸಿದೆ.' || ೩೪ || 'ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ, ಕಾಮನೆ, ಅನಾದಿಕರ್ಮ ಇವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರವಣ-ಸ್ಮರಣಗಳಿಗೆ ಶುಭಾಲಂಕಾರವಾಗುವ ದಿವ್ಯವಾದ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನೀನು ಆವತರಿಸಿರುವೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಹಾತ್ಮರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. || ೩೫ || ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯ ಶಾಲಿಗಳಾದ ಭಕ್ತರು ಪದೇ ಪದೇ ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಶ್ರವಣಸುತ್ಯಾ, ಕೀರ್ತಿಸುತ್ಯಾ, ಸ್ಮರಿಸುತ್ಯಾ ಆನಂದಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರೇ ಜನ್ಮ-ಮರಣದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯವಾದ ಅಡಿವಾಹಿನಿಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸುವಾಗ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. || ೩೬ ||

ಭಕ್ತರ ಎಲ್ಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೇ! ಪ್ರಭುವೇ! ನಿನ್ನವರಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮನ್ನು ಈಗಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗಲು ಬಯಸುವೆಯಾ? ನಮಗೆ ನಿನ್ನ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಆಸರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಜರೆಲ್ಲರೂ ನಮಗೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. || ೩೭ || ಆತ್ಮನು ಎಲ್ಲ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಧಾರಕನೂ ಪ್ರೇರಕನು. ಅವನಲ್ಲದೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವ ಎಲ್ಲಿಯಿದೆ? ಹಾಗೆಯೇ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯದರ್ಶನವಾಗದಿದ್ದರೆ ಯದುವಂಶಿಯರ ಹಾಗೂ ಪಾಂಡವರ ನಾಮ-ರೂಪ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಶಕ್ತಿ, ಇವುಗಳು ಹೇಗೆ ಇರಬಲ್ಲವು? || ೩೮ || ಪ್ರಭೋ! ಗದಾಧರ! ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳ ಎಲಕ್ಷಣವಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಈ ಕುರುಜಾಂಗಲ ಪ್ರದೇಶವು ಎಷ್ಟು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿದೆಯೋ, ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು, ಹೋದ ಬಳಿಕ ಆ ಕಾಂತಿಯು ಇಲ್ಲವಾಗುವುದು. || ೩೯ || ನಿನ್ನ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಈ ದೇಶವು ಪಶ್ಚಿಮದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಗಳಿಂದ, ಧಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಫಲಪುಷ್ಪಭರಿತವಾದ ಗಿಡ-ಮರ-ಬಳ್ಳಿ ಗಳ ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಗಿರಿ-ನದೀ-ಸಮುದ್ರಗಳೂ ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವು. || ೪೦ || ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನೂ, ವಿಶ್ವಾತ್ಮನೂ, ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಭುವೇ! ಸ್ವಜನರಾದ ಈ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ

ಅಥ ವಿಶ್ವೇಶ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನಿಶ್ವಮೂರ್ತಃ ಸ್ವಕೇಷು ಮೇ |
ಸ್ನೇಹಪಾತಮಿಮಂ ಛಿಂಧಿ ದೃಢಂ ಪಾಂಡುಷು ವೃಷ್ಟಿಷು
|| ೪೦ ||

ತಯಿ ಮೇಽನನ್ಯವಿಷಯಾ ಮತಿರ್ಮಥುಪತೇಽಪಕೃತ್ |
ರತಿಮುದ್ವಹತಾಂ ತದ್ವದ್ಗಂಗೇವೌಘಮುದನ್ತತಿ
|| ೪೧ ||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣಸಖ ಪೃಷ್ಠಪಘಾವನಿಧ್ರಗ್ |
ರಾಜಸ್ಯವಂತದಹನಾನವರ್ಗವೀರ್ಯ |
ಗೋವಿಂದ ಗೋದ್ವಿಜಸುರಾರ್ತಿಹರಾವತಾರ
ಯೋಗೇಶ್ವರಾಖಿಲಗುರೋ ಭಗವತ್ಸಮಶ್ವೇ || ೪೨ ||

ಪೂರ್ವ ಪಾಠ

ಪೃಥಯೇತ್ಥಂ ಕಲಪದೈಃ ಪರಿಣೂತಾಖಿಲೋದಯಃ |
ದಾಂದಂ ಜಹಾಸ ವೈಕುಂಠೋ ಮೋಹಯನ್ವಿದಮಾಯಯಾ
|| ೪೪ ||

ಶಾಂ ಬಾಧಮಿಹುಪಾದುತ್ಯ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಗಮಾಹ್ವಯಮ್ |
ಓಮುಶ್ಚ ಸ್ವಪುರಂ ಯಾಸ್ಯನ್ ಪ್ರೇಮ್ನಾ ರಾಜ್ಞಾ ನಿವಾರಿತಃ
|| ೪೫ ||

ವ್ಯಾಸಾಧ್ಯೈರೀಶ್ವರೇಪಾಜ್ಞೈಃ ಕೃಷ್ಣೇನಾದ್ವೈತಕರ್ಮಣಾ |
ಪ್ರೇಮೋದಿತೋಽಪೀತಿಹಾಸ್ಯನಾಗಬುದ್ಧತ ಕುಬಾಸಿಗತಃ
|| ೪೬ ||

ಅಹ ರಾಜಾ ಧರ್ಮಸುತರ್ಮಂತಯಿಸ್ತುಹೃದಾಂ ವಧಮ್ |
ಪ್ರಾಕೃತೇಸಾತ್ಮನಾ ವಿಪ್ರಾಃ ಸ್ನೇಹಮೋಹವಶಂ ಗತಃ
|| ೪೭ ||

ಅಹೋ ಮೇ ಪಶ್ಯತಾಹ್ವಾನ್ಸಂ ಹೃದಿ ರೂಢಂ ದುರಾತ್ಮನಃ |
ಪಾಶ್ವಾತ್ಕೈವ ದೇಹಸ್ಯ ಬಹೋಃ ಮೇಽಕೌಹೀಣೇರ್ಷತಾಃ
|| ೪೮ ||

ಪಾಲದ್ವಿಜಸುಹೃನ್ಮಿತ್ರಪಿತೃಭ್ರಾತೃಗುರುದ್ರುಹಃ |
ತಮೇ ವ್ಯಾಸಿರಯಾಸ್ತೋಕ್ತೋ ಹೃದಿ ವರ್ಷಾಯುತಾಯುಷ್ಯಃ
|| ೪೯ ||

ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಈಗ ವ್ಯಥವಾದ ಮಮತೆ ಬೆಳೆದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ವ್ಯಾಕೃತವಾದ ಸ್ನೇಹವಾಶವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಬಿಡು. || ೪೦ || ಪರ ಮಾನವ ಸ್ವಯಂಭಾವ ಮಹಾ ಪತಿಯೇ! ಗಂಗೆಯ ಅಖಂಡ ಪುನಃಪುನಃ ಸಮುದ್ರವೇ! ಸಹ ಮೋಗಿ ಸ್ನೇಹಮಾತಯೇ! ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಅತ್ಯ-ವತ್ಯ ಅಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪಿಯವ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಪ್ರೇಮ ರಸ ಪ್ರೇರಣಾಪ್ರವಾಹವಾಗಿ 'ನಾ ಕ' ಮುಕ್ತಿರಲಿ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸೇರಲಿ. || ೪೧ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ! ಮುರ್ಘನ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರನೇ! ಯದುವಂತ ಶಿರೋಮುಖವೇ! ಪೂಜಿಗೆ ಭಾರವಾಗಿರುವ ರಾಜವೇಶಧಾರಿಗಳಾದ ದೈತರ ಸುಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪೆಂಕಿಯಂತಿರುವವನೇ! ಅನಂತವೀರ್ಯನೇ! ಗೋವಿಂದಾ! ಗೋ, ದ್ವಿಜ, ದೇವತಗಳ ದುಃಖವನ್ನು ಹರಿಸಲು ಅವತರಿಸಿದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ! ಯೋಗೇಶ್ವರನೇ! ಚರಾಚರದ ಗುರುಪೇ! ಭಗವಂತನೇ! ನಿಮಗೆ ಪದೇ-ಪದೇ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. || ೪೨ ||

ಸೂತಪುರಾಣಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಕುಂಟೇದೇವಿಯು ಹೀಗೆ ಮಧುರವಾದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಭಗವಂತನ ಪೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದಳು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಧುರ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಬೀರಿದನು. || ೪೪ || 'ಅತ್ಯ' ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಕುಂಟಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೃದನಾಪುರದ ಅರಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸುಭದ್ರೆಯೇ ಮುಂತಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ಬೆಳೆದೊಂಡು ಹೊರಡಲು ಸುವಾದಾಗ ರಾಜಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಪರಮಪ್ರೇಮದಿಂದ ತಡೆ ಗಟ್ಟಿದನು. || ೪೫ || ಧರ್ಮರಾಜನು ಬಂಧು-ಮಿತ್ರರ ಮರಣದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮೋಹಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದನು. ಭಗವಂತನ ರೀತಿಯ ಮರ್ಮವನ್ನಿತ ವ್ಯಾಸಾದಿಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಅದ್ಭುತ ಚರಿತನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಆತನನ್ನು ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಆತನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ ಅವನ ಕೋಪವು ದೂರವಾಗಲಿಲ್ಲ. || ೪೬ ||

ಶೌನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ! ಧರ್ಮಪುತ್ರನಾದ ಮಹಾ ರಾಜಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನನ್ನು ವ್ಯಾಕೃತವಾದ ಮನಸ್ಸು ಸ್ನೇಹ-ಮೋಹಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಬಂಧಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಅದರಿಂದ ಪರವಶನಾದ ಆತನು ಬಂಧು-ಮಿತ್ರರ ವಧೆಯನ್ನೇ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆಂದು ಕೊಂಡನು - ಅಯ್ಯೋ! ದುರಾತ್ಮನಾದ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಅಜ್ಞಾನ ಬೇರೂರಿದೆ? 'ಕಾಯಿ-ನರಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾದ ಈ ಅನಾತ್ಮದೇವಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅನೇಕ ಅಕೌಹೀಣೇ' ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಬಲಿಗೊಟ್ಟೆನು! || ೪೭-೪೮ || ನಾನು ಬಾಲಕರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ವೇಷಿರಿಷ್ಟರು, ತಂದೆ-ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು, ಗುರು ಜನರು-ಹೀಗೆ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದೆನು. ಇಂತಹ ಮಹಾಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ ನನಗೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಸರಕದಿಂದ ಬಿಡಗಡೆಯಾಗದು. || ೪೯ || 'ರಾಜನು

ಸೈನೋ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಜಾಭಿಮು-
 ಧರ್ಮಯುದ್ಧೇ ವಧೋ ದ್ವಿಪಾಮ್ |
 ಇತಿ ಮೇ ನ ತು ಬೋಧಾಯ
 ಕಲ್ಪತೇ ತಾಸನಂ ಮಹಿ || ೫೦ ||

ಶ್ರೀಕಾಂ ಮದ್ಗತಬಂಧೂನಾಂ
 ದ್ರೋಹೋ ಯೋಽಸಾವಿಜೋತ್ತಿತಃ |
 ಕರ್ಮಭಿರ್ಗೃಹಮೇಧೀಯೈರ್ನಾಹಂ
 ಕಲ್ಮೋ ವ್ಯಪೋಹಿತುಮ್ || ೫೧ ||

ಯಥಾ ಪಂಕೇನ ಪಂಕಾಂಭಃ ಸುರಯಾ ವಾ ಸುರಾಕೃತಮ್ |
 ಭೂತಹತ್ಯಾಂ ಶತ್ಯವೈಕಾಂ ನ ಯಚ್ಛೈರ್ಮಾಪ್ನುಮರ್ಹತಿ
 || ೫೨ ||

ಪ್ರಜೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಧರ್ಮಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕೊಂದರೆ
 ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಪಾಪವಿಲ್ಲವು' ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವಚನವಿದ್ದರೂ
 ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ || ೫೦ || ಈ ಯುದ್ಧ
 ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೊಂದುಹಾಕಿರುವ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು
 ಕೊರಗುತ್ತಿರುವ ಹಂಗುರಿಗೆ ನನ್ನಿಂದಾದ ದ್ರೋಹವನ್ನು ತೊಡೆದು
 ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಗೃಹಸ್ಥರು ಆಚರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಯಾವ
 ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ | ೫೧ || ಕೆಸರಿನಿಂದ
 ಕೊಳೆಕಾದ ನೀರನ್ನು ಕೊರಿದಿಂದಲೇ ತೊಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ
 ಮದ್ಯದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಮದ್ಯದಿಂದಲೇ
 ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆಯಿಂದಲೇ
 ಕೂಡಿದ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಣ ಹತ್ಯೆಯ
 ಪಾಪವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಹುದೇ ? ಹೀಗೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು
 ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಹಳ ವ್ಯಥೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದನು || ೫೨ ||

ಎಂಟನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿಯಿತು || ೮ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರುಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಪ್ರಥಮಸ್ಕಂಧೇ
 ಕುಂತೀಸ್ತುತಿಯುಧಿಷ್ಠಿರಾನುತಾಪೋ ನಾಮಾಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ || ೮ ||

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗಳು ಭೀಷ್ಮರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದುದು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿ ಪೂರ್ವಕ ಭೀಷ್ಮ ನಿಯೋಗ

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಇತಿ ಭೀತಃ ಪ್ರಜಾದ್ರೋಹಾತ್ಸರ್ವಧರ್ಮವಿವಿಕ್ತಯಾ |
 ತತೋ ವಿನತನಂ ಪ್ರಾಗಾದ್ ಯತ್ರ ದೇವವ್ರತೋಽಪತತ್
 || ೧ ||

ತದಾ ತೇ ಭ್ರಾತರಃ ಸರ್ವೇ ಸದಶ್ಚೈಃ ಸ್ವರ್ಗಭೂಷಿತೈಃ |
 ಅನ್ತಗಚ್ಛನ್ ರಥೈರ್ವಿಪ್ರಾ ವ್ಯಾಸಥೌಮ್ಯಾದಯಸ್ತಥಾ
 || ೨ ||

ಭಗವಾನಪಿ ವಿಪ್ರರ್ಷೇ ರಥೇನ ಸಧನಂಜಯಃ |
 ಸ ತೈರ್ವ್ಯರೋಚಿತ ನೃಪಃ ಕುಬೇರ ಇವ ಗುಹ್ಯಕೈಃ
 || ೩ ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾನಿಪತಿಕಂ ಭೂಮೌ ದಿವಶ್ಚ್ಯುತಮಿವಾಮರಮ್ |
 ಪ್ರಣೇಮುಃ ಪಾಂಡವಾ ಭೀಷ್ಮಂ ಸಾನುಗಾಃ ಸಹ ಚಕ್ರಣಾ
 || ೪ ||

ತತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಯಃ ಸರ್ವೇ ದೇವರ್ಷಯಶ್ಚ ಸತ್ತಮ |
 ರಾಜರ್ಷಯಶ್ಚ ತತ್ಪಾಸತ್ಪ್ರಪುಂ ಭರತಪುಂಗವಮ್
 || ೫ ||

ಸೂತಪುರಾಣಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಹೀಗೆ ತನ್ನಿಂದ
 ಪ್ರಜಾದ್ರೋಹವಾಯಿಕೆಂದು ಹೆದರಿದ ಧರ್ಮರಾಜನು ಧರ್ಮ
 ರುಷ್ಷವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಭೀಷ್ಮಪಿತಾಮಹರು
 ಶರಣಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದ್ದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. || ೧ ||
 ಆಗ ಅವನ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಶ್ವಗಳು ಹೂಡ
 ಲಟ್ಟ ಸುವರ್ಣಾಲಂಕೃತವಾದ ರಥಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಯುಧಿ
 ಷ್ಠಿರನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ವೇದವ್ಯಾಸರು,
 ಧೌಮ್ನರೆ ಮುಂತಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಹೋದರು.
 || ೨ || ಶೌನಕರೇ! ಅರ್ಜುನನೊಡನೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೂ
 ರಥವನ್ನೇರಿ ಹೊರಟನು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಂದೂಡಗೂಡಿದ ಮಹಾ
 ರಾಜ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಯಶಸ್ಸುಮಂಡಲಿಯಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ
 ಕುಬೇರನಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. || ೩ || ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಜಾರಿ
 ಒದ್ದ ದೇವತೆಯಂತೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದ್ದ ದೇವವ್ರತರಾದ
 ಭೀಷ್ಮರನ್ನು ಕಂಡು ಪರಿವಾರ ಸಹಿತ ಪಾಂಡವರು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
 ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದೂಡಗೂಡಿ ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು.
 || ೪ || ಶೌನಕಾದಿಗಳೇ! ಆಗಲೇ ಭರತಕುಲತೀಲಕರಾದ ಭೀ
 ಷ್ಮಪಿತಾಮಹರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಎಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳೂ, ದೇವರ್ಷಿ
 ಗಳೂ, ರಾಜರ್ಷಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. || ೫ ||

ಪರ್ಮತೋ ನಾರದೋ ಭೌಮೋ ಭಗವಾನ್ಪಾದರಾಯಣಃ |
ಬೃಹದಶ್ವೋ ಭರದ್ವಾಜಃ ಸುಶಿಷ್ಯೋ ರೇಣುಕಾಸುತಃ

|| ೬ ||

ವಸಿಷ್ಠ ಇಂದ್ರಪ್ರಮದಸಿತ್ತೋ ಗೃತ್ವಮದೋಽಪಿಹಃ |
ಕುರ್ದವಾನ್ಗೌತಮೋಽತ್ರಿಶ್ಚ ಕೌಶಿಕೋಽಥ ಸುದರ್ಶನಃ

|| ೭ ||

ಅನ್ಯೇ ಚ ಮುನಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಾತಾದಯೋಽಮರಾಃ |
ಶಿಷ್ಯೈರುಪೇತಾ ಆಜಗುಃ ಕೃತ್ಯಾಂಗಿರಾದಯಃ

|| ೮ ||

ಶಾನ್ತಮೇತಾನ್ ಮಹಾಭಾಗಾನುಪಲಭ್ಯ ವಸೂತ್ತಮಃ |
ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಚೋದೇಶಕಾಲವಿಭಾಗವಿತ್

|| ೯ ||

ಕೃಷ್ಣಂ ಚ ತತ್ಪ್ರಭಾವಜ್ಞ ಅಸೀನಂ ಜಗದೀಶ್ವರಮ್ |
ಹೃದಿಸ್ಥಂ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ಮಾಯಯೋಪಾತ್ತವಿಗ್ರಹಮ್

|| ೧೦ ||

ಪಾಂಡುಪುತ್ರಾನುಪಾಸೀನಾನ್ಪ್ರಯತ್ನೇಮಸಂಗತಾನ್ |
ಅಘ್ಯಾಚಪ್ಪಾನುರಾಗಾಶ್ಚೈರಂಧೀಭೂತೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ

|| ೧೧ ||

ಅಹೋ ಕಷ್ಟಮಹೋಽನ್ಯಾಯಂ ಯದ್ವ್ಯಯಂ ಧರ್ಮಸಂದನಾಃ |
ಜೀವಿತುಂ ನಾರ್ಹಥ ಕ್ಷಿಪ್ತಂ ವಿಪ್ರಧರ್ಮಾಚ್ಯುತಾಶ್ರಯಾಃ

|| ೧೨ ||

ಸಂಪ್ತಿಕೇಽತಿರಥೇ ಪಾಂಡೌ ಪೃಥಾ ಬಾಲಪ್ರಜಾವಧೂಃ |
ಮುಷ್ಟ್ಯತೇ ಬಹೂನ್ ಕ್ಷೇತಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ತೋಷಹಿ ಮುಹುಃ

|| ೧೩ ||

ಧರ್ಮಂ ಕಾಲಕೃತಂ ಮನ್ಯೇ ಭವತಾಂ ಚ ಯದ್ವ್ರಿಯಮ್ |
ಪಾಪೋ ಯದ್ವೇ ರೋಕೋ ವಾಯೋರಿವ ಭನಾವಲಿಃ

|| ೧೪ ||

ಮತ್ರ ಧರ್ಮಶುಕೋ ರಾಜಾ ಗದಾಪಾಣಿವೃತೋದರಃ |
ಕೃಷ್ಣೋಽಸ್ಮಿ ಗಾಂಡಿವಂ ಚಾಪಂ ಸುಹೃತ್ಯಷ್ಟಾತೋ ವಿಪತ್

|| ೧೫ ||

ಪ ತ್ವಯ್ಯ ಕರ್ಹಿಚದ್ರಾಜನ್ವಮಾನ್ಯೈರವಿಧಿಷ್ಠಿತಮ್ |
ಮದ್ವಿಜ್ಞಾಸಯಾ ಯುಕ್ತಾ ಮುಷ್ಯಂತಿ ಕವಯೋಽಪಿ ಹಿ

|| ೧೬ ||

ಪ್ರಾಪ್ತವಿಂ ದೈವತಂತ್ರಂ ವ್ಯಮ್ಯ ಭರತರ್ಷಭ |
ಪ್ರಾಪ್ತವಿಹಿತೋಽನಾಥಾ ನಾಥ ಪಾಹಿ ಪ್ರಜಾಃ ಪ್ರಭೋ

|| ೧೭ ||

ಪರ್ಮತೋ, ನಾರದೋ, ಭೌಮೋ, ಭಗವಾನ್ ವೇದವ್ಯಾಸೋ, ಬೃಹದಶ್ವರೋ, ಭರದ್ವಾಜೋ, ಶಿಷ್ಯರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಪರಶುರಾಮೋ, ವಸಿಷ್ಠೋ, ಇಂದ್ರಪ್ರಮದರೋ, ತ್ರಿತರೋ, ಗೃತ್ವಮದರೋ, ಅಸಿತರೋ, ಕುರ್ದವಂತರೋ, ಗೌತಮರೋ, ಅತ್ರಿಗಳೂ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರೂ, ಸುದರ್ಶನರೂ, ಬ್ರಹ್ಮರಶರಾದ ಶುಕಮಹಾಮುನಿಗಳೂ, ಕೃತ್ಯವರೂ, ಅಂಗೀರಸರೂ ಮೊದಲಾದ ಶುಕ್ರಾಶ್ವರಾದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಶಿಷ್ಯರಾಮೇಷರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು || ೬-೮ || ದೇಶ-ಕಾಲದ ವಿಭಾಗವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಧರ್ಮಜ್ಞರಾದ ವಸುದೇವತೆಯ ಅವತಾರಾಗಿದ್ದ ಭೀಷ್ಮ ಪಿತಾಮಹರು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಮಹಾಭಾಗ್ಯಜಾಲಿಗಳಾದ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರು || ೯ || ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದ ಆ ಮಹಾತ್ಮರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಾಯಾಮಾನುಷದೊಪಧಾರಿ ಯಾಗಿದ್ದ ಹೃದಯಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಒಳಗೂ-ಹೊರಗೂ ಪೂಜಿಸಿದರು || ೧೦ ||

ಪಾಂಡವರು ತುಂಬಾ ವಿನಯ, ಪ್ರೇಮದೊಂದಿಗೆ ಭೀಷ್ಮ ಪಿತಾಮಹರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಭೀಷ್ಮರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಪ್ರೇಮಗಂಭೀರಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಬಂದವು. ಪಾಂಡವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಹೀಗೆಂದರು || ೧೧ || ಧರ್ಮ ಪುತ್ರರೇ ! ನೀವುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ, ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಬದುಕ ಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ ! ಅಯ್ಯೋ ! ಎಂತಹ ಕಷ್ಟ, ಅನ್ಯಾಯ ನಿಮಗೆ ಒದಗಿತಲ್ಲ ! ಇಂತಹ ಕಷ್ಟ-ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ನೀವು ತಕ್ಕವರಲ್ಲ || ೧೨ || ಅತಿರಥನಾದ ಪಾಂಡುವು ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾದಾಗ ನಿಮಗಿನ್ನು ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸು ಆಗ ಕುಂಟಿಯು ನಿಮಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಯಿತು ! ನೀವೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಿರಿ || ೧೩ || ಮೋಡಗಳು ವಾಯುವಿನ ವಶವಿರುವಂತೆ, ರೋಕ ಪಾಲರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲೊದಗಿದ ಆ ಅಪ್ರಿಯಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆ ಕಾಲನ ಲೀಲೆಯೇ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ || ೧೪ || ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಧರ್ಮಪುತ್ರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೇ ರಾಜನಾಗಿದ್ದಾಗ, ಗದಾಪಾಣಿಯಾದ ಭೀಮಸೇನನೂ ಮತ್ತು ಧನುರ್ಧಾರಿಯಾದ ಅರ್ಜುನನು ರಕ್ಷಕರಾಗಿರುವಾಗ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮನೇ ಗೆಲಿಯನಾಗಿರುವಾಗಲೂ ವಿಪತ್ತುಗಳು ಒದಗುವುದುಂಟೇ ? || ೧೫ || ಧರ್ಮಸಂದನನೇ ! ಕಾಲರೂಪಿಯಾದ ಈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯಾವಾಗ ಎನನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಅರಿಯರು. ಅದನ್ನು ಯಾರು ಬಯಸಿ ದೊಡ್ಡ-ದೊಡ್ಡ ಖಾನಿಗಳೂ ಕೂಡ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೋಹಿತರಾಗುವರು || ೧೬ || ಭರತಶ್ರೇಷ್ಠನೇ ! ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳು ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನರಿತು ಆದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಆನಾಥರಾಗಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸು. ವಿಕೇಂದರೆ, ಈಗ ನೀನೇ ಇವರಿಗೆ ಒಡೆಯನಾಗಿರುವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಾಗಿರುವೆ || ೧೭ || ಈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪರಮಾತ್ಮ

ಏಷ ವೈ ಭಗವಾನ್ಸಾಕ್ಷಾದಾದ್ಯೋ ನಾರಾಯಣಃ ಪುಮಾನ್ |
ಮೋಹಯನ್ಮಾಯಯಾ ಲೋಕಂ ಗೂಢತ್ವರತಿ ವೃಷ್ಟಿಘ್ನ |
|| ೧೮ ||

ಅಸ್ಯಾನುಭಾವಂ ಭಗವಾನ್ವೇದ ಗುಹ್ಯತಮಂ ಶಿವಃ |
ದೇವರ್ಷಿರ್ನಾರದಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವಾನ್ಮಹಿಮೋ ನೃಪ |
|| ೧೯ ||

ಯಂ ಮನ್ಯಸೇ ಮಾತುರೇಯಂ ಪ್ರಿಯಂ ಮಿತ್ರಂ ಸುಹೃತ್ತಮಮ್ |
ಅಕರೋಃ ಸುಖವಂ ದೂತಂ ಸೌಹೃದಾದಥ ಸಾರಥಿಮ್ |
|| ೨೦ ||

ಸರ್ವಾತ್ಮನಃ ಸಮದೃಶೋ ಹೃದ್ವಯಸ್ಯಾನಹಂಕೃತೇಃ |
ತತ್ಕೃತಂ ಮತಿವೈಷಮ್ಯಂ ನಿರವದ್ಯಸ್ಯ ನ ಕೃಷಿತ್ |
|| ೨೧ ||

ತಥಾಪ್ಯೇಕಾಂತಭಕ್ತೇಷು ಪತ್ಯ ಭೂಪಾನುಕಂಪಿತಮ್ |
ಯನ್ಯೇಽಸೂಯ್ತಜತಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಪ್ತೋ ದರ್ಶನಮಾಗತಃ |
|| ೨೨ ||

ಭಕ್ತ್ಯಾವೇಶ್ಯ ಮನೋ ಯಶ್ಚಿನ್ಮಾತಾ ಯನ್ಮಾಮ ಕೀರ್ತಯನ್ |
ತೃಜಸ್ವಲೇವರಂ ಯೋಗೀ ಮುಚ್ಯತೇ ಕಾಮಕರ್ಮಭಃ |
|| ೨೩ ||

ಸ ದೇವದೇವೋ ಭಗವಾನ್ಸತ್ಯೀಕೃತಾಂ
ಕಲೇವರಂ ಯಾವದಿದಂ ಹಿ ನೋಮ್ಯಹಮ್ |
ಪ್ರಸನ್ನಹಾಸಾರುಣಲೋಚನೋಲ್ಲಸ-
ನ್ಮುಖಾಂಬುಜೋ ಧ್ಯಾನಪಥಶ್ಚತುರ್ಭುಜಃ || ೨೪ ||

ಸಂತ ಉವಾಚ

ಯುಧಿಷ್ಠಿರಶ್ವದಾಕರ್ಣ್ಯ ತಯಾನಂ ತರಪಂಜರೇ |
ಅಪೃಚ್ಛದ್ವಿಧಾನ್ ಧರ್ಮಾನ್ಯಪೀಣಾಂ ಚಾನುಶೃಣ್ವಾಮ್ |
|| ೨೫ ||

ಪುರುಷಸೃಭಾವವಿಹಿತಾನ್ಯಥಾವರ್ಣಂ ಯಥಾಶ್ರಮಮ್ |
ವೈರಾಗ್ಯರಾಗೋಪಾಧಿಭ್ಯಾಮಾಮ್ನಾತೋಭಯಲಕ್ಷಣಾನ್ |
|| ೨೬ ||

ನಾದರೋ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಆದಿಕಾರಣ ನಾಗಿದ್ದು ಪರಮ ಪುರುಷ ನಾರಾಯಣನಾಗಿರುವನು. ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಜನರನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಮಾನವ ರೂಪದಿಂದ ಲೀಲಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. || ೧೮ || ಇವನ ಪ್ರಭಾವವು ಅತ್ಯಂತ ಗಹನ ಹಾಗೂ ರಹಸ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾ ! ಅದನ್ನು ಭಗವಾನ್ ಶಿವನು, ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದರು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನಾದ ಕಪಿಲು ಮಹರ್ಷಿ ಇವರುಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಬಲ್ಲರು. || ೧೯ || ನೀನು ಯಾರನ್ನು ನಿನ್ನ ಸೋದರಮಾವನ ಮಗ, ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರ, ಶ್ರೇಷ್ಠತಮ ಆಪ್ತನೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಪ್ರೇಮವಡದಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಯನ್ನಾಗಿಯೂ, ದೂತನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಸಾರಥಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚಪಡಲಿಲ್ಲವೋ - ಅವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪೂರ್ಣಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ. || ೨೦ || ಆತನು ಸರ್ವಾತ್ಮನೂ, ಸಮದರ್ಶಿಯೂ, ಅದ್ವಿತೀಯನೂ, ಅಹಂಕಾರ ರಹಿತನೂ, ಆದ ನಿಷ್ಪಾಪ ಪರಮಾತ್ಮನು. ಉಚ್ಚ-ನೀಚ-ಕಾರ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಎಂದೂ ಯಾವುದೇ ವಿಷಮತೆ ತೋರದೆ ಅವನು ಸರ್ವಾತ್ಮನಾಗಿ ಸಮದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. || ೨೧ || ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾ ! ಹೀಗೆ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನು ತನ್ನ ಅನನ್ಯ ಪ್ರೇಮೀ ಭಕ್ತರಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕೃಪೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು ನೋಡಿದೆಯಲ್ಲ! ನಾನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಗ ಮಾಡಲು ಕೊರತೆಯವ ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನನಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದರ್ಶನ ಕೊಡಲು ಬಂದಿರುವನಲ್ಲ! || ೨೨ || ಭಕ್ತಭಾವದಿಂದ ಇವನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಡಗಿಸುತ್ತಾ, ವಾಣಿಯಿಂದ ಇವನ ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ದೇಹಕ್ಕಾಗ ಮಾಡುವ ಭಗವತ್ ಪರಾಯಣ ಯೋಗೀಪುರುಷರು ಕಾಮನೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕರ್ಮ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವರು. || ೨೩ || ಅಂತಹ ದೇವಾಧಿದೇವನಾದ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಮಂದಹಾಸ ದಿಂದಲೂ ನುಗುಣಿಪಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ, ಉಲ್ಲಸಿತ ಮುಖ ಕಮಂದಿಂದಲೂ, ಚತುರ್ಭುಜಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ ಕೇವಲ ಯೋಗಿಗಳ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಗೋಚರನಾಗುವ ಈ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಾನು ಶರೀರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವ ತನಕ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರಲಿ || ೨೪ ||

ಸೂತಪುರಾಣಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಶರಣ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪವಡಿದ್ದ ಭೀಷ್ಮಪಿತಾಮಹರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ನಾನಾಬಗೆಯಾದ ಧರ್ಮಗಳ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಪುಷ್ಪಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾತ್ಮರಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. || ೨೫ || ಈಗ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರಾದ ಭೀಷ್ಮಪಿತಾಮಹರು ವರ್ಣ ಮತ್ತು ಅಶ್ವಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪುರುಷರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ, ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಗದ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪದಿಂದ ಹೇಳುವ ನಿವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿರೂಪೀ ದ್ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ, ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ, ರಾಜಧರ್ಮ, ಮೊನ್ನೆ ಧರ್ಮ, ಸ್ವಧರ್ಮ, ಭಗವದ್ಧರ್ಮ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ-ಬೇರೆಯಾಗಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿಯೂ, ವಿವರವಾಗಿಯೂ

ದಾನಧರ್ಮಾನ್ ರಾಜಧರ್ಮಾನ್ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಾನ್ ವಿಭಾಗತಃ |
ಸ್ವೀಧರ್ಮಾನ್ ಭಗವದ್ಧರ್ಮಾನ್ ಸಮಾಸವ್ಯಾಸಯೋಗತಃ || ೨೭ ||

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಾಂತ್ಯಸಹೋಪಾಯಾನ್ಯಥಾ ಮುನೇ |
ನಾನಾಖ್ಯಾನೇತಿಹಾಸೇಷು ಮರ್ಯಾದಾನಾಸ ತತ್ತ್ವಸಿತ್ || ೨೮ ||

ಧರ್ಮಂ ಪ್ರವದತಸ್ತಸ್ಯ ಸ ಕಾಲಃ ಪ್ರತ್ಯುಪಸ್ಥಿತಃ |
ಯೋ ಯೋಗಿನಶ್ಚ ದಮ್ಯತ್ಕೋವಾಂಛಾಶ್ಚಾತ್ಮರಾಯಿಣಃ || ೨೯ ||

ತದೋಪಸಂಹೃತ್ಯ ಗಿರಃ ಸಹಸ್ರಗಣ-
ವಿಮುಕ್ತಸಂಗಂ ಮನ ಆದಿಷ್ಟೂರುಷೇ |
ಕೃಷ್ಣೇ ಲಸ್ಯತಪತೀ ಚತುರ್ಭುಜೇ
ಪುರುಷೋತ್ತಮೀರಿತದೃಗ್ವ್ಯವಾಚಯತ್ || ೩೦ ||

ವಿಶುದ್ಧಯಾ ಭಾರಣಯಾ ಹತಾಶುಭ-
ಸ್ತದೀಕ್ಷಯೈವಾಶುಗತಾಯುಧವೃಥಃ |
ನಿವೃತ್ತಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯವೃತ್ತಿವಿಭ್ರಮ-
ಸ್ತುಷ್ಪಾದ ಜನ್ಯಂ ವಿಸ್ತವಂಜನಾರ್ದನಮ್ || ೩೧ ||

ಶ್ರೀಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಇತಿ ಮತಿರುಷಕಲ್ಪಿತಾ ವಿತ್ಯುಷ್ಣಾ
ಭಗವತಿ ಸಾತ್ವತಪುಂಗವೇ ವಿಭೂಮ್ನಿ |
ಸ್ವಾಮಿಮುಪಗತೇ ಕೃಚಿದ್ವಿಹಾರುಣಂ
ಪ್ರಕೃತಿಮುಪೇಯುಷಿ ಯದ್ವಪ್ರವಾಹಃ || ೩೨ ||

ತ್ರಿಭುವನಕಡುನಂ ತಮಾಲವರ್ಣಂ
ರವಿಕರಗೌರವರಾಂಬರಂ ದಧಾನೇ |
ವಪುರಲಕುಲಾವೃತಾನನಾಬ್ಜಂ
ವಿಜಯಸಖೇ ರಹಿರಸ್ತು ಮೇಽನವದ್ಯಾ || ೩೩ ||

ಮುಧಿ ತುರಗರಜೋವಿಧೂಮ್ರವಿಪ್ಲವ್
ಕಚಲುರಿತತ್ರಮವಾರ್ಯಲಂಕೃತಾಸ್ಯೇ |
ಮಮ ನಿತಿತಶ್ಚರ್ವಿಭಿದ್ಯಮಾನ-
ಶ್ಚ ಕಿ ವಿಲಸತ್ಯವಚೇಽಸ್ತು ಕೃಷ್ಣ ಆತ್ಮಾ || ೩೪ ||

ವರ್ಣಿಸಿದರು. ಕೌನಕರೇ ! ಇದೊಂದಿಗೆ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ ಎಂಬ ಈ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನೂ, ಅನೇಕ ಉಪಾಯಾನಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ವಿಭಾಗತಃ ವರ್ಣಿಸಿದರು. || ೨೭-೨೮ ||
ಇಷ್ಟಾಮರಣಗಳಾದ ಆ ಭೀಷ್ಮಪಿತಾಮಹರು ಹೀಗೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಅವರು ಭಗವತ್ ರಾಯಿಣರಾದ ದೋಗಿಗಳು ದೇಹತ್ಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುವ ಪವಿತ್ರವಾದ ಉತ್ತರಾಯಣ ಕಾಲವು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. || ೨೯ ||
ಈಗ ಸಾವಿರಾರು ರಥಿಕರ ಮುಂದಾಳಾಗಿದ್ದ ಭೀಷ್ಮಪಿತಾಮಹರು ವಾಣಿಯನ್ನು ಸಂಯಮಗೈದು (ಮೌನವಹಿಸಿ) ಮುಂದುಗಡೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಚತುರ್ಭುಜನೂ, ಪೀತಾಂಬರವಿರಾಜಿತನೂ ಆದ ಆದಿಪುರುಷನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎವೆಯಿಕ್ಕದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಸಂಗರಹಿತವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವನಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಗೊಳಿಸಿದರು. || ೩೦ || ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಭಗವಂತನನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ಧರಿಸಿದ ಧಾರಣಾ ಯೋಗದಿಂದ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಆಶುಭ ಗಳು ತೊಲಗಿಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ನೋವುಗಳು ಅವನ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಮಾತ್ರದಿಂದ ಒಡನೆಯೇ ಕಳೆದು ಹೋದುವು. ಈಗ ಶರೀರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವ ಸಮಯ, ಅವರು ಇಂದ್ರಿಯವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಅಲೆದಾಟವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಇಂತು ಸ್ತುತಿಸಿದರು. || ೩೧ ||

ಶ್ರೀಭೀಷ್ಮಪಿತಾಮಹರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - ಅನೇಕ ಸಾಧನಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧವಾದ ಹಾಗೂ ಕಾಮನಾರಹಿತ ವಾದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಈಗ ಪುಟ್ಟುವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು - ಎಂದುಕುಲಕಿದೋಮುಣಿಯೂ, ಮಹಾಮಹಿಮನೂ, ಅನಂತನೂ ಆದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿ ದ್ದೇನೆ. ಈತನು ಸದಾ ತನ್ನ ಸಹಜಾನಂದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಗೊಂಡಿದ್ದುಕೊಂಡೇ, ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ ಲೀಲಾವಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿದಾಗ ಈ ಸೃಷ್ಟಿ ವರಂಪರೆಯು ನಡೆ ಯುತ್ತದೆ. || ೩೨ || ಹೊಂಗೆಯ ಎಲೆಗಳಂತೆ ತ್ಯಾಮಲವರ್ಣದ ಅಂಗಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ, ಸೂರ್ಯನ ಹೊಂಗಿರಣ ಗಳಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಮುಖ ಕಮಲದ ಮೇಲೆ ಗುಂಗುರು-ಗುಂಗುರಾದ ಮುಂಗುರುಳುಗಳು ಜೋಲಾಡುತ್ತಿರುವ ದಿವ್ಯಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹವುಳ್ಳ, ತ್ರಿಭುವನೈಕ ಸುಂದರನಾದ, ಅರ್ಜುನಮಿತ್ರನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಿರುಪಾಧಿ ಕವಾದ ಪ್ರೇಮವು ಸೆಲೆಗೊಳ್ಳಲಿ. || ೩೩ || ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆತನ ಮೋಹನ ಮೂರ್ತಿಯು ನನಗೆ ನೆನ ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕೆದರಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಮುಂಗು ರುಳುಗಳು ಕುಮರಗಳ ಕಾಲಿನಿಂದಿದ್ದ ಧೂಳಿಯಿಂದ ಧೂಳರ ವರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆಯಾಸದ ಬೆವರಿನ ಹನಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬಾಣಗಳು ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಪಾಟಿ ಗಾಯಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೂ ಕುಂದದ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ರಮಣೀಯವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಕವಚಧಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆತ್ಮವು ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಲಿ. || ೩೪ || ತನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ಅರ್ಜುನನ

ಸಪದಿ ಸಖಿವಚೋ ನಿತಮ್ನ ಮಧ್ಯೇ
ನಿಜಪರಯೋರ್ಬಲಯೋ ರಥಂ ನಿವೇಶ್ಯ |
ಸ್ಥಿತವತಿ ಪರಶೈನಿಕಾಯುರಕ್ಸಾ
ಹೃತವತಿ ಪಾರ್ಥಸಖೇ ರತಿರ್ಮಮಾಸ್ತು || ೩೫ ||

ವ್ಯವಹಿತಪೃತನಾಮುಖಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ
ಸ್ವಜನವಧಾದ್ವಿಮುಖಸ್ಯ ದೋಷಬುದ್ಧ್ಯಾ |
ಕುಮತಿಮಹರದಾತ್ಮವಿದ್ಯಯಾ ಯ-
ಶ್ಚರಣರತಿಃ ಪರಮಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಮೇಽಸ್ತು || ೩೬ ||

ಸ್ವನಿಗಮಮಪಹಾಯ ಮತ್ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮ್
ಋತಮಧಿಕರ್ತುಮವಪ್ನುತೋ ರಥಸ್ಥಃ |
ಧೃತರಥಚರಣೋಽಭ್ಯಯಾಚ್ಛಲದ್ಗು-
ಹಾರಿರಿವ ಹಂತುಮಿಭಂ ಗತೋತ್ತರೀಯಃ || ೩೭ ||

ಶಿತವಿಶಿಖಹತೋ ವಿಶೀರ್ಣದಂಕಃ
ಕ್ಷತಜಪರಿಪ್ಲುತಅತತಾಯಿನೋ ಮೇ |
ಪ್ರಸಭಮಭಿಸಸಾರ ಮದ್ವದ್ಧಾರ್ಥಂ
ಸ ಭವತು ಮೇ ಭಗವಾನ್ಗತಿರ್ಮುಕುಂದಃ || ೩೮ ||

ವಿಜಯರಥಕುಟುಂಬ ಆತ್ಮತೋತ್ತೇ
ಧೃತಹಯರಶ್ಮಿನಿ ತಚ್ಚಯೀಕ್ಷಣೀಯೇ |
ಭಗವತಿ ರತಿರಸ್ತು ಮೇ ಮುಮೂರ್ಷೋಃ-
ರ್ಯಮಿಹ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಹತಾ ಗತಾಃ ಸರೂಪಮ್ || ೩೯ ||

ಲಲಿತಗತಿವಿಲಾಸವಲ್ಲುಹಾಸ-
ಪ್ರಣಯನಿರೀಕ್ಷಣಕಲ್ಪಿತೋರುಮಾನಾಃ |
ಕೃತಮನುಕೃತವತ್ಯ ಉನ್ಮದಾಂಧಾಃ
ಪ್ರಕೃತಿಮಗನ್ವಲ ಯಸ್ಯ ಗೋಪವಧ್ಯಃ || ೪೦ ||

ಮುನಿಗಣನೃಪವರ್ಯಸಂಕುಲೇಽಂತಃ-
ಸದಸಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾಜಸೂಯ ವಿಜಾಮ್ |
ಅರ್ಹಣಮುಪಪೇದ ಈಕ್ಷಣೀಯೋ
ಮಮ ದೃಶಿಗೋಚರ ವಿಷ ಆವಿರಾತ್ಮಾ || ೪೧ ||

ಮಾತನು ಕೇಳಿ, ಒಡನೆಯೇ ಸ್ವಪ್ನ ಸ್ವಪ್ನ ಮತ್ತು ಶತ್ರುಸೈನ್ಯಗಳ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಥವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದವನಾಗಿ, ಕೇವಲ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ
ಯಿಂದಲೇ ಶತ್ರುಸೈನಿಕರ ಆಯುಸ್ಸನ್ನು ಕೂಡು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಪಾರ್ಥ
ಸಖಿನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪರಮಪ್ರೇಮವಿರಲಿ.
|| ೩೫ || ಅರ್ಜುನನು ದೂರದಿಂದ ಕೌರವ ಸೇನೆಯ ಮುಖ್ಯ
ಸ್ವರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಯುದ್ಧಮಾಡುವುದು ಪಾಪ
ವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅವನು ಸ್ವಜನ ವಧೆಯಿಂದ ವಿಮುಖನಾದನು.
ಆಗ ಯಾವ ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿಯು ತ್ರೀಗೀತೆಯೆಂಬ ಅತ್ಯವಿದ್ಯೆ
ಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ, ಅವನ ಮೋಹವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದನೋ
ಅಂತಹ ಪರಮ ಪುರುಷ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ
ಪ್ರೀತಿಯು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಲಿ. || ೩೬ || 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ
ಶತ್ರುವನ್ನು ಧರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಿಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ
ಮಾಡಿದ್ದೆ 'ನಾನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ'
ಎಂದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಭಕ್ತನಾದ ನನ್ನ
ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಶವಧವನ್ನೇ ಮುರಿದು,
ಸ್ವಾಮಿಯು ರಥದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಧುಮುಕಿ, ಸಿಂಹವು ಆನೆಯನ್ನು
ಸಂಹರಿಸಲು ಅದರ ಮೇಲೆ ಎರಗುವಂತೆ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೊಂದು ನನ್ನ
ಮೇಲೆರಗಲು ರಥದಿಂದ ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಭೂಮಿಯು
ನೆಡುಗಿತು. ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತ ಉತ್ತರೀಯವು ಜಾರಿ ಬಿತ್ತು. ಇಂತಹ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯು ಸ್ಥಿರವಾಗಲಿ. || ೩೭ || ಆತನಾಯಿ
ಯಾದ ವಾನು ಶಿಕ್ಷಣವಾದ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಅವನ
ಕವಚವನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿದ್ದೆ ಆದರಿಂದ ಅವನ ಇಡೀ ಶರೀರವು
ರಕ್ತದಿಂದ ತೊಯ್ದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಅರ್ಜುನನು ತಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ
ಕೇಳದೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದೇ ಹಾಕುವೆನೆಂದು ಬಲವಂತವಾಗಿ
ಯಾವಾತನು ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿ
ಬಂದನೋ, ಅಂತಹ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ನನಗೆ
ಗತಿಯಾಗಲಿ; ಆಶ್ರಯವಾಗಲಿ. || ೩೮ || ಅರ್ಜುನನ ರಥದ
ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಾವಟಿಗೆಯನ್ನೂ, ಮತ್ತೊಂದು
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ಕವಚಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಆ
ವೇಷದಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯದರ್ಶನನಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಭುವನ್ನು
ನೋಡುತ್ತಾ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಆತನ
ಸಾರೂಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಪಡೆದರೋ, ಅಂತಹ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ
ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಮರಣಾಸನ್ನಾದ ನನಗೆ ಪರಮ ಪ್ರೀತಿ
ಉಂಟಾಗಲಿ. || ೩೯ || ಯಾರ ಹಾವ-ಭಾವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ
ವಿಲಾಸ, ಮಧುರವಾದ ಮಂದಹಾಸ, ಬೆಡಗು, ಬಿನ್ನಾಣ, ಪ್ರೇಮ
ಯುಕ್ತವಾದ ಕಡಗಣ್ಣು ನೋಟದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸಮ್ಮಾನಿತರಾದ
ಗೋಪಿಯರು ರಾಸಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಂತರ್ಧಾನನಾದಾಗ
ಪ್ರೇಮೋನ್ಮತ್ತರಾಗಿ ಅವನ ಆ ದಿವ್ಯಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಅನುಕರಣೆ
ಮಾಡುತ್ತಾ ತನ್ಮಯರಾಗಿ ಜಟ್ಟರೋ, ಅಂತಹ ಭಗವಾನ್
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪರಮ ಪ್ರೇಮವು ಉಂಟಾಗಲಿ. || ೪೦ ||
ಮಹಾಮುನಿಗಳೂ. ರಾಜಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ನೆರೆದಿದ್ದ ಧರ್ಮರಾಜನ
ರಾಜಸೂಯ ಯಜ್ಞದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಯಾರ
ಆಗ್ರವಾಚೆಯು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆಯೇ ನಡೆಯಿತೋ, ಅಂತಹ